

Bundel van de Commissie Samenleving van 14 januari 2021

Agenda bijlagen

BV20.0188 Agenda Samenl 14-01-2021

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Inspreker(s)
- 3 Vaststelling verslag vorige vergadering
BV20.0180 Verslag Commissie Samenleving d.d. 3 december 2020
- 4 Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
- 5 Bespreekpunten
- 5.a VERVALLEN Subsidieregeling 'Levendig Lansingerland'
Griffie

- 5.b Tussenevaluatie visienota onderwijs 2017-2025
Griffie

U20.09587 Raadsbrief Tussenevaluatie Visienota Onderwijs
T17.01857 Definitieve Visienota Onderwijs 2017-2025 "Met het oog op de toekomst"
T20.13709 Stoplichtmodel tussenevaluatie visienota onderwijs
T21.00175 Technische vragen CU tussenevaluatie visienota onderwijs
- 5.c Deel 1 Midterm review: Evaluatie beleidsaccenten bij Versterken van veerkracht
Griffie

U20.09894 Evaluatie beleidsaccenten bij Versterken van veerkracht
T20.13826 Evaluatie beleidsaccenten
T21.00190 Technische vragen en beantwoording van Wouter Hoppenbrouwer over midterm review: evaluatie beleidsaccenten bij Versterken van veerkracht
T21.00369 erratumblad bij Midterm review sociaal domein deel II
- 6 Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a Zienswijze Kadernota GRJR 2022
<P>De zienswijze op de Kadernota 2022 vast te stellen en deze naar de GRJR te verzenden.</P>
Ankie van Tatenhove
SA

Voorstel Raad 15983
U20.09000 Zienswijze Kadernota 2022 GRJR
I20.25390 Aanbiedingsbrief Kadernota 2022 GR Jeugdhulp Rijnmond 14102020
I20.25391 Kadernota 2022 GR Jeugdhulp Rijnmond
T21.00151 technische vragen CU Kadernota 2022 GRJR
T21.00150 technische vragen L3B Kadernota 2022 GRJR
- 6.b Verordening Sociaal Domein 2021
<P>Gevraagde beslissing:</P>

De Verordening Sociaal Domein 2021 (T20.14076) vast te stellen per 1 januari 2021.
De Verordening Sociaal Domein 2020 (T19.13049) in te trekken per 1 januari 2021.
Ankie van Tatenhove, Kathy Arends
SA

Voorstel Raad 16112
T20.14076 Verordening Sociaal Domein 2021
U20.09784 Raadsbrief als oplegger bij Verordening Sociaal Domein 2021
T20.12251 Wijzigingsdocument Verordening Sociaal Domein
U20.09649 Reactiebrief advies conceptverordening Sociaal Domein 2021
T21.00170 Technische vragen sociaal domein begroting en verordening VVD
T21.00169 Technische vragen CU verordening sociaal domein
- 7.a Actualiteiten uit het college

7.b	Actualiteiten uit de commissie
7.c	Verbonden partijen
8	Rondvraag en sluiting

Agenda

Aan de leden van de Commissie Samenleving
c.c. College van B&W, MT

Uw brief van/kenmerk	ons kenmerk/afdeling	Bijlage(n)	Lansingerland
	-- Griffie		23 december 2020

Onderwerp	Doorkiesnummer
Agenda	010-8004391/4392
Commissie Samenleving	
d.d. 14 januari 2021	

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u de agenda voor de vergadering van de Commissie Samenleving, te houden op donderdag 14 januari 2021 om 20.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis aan de Tobias Asserlaan 1 te Bergschenhoek.

U bent uitgenodigd deze vergadering bij te wonen.

De agenda voor de a.s. vergadering luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Inspreker(s)
3. Vaststelling verslag vorige vergadering
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
5. Bespreekpunten
 - 5.a. Subsidieregeling 'Levendig Lansingerland' (L3B onder voorbehoud, nadere informatie volgt)
 - 5.b. Tussenevaluatie visienota onderwijs 2017-2025
 - 5.c. Deel 1 Midterm review: Evaluatie beleidsaccenten bij Versterken van veerkracht
6. Stukken ter advisering aan de raad
 - 6.a. Zienswijze Kadernota GRJR 2022
 - 6.b. Verordening Sociaal Domein 2021
7. Actualiteiten uit het college
 - 7.a. Actualiteiten uit het college
 - 7.b. Actualiteiten uit de commissie
 - 7.c. Verbonden partijen
8. Rondvraag en sluiting

Hoogachtend,
de voorzitter,
Alexander Kuipers

VERSLAG

Commissie Samenleving

BV20.0180

Datum vergadering : 3 december 2020

Digitaal aanwezig via Teams:

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Leon Erwich, Machiel Crielaard, Wouter Hoppenbrouwer
VVD : Marloes Draak, Juval Pat El, Eric Kampinga
CDA : Nelleke Bouman, Dave Bergwerff
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Erwin Barendregt
CU : Paul Lieverse
D66 : Erik Jonker, Eva Heijblom
GroenLinks : Selgei Gabin, Anja de Geus
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemaili

Wethouders : Ankie van Tatenhove

Aanwezig in de raadszaal:

Voorzitter : Alexander Kuipers
Commissiegriffier : Rianne Kokke

Afwezig

CU : Kees-Willem Markus

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Goedenavond, beste leden van de commissie samenleving. Voordat we de vergadering starten, gaan we even kijken of u met voldoende mensen bent. Ik roep uw naam en als u even een teken van leven wilt geven, dan weet ik voldoende.

De heer Barendregt, de heer Bergwerff, mevrouw Bouman, de heer Crielaard, mevrouw Draak, de heer Erwich, mevrouw Gabin, mevrouw De Geus, mevrouw Heijblom, de heer Hoek, de heer Hoppenbrouwer, de heer Jonker, de heer Kampinga, de heer Lieverse, de heer Pat El, mevrouw Verhoef, de heer Xhemaili: aanwezig.

Goed, dan open ik de vergadering van de commissie samenleving, welkom allemaal. Er zijn geen mededelingen, anders dan dat de heer Bergwerff vandaag verjaart. Het kan niet op voor hem de laatste tijd, van harte gefeliciteerd.

2. Insprekers

De voorzitter: Er hebben zich geen insprekers gemeld.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 12 november 2020

De voorzitter: Zijn hier op- of aanmerkingen over? Dan stellen we hem vast.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Zijn er wensen of opmerkingen over? Nee. Dan stellen we de agenda vast.

Inventarisatie rondvragen:

De voorzitter: Als de administratie goed is, dan is er 1 rondvraag binnen gekomen en die is van de heer Hoek. Ik zie geen andere vragende blikken, dus er is maar 1 rondvraag.

5. Bespreekpunten:

Niet van toepassing.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Aanbevelingen Rekenkamer rapport 'Belofte maakt schuld'

De voorzitter: L3B heeft technische vragen gesteld en deze zijn beantwoord. Ze zitten bij de stukken.

De heer Crielaard, L3B: In de stemkastsessie van de rekenkamer eind 2018 vond L3B het belangrijk om onderzoek te laten doen naar schuldhulpverlening. We zijn dan ook blij met het rapport, dat nu voor ons ligt. We danken dan ook de rekenkamer voor hun inspanningen. Ook een woord van dank aan de ambtenaren voor de antwoorden op onze technische vragen. Dan naar de inhoud van het rapport. Op basis van het gedegen onderzoek van de rekenkamer is een aantal aanbevelingen gedaan. L3B denkt dat het goed is om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit dit rapport. We zijn blij, dat het college in reactie op de aanbevelingen aangeeft, deze te willen overnemen, maar we wensen nog wel nadere toelichting op de overname van deze aanbevelingen. Betekent dit namelijk ook, dat het college alle conclusies deelt van de rekenkamer? Er is bij onze fractie ook nog onduidelijkheid voor wat betreft uitvoering van aanbeveling 3, het toegangsproces met de centrale ingang. In het raadsvoorstel wordt het college verzocht om alle aanbevelingen uit te voeren, maar in de reactie van het college op dit eerste deel van aanbeveling 3 zegt het college dat de toegang reeds is georganiseerd. Hoe moet ik dit lezen? Betekent dit dat u een element van aanbeveling 3 niet zal uitvoeren bij het aannemen van het raadsvoorstel? Deelt het college conclusie 7 niet, dat de schulddienstverlening onvoldoende integraal is opgezet? Dan de vroegsignalering. U geeft in de beantwoording van de technische vragen aan, dat het de afgelopen periode niet is gelukt om partners als Dunea en Eneco aan te laten sluiten op de vroegsignalering, omdat dit te ingewikkeld bleek om tot stand te brengen. De rekenkamer adviseert om vroegsignalering te verbeteren door meer organisaties signalen van betalingsachterstanden te laten doorgeven. Hoe gaat het college dan deze aanbeveling uitvoeren, nu blijkt dat aansluiting ingewikkeld blijkt. Welke rol speelt het ondergetekende convenant daarbij? We hadden ook nog technische vragen gesteld over de demografische opbouw van het bestand van mensen in de schuldhulpverlening. Daaruit blijkt, dat het bestand momenteel grotendeels bestaat uit inwoners met een laag inkomen en daarbinnen zijn statushouders een belangrijk aandeel. Hierover is in voorgaande vergaderingen al het nodige over gezegd. Ik vraag me nog wel af welke concrete actie we in het nieuwe plan kunnen verwachten wat betreft jongeren. Kijkend naar de jaarverslagen van Plangroep. In het rapport is een toename te zien van het aandeel jongeren met schulden. Het wordt tevens zorgwekkender dat veel jongeren hun baan verliezen door de coronacrisis of dreigen te verliezen. Het baart L3B in het verlengde van deze ontwikkelingen zorgen, dat uit het rapport blijkt, dat met het preventiebeleid weinig middelbare scholieren bereikt zijn evenals specifieke doelgroepen uit 'grip op geld'. Kan de wethouder daarom toelichten welke acties we mogen verwachten specifiek gericht op jongeren? Ik noemde corona net al even. Corona treft uiteraard niet alleen jongeren. Over de hele breedte zijn er naar verwachting straks meer huishoudens met schuldenproblematiek. Tegelijkertijd zegt de beantwoording op de technische vragen, dat u op dit moment niet de ambtelijke capaciteit heeft om nieuwe wettelijke taken op het gebied van vroegsignalering goed uit te voeren. U geeft ook aan, dat u met een voorstel komt hoe om te gaan met dit tekort. Kunnen we de te verwachten schuldengolf door corona wel adequaat opvangen? Al met al is L3B blij met het rapport van de rekenkamer, maar zit ook nog wel met een aantal vragen. We kijken uit naar de behandeling van het plan schuldhulpverlening, als het goed is volgende maand in januari. Dank u wel.

De heer Kampinga, VVD: Het is zeer onwaarschijnlijk dat de gemeente Lansingerland genoeg doet om het aantal huishoudens met schulden te verminderen. Dat is wel een binnenkomer. Dat komt vooral, omdat maar weinig mensen met problematische schulden, de doelgroep, wordt bereikt. De gemeente heeft nauwelijks informatie over het aantal inwoners met problematische schulden en dus ook niet over wie het betreft. Op basis van landelijke kengetallen, maar ook lokale zorgpremiebetalersachterstanden en specifieke gegevens zoals het percentage lage inkomens van inwoners in Lansingerland bedraagt het aantal huishoudens met problematische schulden zo'n 1.200. Dus dat is een onderbouwde raming, niet zomaar een slag in de lucht. Het technische deel van de schuldhulpverlening heeft de gemeente neergelegd bij de professionele aanbieder, te weten Plangroep. Deze helpt schuldenaren een afbetalingsregeling te treffen en uit te voeren. Daarnaast geven Kwadraad, Humanitas en Schuldhulpmaatje schuldenaren hulp. Zij geven hulp bij het ordenen van hun administratie en coaching naar gezond financieel gedrag. De laatste jaren melden, volgens de beschikbare cijfers, steeds slechts zo'n 180 Lansingerlandse huishoudens zich aan voor schuldhulpverlening of hulp bij schulden. Dat betekent dat slechts 15%, van de naar schatting doelgroep van 1.200, slechts 15% wordt maar bereikt. Vergeleken met gemeenten in de regio is dit heel matig. Tenslotte: onder de beleidsadviseurs is het verloop erg groot. De man die ons een aardige beeldvorming en presentatie gaf, ik hoop, dat hij er nog is, want het was een capabele en goede presentatie. Alles bij elkaar toont het college, dat het thema schuldhulpverlening te weinig bestuurlijke prioriteit heeft. Dat moet en kan volgens de VVD veel beter. Begin volgend komt er een nieuw plan schuldhulpverlening, namelijk voor de periode 2021-2025. Het college heeft de onderzoeksresultaten afgewacht om de aanbevelingen uit te kunnen werken van de rekenkamer. Dat wordt dan meegenomen in dat nieuwe plan. Met, heel belangrijk daarbij, een goed uitvoeringsplan. Een plan is mooi, maar je moet het wel goed uitvoeren. Het college neemt alle 9 aanbevelingen over, waarvan 1 gedeeltelijk. Ik licht 1 van de 9 er even uit, omdat deze de VVD bijzonder

aanspreekt. Dat betreft aanbeveling 2, gewoon als voorbeeld. Dat luidt: zorg dat het volgende beleidsplan meer concrete kwantitatieve doelstellingen bevat. Stel doelstellingen m.b.t. bereik, maximale doorlooptijden, trajectresultaten en recidieven, stel daar doelstellingen voor, maak het concreet. Maak een uitvoeringsplan bij het beleidsplan, waarin voor elk van de voorgenomen maatregelen de implementatie en uitvoerders benoemd worden. Geen wonder dat het college dit volledig omarmt. Van wethouder Van Tatenhove weten we immers, dat zij ook houdt van smart, u weet wel: specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden. Qua planning, het werd al even genoemd, één ding viel me nog even op: in de bestuurlijke planning staat dan, dat aandachtspunten uit de midterm review over ons beleidsplan versterken van veerkracht worden meegenomen in de nieuwe plannen. Heb ik iets gemist? Ik heb het niet gezien, maar dat kan aan mij liggen. Kortom: het nieuwe beleids- en uitvoeringsplan biedt een gouden kans voor een herstart van schuldhulpverlening. Passend in deze tijd van het jaar, vol verwachting klopt ons hart: wij hopen in januari aanstaande het nieuwe plan te mogen beoordelen, dat het een heel mooi plan is. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Erg verdrietig werd ik toen ik de reactie van de rekenkamer las over ons beleid op schulddienstverlening. Wat hebben wij gefaald als gemeente, dacht ik bij mezelf. Zeker in deze coronatijd kampen mensen, waaronder veel ZZP'ers met een lager inkomen dan gebruikelijk. Deze mensen hebben vaak geen weet waar zij kunnen aankloppen om hun financiële neergang te bespreken. Dit is dan maar 1 voorbeeld. Wij als CDA zijn daarom, net als voorgaande sprekers, ontzettend blij en dankbaar voor dit rapport, zodat wij deze inzichten hebben gekregen. Wat het CDA op dit moment belangrijk vindt, is dat er een nieuw beleidsplan onze kant op komt. Dit gebeurt gelukkig in het nieuwe jaar. Dit plan moet, net als wat de VVD al aangaf, nu wel naar behoren uitgevoerd kunnen worden. Ik zal het kort houden en ik kan alvast verklappen dat wij het verzoek van het college, om de aanbevelingen van de rekenkamer over te nemen, accepteren. Uit de antwoorden op de goede vragen van L3B is te lezen dat er onvoldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar is om de wettelijke taken goed uit te voeren. In januari komt dan dus dat nieuwe plan schuldhulpverlening onze kant op. Hierin kunnen wij lezen waar de extra gelden, te weten € 90.000 op jaarbasis, vandaan komen. Het CDA zou het heel erg op prijs stellen als de wethouder nu al het tipje van de sluier kan oplichten en ons iets kan vertellen hoe deze extra in te zetten gefinancierd wordt. Wij spelen daarbij met de gedachte om het college zo spoedig mogelijk met een plan te laten komen om met name ZZP'ers, die financieel een harde klap hebben gekregen door de coronacrisis te vinden en een helpende hand te bieden. Dit zou eventueel tijdelijk wellicht los geknipt kunnen worden van het plan schuldhulpverlening, zodat deze groep, die door corona in de problemen zijn gekomen wellicht nog sneller geholpen kan worden. Dit is overigens ook expliciet genoemd door de rekenkamer. Zij stelden dat de Lansingerlandse ZZP'ers, welke getroffen zijn door de coronacrisis, zo spoedig mogelijk opgespoord moeten worden. Ik hoor graag van de wethouder hoe zij hiernaar kijkt om het onderdeel ZZP'er in coronatijd los te knippen van het grotere geheel om zo sneller te kunnen optreden. Dank u wel.

De heer Barendregt, WIJ: In het pre-coronatijdperk was het niet ongebruikelijk was het niet ongebruikelijk om wat te dralen in de publieke ruimte. Zo ontdekte ik ook een poster over eerste hulp bij schulden. Op die poster werd verwezen naar de gelijknamige website en op deze website kun je een postcode check doen om inzicht te krijgen in het schuldenrisico in een bepaald postcodegebied. Dus ik deed deze check voor mijn eigen postcode en ik kreeg een 9 toebedeeld. Op school was dit een mooi cijfer, maar in dit geval totaal niet. Het cijfer geeft namelijk blijk van het feit dat schulden in mijn postcodegebied veelvoorkomend zijn. Het voorliggend rapport van de rekenkamer wordt hiermee heel concreet. Je kunt de gezichten als het ware voor je halen. Vanuit dit licht beschenen, zal het u niet verbazen, dat de conclusies van het rapport mij niet gerust stellen. Nu is het rapport omvangrijk, daarmee is het een ware kunst om het in 5 minuten te behandelen. Het kernwoord van het rapport is voor WIJ echter toch wel het woord 'inzicht'. Dan vooral het gebrek hieraan. Illustratief hiervoor is het getal 1.200. Dat werd ook al even aangestipt door de VVD. Dit aantal huishoudens in Lansingerland zou tot de schuldenrisico-doelgroep behoren. Ik schrok van dit getal. Maar meer nog van het feit, dat de doelgroep onvoldoende bereikt lijkt te worden. Als ik de vergelijking maak met Capelle en Rotterdam, dan doen wij het echt fors minder. De tweede hoofdconclusie van het rapport wijst in de richting van een oorzakelijk verband tussen het vastgestelde beleid enerzijds en het geringe bereik anderzijds. Ik citeer: een oorzaak van het geringe bereik, dus dat het vastgestelde beleid rondom schulddienstverlening, dusdanig onvolledig en onuitgewerkt is, dat het nauwelijks richtinggevend is voor de uitvoering. Dit is een harde conclusie. Een conclusie waar ook bij stil gestaan moet worden. Het is te makkelijk, wat ons betreft, om de aanbeveling voortvloeiend uit de conclusie alleen maar mee te nemen. Daarom stel ik ook een aantal vragen. De meest eenvoudige vraag is: hoe heeft het zover kunnen komen? Als ik dat dan meer concreet maak: waarom doen andere gemeenten het in verhouding beter dan wij? Hoe kunnen we leren van andere gemeenten? Is het bijvoorbeeld mogelijk om via intergemeentelijke audits de dienstverlening kritisch te toetsen? Wat heeft de adviesraad sociaal domein ons te zeggen over de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de schulddienstverlening Lansingerland? In deze raadscommissie wordt vaak voor

gehouden, dat we het op gebied X en gebied Y van het sociaal domein beter doen dan onze omringende gemeenten. Dat heeft mij ook wel trots gemaakt, maar het voorliggende rapport over de schulddienstverlening laat nu echt een ander, minder rooskleurig beeld zien. Hoe weten we nu zeker, dat dit niet voor meer onderwerpen binnen het sociaal domein geldt? Deze vraag blijft bij mij hangen. Concluderend: het is goed dat het college nagenoeg alle aanbevelingen vanuit de rekenkamer overneemt. Dit moet alleen geen eindpunt zijn, maar een startpunt van een kritische reflectie, het liefst op een zo concreet mogelijk niveau. De schuldenrisico in die groep heeft namelijk een gezicht. Het kan immers om de man of de vrouw uit je eigen straat gaan. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Ik wil graag in de eerste termijn inzoomen op het rekenkamerrapport en wat we daarvan zouden kunnen vinden. In de tweede termijn wil ik stil staan bij suggesties voor een nieuw beleidsplan. De eerste zin in het bestaande beleidsplan 2016-2020 zegt: het is een utopie, dat iedereen in Lansingerland schuldevrij is. Dat is een goede vaststelling, maar het kan leiden tot een houding van laissez-fair. Dat is waar dit rapport op lijkt te wijzen. Vandaar mijn eerste vraag: vindt het college, vinden we met elkaar, dat hier sprake is van een probleem? De gemeente heeft hier een wettelijke taak, maar behalve dat het een taak is, vinden we ook, dat hier sprake is van een probleem. Schuldenproblematiek gaat niet over cijfers, ook al staat het rekenkamerrapport daar vol van. Het gaat niet eens over bedragen. Het gaat om eenzaamheid, het gaat om: niet naar een verjaardagsfeestje kunnen, het gaat om: geen schoenen kunnen kopen, het gaat om: geen geld om een kapot fornuis te laten repareren, het gaat om: een huis in de veiling moeten doen, het gaat om echtscheiding. De CU vindt het daarom een groot probleem, dat we er in Lansingerland zo slecht voor staan op dit punt. Niet alleen voor de 180 probleemsituaties, die in beeld zijn, maar dus ook voor de 1.200 buiten beeld. Het huidige beleidsplan spreekt al over preventie in de vorm van vroegsignalering. Wat gaat hierin mis? Het huidige beleidsplan spreekt al over aansluiting van een landelijk convenant. Heeft dat iets opgeleverd? Anders dan het CDA stellen wij, als we niet in staat zijn te analyseren wat er in de uitvoering mis gaat, dat een nieuw beleidsplan niet eens zin heeft. Wat ik nu ga zeggen lijkt misschien off topic, maar het is als waarschuwing bedoeld. Als we één ding geleerd hebben van de toeslagenaffaire, dan is het dat het gapende gat tussen beleidsmakers en uitvoerders van beleid. Dat moeten we zien te voorkomen. Ik heb uitgebreid gesproken met een coördinator van schuldhulpverlening, in mijn geval Schuldhulpmaatje. Daar kwam een heleboel interessante gegevens naar voren. Eén is, dat er heel goed samen gewerkt wordt door de betreffende instanties, met name Schuldhulpmaatje en Humanitas hebben een uitstekende samenwerking. Het is keihard werken op dit gebied met teleurstellingen, maar ook werd gemeld, dat er een heel hoog succespercentage is voor de personen, die de hulpverlening aangrijpen en het traject ook helemaal af maken. Waarom zijn deze successen niet in het rekenkamerrapport terecht gekomen onder de resultaatmeting? Ze zijn wel aangeleverd, werd me verzekerd. Ik kom tot een paar vragen in deze eerste termijn. Is er een probleem? Of gaan we het bagatelliseren? Wat gaat er mis bij vroegsignalering? Wat toch één van de sleutels is hierbij. Heeft het aansluiten bij het landelijk convenant iets opgeleverd? Of was dat een papieren tijger? Hoe kan het dat gegevens van schuldhulpverleners, die het werk doen, niet in de resultaatmetingen terecht zijn gekomen? Eigenlijk komen al die vragen op hetzelfde neer. Hoe schudden we de houding van laksheid af, waar het op lijkt, en pakken we het probleem echt aan? Dank u wel.

De heer Jonker, D66: Zoals door veel fracties al aangegeven: schuldenproblematiek is een grote uitdaging voor onze gemeente, maar eigenlijk voor alle gemeenten. Het aantal huishoudens met problematische schulden blijft toenemen. Ongetwijfeld zal ook de coronacrisis leiden tot een extra toename, met name omdat veel steunmaatregelen uitstel van betaling omvatten. We moeten ons niet in slaap laten sussen door wellicht een beperkt aantal persoonlijke faillissementen. De grote klap gaat op dit vlak nog komen de komende maanden. Wat D66 betreft, spreekt er een grote urgentie uit het rekenkamerrapport. En terecht. Er is geen inzicht, onvolledig en onuitgewerkt beleid. Veel vernietigender kan je eigenlijk niet worden. De rekenkamer spoort het college dan ook aan om alle aanbevelingen over te nemen. Ik ben blij, dat het college dit ook doet. Ze geeft aan, de aanbevelingen op te nemen in het plan schuldhulpverlening, dat op 28 januari in deze raad zal worden besproken. Overigens willen we L3B bedanken voor de technische vragen, die nog wat extra inkleuring gaven t.a.v. dit onderwerp. Vervolgens is er een flink aantal aanbevelingen, die ik niet zal herhalen, maar die we van harte ondersteunen. Ik wil bij een aantal nog een korte opmerking maken. Allereerst m.b.t. het toegangsproces. Dat gaat over een centrale ingang om het probleem van de cliënt goed in beeld te brengen, volgens het principe van 1 klant, 1 plan, 1 regisseur. Ik zou daar ook aan willen toevoegen, dat het belangrijk is dat in het hele proces de burgerinwoner centraal wordt gesteld. Een ambtelijk dossier is belangrijk, maar we missen de focus daarop. Degene die geholpen wordt en een schuld heeft, moet toegang hebben tot de informatie die op hem of haar van toepassing is, welke acties en afspraken er zijn gemaakt, bijvoorbeeld hoe om te gaan met de verschillende budgetten. Ze moeten het op een makkelijke manier kunnen volgen. We bankieren allemaal op onze smartphone en idealiter heb je ook een app of een buddy op je telefoon zitten, die je helpt om uit de schulden te komen. We hopen ook, dat dit in de uitvoering wordt

meegenomen. Er zijn gelukkig legio voorbeelden van andere gemeenten, die op dit vlak successen hebben geboekt. We hopen dat het college daarvan kan leren. Ten aanzien van de aanbeveling om jaarlijks door een onafhankelijke partij steekproefsgewijs een klanttevredenheidsonderzoek te laten doen, door een onafhankelijke partij of door de gemeente zelf: we willen graag dat dat door een onafhankelijke partij gebeurt en niet door de gemeente zelf. Een slager die zijn eigen vlees keurt, lijkt ons geen goed plan. Afsluitend moet me wel iets van het hart. We krijgen heel veel rekenkamerrapporten in de loop der tijden en ook deze is weer goed en bevat veel goede aanbevelingen. Het is ook een beetje off topic, maar misschien is het een idee om in de toekomst de aanbevelingen van de rekenkamer te monitoren. Ik weet niet of we dat al doen, maar om bij te houden in hoeverre aanbevelingen worden opgevolgd en worden gerealiseerd. Dat is zeker in dit geval van belang, gezien de urgentie van de problematiek, zoals ook door velen is aangestipt. Daar wilde ik het op dit moment bij laten.

Mevrouw Gabin, GL: Allereerst willen wij de rekenkamer bedanken voor het opstellen van het rapport. Uit het rapport 'belofte maakt schuld' is gebleken dat onderzoek naar schulddienstverlening erg noodzakelijk was. GL vindt de uitkomsten zwaar teleurstellend en we hebben te doen met inwoners, die niet bereikt zijn door het tekortkomen van de gemeente. Het huidige beleid is onvolledig en onuitgewerkt, waardoor het nauwelijks richtinggevend is voor de uitvoering. Vanwege de coronacrisis zal er een stijgend aantal hulpvragen verwacht worden. Nog een reden om alle aanbevelingen van de rekenkamer op te volgen met de nodige ambtelijke capaciteit en de nodige structurele dekking hiervan. Wij vinden dat organisaties zoals Schuldhulpmaatje, Humanitas en Kwadraad niet genoeg opgeleid zijn om de achterliggende problemen te verhelpen. Het bestaat namelijk grotendeels uit vrijwilligers. Ze doen het met de beste bedoelingen, maar de expertise mist nogal. De problematiek is vaak erg complex, de vraag is dan of deze mensen goed in beeld komen en ook in beeld blijven. Dit moet snel aangepakt worden. In januari komt het college met een plan schuldhulpverlening. Wij verwachten, dat dit plan volstaat met daarin alle aanbevelingen. Ook aanbeveling 3 zou ons inziens moeten worden opgevolgd. Er is altijd ruimte voor verbetering. Ook het toegangsproces kan meer inzichtelijk worden gemaakt, zoals de rekenkamer dat omschrijft. Wij hebben dus daarover dezelfde vraag die L3B ook al eerder heeft gesteld. Wij horen graag wat meer duidelijkheid van de wethouder hierop.

De heer Xhemaili, PvdA: De PvdA-fractie is niet verrast door de snoeiharde conclusie van de rekenkamer, want de rekenkamer gaat er met een gestrekt been in. Mij viel eerder het gebrek aan sociale passie en compassie op, het gaat om armoede en schuld binnen onze gemeente. Nu toont ook dit rapport het gebrek aan bestuurlijke verantwoordelijkheid aan, namelijk het college heeft geen inzicht in het aantal huishoudens met problematische schulden, het beleid is gebrekkig en onvolledig en daarnaast is er gebrek aan prioriteit en urgentie vanuit het college. Het passende patroon, dat mijn fractie al eerder signaleerde, het niet volledig in beeld kunnen of willen krijgen van het aantal kinderen, dat in armoede leeft in Lansingerland en opgroeit. Het blijven volharden dat eigen kracht ideologie bij WMO en jeugdzorg. De gemeente heeft een zorgplicht richting haar inwoners, want er zijn inwoners die hulp keihard nodig hebben. Denk aan eenoudergezinnen, jongvolwassenen, huishoudens met een bijstandsuitkering en huishoudens met een niet-westerse achtergrond. Echter, schulden zijn niet voorbehouden aan mensen met een minimum inkomen of een bijstandsuitkering. Dit beeld is al lang achterhaald, als zijn dit natuurlijk wel de meest kwetsbare groepen. Persoonlijke drama's en tegenslagen, zoals werkloosheid, ziekte, echtscheiding of huis onder water, kunnen ook bij mensen met een midden of zelfs hoger inkomen financiële ellende veroorzaken. Ook ouderen, die moeten rond komen van alleen een AOW-uitkering hebben het vaak moeilijk. Hetzelfde geldt voor veel ZZP'ers en studenten of pas afgestudeerde jongeren. Kortom: schulden raken alle lagen van de bevolking, dus ook een hoop Lansingerlanders. Zo hebben we de afgelopen tijd veel gehoord over de toeslagenaffaire van de belastingdienst. Ik heb een vraag voor de wethouder. Heeft de wethouder in beeld hoeveel inwoners van Lansingerland de dupe zijn geweest van de ellende van de belastingdienst? Is daar een beeld of een inzicht in? Ik kan me niet voorstellen namelijk, dat een persoon ervoor kiest om vrijwillig in de schulden te komen. Er is geen tijd te verliezen om snel en daadkrachtig in te grijpen. Zoals eerder benoemd heeft de gemeente Lansingerland een zorgplicht voor haar inwoners op het gebied van welzijn en sociale zaken. Dit is des te meer zorgelijk omdat de coronacrisis de vraag naar gemeentelijke schuldhulpverlening de komende periode waarschijnlijk zal doen groeien. Het aantal mensen, dat schuldpromen heeft in Lansingerland is vergeleken met andere gemeenten nog te behappen, volgens mij, want de cijfers zijn niet helemaal goed in beeld. Dus we zeggen, dat de gemeente deze cijfers goed in beeld moet krijgen om gericht te kunnen adviseren en steunen. Laagdrempelig en echt nodige hulpverlening is noodzakelijk. Het is een maatschappelijk probleem, waar een taboe op heerst. Dit taboe moet ook worden doorbroken en daar ligt een taak bij de gemeente. Schulden hebben vaak ook een onderliggend probleem. Gokverslaving, alcoholverslaving, drugsverslaving en koopverslaving. Daarnaast kunnen ook psychologische en mentale problemen een rol spelen. Dit zijn enkele voorbeelden. De onderliggende problemen, die de oorzaak van het gedrag vormen, moeten hierbij ook aangepakt worden. Dit vraagt vanuit de gemeente om een integrale aanpak met snelle signalering en goede onderlinge

samenwerking in de keten. Daar kom ik zo op terug. Door het doorleven en visualiseren van armoede en schulden, wordt de complexiteit van het vraagstuk zichtbaar en ook de noodzaak om het samen op te pakken, dus in de ketensamenwerking. Niet alleen de gemeentelijke diensten werk en inkomen, maar ook stakeholders als onderwijs, jeugdzorg, woningcorporaties, jongerenwerkers en sportverenigingen moeten bij de aanpak van armoede en schulden worden betrokken. Dit wil ik heel graag mee geven aan de wethouder om daar werk van te maken. Ik hoop, dat de wethouder mijn woorden ter harte neemt. Het doet de PvdA-fractie deugd om te lezen, dat het college bijna alle aanbevelingen van het rekenkamerrapport overneemt. Alleen aanbeveling 3 wordt gedeeltelijk overgenomen. Vraag aan de wethouder: kan de wethouder toelichten waarom aanbeveling 3 niet volledig wordt overgenomen? Tot nu toe gaat het niet goed met de schuldhulpverlening in onze gemeente. Wat maakt dat het college denkt, dat het zonder deze aanbeveling volledig over te nemen het in de toekomst wel goed zal gaan? Daarnaast heb ik nog 2 andere vragen. Hoe gaat de wethouder ervoor zorgen, dat burgers zich bewust zijn van het feit, dat welzijnspartijen ook een toegang zijn tot schuldhulpverlening? Mijn laatste vraag: hoe gaat de wethouder de samenwerkende keten organiseren bij schuldhulpverlening? Zoals ik eerder benoemde, liggen hier veel diepere problemen onder. Het is niet alleen schuld, maar ook gokken, verslaving, psychische en mentale problemen. Hoe kunnen we dat eerder signaleren om de hulp eerder in gang te zetten voor mensen die het echt heel hard nodig hebben? Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove: Ik hoop, dat mijn verbinding stabiel blijft, want af en toe miste ik een halve zin van een enkele spreker. Ik zit in mijn eentje op internet, dus daar zou het niet aan moeten liggen. Dank voor alle oprechte aandacht, die er is geweest voor het rapport. Het beeld dat u kreeg bij het rapport is het beeld, dat ik ook kreeg. Je wordt hier niet gelukkig van, als je zo'n rapport leest, integendeel, het voelt als een flinke tik om je oren. Ik ben dus ook blij met jullie allemaal, want jullie zeggen: het is goed, dat we met de aanbevelingen aan de slag gaan. Dat zijn scherpe conclusies en aanbevelingen, waar we als gemeente onze winst mee moeten doen. Je zou bijna zeggen: het kan alleen maar beter, als we hier naar kijken. Volgens mij zei meneer Kampinga: neem het over en zie het als een startpunt van enerzijds reflectie en anderzijds nieuw beleid. Ik denk dat dat een punt is, dat het college in elk geval ter harte neemt. Als ik u zo hoor, zegt u: wij sluiten ons aan bij die aanbeveling van de rekenkamer, collega ga daarmee aan de slag. Een enkeling van u gaf aan, dat er een presentatie is geweest ter voorbereiding op het nieuwe beleid door Sander Meulendijks. Ik begrijp, dat u daar vertrouwen in heeft, die blijft in elk geval nog betrokken bij het nieuwe beleidsplan. Hem heb ik ook gevraagd om kritisch mee te lezen met het rapport en ook nog te helpen met het inzicht hoe die cijfers nu precies in elkaar zitten. Het lijkt me goed om daar even mee te beginnen, want ik vond de invalshoek van meneer Barendregt wel origineel, om aan de hand van zo'n poster eens te kijken: wat geeft het voor beeld als je daarmee aan de slag gaat. Dan is blijkbaar een straat al een reden om te zeggen: in combinatie met wat je verder invult, behoort je tot de risicogroep. Dat is natuurlijk maar een deel van het verhaal, want als je de percentages los laat en kijkt hoe de bevolkingssamenstelling van Lansingerland is. Ik weet niet of u weleens in de raadszaal om u heen heeft gekeken, maar als wij een representatieve vertegenwoordiging zijn van Lansingerland, dan zitten er ook in een raadszaal mensen met schuldenproblematiek. Gewoon even om te noemen. Schulden zijn niet alleen problemen bij mensen met lage inkomens en kwetsbare inwoners, maar ook anderen in de samenleving. Want je zult maar je baan verliezen en net een huis hebben gekocht. Of een scheiding en je huis staat onder water, dan zit je al met schulden. Als we dat dan afzetten tegen de 1.200 huishoudens, die genoemd worden in het rapport en we kijken dan naar de verdeling tussen de kwetsbare inwoners en de inwoners met 2 keer modaal, dan is dat een derde kwetsbare inwoners en tweederde mensen met meer dan een modaal inkomen. Niet om het goed te praten, want ik deel de mening, dat we een heel scherp rapport hebben en dat het beter moet, maar toch even dat rekensommetje. Die kwetsbare inwoners zien wij omdat ze een bijstandsuitkering aanvragen, omdat ze via school of sport bij ons in beeld komen voor een deelname aan het jeugd-, sport- of cultuurfonds, omdat ze ons aanschrijven doordat ze de Heraut lezen en een ziektekostenverzekering via ons regelen, die mensen hebben we, net als Capelle en Rotterdam, in beeld. Volgens Sander zelfs nog iets beter in beeld dan in Rotterdam en in Capelle. Het zijn juist die andere mensen, die niet bij het gemeentehuis komen, niet bij Welzijn Lansingerland binnen stappen, niet bij Kwadraad komen of niet bij het CJG met een probleem. Dat zijn de mensen, waar we naar op zoek moeten, want ook die hebben een serieus schuldenprobleem en ze weten de weg naar ons niet te vinden en wij weten op dit moment nog niet de weg naar hun. Dat is een probleem, waar we mee aan de slag moeten. Dus dat is echt een aanbeveling, die we over nemen en wat best wel een uitdagende is. Daar waar we kunnen leren van andere gemeenten, zullen we dat zeker doen. Dan kom ik gelijk bij die toegankelijkheid. Ik noemde al een paar partijen. Dan kom ik ook bij wat meneer Lieveerse aangaf. Ze staan in het rapport genoemd o.a. de Plangroep, Humanitas en Schuldhulpmaatje, die onze inwoners helpen. Als je aan Schuldhulpmaatje vraagt: hoe komen jullie aan jullie mensen? Dan is het antwoord heel vaak: via de website. Toen ik kennis maakte met Schuldhulpmaatje, een paar jaar geleden, toen ze

zijn begonnen in Lansingerland, toen kreeg ik zelfs het antwoord: via de website en vooral 's nachts. Mensen zitten zo in de problemen, dat ze op zoek gaan naar hulp, maar dat doen ze niet in eerste instantie bij de gemeente en ze stappen ook niet binnen bij de buurman. Ze zoeken op internet en dan komen ze terecht bij Schuldhulpmaatje. Als ik kijk naar de doelgroepen die wel bij ons bekend zijn, dan komen ze binnen via de 4 partners, die ik noemde. Dat is de reden dat we bij aanbeveling 3 zeggen: wij nemen niet de aanbeveling over, dat we naar één toegang willen. Wel naar één looproute of routekaart of hoe je het wil noemen, dat is wel een goed advies, maar niet naar één toegang, want een oudere gaat eerder bij Welzijn Lansingerland naar binnen en een moeder vertelt misschien een keer op het consultatiebureau over problemen thuis en dan kan daar de start van een traject zijn. Daarom willen wij graag de toegang houden, zoals we hem hebben in het sociaal domein met ook de integrale en brede uitvraag, maar daar moet wel iets in verbeteren, dat is wel duidelijk. Dat ter inleiding en in reactie op de ervaring, die meneer Barendregt had en wat wel een goed beeld geeft om dat even te duiden, hoe dat zit. Dan ga ik even naar wat concrete punten. Prioriteit, zei meneer Kampinga, het moet en kan beter. Ja, dat is in elk geval in dit rapport wel duidelijk naar voren gekomen. Het moet en het kan beter. Dat vraagt inzet en dat vraagt ook een andere manier van samenwerken. Er moet meer samenwerking zijn in de keten en we moeten wat beter sturen en monitoren. Sturen vanuit ons beleid en monitoren of ons beleid doet wat we hebben geprobeerd. Ik heb voor mezelf, toen ik het las, gezegd: er moet meer robuust beleid komen en minder acties. Dan kom ik bij degenen, die iets aangaven over jongeren, die nauwelijks worden bereikt. Dat waren hele mooie acties. Ik heb zelf een aantal keer in het primair onderwijs de week van het geld meegemaakt. Ik heb ook op het voortgezet onderwijs lessen mee gemaakt en ook zo'n theater. Het is echt ontzettend mooi om met die jongeren in gesprek te gaan, maar als het een eenmalige actie is, dan zet het niet zoveel zoden aan de dijk. Dat laat dit rapport ook zien. Hoe we die jongeren gaan bereiken: ik kan nog geen tipje van de sluier oplichten, maar het wordt wel een aandachtspunt in het komende beleidsplan. Want ik ben het ook met u eens, dat corona niet alleen voor ZZP'ers en ondernemers heel veel betekent, maar ook voor jongeren, die hun baantje kwijt zijn, die geen stageplek hebben, die het gewoon heel lastig zullen hebben. Dus daar moeten we mee aan de slag, zeker omdat Lansingerland een jonge gemeente is. Maar de vraag is of je dat doet door een actie tijdens de week van het geld op een basisschool. Ik denk het niet, dat laat dit rapport zien. Dan de aandachtsgroep ZZP'ers. Een concrete vraag van het CDA: zou ik dat naar voren kunnen halen? Ik denk dat het goed is om te kijken, samen met mijn collega Arends wat we specifiek ten aanzien van ZZP'ers of andere jonge of kleine ondernemers kunnen doen, want die zijn nu natuurlijk voor een deel wel in beeld, waar het voor corona veel lastiger was om ze in beeld te krijgen, omdat ze zich melden voor een TOZO-uitkering. In die zin zijn ook de contacten met zowel die ZZP'ers, die kleine ondernemers, als met het bureau dat de begeleiding doet, veel intensiever dan in voorgaande jaren. We hebben nu meer aanknopingspunten om met een doelgroep in contact te komen. Hoe gaan we dan die schuldengolf, die daarbij hoort, te lijf? Daar zijn we dus over aan het nadenken voor het nieuwe beleidsplan. De verandering in de wetgeving, die eraan komt, die gaat ons daar ook bij helpen, omdat we nu eerder de signalen zullen krijgen. Dat hebben we geprobeerd in de afgelopen jaren, een aantal van u vroeg daar ook naar, maar dat lukte toen niet met landelijke partners, omdat het ingewikkeld was of omdat partners het lastig vonden met de AVG. Omdat er nu landelijk andere afspraken over zijn gemaakt, moet dat ons elk geval vanaf 1 januari helpen om eerder aan de slag te kunnen met vroegsignalering. Voor de meer kwetsbare inwoners hadden we wel de afspraken met 3B Wonen bij een huurachterstand. Met ons vroegere team hebben we daar echt wel mooie dingen kunnen bereiken. We hopen, dat de veranderende wetgeving daar het goede doet, zodat we eerder met mensen in gesprek kunnen. Als ze geholpen kunnen worden, zijn de meesten ook ontzettend blij, dat er hulp komt. De heer Lieverse vroeg: waarom staan die successen niet in het rapport? Ik heb geen idee. Het is niet ons rapport, het is een onderzoek van de rekenkamer. Ik zou het mooi vinden, zeker voor die partijen die bezig zijn met deze kwetsbare doelgroepen. Ik heb Schuldhulpmaatje en Humanitas genoemd, maar het geldt zeker ook voor Kwadraad, die samen met die andere het initiatief heeft genomen voor het spreekuur 'samen doen' wat ontzettend goed werkt. Daar participeert bijvoorbeeld ook MEE in, die met veel jongeren in contact zijn. De bibliotheek participeert daarin en Vluchtelingenwerk. Onder andere in die samenwerking is bijvoorbeeld iets ontstaan, dat we met de statushouders op een heel andere manier samenwerken dan in het verleden, zeker op het moment als ze pas in Lansingerland zijn, juist om te voorkomen, dat ze in de schulden raken. Dat zijn dingen, die nu niet uitgelicht worden, maar die ook horen bij het beleid, dat we in de afgelopen jaren hebben ingezet, maar ook verbeterd, door o.a. ervaringen en omdat we echt wel begaan zijn, dat geldt niet alleen voor mij als wethouder, maar dat geldt ook zeker voor onze medewerkers in de participatie en van de WMO in de uitvoering en rond de jeugdzorg. We zijn begaan en betrokken bij de gezinnen. Daarom hebben ook het budget voor jeugdsport- en jeugdcultuurfonds opgehoogd, hebben we contacten met de sportverenigingen, om daar de intermediairs bekend te maken. Als het gaat over armoedebestrijding, dan is dat ook een onderbelicht aspect in dit rapport. Het focust alleen op schuldhulpverlening. Maar ik vind wel dat schuldhulpverlening en armoedebestrijding bij elkaar horen en dat we die wel in samenhang moeten benaderen, hoewel we wel een plan nodig hebben voor de schuldhulpverlening. Dan kijk ik of ik nog concrete vragen heb gemist. GL gaf nog aan: betrek ook andere

organisaties erbij, zoals het onderwijs, sport en culturele verenigingen. Terecht dat u zegt: kijk breder. Dat is inderdaad ook de bedoeling. Naar aanleiding van wat ik net al aangaf, is het beeld waarschijnlijk al iets completer geworden. Juist met het zoeken naar contacten met die clubs en die organisaties, die contact hebben met kinderen, die waarschijnlijk niet mee kunnen doen vanwege geldproblemen, daarvoor hebben we juist intermediairs om daarmee aan de slag te gaan. Op die manier kom je er soms achter, dat er inderdaad sprake is van financiële problematiek, terwijl het niet perse een doelgroep is, die al bekend was. We proberen onze ogen en oren open te houden. Het rapport van de rekenkamer heeft ons erbij bepaald, dat we dat echt beter moeten doen, daar meer samenhang in moeten brengen, wat meer in een keten moeten zetten, dat we dat robuuster moeten doen en daar echt prioriteit aan moeten geven. Het kan niet zijn, dat mensen in Lansingerland niet mee kunnen doen vanwege financiële problematiek. Maar ik zeg er wel bij: dat vraagt een andere inzet. Het betekent dat we de regie bij de gemeente moeten houden, dus dat we er ook echt bemensing voor moeten hebben. Dat vraagt een investering in fte's. Ik weet niet meer precies wie het vroeg, maar op dit moment zijn we echt nog aan het zoeken hoe we die puzzel rond moeten krijgen, want dat hebben we nog niet. Dat zal u niet verbazen, want bij de begroting hebben we natuurlijk een flinke puzzel moeten doen om de begroting rond te krijgen, maar één ding staat wel als een paal boven water: als we hier werk van willen maken, dan moet er menskracht bij. In die uitdaging wil ik u in elk geval wel mee nemen, dat is niet zomaar geregeld. Dat kost voor schuldhulpverlening, en dan zou je armoedebestrijding erbij moeten nemen, eigenlijk 2 fte. Dat voor de eerste termijn.

De voorzitter: Interrumpen mag in de tweede termijn. Ik vind het prettiger als u het handje gebruikt en niet het vraagteken in de app, want dan moet ik zoveel schermen in de gaten houden en dat werkt niet beter.

Tweede termijn

De heer Crielaard, L3B: Even terugkomend op de eerste termijn van de collega's. Goed, dat het CDA ook aandacht vraagt voor de ZZP'ers. Gaat de wethouder wat betreft het benaderen van de ZZP'ers nog praten met de ondernemersvereniging? Of heeft u daar al gesprekken mee gevoerd? Dat is nog een openstaand vraagje. De heer Lieveerse heeft nog een vraag gesteld: vindt u dit een probleem? Eigenlijk heeft meneer Lieveerse daar meteen zelf antwoord op gegeven: er komt allerlei problematiek bij kijken met echtscheidingen, het missen van verjaardagen. Wat L3B betreft is uiteraard schuldhulpverlening een ontzettend groot probleem. Zoals ik in mijn eerste termijn al zei: het is daarom goed, dat we dit rapport hebben en het er met elkaar over hebben. Verder vond ik het ook goed, dat de PvdA, de heer Xhemaili, begon over de onderliggende problematiek van kwetsbaren in de schuldhulpverlening. Er spelen ook een hoop onderliggende problemen, om dat integraal op te pakken. Wat betreft de beantwoording van de wethouder: ik denk dat de toelichting op de vraag waarom aanbeveling 3 deels wordt overgenomen duidelijk is. Dus dank daarvoor. De wethouder kon nog geen tipje van de sluier geven betreffende de vraag over de jongeren. Wat dat betreft zullen wij het nieuwe plan schuldhulpverlening afwachten. Dank u wel.

De heer Bergwerff, CDA: Ik heb wel heel interessante dingen gehoord van de andere partijen. Wat opviel, en daar heb ik de wethouder niet op horen reageren, maar het kan dat ik dat even gemist heb. WIJ gaf aan, dat zij angstig worden, dat dit falend beleid bij meerdere beleidsplannen uit het sociaal domein ook helemaal fout gaat. Hoe gaan wij hier achter komen? We hebben nu, dankzij de rekenkamer, gezien, dat dit plan faalt, maar wie weet zijn er nog wel meerdere plannen die slecht uitgevoerd zijn en helemaal geen duidelijke doelstellingen hebben. Ik wil toch even dat de wethouder daarop reageert. Misschien spreek ik voor mijn beurt en wilde WIJ die vraag ook nog een keer stellen, maar ik wil toch even dat de wethouder daar op reageert. Hoe weten we zeker, dat er niet meer beleid is, dat ook faalt, vergelijkbaar met dit geval? Wat D66 zei, vond ik ook wel interessant. De aanbevelingen van de rekenkamer zijn over het algemeen te accepteren en hebben ze mooie analyses, maar we weten niet altijd in hoeverre het wordt uitgevoerd en gerealiseerd. Dit monitoren wil ik, wil het CDA, dichter op zitten. Het zou mooi zijn als ook in het beleidsplan, dat in januari wordt voorgelegd aan ons, dat daar ook een stukje terug komt: hoe gaan wij nou echt monitoren, bijna operationeel, dat het exact uitgevoerd wordt zoals de rekenkamer ons adviseert? Al met al ben ik echt heel tevreden met de beantwoording van de wethouder. Het stelt mij echt enigszins gerust. Het CDA is erg benieuwd naar het beleidsplan, dat wij in januari onder ogen krijgen. Wij verwachten daarbij een uitgebreid hoofdstuk over analyses en monitoring, om dit soort situaties in het vervolg echt tegen te gaan en te kunnen voorzien. Dank u wel.

De heer Kampinga, VVD: U hoort en ziet mij? (....). De voorzitter: Nee, het gaat niet goed. Het lijkt erop, dat u twee keer ingelogd bent. Als u zichzelf even wilt verwijderen uit deze vergadering en één keer terug keren.

De heer Barendregt, WIJ: De wethouder had het over representatief zijn, als raad zijnde. Ik kan iets verklappen en het is eigenlijk ook geen geheim. Wij zijn niet representatief. Ik denk niet dat 20% van de raadsleden in een sociale huurwoning woont, bijvoorbeeld. Ik denk dat we op heel veel gebieden niet representatief zijn. Ook even de vraag of dat perse hoeft om een goede vertegenwoordiger te zijn. Het is een vraag op een abstract niveau, die ook politicologen met elkaar bespreken, heel interessant. Wat ik daar nog even op wilde zeggen, is dat beleidsambtenaren vaak ook niet erg representatief zijn. Je hebt een bepaalde opleiding nodig om een dergelijk beroep te kunnen uitoefenen en dat maakt, dat de systeem- en leefwereld niet erg nauw op elkaar zijn aangesloten. Ik ben blij, dat toch bij veel fracties een stukje emotie zat. Ik merkte dat ook bij de heer Bergwerff. Ik merkte echt emotie in zijn stem bij de start van zijn betoog. Dat vind ik heel mooi. Ik zag dat de wethouder dat ook wilde overbrengen. Ze had het ook over reflecteren. Volgens mij had ik dat gezegd. Het is niet erg om verward te worden met de heer Kampinga. Ook de heer Lieveerse maakt het zeer concreet door bijvoorbeeld aan te geven, dat iemand zijn fornuis niet meer zou kunnen betalen. Dat vind ik heel fijn, want dan maak je het concreet, de leefwereld, de eenvoudige dingen van elke dag i.p.v. dat het hoog over gaat, zoals dat vaak gaat in een commissie, op dit niveau. Tenslotte, ik denk wel dat wat de heer Xhemaili zei, dat stipte de heer Bergwerff ook even aan, dat wilde ik ook eigenlijk zeggen: we moeten wel weten wat er werkelijk fout gaat. Hebben we nu daadwerkelijk zicht op het totale plaatje? Ik denk niet, zeker in het sociaal domein, dat we uit moeten gaan van het principe van: geen bericht, goed bericht. Want niet iedereen vindt automatisch de gemeente. Niet iedereen komt er automatisch terecht. Ik denk dat we daar heel alert op moeten blijven. Dank u wel.

De heer Kampinga, VVD: Kunt u mij horen? (....) De voorzitter: Het gaat weer niet goed. We gaan weer even doorschuiven.

De heer Lieveerse, CU: In de hoop, dat de heer Kapinga niet gaat zeggen: omdat er al veel gezegd is, heb ik weinig toe te voegen. Want u heeft vast uw eigen bijdrage ook paraat. Wat ik positief vindt aan de beantwoording door de wethouder, is dat erkend wordt, dat we hier met een probleem te maken hebben. Dat vind ik heel belangrijk, want gaan praten over een nieuw beleidsplan volgende maand heeft geen betekenis, als we niet erkennen, dat er een groot probleem ligt, ook juist bij het huidige beleidsplan, dat slecht uitgevoerd is. Ik vind het jammer, dat tussen de regels door iets gesuggereerd wordt over meneer Meulendijks, die wij hoog hebben door de beeldvormende avond die wij gehad hebben, dat hij in dienst blijft, want ik heb begrepen uit zijn LinkedIn pagina, dat het maar voor enkele maanden is in het komende jaar en dat hij dan weer gaat vertrekken. Ik ben toch benieuwd hoe dit aandachtspunt in de gemeente op peil gaat komen. Er is niet duidelijk geantwoord door de wethouder op het punt van vroegsignalering, waarom dat in de afgelopen periode niet goed gegaan is, want het is wel zo'n kritiek punt. Als iemand 2 jaar lang schulden kan opbouwen, is het traject zoveel moeizamer dan wanneer het na enkele maanden al in gang gezet kan worden. Dus dat is het kritieke punt voor ons. Ook het landelijke convenant. Daarvan is gezegd: dat is ingewikkeld met AVG. Als we op die manier ons gaan verschuilen achter bureaucratische problemen, dan zal het bij de beleidsvoering niet veel beter gaan. Of armoedebestrijding en schuldhulpverlening echt hetzelfde is, vraag ik me sterk af. Mensen kunnen in armoede leven en heel goed weten daarmee om te gaan, terwijl rijke mensen met een koopverslaving of jongere mensen, die ook geld hebben, maar niet weten hoe ermee om te gaan, tegelijkertijd heel veel schuldproblematiek kunnen hebben en de mist in kunnen gaan en in een verkeerd milieu terecht kunnen komen. Ik vind de opmerking van WIJ goed om de adviezen uit het sociaal domein hierbij te betrekken. Ik neem aan, dat dat gebeurt bij het volgende beleidsstuk, maar ik zou nadrukkelijk willen vragen om ook de schuldhulpverleners, die het werk doen, ook te betrekken bij het opstellen van dit beleidsplan. Of anders in ieder geval hen toegang te geven en tijdig commentaar te laten geven. Ik ben het helemaal niet eens met wat GL zegt over schuldhulpverleners. Dat zijn vrijwilligers, maar het zijn vrijwilligers met een goede opleiding. Dat is namelijk gestandaardiseerd. Ze worden niet zomaar los gelaten op mensen met dit probleem, maar ze krijgen een degelijke opleiding met een certificaat erbij. Overigens zijn het ook mensen, die van beroep accountant zijn of bij de belastingdienst werken of bij de sociale dienst, maar die dan toevallig hier vrijwilliger zijn. Een analoog voorbeeld, misschien kent u de wensambulance. Dat is net zo iets. Dat zijn mensen, die in hun vrije tijd op stap gaan met ernstig zieke mensen, maar ze zijn verpleegkundigen of ze werken op een SEH enzovoorts. Het woord vrijwilligers is omdat ze onbetaald zijn, maar niet dat zij matig werk leveren. Het belangrijkste dat ik vind voor het nieuwe beleidsplan, is dat de hulpvrager niet verdwaalt en dat er met het één loket functie iets moet gaan gebeuren. De wethouder heeft iets gezegd over die toegang en ze schermde ermee: het kan op allerlei manieren in beeld komen via het ene bureau, het WMO-loket, een website enzovoorts. Toch hoor ik terug van degenen, die het werk doen, van schuldhulpverlening, dat dichterbij brengen van het aanspreekpunt wat de gemeente betreft, bijvoorbeeld in de bibliotheek, dat is een hulp erbij. Dat mensen via allerlei omwegen ook in beeld kunnen komen, dat blijft buiten kijf. Tot slot: de toeslagenaffaire heeft ons geleerd, dat de menselijke maat uit het oog verloren kan worden. Bij het nieuwe beleidsplan zullen wij als commissie vooral hiernaar moeten kijken. Wordt de menselijke maat in acht genomen? Dank u wel.

De heer Kampinga, VVD: Hoort u mij? De voorzitter: U bent wel in beeld. Misschien dat u uw beeld uit zet en dat u wel praat. De heer Kampinga: Sorry, ik weet niet wat er aan de hand is. Ik ben het trouwens volledig eens met wat de heer Lieveerse zegt over Kwadraad, Humanitas en Schuldhulpmaatje. Dat is een bepaalde categorie van probleemgevallen, waarbij de administratie geordend wordt en coaching naar gezond financieel (...). Dat is wat anders dan wat Plangroep doet. Het kunnen goed opgeleide mensen zijn, die dat heel goed kunnen, dus ik denk dat dat heel waardevol is. Ik geloof, dat meneer Lieveerse het ook had over schulden. Ik denk dat schulden op zichzelf geen probleem zijn. Problematische schulden, ik weet: het is een beetje flauw. Met schulden kun je in het bedrijfsleven met vreemd vermogen en hefboomwerking juist hele goede dingen doen. Het gaat er juist om, dat sommige mensen, rijk of arm, toch in de problematiek terecht kunnen komen. Zij moeten aan de bel kunnen trekken, ze moeten zichtbaar zijn enzovoorts. Dan nog 2 zinnnetjes, als het mag. Ik had gevraagd naar het beleidsplan 'versterken van veerkracht'. Dat zou in november 2020 zijn verschenen. Dat is input voor het nieuwe plan schuldhulpverlening. Dat heb ik gemist. Kan de wethouder daar iets over zeggen. Tot slot. We zijn een gemeente met zoveel mensen, ik denk dat we niet moeten gaan vergelijken met de toeslagaffaire, dat is van een heel andere orde en aansturing. We moeten er juist voor zorgen, we hebben ook een gemeentesecretaris, dat dit goed opgeschreven wordt, zodat niet alleen het plan goed is, maar dat ook de uitvoering goed is. Dank u wel. De heer Crielaard: Ik heb nog een vraag. De heer Kampinga vroeg in zijn eerste termijn om een uitvoerbaar plan. Nu blijkt uit de technische vragen, die we als L3B gesteld hebben, dat er niet genoeg ambtelijke capaciteit is voor de uitvoering van de nieuwe taak omtrent vroegsignalering. Is de heer Kampinga dan ook bereid om hier fte voor vrij te maken? De heer Kampinga: Ik heb een tegenvraag. Ik heb Sander Meulendijks tijdens de presentatie gevraagd: als je dit allemaal zo hoort, dan gaat dat extra mankracht vereisen. Zijn antwoord was: nou, dat kon nog weleens meevallen, iets van gelijke strekking. En twee: voor een stuk zat het al in de begroting. Mijn logische vraag was ook: betekent het niet meer fte of menskracht?

De heer Jonker, D66: Er zijn al veel behartigenswaardige dingen gezegd door verschillende collega's. Ik wil de heer Bergwerff bedanken voor zijn steun voor het beter monitoren van aanbevelingen van de rekenkamer, ook in dit kader. Verder hoor ik de heer Lieveerse een opmerking maken. Hij bedoelde het vast niet zo, maar het leek wel of hij de AVG een bureaucratische horde noemde, een belemmering. Ik denk dat we daar een beetje mee op moeten passen, want informatie over schulden van mensen is natuurlijk heel erg privé. Je wilt niet graag, dat dat op straat komt. Dat is ook een beetje het lastige. Je kunt makkelijk zeggen: laten we alle informatie verzamelen en vroegsignalering verbeteren, maar er zitten daadwerkelijk wel echte vraagstukken en problemen bij in het kader van de privacy van de individuele inwoner en burger. Ik hoop daarover wat terug te zien in het plan, dat straks komt. De heer Lieveerse: Meneer Jonker heeft helemaal gelijk, dat de AVG veel goeds doet. Maar zelfs in de zorgverlening, waarin ik zelf werkzaam ben, zien we vaak meer de handicaps, wat niet in het belang is van de cliënt of de patiënt, naast de goede zaken die het gebracht heeft. Maar dat is een discussiepunt op zich, meneer Jonker. De heer Jonker: Het is een balans, inderdaad. Verder was er een goede discussie tussen fracties over vrijwilligers versus professionele inzet. Ik zou willen vragen of de wethouder daar op ingaat, ook in het plan, want natuurlijk zijn vrijwilligers heel waardevol en ze kunnen ook heel capabel zijn, maar hoe maak je nou de goede mix van professionals en vrijwilligers. In andere beleid in het sociaal domein, zien we dat de druk op vrijwilligers steeds groter wordt. We moeten er niet al te makkelijk over denken, dat we daar veel dingen neer kunnen leggen, zeker niet als we in april/mei worden geconfronteerd met een grote groei van het aantal mensen met schulden door de coronacrisis en alles wat daar uit komt. Ik hoop, dat het ook in het plan aan de orde komt, hoe die balans eruit gaat zien, tussen professionals en vrijwilligers en wat de keuzes daarin zijn. Daar wil ik het voor nu bij laten.

Mevrouw Gabin, GL: De wethouder heeft meer duidelijkheid gegeven over het toegangsproces. Wellicht is het inderdaad effectiever om het breed te trekken, zodat het inwoners vrij staat om aan de bel te trekken, waar ze dat zelf willen en prettig vinden. De schakel tussen de organisaties en de gemeente moet dan wel echt optimaal zijn. We moeten als gemeente blijven uitdragen, dat iedereen welkom is, die te kampen heeft met schulden. Desnoods starten we een campagne tegelijkertijd met het nieuwe beleid. Op de reactie van de CU wil ik nog even gezegd hebben, dat de heer Lieveerse mij verkeerd heeft begrepen. Het gaat vaak om gecombineerde problematiek. Er zijn vaak achterliggende problemen, zoals verslaving en psychische problemen. Er ontstaat als het ware een spinnenweb van problemen, wat vaak te boven gaat wat hulporganisaties kunnen bieden en wat ook mijn vorige spreker heeft uitgelegd. Daar ben ik het volkomen mee eens. Niets negatiefs jegens de vrijwilligers. Tot slot wil ik de nood van de ambtelijke capaciteit benadrukken. Het is goed om daar nog even over te buigen en die fte's er alsnog bij te halen. Dank u wel.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik wil de wethouder bedanken voor haar toelichting. Dat was verhelderend. Maar ik heb nog een aantal vragen open staan en die ga ik zo meteen stellen. Ik wil toch nog even ingaan op

armoede en schuldenproblematiek. Volgens mij gaan die echt hand in hand samen. Als je armoede niet bestrijdt, komen mensen eerder in de schulden. Voor mij en voor mijn fractie is het belangrijk, dat je ook vroegtijdig armoede signaleert en daarmee ook echt aan de slag gaat om schulden in een later proces tegen te gaan. Dat kunnen we doen door vroegtijdig, integraal in de keten samen te werken met alle partners. Dat gezegd hebbende. Over de toeslagenaffaire is mijn vraag niet beantwoord. Het is wel een paar keer genoemd, maar niet goed in dit debat. Daar ben ik het toch niet helemaal mee eens. Als je kijkt wat voor media-aandacht het heeft gehad en ontvangen, dan zie je dat niet alleen de zwakkere Nederlanders daardoor zijn geraakt, maar ook de hoge en middeninkomens kunnen ook geraakt worden daardoor. Mijn vraag aan de wethouder: heeft ze daar inzicht in, hoeveel dat er in Lansingerland zijn, hoe dat is opgepakt en hoe dat gaat uitwerken in de schuldhulpverlening. De heer Lieverse: Naast de vaststelling, dat armoedebestrijding een groot belang is, is het voor mij wel de vraag of schuldhulpverlening belangrijker is voor armere mensen dan voor rijkere mensen. Ik denk dat de cijfers dat niet laten zien. Ik ben benieuwd waarom u dat toch naar voren brengt. De heer Xhemaili: Ik wil geen onderscheid maken tussen arme en rijkere mede-inwoners van Lansingerland. Het gaat mij erom, dat waar armoede meer kans heeft, daar de schuldproblematiek groter is. Als je maandelijks meer inkomen genereert, pak hem beet € 4.00-€ 5.000 per maand, dan kan je schuld meer lijden, lijkt mij. Het is een aanname, want ik kan het uitgavepatroon van mensen niet inzien. Maar ik vind dat armoedebestrijding hand in hand moet gaan met schuldenproblematiek oplossen. De heer Lieverse: Heel kort nog een keer over hetzelfde. Omdat er gegevens zijn, dat met name mensen die rijk zijn, met name ZZP'ers het extra moeilijk vinden om zich bij schuldhulpverlening aan te melden uit schaamte, of omdat ze in een kennissenkring zitten en dat ze het eigenlijk intern moeten oplossen, daarom is die problematiek daar niet veel makkelijker. De heer Xhemaili: Die mening deel ik ook, want er heerst ook een verborgen schuldenproblematiek, die niet is geregistreerd bij instanties. Dat is ook een heel groot maatschappelijk probleem. Ik benoemde het al in mijn betoog: het is eigenlijk een taboe bij heel veel mensen. Dat moeten wij zien te doorbreken door ook een helpende hand te bieden vanuit de gemeente, door campagnes te voeren, door kenbaar te maken dat hulp geboden kan worden, desnoods anoniem, zodat mensen in hun omgeving dat niet weten. Schuld is niet statusverhogend, het is heel beschamend, mensen krijgen er slapeloze nachten van. Daarin deel ik oprecht uw mening, dat het niet alleen bij de lagere inkomens is, maar zeker ook bij de hogere, want daar gebeurt het ook absoluut heel veel. Ik benoemde echtscheiding, werk verliezen, huis onder water. Ik bagatelliseer het absoluut niet. Ik ga verder met mijn betoog. Ik wil toch nog even ingaan op de problemen, die ontstaan bij schulden. Die zijn ook echt integraal, want schuldproblemen hebben meerdere problemen die daar onder liggen. Psychische problemen, mentale problemen. Als schuldproblemen ontstaan, kan ik me voorstellen, dat er ook huiselijk geweld ontstaat, niet participeren in de maatschappij. Daarom moeten wij echt als gemeente alles op alles zetten om die capaciteit te regelen om de schuldhulpverlening in goede banen te leiden en het beleid goed in orde te hebben. Want ik schaam me op zich wel als rijke gemeente, dat we dat niet in orde hebben in Lansingerland. Ik heb nog 2 vragen op staan. Die gaan over de campagnes, dat men bewust is hoe de gemeente te bereiken. Hoe gaat de wethouder ervoor zorgen, dat burgers bewust zijn dat de gemeente bereid is om schuldhulpverlening te bieden? Wat naar voren kwam, is dat het bereik niet voldoende is. Wat gaat de wethouder eraan doen, om dat in de toekomst beter te doen? Hoe gaat de wethouder juist in de keten samenwerking monitoren en sturen op verbeteringen vergeleken met afgelopen jaren? Dank u wel.

Wethouder Van Tatenhove: Ik ga de fracties langs i.p.v. het aan elkaar koppelen, want dan weet ik zeker, dat ik geen vragen meer vergeet. L3B vroeg of deed de tip, om in gesprek te gaan met ondernemersverenigingen over de ZZP'ers. Daar zijn we als gemeente en als college mee in gesprek, dus het lijkt me heel goed om die als partner te blijven zien in het bereiken van ZZP'ers en kleine ondernemers, die misschien in de problemen dreigen te komen om juist ook daar te zorgen, dat ze de weg naar de gemeente op tijd weten te vinden. De onderliggende problematiek moeten we integraal oppakken, dat gaf L3B aan en dat hoorde ik ook bij de PvdA, GL noemde het ook en het is in de eerste termijn ook door een aantal genoemd. Dat onderschrijf ik, want schuldenproblematiek, daar komt vaak andere problematiek uit voort. Dat zei mevrouw Gabin ook al in de eerste termijn. Je kunt de schuldproblematiek inderdaad niet los zien van andere problemen, die ermee te maken hebben of er soms door ontstaan. Er is inmiddels ook al het e.e.a. wetenschappelijk over gepubliceerd. Op het moment dat je met grote financiële problemen aan je hoofd zit, dan heb je ook in de hoofd minder ruimte om met andere dingen bezig te zijn en om goed rationeel beslissingen te nemen. Er is inderdaad samenhang en daarom is het belangrijk, dat we naar andere leefgebieden vragen op het moment, dat mensen een traject starten. Dus eens met iedereen die zegt: kijk ook vooral integraal. De VVD gaf aan: schulden zijn op zich niet het probleem, de problematische schulden zijn het probleem. Ja, ook rijken kunnen dus problemen hebben met de schulden, die ze hebben en die moeten aan de bel kunnen trekken. Ook daarmee ben ik het eens, dat heb ik in de eerste termijn ook aangegeven, dat dat vooral ook in onze gemeente speelt, omdat 2/3 van onze 1.200 mensen zijn met meer dan één keer modaal, ongeveer twee keer modaal, dus die moet je op een andere manier bereiken. Dat is de uitdaging

waarmee we aan de slag gaan. Ik kan u nog niet precies zeggen wat wij aan acties allemaal bedenken om die doelgroep te bereiken, maar het is voor ons wel heel belangrijk om daar op te focussen, omdat die mensen weldegelijk problemen hebben en die zijn vaak nog niet op een andere manier bij ons in beeld. U stelde ook de vraag wat u gemist had, omdat er in november 'versterken van veerkracht' zou verschijnen. Het beleidsplan 'versterken van veerkracht' dateert van 2018 en niet van 2020, dus in die zin heeft u niets gemist in november. Er komt een midterm review van het beleidsplan en dan gaan we verder de stap maken naar het vervolg. U stelde de fte ook weer aan de orde. Daar heb ik in de eerste termijn al iets over gezegd. Als we echt aan de slag willen met dit onderwerp, en dat proef ik bij iedereen en dat kan ik alleen maar onderschrijven, zeker na dit rapport, dan moeten we er extra fte bij inzetten. U kent de discussie over extra fte's in relatie tot onze begroting. Dat is een heikel punt, dus daar zullen we nog wel met elkaar over in gesprek gaan, over extra menskracht voor functies die we nu nog niet vervuld hebben, niet omdat we geen mensen hadden, maar ook omdat er tot nu toe geen ruimte voor was. Dat is er eentje, die in elk geval aan de orde komt op het moment dat we het beleidsplan naar de raad brengen. En dat is er ook één waar we het echt over moeten hebben. De heer Kampinga: Ik kwam dat tegen bij de bestuurlijke planning, november 2020, maar dat is kennelijk een foutje. Wat ik wel van belang vind, u noemt ook de midterm review sociaal domein als input voor schuldhulpverleningsplannen. Maar als dat laatste in januari komt en een midterm review pas later, dan begrijp ik niet helemaal hoe de input wordt. Wilt u dat beantwoorden? Wethouder Van Tatenhove: Sommige dingen lopen naast elkaar, meneer Kampinga. Waar we nu mee bezig zijn, met de midterm review, dat geeft natuurlijk ook al een beeld. Noem alleen al grip op geld, waar de rekenkamer ook over spreekt, dat is één van die onderdelen vanuit de beleidsaccenten, waar we nu de opbrengst van hebben en waar de rekenkamer eigenlijk al van concludeert: het is mooi, dat je in het primair onderwijs iets doet, maar de vraag is of dat op termijn vruchten brengt. Op het moment, dat je het doet en het is geen onderdeel van integraal, is het de vraag hoe zinvol het is. Die sporen van de midterm review en het voorbereiden van een nieuw beleidsplan, dat loopt langs elkaar, dus dat beïnvloedt elkaar al. De heer Crielaard: Het is mij niet helemaal duidelijk. Wanneer kunnen we die midterm review nou precies verwachten? Kan de wethouder dat nog even toelichten? Wethouder Van Tatenhove: Ik snap, dat die vraag komt. We zijn bezig met het evalueren van de beleidsaccenten, die zitten in de laatste fase. We zijn bezig met het grotere verhaal van versterken van veerkracht en we zijn bezig met de evaluatie van de onderwijsvisie en die komen alle drie binnenkort naar u toe. Ik denk iets in december en een ander begin januari. Dan ga ik verder met de vraag van dit moment. Het CDA stelt de vraag, of herhaalt eigenlijk de vraag uit de eerste termijn, of de raad nu bang moet zijn, dat ander beleid ook faalt. Dat vind ik echt jammer, dat die vraag gesteld wordt, want ik denk dat we bij het beleidsplan sociaal domein echt stevige discussies hebben gehad, in eerste instantie bij de halfjaar rapportage, later bij de jaarrapportage in de begrotingscyclus, over de monitoring, daar zetten we forse stappen bij de monitoring. Over het algemeen zitten we daar als college in de relatie met de raad en in de gesprekken met de raad en in de debatten met de raad, dichterbij en korter bovenop. Dan denk ik bij dit onderdeel, en bij dit onderdeel heeft het ook nog wel te maken met het feit, dat een deel van het uitvoerende werk, noem het maar even, buiten de deur is gezet. Dat is wat de rekenkamer nu dus constateert. Als je het buiten de deur zet, dan ben je afhankelijk van de informatie die zij aanleveren. Op het moment, dat je in je eigen organisatie niet zo heel veel menskracht hebt om dat goed op elkaar te laten aansluiten, dan is het gewoon lastiger om dat goed te monitoren, dus vandaar die aanbeveling: zet het in een keten en zorg dat de regie bij de gemeente ligt. Dus bij dit onderdeel is het een terecht constatering, dat er hier heel veel te verbeteren valt, maar bij het andere beleid, omdat we veel meer in eigen huis doen, zitten we er veel dichterbij. Dus daar kan ik u gelukkig wel gerust stellen. Hoe we de aanbevelingen van de rekenkamer gaan monitoren: voor zover we de dingen overnemen in het beleidsplan en vervolgens een plekje geven in een uitvoeringsplan, is het ook makkelijker te volgen voor de raad, want we zijn van plan om een uitvoeringsplan naar de raad te brengen, nadat het nieuwe beleidsplan is vast gesteld en daarin ook een afspraak te maken, dat het met enige regelmaat iets terug komt naar de raad. Ik heb eerder al gevraagd om te zoeken in de monitoring, die ik als wethouder krijg en in de rapportage, die ik met de raad deel, om ook te kijken of het daar een plekje kan krijgen, maar dan moeten we wel eerst een manier vinden om met die data iets toe te voegen aan wat we hebben. Die data moeten we dan ook kunnen verwerken. Ook daarvan geldt: het is makkelijker als we als gemeente zelf een grotere rol en meer regie pakken. U verwacht een uitgebreid hoofdstuk over hoe we dat doen, die monitoring. Ik zou bijna zeggen: waarvan acte. Maar het is waarschijnlijk vooral in het uitvoeringsplan, maar we komen er zeker op terug. Dan kom ik bij WIJ. De heer Barendregt reageerde nog even: wij zijn als gemeenteraad zeker niet representatief voor de bevolkingssamenstelling van Lansingerland en het is bovendien een vraag op een abstract niveau. Ik ben het met u eens en toch denk ik: het is misschien gelijk ook wel een illustratie van het knelpunt. Ik heb daar in de voorbereiding van het nieuwe beleidsplan ook over gehad met de medewerkers. Bij schulden hoort ook iets wat met sch begint: schaamte. Ik denk dat dat zeker bij mensen, die niet van een minimum moeten leven, maar die het eigenlijk goed voor elkaar hebben qua salaris en qua leven, dat het bij die mensen best wel echt schaamtevol is om te erkennen, dat je schulden hebt en dat je daar niet zo makkelijk over praat, ook

niet in een vrienden-, kennissen- of familiekring. Dat taboe, daar moeten we iets mee, want we kunnen mensen dan eerder helpen en dat is goed voor iedereen. Dat betekent dat we het concreet moeten maken. Zoals meneer Lieverse zei in zijn voorbeeld. Het gaat inderdaad over het wel of niet iets kunnen vervangen als het gesneuveld is of een nieuwe jas als het kind uit zijn vorige gegroeid is. Wat dat betreft moet het meer een gezicht krijgen; het kan ook jou overkomen, want er hoeft in je levensloop maar een ding mis te gaan en je staat ineens aan de andere kant van het streepje. Ik deel ook de constatering, dat we niet zomaar moeten zeggen: geen bericht is goed bericht. Want dat is niet altijd het geval. Dan kom ik bij de CU. Meneer Lieverse stelde nog een keer de vraag: waarom is de vroegsignalering niet goed gelukt? Het is niet om ons te verstoppen achter de AVG of achter bureaucratische redenen. De heer Barendregt: Ik heb u niet gehoord over de adviesraad sociaal domein en de rol van de adviesraad in dit vraagstuk en wanneer zij betrokken gaan worden bij dit vraagstuk. Het valt me op, dat de laatste tijd de adviesraad wat minder betrokken wordt, lijkt het wel. In een eerdere periode zat er bij heel veel sociale onderwerpen een advies bij, ook een ongevraagd advies, maar de laatste tijd is dat niet meer zo. Kunt u daar iets over zeggen. Wethouder Van Tatenhove: Dat kan ik zeker, ik had hem als vraag genoteerd bij de CU, maar prima om hem nu al aan de orde te stellen. De adviesraad is al in gesprek geweest over het nieuwe schuldhulpbeleidsplan. De adviesraad betrekken we nog steeds bij de plannen, die langs komen. Er is misschien de laatste tijd iets minder geweest dan vorig jaar, want als je met een aantal nieuwe beleidsplannen bezig bent, dan komt de adviesraad een paar keer tegelijk langs. Het is niet zo, dat de adviesraad uit beeld is, integendeel. Ik heb ook nog drie tot vier keer per jaar overleg met de adviesraad en dat is onlangs nog gebeurd. De heer Hoek: Even een kleine aanvulling op de wethouder. Het is fijn, dat u goed in contact bent met de adviesgroep sociaal domein, maar wat de heer Barendregt eigenlijk zegt: waarom nemen wij daar geen kennis van? In het verleden zaten de stukken er standaard bij en dat is wat we nu missen. Als u veel contact met ze heeft, prima, maar doe dan ook de stukken erbij. Wethouder Van Tatenhove: De adviesraad sociaal domein heeft advies uitgebracht over het nieuwe beleidsplan. Dat advies en onze reactie op dat advies gaat gewoon mee als bijlage bij het nieuwe beleidsplan. Maar de adviesraad heeft, als u dat bedoelt, geen advies uitgebracht over het rapport van de rekenkamer. Het rapport van de rekenkamer is een rapport aan u als gemeenteraad en niet een beleidsplan dat wij voorleggen aan de adviesraad sociaal domein. Dat hebben we nog nooit gedaan bij een rekenkamerrapport, maar we betrekken ze wel bij de plannen die wij maken bij alle onderwerpen uit het sociaal domein. In het algemeen geven ze schriftelijk advies, maar soms zijn ze al aan het begin van een proces in gesprek met onze beleidsmedewerkers, bij het verkennen van de koers voor een nieuw plan. Maar over het algemeen reageren ze op elk nieuw voorstel, dat we doen, met een schriftelijk advies. Een interessante discussie tussen meneer Lieverse en meneer Xhemaili over armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Ik denk niet dat het hetzelfde is, dus als meneer Lieverse dat van mij had begrepen, dan heb ik het niet duidelijk gezegd of hij heeft mij verkeerd begrepen. Dat is niet de bedoeling. Ik denk wel, dat ze met elkaar te maken hebben en als we niet aan armoedebestrijding doen, dan wordt het voor een bepaalde categorie mensen nog problematischer en dat ze dus eerder, langer of dieper in de schulden zouden zitten. Maar er is ook een groep, die je niet met armoedebestrijding helpt, omdat dat de rijken zijn met schulden. Alleen al daarom is het belangrijk om een goed plan te hebben voor schuldhulpverlening om ons er heel goed van te vergewissen, dat we nu goede en concrete acties uitzetten om die doelgroep te bereiken en dat we niet met losse flodders gaan werken, want dat heeft niet zoveel zin, blijkt uit dit rekenkamerrapport. De heer Lieverse: Wat ik zei over het onderwerp was niet gericht op de wethouder, maar als reactie op meneer Xhemaili. Die discussie is al afgerond. Waar ik wel benieuwd naar ben, u heeft iets gezegd over de ASD, maar u heeft niet iets gezegd over het betrekken van de schuldhulpverleners bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan. Wethouder Van Tatenhove: Dat klopt. Ik heb op mijn lijstje staan: armoedebestrijding/schuldhulpverlening, ASD betrekken. Het volgende punt op mijn lijstje, in de volgorde, zoals u het heeft genoemd: het betrekken van schuldhulpverleners. Die zijn betrokken bij het opstellen van het plan, alle organisaties. Dat is in september gebeurd van dit jaar, dus die hebben meegedacht over het beleidsplan, waar we nu mee bezig zijn. Ik denk dat het goed om hen ook bij de uitvoering van het beleid concreet te blijven betrekken, zoals ik in de eerste termijn al zei. Ik denk dat het goed is om te zorgen, dat er een soort keten ontstaan, zodat we ook van elkaar kunnen leren, maar ook met elkaar echt inzicht krijgen in waar de problematiek het diepst is of waar nog gaten zitten in onze hulpverlening. De heer Lieverse: Toch iets duidelijker. De ASD, hun reactie zullen we van u krijgen met de reactie van het college weer op de ASD, maar krijgen wij ook te zien de reactie van de schuldhulpverleners? Wethouder Van Tatenhove: Dat ga ik als een goede tip mee nemen om te kijken of zij ook een soort reactie kunnen geven als het plan is afgerond, want ze zijn nu mee genomen in de gesprekken bij de totstandkoming, de voorbereiding van het beleidsplan. Ik denk niet dat dat op schrift staat, want het zijn vooral gesprekken geweest. Maar het is wel goed om hen te vragen of zij hun reactie willen geven op het beleidsplan als het in concept gereed is. Ik ga toezeggen, dat ik daarmee aan de slag ga, meneer Lieverse. Ik ondersteun het verhaal van u in de tweede termijn over de vrijwilligers die werken voor bijvoorbeeld Humanitas en Schuldhulpmaatje, maar dat geldt ook voor de mensen bij Welzijn Lansingerland voor bijvoorbeeld de thuisadministratie. Het zijn vrijwilligers, maar het zijn vaak vrijwilligers die in een financieel beroep zitten of daar al eerder

mee te maken hebben gehad. Ze krijgen allemaal een training. Als u kijkt in het subsidieregister waarom Humanitas en Schuldhelpmaatje geld krijgen: o.a. om te zorgen, dat die mensen die training kunnen volgen. Het is niet dat de vrijwilligers daarvan betaald worden, maar omdat de training, die ze volgen om het werk goed te kunnen doen, betaald wordt van de subsidie, die we verlenen. Het zijn niet zomaar goedwillende mensen, het zijn mensen die daarop toegerust worden. Ik ben het ook met u eens, meneer Lieveerse, dat de hulpvragen, ondanks dat die op verschillende manieren kunnen binnen komen, niet moet verdwalen. Dat we daar aandacht voor moeten hebben, zodat ook iemand die nog nooit met één van die organisaties in aanraking is geweest, de toegang kan vinden als die in de financiële problemen zit en de schulden hem boven het hoofd dreigen te groeien. D66 deed nog de suggestie om te zorgen voor een goede mix tussen vrijwilligers en professionals. Ook een waardevolle tip, om dat ook goed in de gaten te houden, dat er naast de vrijwilligers ook professionals zijn, die daar waar het nodig is dat over kunnen pakken, maar die ook kunnen zorgen, dat de vrijwilligers goed toegerust zijn of als vraagbaak kunnen fungeren. Ook dat nemen we mee in het plan. GL gaf aan: iedereen moet zich welkom voelen om over zijn schulden in gesprek te gaan, zodat er iets aan gedaan kan worden, denk na over een campagne. Nemen we mee inderdaad in het nieuwe plan: hoe bereiken we de doelgroep. Want als we dat niet weten, zitten we over een jaar met dezelfde constatering en dat willen we niet. Over de problematiek, dat die integraal moet worden opgepakt, heb ik net al iets gezegd. De PvdA had nog de vraag open staan, terecht dat u daar even op terug komt, of wij in beeld hebben hoeveel mensen er in onze gemeente 'slachtoffer' zijn van de toeslagenaffaire. Daar heb ik zo concreet geen antwoord op. Ik heb app-contact met Sander Meulendijks, maar die heeft er ook niet op gereageerd. Ik durf niet te zeggen of wij dat op dit moment weten. Als u het goed vindt, kom ik daar schriftelijk op terug. U doet ook nog de suggestie: betrek de mensen op het moment, dat je gaat nadenken over een campagne, want we moeten ervoor zorgen, dat iedereen bereikt wordt. Als laatste had u de vraag: hoe gaan we in de keten sturen op verbetering? Dat is o.a. door in elk geval meer samen te werken, maar ook concreter in ons uitvoeringsplan vorm te geven aan onze samenwerking en ook meer met data te gaan werken, zodat we ook weten wat er gebeurt. Dat is een belangrijke aanbeveling van de rekenkamer, dat we moeten weten wie we in beeld krijgen en wanneer iemand uit beeld raakt en waar we hem dan weer terug kunnen vinden. Dat komt zeker terug in ons beleidsplan en in het uitvoeringsplan. De heer Xhemaili: Betekent dat ook, dat die monitoring ook geregeld hier terug komt als een rapportage? Hoe moet ik me dat voor me zien? Kunt u dat misschien eventueel toelichten? Wethouder Van Tatenhove: Daar komen we in het beleidsplan op terug, hoe we dat doen, want ik denk dat we in het uitvoeringsplan met een voorstel komen, of we dat apart doen of dat we dat bijvoorbeeld koppelen aan de rest van de rapportage uit het sociaal domein. Ik wil daar wel even goed over nadenken, want ik wil ook niet alles in de rapportage van het sociaal domein stoppen, want het moet ook geen oerwoud worden. Sommige dingen vragen even bewust aandacht en misschien is dit wel een onderwerp, waarvan we nu zeggen: gezien de staat waar we nu verkeren, is het ook wel goed om het even concreet te volgen. Ik kan me voorstel, dat we met een voorstel komen om dit apart te bespreken in de commissie, maar daar kom ik dus bij het beleidsplan op terug. De heer Xhemaili: Ik zou het toch oprecht fijn vinden als dit terug komt, ook in het uitvoeringsplan, zodat we als raad kunnen kijken of het beter gaat. Wethouder Van Tatenhove: Dat sowieso, maar ik weet nog niet of we dat bij de rapportage van het sociaal domein doen of mee nemen in die P&C cyclus, waarin een deel van de raad over aan het nadenken is. Of dat we dit, omdat we een uitvoeringsplan gaan maken, op een andere manier voorstellen, maar dat komt terug bij de bespreking van het plan. De heer Xhemaili: Helder. Nog één checkvraag. Als het goed is, heb ik van de wethouder een toezegging gehoord, dat zij mijn vraag over de toeslagenaffaire schriftelijk gaat beantwoorden. Kan dat kloppen? Wethouder Van Tatenhove: Ja, dat klopt. Ik krijg gelijk een appje van Sander Meulendijks, dat we dat op dit moment niet weten. De voorzitter: Is dat dan voldoende? Wethouder Van Tatenhove: Dat is wat mij betreft het antwoord. De heer Xhemaili: De vraag is: gaat er nog wat gebeuren om het wel te achterhalen? Wethouder Van Tatenhove: Dan moet ik uitzoeken of we dat kunnen doen en hoe we dat kunnen doen, dus dan kom ik daar op terug. Dan blijf ik toch met de toezegging zitten. Mevrouw Verhoef: Ik ging precies de vraag stellen, die de heer Xhemaili vroeg: wat gaat u er dan aan doen om daar achter te komen? Dat heeft hij net gevraagd.

De voorzitter: Had ik goed aan uw intonatie gehoord, dat u aan het eind van uw betoog was gekomen, wethouder? Wethouder Van Tatenhove: Dat klopt. De voorzitter: Dat was een lange en grondige bespreking van het rapport. Daar ligt ook een raadsvoorstel onder natuurlijk. Over dat raadsvoorstel is mijn vraag aan u: kan het als hamerstuk naar de raad? Als u iets van plan bent op het gebied van moties en amendementen, geeft u even een piep. De heer Lieveerse: Mag ik wel nog even reageren, dat we ruim besprekingstijd reserveren voor het bespreken van het nieuwe beleidsplan? U zit in de agendacommissie, dus u kunt hier zorg voor dragen. De voorzitter: Dat nemen we mee, zoals dat heet. Ik voelde het al aankomen, maakt u zich geen zorgen. De heer Lieveerse: Verder is het voor ons een hamerstuk. De voorzitter: Dan wordt het een hamerstuk. Dank u wel.

6.b Verlenging van het Regionaal Beleidsplan 2018-2020 Beschermd Wonen & Maatschappelijke Opvang

De heer Kampinga, VVD: Ik denk dat ik het heel kort kan houden. Wat ons betreft is het een hamerstuk (...).

Mevrouw Bouman, CDA: Ik ben iets langer bezig. Ik ga terug naar 2017, want toen heeft de gemeenteraad en de ASD een toelichting gekregen op dit plan. Toen werd er gezegd: het is een lichte vorm van gemeenschappelijke regelingen. In 2018 zou er gekeken worden naar een wat volwaardiger gemeenschappelijke regeling. Het is nu 2020 en er wordt nu voorgesteld om het plan met nog een jaar te verlengen. Het plan bestaat uit 2 onderdelen. Dat is het onderdeel beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Als ik kijk naar het voorstel voor de raad, dan wordt het onderdeel beschermd wonen gedecentraliseerd per 1-1-2022 naar de gemeenten. De maatschappelijke opvang, daar is nog helaas niets over bekend, dat gaat nog voor onbepaalde tijd doorlopen. We weten ook, dat lezen we in het verhaal, dat de centrumgemeente Rotterdam is. Dan zitten er nog 6 gemeenten omheen, die daar dus in participeren. Rotterdam is financieel verantwoordelijk voor dit gebeuren. Toen hebben wij een vraag gesteld, dank voor de beantwoording, en dan wordt er dus duidelijk gesteld, dat er nog niets over de financiën te melden is. Dat is voor ons toch wel even een vraag, als je kijkt dat er in 2021 een overgangsjaar is en dat er toch het e.e.a. geregeld moet worden m.b.t. inkooptrajecten enzovoorts. Dus dan vraag ik me af: is daar nog niets over te melden? Ik hoop dan maar dat in 2021 in de loop van 2021 er het e.e.a. bekend wordt, zodat we straks niet geconfronteerd worden met een aantal gegevens, waarvan we achteraf zeggen: nou, dat is nogal fors, wat we als gemeente misschien weleens zelf moeten gaan betalen omdat het rijk misschien toch wat minder heeft overgedragen. Dat is een aanname, maar ik ben er wel beducht voor, dat we daar nog de nodige zorgen over zouden kunnen krijgen. De participatie. De ASD, dat lees ik ook in de beantwoording richting de CU, er is een voorlichting of presentatie geweest en misschien heeft de wethouder dat vrij recent nog mee genomen, want ik hoor, dat ze recent nog overleg gehad heeft, maar we hebben daar niets van gezien. Ik las over de ASD: misschien is het zo dat de ASD denkt dat het een verlenging van de regeling is of misschien denkt men dat het niet noodzakelijk is om daar vragen over te stellen. Maar het punt is: zou het toch niet zo zijn, dat de ASD wel iets te melden heeft. Misschien is dat in de tussentijd nog binnen gekomen en anders horen we dat nog wel graag van de wethouder. Per 1-1-2022 gaat die decentralisatie dus door van het beschermd wonen. Echter, wat ik nu zie in de beantwoording van de technische, en dan lees ik het even voor: decentralisatie en transformatie van beschermd wonen vertragen en de invoering van beschermd wonen per 1 januari 2022 is uitgesteld. Onduidelijkheid voor de gemeente, grote financiële onduidelijkheid, bijdrage enzovoorts. Maar als ik nou het raadsbesluit lees, dan staat dat gedecentraliseerd wordt het beschermd wonen per 1-1-2022 en dat de maatschappelijke opvang nog onbekend is. Ik ben in verwarring. Ik zou graag willen horen: hoe zit het nou allemaal? Als ik naar het beleidsplan kijk en we hebben het over inzicht in gegevens en monitoring. Zou het misschien niet goed zijn dat wij in het sociaal domein bij de rapportage sociaal domein of in de midterm review toch wat meer inzicht kunnen krijgen over dit item. Om hoeveel mensen gaat dit, hoe is de inkoop, hoe is de kwaliteit. Hebben we het over Perspectief of over Pameijer? Dat is volgens mij in de loop van de tijd veranderd, maar dat hoor ik graag van de wethouder. Dank u wel.

De heer Hoek, WIJ: Voor ons ligt de verlenging regionaal beleidsplan 2018-2020. Mijn voorganger heeft het al gezegd, het gaat met name om beschermd wonen. Het wordt uitgesteld door landelijke ontwikkelingen. Dan ben ik zeer nieuwsgierig wat die landelijke ontwikkelingen dan zijn. Gaan we dan afstappen van decentralisatie? Wat zijn nou die landelijke ontwikkelingen? Ik vind ze niet terug in het stuk. We gaan dus met een jaar verlengen, daar hebben wij geen invloed op, dat wordt ons mee gedeeld. Het college vraagt ons daar mandaat voor. Natuurlijk kunnen we dat niet weigeren. Het hele beleidsplan is al in 2017 aan de orde geweest in de commissie. Mijn vraag is: als we dan gaan verlengen, zijn er dan op basis van ervaringen al leermomenten te trekken uit dit hele stuk? We moeten sowieso nog een jaar verder, dan heb ik het niet over beleidsmatige zaken, maar meer de quick wins. Verder kwam ik nog iets opmerkelijks tegen, je gaat dan toch het stuk nog een keer doorlezen, op blz. 11. Hoewel het geen evaluatie is, ben ik toch benieuwd wat de stand van zaken is. De samenwerkende gemeenten willen tot afspraken komen met de woningcorporaties over het toewijzen van een contingent woningen voor de door- en uitstroom naar maatschappelijke opvang of beschermd wonen en het beter toesnijden van woonvormen op vernieuwende vormen van zorg en ondersteuning, die kunnen bijdragen aan de beperking van instroom in beschermd wonen. Ik kan het toch niet laten om te vragen: wat is nou de stand van zaken hiervan? Ik ga ervan uit, dat u er klaar voor was, 1 januari 2021. We hebben nog een jaar respijt, dus daar zitten geen zorgen. Wat ik me ook nog afvraag: er heeft natuurlijk een gunning plaats gevonden in het kader van de aanbesteding. Op het moment dat je dat nu met een jaar verlengt, zijn daar geen rechten aan te ontfemen? Een aanbesteding duurt over het algemeen 2 of 3 jaar, dat geef je van tevoren aan. Dat betekent dat andere aanbieders niet in de gelegenheid worden gesteld om weer in aanmerking te komen om mee te doen met een aanbesteding. Het kan best zo zijn, dat ze op basis van wat

afgesproken is, de aanbesteding die er lag met een handtekening, daar ze daar rechten aan kunnen ontleen. Er wordt al gesteld: er zitten geen financiële gevolgen aan. Dan denk ik altijd: prima, dat zal ongetwijfeld kloppen. Je kan ook de financiële gevolgen doorschuiven naar 2022 en er dan ineens achter komen dat er nog een addertje onder het gras zat. Hoe kunnen we daar grip op houden? Mevrouw Bouman heeft ook al de adviesraad sociaal domein genoemd, daar is al genoeg over gezegd. Op blz.22 zie ik nog een aantal verouderde gegevens staan. Ik vroeg me af: is dat nou heel erg veranderd? Ik ben daar wel nieuwsgierig naar. Dan gaat het over de aantallen, figuur 6 en 7, die gaan over de indicaties in 2015/2016 en in feite hebben we het nu over 2017/2018/2019. Hoe zit het met die aantallen? Lopen we nog in de pas of zitten hier echt grote verschillen in? Dat was mijn eerste termijn. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Zoals WIJ al naar voren bracht: we zouden natuurlijk ook om een nieuw beleidsplan kunnen vragen voor het lopende jaar, maar dat zou heel veel werkverschaffing betekenen. Als we inderdaad moeten wachten op landelijke nieuwe regelgeving rond zaken als woonplaatsbeginsel. Het valt me op, dat sommige partijen vooral op de centen inzoomen. De CU wil graag even stil staan bij een ander punt, wat de inhoud betreft. Dat komt omdat we signalen horen, zowel in de media als uit het Rotterdamse over problemen bij sommige plaatsen waar mensen verblijven in het kader van beschermd wonen. In de zin van privacy, die niet goed gewaarborgd is. In de zin van geweld en mishandeling. Ook in de zin van verwaarlozing. Ik zou graag de wethouder willen vragen om bij de contacten die er zijn met de aanbieders van beschermd wonen om navraag te doen of het toezicht goed geregeld is. En ook bij het gaan opstellen van het nieuwe beleidsplan voor over een jaar ook goed te kijken welke aanbieder wat dat betreft voor ons een meest safe partij is. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: Een belangrijk punt is dat al in dit beleidsplan wordt aangesloten bij de moderne denkwijze op het gebied van de GGZ, welke zich steeds meer richt op normalisering en sociale inclusie. Mensen met een psychische kwetsbaarheid zijn burgers en maken deel uit van de samenleving. Zo moeten deze mensen zich ook voelen. Het streven is sociale inclusie voor iedereen. Pas in 2022 komt er een nieuwe verdeling van het geld voor beschermd wonen. De doorontwikkeling van beschermd wonen staat gepland per 1 januari 2022 en er is een ingroeipad van 10 jaar afgesproken van de huidige historische verdeling over centrumgemeente naar een objectieve verdeling over alle gemeenten te komen, waarbij tegelijkertijd een beweging naar beschermd thuis in gang gezet wordt. Deze beweging is complex en vraagt tijd en geduld. Met het nieuwe verdeelmodel worden de middelen op basis van objectieve criteria verdeeld, zodat de middelen aansluiten bij de lokale vraag. Vanaf 2022 wordt een deel van de middelen al meer objectief verdeeld en ontvangt de gemeente een eigen budget. Omdat er op landelijk niveau nog onvoldoende duidelijkheid is hoe dit structureel vorm en inhoud gegeven gaat worden, alsmede is er nog onduidelijkheid over de precieze financiële verdeelmodel, is het begrijpelijk nog te vroeg om met een regionale samenwerkingsvorm te anticiperen op deze ontwikkelingen. Verlenging van het huidige beleidsplan is daarom voor nu een prima optie en volgens mij de enige. D66 is daarom akkoord om de looptijd van het regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang met een jaar te verlengen tot en met 31 december 2021.

Mevrouw De Geus, GL: Dit beleidsplan is in 2017 opgesteld door centrumgemeente Rotterdam en regiogemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Lansingerland, Ridderkerk. De vraag is nu dit met een jaar te verlengen. Dit verlengen is regionaal beleid, het beleidsplan is ambtelijk voorbereid en tijdens het bestuurlijk overleg van betrokken gemeenten van 8 juli j.l. vast gesteld. De andere regiogemeenten voeren dezelfde wijzigingen door. Ik neem aan, dat zij daar ook over vergaderen. Ik vraag me af hoe zij daar dan op reageren. Als wij een nieuw beleidsplan op zouden willen stellen, dan zou het wel heel erg veel extra werk gaan betekenen. Doordat het uitstel van beschermd wonen heeft en het onduidelijk is hoe hieraan structureel vorm gegeven gaat worden, als ook over het financieel verdeelmodel, ligt de vraag hier dan ook om het huidige beleidsplan te verlengen bij het uitstel van een jaar. GL is sowieso akkoord met deze verlenging van het beleidsplan. We hebben ook begrepen, dat het college van B&W bevoegd is om het mandaat te verlengen. Wij zijn sowieso akkoord. Dank u wel.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ook de PvdA-fractie kan akkoord gaan met de verlenging van dit bestaande regionale beleidsplan. Er zit inderdaad niets anders op dan dat nu te doen, omdat het uitstel is van de decentralisatie en de transformatie van beschermd wonen tot 1 januari 2022 en de maatschappelijke opvang voor onbepaalde tijd is uitgesteld. Op zich is het daarmee af, zou je kunnen zeggen, maar we zien natuurlijk wel staan in de stukken, die we hebben gekregen, dat de voorbereiding voor de regionale samenwerking 2022 in gang is. Het zou wel aardig zijn als we van de wethouder zouden kunnen horen hoe het daarmee staat, met die voorbereiding. Zijn er nog knelpunten? Of zijn er misschien hoogtepunten, die daar te melden zijn? Dan is ook mijn vraag: het bestaande beleidsplan wordt geëvalueerd, maar op welke parameters? Ik kan er een aantal bedenken, maar ik hoop ook, dat dat op de juiste punten wordt geëvalueerd, zodat we ook het nieuwe plan, de nieuwe manier van samenwerken, op een goede manier

kunnen doen. Als de wethouder daar nog een paar woorden aan wil wijden, dan zou ik dat heel fijn vinden. Dan staat er nog iets over het financiële verdeelmodel. Ik weet niet of het nu het moment is om daarop door te vragen. Mevrouw De Geus had daar ook een vraag over. Ik denk dat dat voor nu voorbarig is, maar ik zou wel graag willen weten: hoe loopt het nou met de voorbereiding van het nieuwe samenwerkingsplan? Dank u wel.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik heb met belangstelling het stuk gelezen. We hebben natuurlijk ook al door het college op 23 januari van dit jaar een vooraankondiging gehad over datgene wat wij thans bespreken. Ook in de jaarrapportage 2019 staat eigenlijk ook het e.e.a. Ik heb n.a.v. de input van de jaarrapportage 2019 een vraag aan de wethouder, want daarin staat namelijk dat de verdeling, zoals die was voorgenomen voor komend jaar, dat het aantal plekken zou stijgen van 13 naar 44 in 2030. Mijn vraag aan de wethouder is of dat nog steeds de woninghorizon is. In het verlengde daarvan staat ook in de jaarrapportage, dat het college in het najaar van 2019 heeft besloten om met 3B Wonen 10 woningen beschikbaar te stellen voor beschermd wonen. In de stukken wordt nog steeds gesproken over 13, dat hadden er dus mogelijk 23 kunnen zijn. Mijn vraag is: wat is nu de uitvoeringsdatum? Het staat op blz.47 van de jaarrapportage sociaal domein. Dan ga ik even in op wat mevrouw Bouman terecht zegt. Het was een aanname, maar ik denk dat wij toch wel geleerd hebben van de jeugdzorg en van het abonnementstarief, dat we moeten voorkomen dat er straks weer dingen worden overgeheveld naar de gemeente, waar een soort déjà-vu ontstaat, als u begrijpt wat ik bedoel. Meneer Lievezei zei: we zitten erg op de centen in te zoomen, maar ik mag hopen, dat we niet de bekende ezel zijn. Als het gaat om de inhoud deel ik de mening van de heer Lievezei, dat we daar zeker moeten opletten. Misschien is het goed om te weten, dat de GGD natuurlijk toezichthouder is in deze en ook in 2019 in Bleiswijk heeft ingegrepen, want daar zat eerst een andere stichting en daar zit nu, voor zover ik weet, Pameijer. Misschien kan de wethouder dat nog even bevestigen of die stichting nog steeds actief is binnen Bleiswijk. Als laatste dank ik D66, want die had een heel mooi verhaal over de commissie Dalenberg, want daar wordt precies die stip aan de horizon over beschermd thuis genoemd. Dat is waar we aan moeten denken en ook waar we naar moeten streven. Ik zou heel graag aan de wethouder willen vragen of zij proactief de bestuurlijke planning zou willen invullen, zodat wij niet in november met dit nieuwe beleidsplan komen, maar dat we al in september onze gedachten kunnen laten gaan, zodat we in ieder geval de tijd hebben om er goed op te kunnen kauwen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik wil u nogmaals op het hart drukken om uw technische vragen vooral te stellen op het moment dat daar gelegenheid voor is. Gebruik dat instrument, want dat maakt de beraadslagingen een stuk interessanter voor mensen die mee kijken. Dat zeg ik zonder aanzien des persoons, want u bent mij allemaal even lief.

Wethouder Van Tatenhove: Ik onderstreep uw advies, maar ik ga toch proberen om zoveel mogelijk van wat er gevraagd is wel te beantwoorden, want het is wel een belangrijk onderwerp, beschermd wonen. Dat doen we inderdaad in regionaal verband. We hebben in 2017 een goed besproken beleidsplan voor opgesteld en dat is ook vast gesteld. Daar is de ASD bij betrokken. De ASD wordt ook weer betrokken bij het nieuwe beleidsplan. Voor nu is er geen schriftelijk advies gegeven door de ASD, maar we hebben het wel besproken met de ASD, dat dit voor ligt. Zij konden zich ook vinden in het verlengen met een jaar, omdat de invoeringsdatum een jaar is uitgesteld. Dat is inderdaad een besluit, dat landelijk is genomen en dat dus over ons heen is gerold, zal ik maar even zo noemen. Dat neemt niet weg, dat de weg die de commissie Dannenberg heeft geschetst, hoe we aankijken tegen beschermd wonen, beschermd thuis en tegen maatschappelijke ontwikkeling, dat dat nog wel steeds leidend is. Dus we hebben in de regio wel de gesprekken om die decentralisatie voor te bereiden en om ook te kijken op welke manier we dan samenwerken, of dat in dezelfde lichte vorm blijft of dat we daar een hele zware GR voor gaan inrichten. Dat komt inderdaad nog naar u toe, want daar moeten de 7 regiogemeenten een besluit over nemen. Wat er in elk geval al is afgesproken, dat haalde meneer Hoppenbrouwer aan, is dat we van 13 plekken, dat waren er 17, want er woonden ook 4 mensen met een beschermd wonen indicatie niet geclusterd, maar op een andere plek, van die 13/17 plekken nu groeien we naar 44 in 2030. Dat is de uitkomst van die opgave om van een centrumgemeente naar een regionale spreiding te gaan. Dat is dus een opgave, die er vanuit zorg ligt, maar die wij in alle gemeenten hebben besproken met de wethouders wonen, want dat doet natuurlijk ook iets in de vraag naar geschikte woonvormen. Dat geldt ook voor de afspraken die we met corporaties maken over de mensen die uitstromen, omdat ze zelfstandig kunnen gaan wonen. Ook dan alle gemeenten in hun prestatieafspraken. Mevrouw Arends maakt elk jaar prestatieafspraken met de corporatie. Er worden dan afspraken gemaakt over hoeveel mensen vanuit beschermd wonen een plekje kunnen krijgen in een reguliere woning en dan verder gaan als beschermd thuis of nog zelfstandiger. Ook in de gesprekken nu, die we als wethouders van beschermd wonen voeren, zit in elk geval één afgevaardigde vanuit de samenwerking van de 14 gemeenten in het Rotterdam Rijnmond verband voor wonen, om die aansluiting daar goed te borgen. Dus daar zijn we nog steeds mee bezig. Financieel blijft het dus nog even onzeker wat het wordt. Met meneer Hoppenbrouwer deel ik de verwachting, dat we

misschien bij de decentralisaties bang zijn, dat we niet genoeg krijgen voor wat we moeten doen. Ik denk dat de VNG daar als geen ander bovenop zit om ervoor te zorgen, dat ons dat niet nog een keer overkomt. Ik zie de laatste tijd dat de VNG daar veel meer zijn tanden laat zien dan een aantal jaar geleden, dus in die zin denk ik dat we in de VNG een goede waakhond hebben. Mevrouw Bouman vroeg aandacht voor maatschappelijke opvang. Dat is dus nog niet bekend. We gingen ervan uit, dat dat een functie zou blijven van de centrumgemeente, in ons geval dus Rotterdam, maar misschien wordt daar toch ook nog een soort decentralisatie uitgevoerd. Dat weten we nu gewoon echt nog niet. Op het moment dat we daar meer over weten, dan komt ook dat in de plannen mee. U vroeg ook nog: is het Perspectief of is het Pameijer, die op dit moment bij ons zorgt voor de mensen van beschermd wonen. Dat is op dit moment Pameijer. Daar heeft meneer Hoppenbrouwer gelijk in. Dat is in 2019 gewijzigd. Beide partijen hebben in de aanbesteding een rol, dus dat betekent dat ze zonder problemen die rol van elkaar kunnen overnemen op het moment dat een organisatie of een plek niet meer kan verzorgen, terwijl die plek wel moet blijven. Dat was het geval in Bleiswijk, dus daarom heeft Pameijer het overgenomen van Perspectief. Er is belangstelling van andere partijen, die op dit moment niet binnen het contract beschermd wonen kunnen aanbieden. Dat is een ingewikkelde vraag als een partij wel graag in onze regio zou willen starten, maar geen contract heeft. Dat betekent dat hij zelf met een PGB moet zorgen, dat er voldoende mensen zijn, want ze kunnen een beschermd wonen locatie ook niet zomaar starten als er maar 3 of 4 mensen zijn, want dan is zo'n businesscase niet dicht te rekenen. Degenen, die zich melden met interesse die verwijzen we nu door naar Rotterdam om zich als geïnteresseerde te melden voor een volgende aanbesteding, want zo werkt het in Nederland, we moeten het met een Europese aanbesteding doen. WIJ vraagt: zijn er nog leermomenten of quick wins? De quick wins, mochten die er nog zijn, dan zijn die al wel verzilverd. De leermomenten zijn, dat we ook bij deze partijen kritisch moeten blijven, omdat het een kwetsbare groep is. Dat je ook hier de monitoring en het contractmanagement goed vorm moet geven. Ook denk ik dat het contact met het bestuur van de organisaties belangrijk is. Ook is de rol van GGD toezicht of WMO toezicht, dat uitgevoerd wordt door de GGD, echt een belangrijke rol. Calamiteiten en incidenten worden daar gemeld. Ze doen ook gericht onderzoek op het moment, dat er iets aan de hand is. Dat is heel belangrijk, omdat het een kwetsbare doelgroep is waar 24-uurs zorg voor nodig is. Dat stelt ons in die zin wel gerust, dat die toezichthouder zijn rol echt serieus pakt. Verder werkt het in aanbestedingsland zoals het in aanbestedingsland werkt. Dat geldt dus ook voor de zorg. Als je bent gecontracteerd, dan heb je een contract. Op het moment dat een nieuwe aanbesteding wordt opengesteld, dan worden er op dat moment volgens de dan geldende criteria nieuwe aanbieders geselecteerd. Dan kan het zomaar zijn, dat een andere partij met een doelgroep aan de slag gaat en dat we van een huidige partij afscheid zouden moeten nemen. Het zou kunnen, ik heb geen idee of dat zich straks ook voor zal doen. U vroeg ook nog aandacht voor de financiën en voor de financiële consequenties. Dat is dus heel lastig, dat is ook al beantwoord in reactie op de technische vraag van mevrouw Bouman. We weten nog niet waar het heen gaat met het rijk. Vervolgens moeten we dan afspraken maken hoe we in onze regio dan vorm geven aan de rol van nu Rotterdam met heel veel locaties versus de regiogemeenten, die nog moeten toegroeien naar de aantallen, die we hebben afgesproken. Dat is nog een puzzel en daar betrekken we de raden bij en we betrekken de adviesraad sociaal domein bij. Meneer Lieveerse vroeg nog aandacht voor de geruchten of signalen, die hij had gekregen rond aanbieders in onze regio. Ik zal het in elk geval doorgeven, ook in het Rotterdamse. Ik hoop, dat iedereen die iets merkt, die dichtbij zit bij bewoners in beschermd wonen, dat ook durft te melden, want onze toezichthouder pakt die signalen serieus op en gaat er ook mee aan de slag. D66 noemde het ingroeipad, daar heb ik al iets over gezegd. De PvdA vroeg nog aandacht voor een evaluatie op de juiste punten. Dat is heel belangrijk, om te kijken in aanloop naar het nieuwe beleid, om terug te kijken naar wat er op dit moment goed gaat, wat we zeker willen mee nemen, maar ook wat er beter kan. Zijn er al dingetjes om te vieren? Dat punt, waarop we afspraken hebben gemaakt over hoe we die verdeling doen, de verdeling over de hele regio i.p.v. een concentratie in het Rotterdamse, dat was geen gemakkelijk gesprek. Niet met de wethouders zorg, maar zeker niet in relatie met de wethouders wonen, want een woonopgave is op zich al een hele puzzel. Als er zo'n puzzel bij komt, wordt het alleen maar ingewikkelder. Dus dat we daar inmiddels afspraken over hebben kunnen maken is best wel een belangrijk punt, niet perse een hoogtepunt, maar wel dat elke gemeente bereid is om zijn verantwoordelijkheid te nemen voor inwoners die bij die gemeente horen en dat we dat niet allemaal zomaar overlaten aan de centrumgemeente in die regio. Als laatste kijk ik nog even naar meneer Hoppenbrouwer of hij nog vragen had, die ik nu niet heb beantwoord. U vroeg naar de stand van zaken rond de 10 extra plekken, die worden genoemd in de rapportage van vorig jaar. Die 10 extra woningen hebben dus te maken met de overgang van Perspectief naar Pameijer. Perspectief had in onze regio 2 locaties en die combineerde daar een aantal fte, zodat zij met de 17 mensen, die er in Lansingerland wonen en een groep bewoners in het Rotterdamse, daar konden zij een match mee maken. Voor Pameijer lag dat anders, dus met Pameijer hebben wij afgesproken, dat ze die 17 plekken zouden overnemen en dat ze dan binnen een aantal jaar ook die 10, die zij nodig hebben om een sluitende businesscase te realiseren, dat ze die 10 op kortere termijn erbij kunnen krijgen, maar dat zijn dus de 10 vanuit die groei naar 44. Dus het zijn geen extra plekken, dat zijn 10 iets versnelde plekken om van 17 nu

naar 44 plekken in 2030 te groeien. Daar zijn we mee onderweg, maar ik weet niet precies hoeveel BW plekken we op dit moment hebben. U vraagt als laatste om in de bestuurlijke planning te zorgen voor een tijdige bespreking van het nieuwe beleidsplan. Ik ben het met u eens, dat het heel erg wenselijk is om dat op tijd te doen. Ik ga dat ook zeker inbrengen in het gesprek, dat ik in de regio heb met mijn collega's over deze planning. Ik ga er zomaar van uit, dat de regio gemeenten datzelfde willen. Ik hoop, dat daarna op tijd het besluit genomen wordt, zodat we dat in een zorgvuldig proces kunnen doen, maar ik ben wel 1 van de 7 in de regio en ik denk dat 7 van de 7 het met ons eens zijn, maar we zijn ook een beetje afhankelijk van Den Haag. Dat is niet om flauw te doen, maar het is realiteit. Daarom ligt het voorstel voor verlenging, waar u mee kunt instemmen, nu ook voor. Dat was het.

Tweede termijn

De heer Kampinga, VVD: Ik heb niets toe te voegen op dit moment.

Mevrouw Bouman, CDA: Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ten aanzien van Pameijer: ik heb in 2017 ook al gemeld, dat er aandacht is voor de bewoners, want Pameijer zit vrij dicht bij waar ik woon. Wij zouden nog een keer uitgenodigd worden door de nieuwe instantie, maar dat is helaas nog niet gebeurd. Wat in het vat zit verzuurt niet. Maar ik heb nog wel een vraag. In de beantwoording van mijn technische vraag staat dat 1 januari de decentralisatie is uitgesteld. Dat zal een slip off the pen zijn, omdat ik ervan uit ga, dat per 1 januari de decentralisatie van beschermd wonen wel door gaat. Dat staat ook in het raadsvoorstel, maar dat zal wel een fout zijn. Dat hoor ik dan nog wel. Even een vraag nog. Hoe zit het met wachtlijsten? Dat is ook nog een vraag geweest in 2017. Hoe zit het daarmee? Is dat bekend, of er wachtlijsten zijn? Voor mensen, die in deze omgeving wonen, is het niet ondenkbaar dat ze in Rotterdam geplaatst worden. Daar ben ik wel benieuwd naar. Er is wel veel verloop bij de Pameijer stichting bij mij in de buurt, maar ik weet niet of er wachtlijsten zijn. Misschien weet de wethouder dat. Als ik er een antwoord op gekregen heb, is het voor ons een hamerstuk. Dank u.

De heer Hoek, WIJ: Geen verdere vragen.

De heer Lieverse, CU: Klasse beantwoording van de wethouder. Zelfs de technische vragen van het CDA werden goed beantwoord.

Mevrouw Heijblom, D66: Verder geen vragen.

Mevrouw De Geus, GL: Ook geen vragen.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ik heb ook geen vragen. Dank aan de wethouder voor de beantwoording.

Wethouder Van Tatenhove: De datum die in het raadsvoorstel staat, dat is waar we het over hebben. Als u zegt, dat er een verkeerde datum staat in de beantwoording, dan is dat inderdaad een slip off the pen. Houd u het bij het raadsvoorstel, daar staat het goed. Of er nog wachtlijsten zijn, dat zou ik moeten navragen in Rotterdam, maar eerlijk gezegd, denk ik niet dat er op dit moment een heel erg groot probleem is met inwoners uit onze gemeente, want dan weet ik dat over het algemeen wel, want dan trekken mensen, ouders of familieleden bij ons aan de bel. Wat we in elk geval ook hebben georganiseerd en wat ook beter loopt dan in het verleden, is dat als iemand nog wacht op een definitieve plek, dat er dan overbruggingszorg wordt geregeld. U zegt: er is veel verloop bij Pameijer. Ook dat klopt, daardoor is er eerder een plekje voor nieuwe beschermd wonen kandidaten, omdat we veel meer sturen naar het gewone leven. Als mensen kunnen uitstromen uit beschermd wonen, dan proberen we ook om hen zelfstandig in de wijk te laten wonen al dan niet met ambulante ondersteuning, daarom stromen ook meer mensen uit dan 10 jaar geleden. Als u zegt dat het beeld is dat er meer verloop is, dat klopt. En dat daardoor ook de wachtlijsten minder lang zijn, want heel vaak worden wachtlijsten ook veroorzaakt, omdat er aan de achterkant een verstopping in de keten zit. Als er bij beschermd wonen aan de achterkant te weinig uitstroom is, dan is er aan de voorkant geen plekje beschikbaar voor iemand die daar wel gebruik van zou moeten maken. Dat er uitstroom is en het veranderde beeld bij u in de buurt, dat klopt en past bij het modernere beeld over beschermd wonen. Ik zal aan Pameijer doorgeven, dat de buurt nog wacht op een uitnodiging voor kennismaking. Ik zal erbij zeggen, dat het mag wachten tot het weer coronaproof kan, zonder ingewikkeld te doen, maar dat het wel gewaardeerd wordt door de buurt. Dank u wel.

De voorzitter: Ik heb eigenlijk niemand gehoord, die bezwaar had tegen het raadsvoorstel of over moties en amendementen, maar ik vraag voor de zekerheid: is dit een hamerstuk voor u? Ja? Dan is het een hamerstuk voor de verlening van het regionaal beleidsplan.

7a. Actualiteiten uit het college

Wethouder Van Tatenhove: Ik heb verder geen actualiteiten. Ik heb niet van mijn collega Arends gehoord, dat zij nog zou aansluiten en ze heeft me ook geen boodschap gegeven.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

De heer Kampinga, VVD: Ik weet niet of het geoorloofd is, maar volgende week dinsdag zijn de algemene bestuursvergaderingen van de Hoefweg en Bleizo. Zoals u wellicht weet, kort gezegd cultuureiland De Watergang, daar speelt het e.e.a. Het is de wens van een aantal mensen om dat tot realisatie te laten komen. Kan de wethouder daar wellicht iets over zeggen? Ook omdat het dan volgende week dinsdag van belang is. De voorzitter: Ik aarzel om dat van de wethouder te verlangen, maar als zij dat uit haar mouw schudt, dan wil ik dat toestaan. Wethouder Van Tatenhove: Als u mij vraagt: bent u bekend met de zorgen van de initiatiefnemer voor het idee van cultuureiland De Watergang, dan zeg ik daarop 'ja'. Maar ik zit niet in het bedrijfsvenschap Hoefweg. Die onderhandeling over wel of niet aankoop, door welke partij en door wie gefinancierd, dat gaat dus niet via mijn portefeuille. Het gaat ook eigenlijk niet via de gemeente, want het is een zaak tussen Hoefweg en die partij, die daar het initiatief wil ontplooiën. De heer Kampinga: Daar heeft u natuurlijk gelijk in.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Hoek, WIJ: Tijdens onze algemene beschouwingen hebben we er ook al aandacht voor gevraagd n.a.v. de beeldvorming van Jan Latten. We maken ons oprecht zorgen over onze jongeren in coronatijd. Jongeren kunnen niet uitgaan, de schoolbeleving is heel anders, er mag geen vuurwerk worden afgestoken, ze mogen maar beperkt vrienden ontmoeten, het is moeilijk om een stage te vinden. De wethouder heeft er zojuist al iets over gezegd. Kortom: voor deze doelgroep een lastige tijd in het kwadraat. We zien in den lande de ontevredenheid toenemen onder jongeren. Meer geweld, meer burgerlijke ongehoorzaamheid, meer brandstichtingen, ook in Lansingerland. Mijn vraag is: hoe speelt de gemeente nou in op deze constatering? Hoe betrekken we hier onze jongeren bij? Dit alles om ervoor te zorgen, dat jongeren niet extra de dupe worden van deze coronatijd. Wanneer we in staat zijn om in samenspraak met onze jongeren hier op in te spelen, werken we waarschijnlijk ook aan het beperken van overlast. Ik wil daar toch aandacht voor vragen, want het baart me echt zorgen. Ik heb het niet over: doe er 6 BOA's bij met oud en nieuw, want dat vind ik niet de oplossing. Nog een tweede vraag, misschien had ik het moeten weten en heeft het in een of andere coronabrief gestaan: krijgen inwoners die de Nederlandse taal nog niet machtig zijn het nieuws omtrent corona in hun eigen taal aangereikt. Wethouder Van Tatenhove: Zoals meneer Hoek al constateerde, ook het college maakt zich zorgen over de verveling en als die nog niet toegeslagen is, dat het dan mogelijk in de kerstvakantie tot uiting komt. Dus we zijn in gesprek met de partijen bij het platform van 'pubers in de spotlight', met jeugd- en jongerenwerk, maar ook met bijvoorbeeld jongeren zelf, o.a. de jongeren die bij de wipwap actie betrokken zijn. We zijn met hun in gesprek over bijvoorbeeld de kerstvakantie: kunnen we dingen doen? Er staan ook al acties in de planning, maar we zijn op dit moment ook concreet met hen in gesprek over de viering van oud en nieuw. Ik heb vanmiddag toevallig nog een overleg gehad met onze eigen medewerkers en ik zit begin volgende week met de directeur van jeugd- en jongerenwerk Midden Holland rond de tafel. Ik weet niet of de burgemeester er gisteren nog iets over gezegd heeft, maar we zijn ook met de regio in gesprek om te kijken of we bij regionale activiteiten misschien ook kunnen aansluiten. Wat mij betreft moeten we vooral alles doen wat in ons vermogen ligt om te zorgen, dat er voor die jongeren alternatieven zijn, want ik ben het met u eens, dat het vooral voor pubers, maar ook voor jong volwassenen een lastige tijd is. Dat zeker de jaarwisseling voor hun een periode is, waarin ze juist met elkaar iets gezelligs doen. Natuurlijk ontspreiden er dingen, maar er zijn ook een heleboel jongeren, die er een paar mooie dagen van maken en een mooie week vakantie tussen kerst en oud en nieuw, dus we hopen dat het jeugd- en jongerenwerk met goede ideeën komen, dat jongeren zelf leuke ideeën hebben, dat ze de activiteiten bezoeken die georganiseerd worden in de Point of buiten of door de sportclubs. We zijn ermee bezig en we hopen u ook in een coronabrief wat meer over te kunnen vertellen. Dat is in elk geval nog niet in de brief van deze week, maar ik hoop, dat er volgende week wel iets meer bekend is. Op uw tweede vraag: we hebben een tolk- en vertaalaanbieder, die de corona persconferenties in 8 verschillende talen vertaalt. We verspreiden die link via de website en we sturen dat naar onze partners. In de folders vertalen we ook de interessante en belangrijke informatie, zodat ook dat direct gecommuniceerd kan worden met degenen, die de taal kunnen lezen, want dat blijft ook nog wel een punt. Maar we proberen er alles aan te doen. De voorzitter: Zo hoorde ik van de week, dat sinds kort de Nederlandse gebarentaal de derde officiële taal in Nederland is na Nederlands en het Fries. De heer Hoek: Bedankt voor de duidelijke beantwoording. Het was een helder verhaal. Ik ben blij, dat het college dezelfde zorgen heeft als WIJ. U zegt: we gaan met het platform van 'pubers in de spotlight' praten, we praten met jeugd- en jongerenwerk. Ik heb ook in mijn bijdrage er specifiek op aangedrongen om met de

jongeren zelf in contact te komen, want dat is vaak het manco. Wat je vaak hoort: er wordt zo vaak over ons gesproken en zo weinig met ons. Dan begrijp ik best dat als dat de vertegenwoordigers van jeugd- en jongerenwerk zijn. Maar wil je als gemeente de indruk geven dat je echt geïnteresseerd bent in jongeren, dan is het goed wanneer je ook daadwerkelijk zelf met hen in gesprek gaat. Dat wilde ik toevoegen.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik had eigenlijk nog een vraag aan de heer Hoek. Dat mag natuurlijk niet. Wat is de oplossing die hij zelf heeft bedacht? Het is altijd makkelijk om het aan het college te vragen. Maar ik wilde aan de wethouder vragen: wordt er ook nog aan ouderen gedacht in coronatijd, want dat is nu een doelgroep die we ook even overslaan. Ik begrijp de jongeren wel, maar de ouderen zullen wel geen carbid schieten, maar die hebben het ook rete lastig, wat doet u daar aan? Wethouder Van Tatenhove: Hoe een rondvraag tot een interessant debat kan uitvloeien. In reactie op meneer Hoek: ja, we zijn ook met de jongeren zelf in gesprek o.a. met de jongeren van de wipwap. Ik weet niet of u op Insta zit, maar die jongeren nemen regelmatig vlogs op, waarbij ze collega jongeren interviewen en ook die jongeren hebben we rechtstreeks aan tafel zitten en daar zijn we mee in gesprek, want het is inderdaad belangrijk om het niet alleen aan hun vertegenwoordigers te vragen, maar ook aan henzelf. Ook voor de ouderen zijn we bezig. Volgens mij stond er in de Heraut en in Hart van Lansingerland van deze week ook iets over de voortzetting van wat eerst Heel Lansingerland Helpt heette, wat nu Samen Lansingerland heet. Die focussen samen met Humanitas, die de coördinatie van het project eenzaamheid heeft overgenomen nu heel specifiek op: hoe komen we in deze coronaperiode met onze ouderen toch op een leuke, goede, zinvolle, waardevolle manier door deze winterperiode heen. Ook daar is aandacht voor, gelukkig wel, want ook die doelgroep mogen we niet vergeten.

De heer Erwich, L3B: Een hele korte vraag aan de wethouder, over de Pecto's, want dat miste ik een beetje in haar uitleg. Hoe staat het daarmee? Wethouder Van Tatenhove: Ik weet niet precies wat u bedoelt, maar het pand is gereed. Dat wil zeggen, dat de verbouwing afgerond is. Het is klaar voor inrichting en ingebruikname door de jongeren. Ik ben er vorige week met mijn collega Fortuyn geweest, om in elk geval in een handeling de sleutel te overhandigen aan de jongeren. Dat hebben we gedaan op meer dan 1,5 meter, want wij hebben de sleutel door gegooid naar de jongeren en zij hebben het op een later moment in het pand gevangen, maar toen waren wij alweer verdwenen. Dus zij mogen ermee aan de slag.

De heer Lieverse, CU: Ik was benieuwd of er ook zomaar rondvragen kunnen opborrelen. Ik heb er ook nog wel een paar. De voorzitter: Maar die sta ik niet toe. De heer Lieverse: Dat hoopte ik al.

De voorzitter, om 22.30 uur: We houden ermee op. We hebben een buitengewoon constructief overleg gehad over 2 moeilijke onderwerpen. Hartelijk dank daarvoor. Die hebben geleid tot hamerstukken, dus we zien ze niet terug in de raad. In deze samenstelling zien we elkaar volgend jaar weer. Ik wens u heel fijne feestdagen alvast. Blijf gezond. Ik sluit de vergadering.

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Stephan Leewis

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Website
www.lansingerland.nl

Verzenddatum 17 december 2020
Ons kenmerk U20.09587

Onderwerp **Tussenevaluatie Visienota Onderwijs**

Geachte heer, mevrouw,

Op 30 maart 2017 stelde u de Visienota Onderwijs 2017 - 2025: “Met het oog op de toekomst” (hierna: de visienota) vast. Onderdeel van de visienota zijn twee tussentijdse evaluaties op basis van het stoplicht model. Eén in 2020 en één in 2022. Hierbij ontvangt u de eerste tussenevaluatie als bijlage van deze brief. Met deze tussenevaluatie ontvangt u een beknopt en overzichtelijk beeld van de voortgang van de uitvoering van deze visienota. In deze brief staan we stil bij de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot het onderwijs in Lansingerland.

Uitvoering van de visienota goed op stoom

De totale visienota bevat 20 concrete acties gekoppeld aan vijf beleidsdoelen. Van deze 20 acties zijn er 18 acties reeds behaald of ligt de uitvoering nog op schema. Hierdoor ligt de uitvoering van de visienota in haar geheel op schema.

Met een betere aansluiting jeugdhulp en onderwijs maken we het verschil

Het verbeteren van de aansluiting van jeugdhulp en onderwijs is één van de vijf beleidsdoelen van de visienota. De afgelopen jaren hebben we hier belangrijke stappen in gezet. De belangrijkste hiervan is het instellen van de Jeugdcoach op School (hierna: JOS). Met de komst van de JOS is er op elke school in Lansingerland een functionaris aanwezig die de weg kent in de gemeentelijke jeugdhulpstructuur. De JOS begeleidt jongeren bij laagdrempelige problemen of helpt bij de doorverwijzing naar zwaardere zorg. De JOS ondersteunt ook school bij het eerder herkennen van problemen en adviseert leraren bij zorgvragen. Zo zorgen we dat de jeugdhulp voor school en de leerling toegankelijker en nabijer is én helpen we bij het vroegtijdig opsporen van problemen. De scholen in Lansingerland zijn dan ook positief over de invoering van de JOS.

Gelijktijdig is er ook nog veel ruimte om zaken verder te verbeteren. Zeker in de aansluiting tussen de lokale jeugdhulp en het specialistisch onderwijs (zoals speciaal onderwijs, speciaal basis onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs) buiten de gemeentegrenzen. Dit is dan ook één van de speerpunten voor de komende periode.

Meer keuze voor ouders in zicht

De afgelopen periode spraken we met de onderwijsbesturen in onze regio. Naar aanleiding van de vele input die we daarop kregen is er hard gewerkt aan de uitgangspunten voor het nieuwe onderwijs in Wilderszijde. Deze leggen in 2021 aan uw raad voor. Zoals voorgenomen in de visienota is daarin een belangrijk onderdeel opgenomen: ruimte voor een nieuw onderwijsconcept (zoals Montessori, Vrijeschool of Gepersonaliseerd Leren) in Lansingerland. Met de komst van een nieuw onderwijsconcept zorgen we ervoor dat ouders en kinderen binnen Lansingerland een ruimere keuze hebben om een school te vinden die past bij het kind. Een keuzeaanbod dat beter past bij de moderne Lansingerlandse samenleving.

Bij onderwijsachterstandenbeleid, taalonderwijs en onderwijs voor meerbegaafde leerlingen zetten we in op hogere ambities

In de uitvoering van de visienota hebben we de afgelopen jaren intensief samenwerkt met partners in en rond het onderwijs. Hieruit blijkt dat er op een aantal in de visienota beschreven terreinen meer maatschappelijke winst te behalen valt dan werd verwacht bij het opstellen. Deze kansen zien wij op de terreinen: taalonderwijs, onderwijs voor meerbegaafde leerlingen en in de samenwerking tussen het bedrijfsleven en het onderwijs. Binnen de bestaande ambtelijke capaciteit gaan wij de komende twee jaar aan de slag om deze extra winst te behalen en zo achterstanden te verkleinen, kinderen beter in hun kracht te zetten én de aansluiting met de arbeidsmarkt nog verder te verbeteren.

Wijknetwerken en innovatiebudget halen de verwachtingen niet

Op twee punten constateren we dat we de doelstellingen van de visienota niet halen:

1. *Het oprichten van drie wijknetwerken is deels niet gelukt*

In de visienota is opgenomen dat we, samen met partners in en om het onderwijs, wijknetwerken oprichten. Het streven was om in de samenwerking tussen school, BSO en KDV te komen tot gezamenlijke pedagogische uitgangspunten zodat er een rustige omgeving ontstond waarin het kind zich beter kan ontwikkelen. Om deze ontwikkeling op gang te krijgen heeft een projectleider van de gemeente een jaar lang organisaties samengebracht om afspraken te maken. De conclusie is dat de verschillende partijen de doelstellingen onderschrijven, maar dat de belangen te veel uit elkaar lopen om in de praktijk concrete en langdurige afspraken te maken zonder constante interventie van de gemeente.

Aan de andere kant kunnen we constateren dat door een betere inzet van de combinatie functionarissen het lukt om lokale sport- en cultuurverenigingen te verbinden aan de scholen. Hiermee verbeteren we de verbinding tussen de maatschappij en onderwijs en bieden we kinderen via school de mogelijkheid om zich breder te ontwikkelen. Hiermee geven we uiteindelijk wel uitvoering aan een belangrijk deel van het bovenliggende beleidsdoel van de wijknetwerken.

2. *Het instellen en uitgeven van een innovatiebudget bleek in de praktijk te ingewikkeld*

In de visienota is opgenomen dat wij een geldbedrag beschikbaar wilden stellen aan het onderwijs om innovatie aan te jagen. In de praktijk bleek hier nauwelijks respons op te zijn vanuit het onderwijs. Daarnaast bleek dat een dergelijk budget binnen de bestaande subsidieregels lastig te versterken was. In combinatie met het zeer beperkte animo is besloten om geen ambtelijke capaciteit in te zetten om deze mogelijkheid te creëren. Het hiervoor gereserveerde budget is vrijgevallen aan de algemene reserve.

Evaluatie bespreken we in eerste kwartaal met het onderwijs

In het eerste kwartaal van 2021 bespreken we deze tussenevaluatie met onze onderwijspartners. Het doel van dat overleg is bespreken of bijsturing nodig is op onderdelen van de uitvoering van de visienota. We informeren u over de uitkomsten van dit overleg.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

b.a.

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlage(n):

1. Tussenevaluatie Visienota Onderwijs 2017-2025 “Met het oog op de toekomst” (T20.13709)
2. Visienota Onderwijs 2017-2025 “Met het oog op de toekomst” (T17.01857)

Visienota Onderwijs 2017-2025

“Met het oog op de toekomst”

Auteur: Stephan Leewis, Marianne van der Horst, Sophie Serrarens, Erik Verkade en Marjonne van Workum

Afdeling: Maatschappelijke Ontwikkeling & Economie, Team Economie, Onderwijs & Sport

Versienummer: 2.1

Datum: 17 maart 2017

Corsanummer: T17.01857

Samenvatting

In de afgelopen anderhalf jaar heeft de gemeente Lansingerland samen met ouders, leerlingen en professionals in het onderwijs gewerkt aan een Lansingerlandse visie op het onderwijs. Deze nota is het resultaat van dat participatieproces. Een toelichting op het participatieproces dat we hebben doorlopen staat in bijlage 1.

Wat gaan we doen?

Tijdens dit proces zijn we gezamenlijk gekomen tot de conclusie dat er behoefte is aan een actievere rol van de gemeente ten opzichte van het onderwijs. Op dit moment beperkt de gemeente zich binnen het onderwijs grotendeels tot haar wettelijke taken. Deze nota stelt voor dat de gemeente, naast de uitvoering van die wettelijke taken, een nieuwe rol krijgt. Een rol waarin de gemeente actiever de belangen van haar inwoners vertegenwoordigt binnen het onderwijssysteem. En waar ze zorgt voor een betere aansluiting van de gemeentelijke taken in het sociaal domein en het onderwijs. Dit betekent onder andere dat de gemeente meningen over het onderwijs in Lansingerland actief gaat inventariseren en zinvolle en wenselijke veranderingen gaat agenderen en stimuleren bij het onderwijs.

In deze nieuwe rol maakt de gemeente zich samen met haar partners in het onderwijs hard voor een zestal beleidsdoelen:

1. Voorzien in kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis.
2. Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.
3. Ondersteuning organiseren we dichtbij school.
4. Basisscholen, BSO, KDV, sport en cultuur vormen een netwerk van voorzieningen in de wijk.
5. VMBO, MBO, bedrijfsleven en gemeente zorgen voor kansrijke carrièremogelijkheden in de regio.
6. Mogelijkheden benutten om andere onderwijsconcepten aan te bieden.

Blijven werken aan wat goed gaat

De basis van onderwijs in Lansingerland is goed. Om de beleidsdoelen uit deze visie te halen is het belangrijk om die goede basis te behouden. We blijven ons inzetten voor kwalitatief goed en nabij onderwijs, een effectief achterstandenbeleid en voldoende goede onderwijshuisvesting.

Op welke ontwikkelingen zetten we in?

Op de goede basis van het Lansingerlandse onderwijs willen we doorbouwen. Dit doen we door in te zetten op een viertal ontwikkelingen.

Een wijknetwerk rond elke basisschool

We hebben een grote hoeveelheid voorzieningen voor kinderen. Denk daarbij aan kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, voor- en vroegschoolse educatie, jeugd- en jongerenwerk en een breed scala aan sport- en cultuurverenigingen. Op dit moment werken al deze verschillende voorzieningen nauwelijks met elkaar en met de basisscholen samen. Juist zo'n samenwerking kan grote voordelen hebben voor de ontwikkeling van het kind. Daarom zetten we in Lansingerland in op het opzetten van wijknetwerken om de verschillende voorzieningen in een wijk te verbinden met de basisschool.

Zorg nabij school

Met de transitie van de jeugdhulp naar de gemeente en de passend onderwijstaak naar het onderwijs is er veel veranderd rond de ondersteuning van jongeren. Door nauwe samenwerking tussen de gemeente en het onderwijs kunnen we jongeren met problemen eerder opsporen en effectievere ondersteuning bieden. We zetten daarom in op het verbeteren van de aansluiting tussen jeugdhulp en school.

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Voor de aansluiting arbeidsmarkt en onderwijs zien we twee belangrijke ontwikkelingen:

- De arbeidsmarkt is in rap tempo aan het veranderen. Dat vraagt van het onderwijs constante en snelle aanpassingen. Dit terwijl de budgetten in het onderwijs deze ontwikkelingen niet altijd

kunnen dragen. Om innovatie in het onderwijs zo veel mogelijk te ondersteunen zetten we in Lansingerland een Innovatiebudget Onderwijs op.

- Jongeren met een MBO diploma zoeken vaak werk in de regio of gemeente waar ze wonen. Daarom is het belangrijk dat leerlingen een MBO opleiding volgen die aansluit op de vraag van de lokale arbeidsmarkt.

Een passend aanbod basisonderwijs

In Lansingerland is vraag naar diverse onderwijsconcepten. In samenwerking met het onderwijs in Lansingerland en het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Sport zetten we in op verbreding van het aanbod. Hierbij kijken we in eerste instantie naar de nieuwe basisschool die gebouwd moet worden als er in Wilderszijde een nieuwbouwwijk wordt gebouwd. Daarnaast zetten we in op de introductie van een nieuw onderwijsconcept op 1 van de 22 bestaande basisscholen.

Overige ambities

Naast deze ambities, die duidelijk naar voren komen uit het participatieproces, zetten we ons ook in voor de verduurzaming van het onderwijs en de verbetering van de verkeersveiligheid op de belangrijkste fietsroutes naar school.

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Wat gaan we doen?	6
2.1	Beleidsdoelstellingen.....	6
2.2	Bevindingen.....	7
3	Blijven werken aan wat goed gaat	9
3.1	Goed en nabij onderwijs.....	9
3.2	Achterstandenbeleid	10
3.3	Onderwijshuisvesting.....	10
4	Op welke ontwikkelingen zetten we in?	12
4.1	Een wijknetwerk rond elke PO school	12
4.2	Zorg nabij school.....	14
4.3	Aansluiting op de arbeidsmarkt	16
4.4	Een passend aanbod basisonderwijs	18
5	Overige ambities	20
5.1	Realistisch duurzaam.....	20
5.2	Verkeersveiligheid	21
6	Financiën	22
6.1	Overzicht bestaande budgetten	22
6.2	Aanvullend budget.....	23
7	Evaluatie	24
8	Dankwoord	25

1 Inleiding

Trots presenteer ik aan u de Visienota Onderwijs 'Met het oog op de toekomst'. In deze nota nemen we u mee in de ontwikkeling die onderwijs en gemeente samen de komende jaren gaan inzetten. Die ontwikkeling start met de kwaliteit, de passie en de inzet die nu al aanwezig is op onze scholen. Vanuit die basis werken we, samen met onze partners, om het onderwijs in onze gemeente nog beter af te stemmen op de wensen en de behoeftes van onze inwoners. Om die goed in beeld te krijgen, doorliepen we afgelopen anderhalf jaar een uitgebreid participatietraject. Ik voerde daarbij met veel plezier een groot aantal gesprekken met ouders, leerlingen, schooldirecteuren, schoolbestuurders, mensen uit de kinderdagopvang en andere professionals. Dit was een proces waarin we wederzijds veel van elkaar hebben geleerd en waardoor nieuwe verbindingen en oplossingen zijn ontstaan. Deze nota is het eindresultaat van dat proces. Ik ben er van overtuigd dat we met deze visie ervoor zorgen dat we onze kinderen zo goed mogelijk helpen om hun dromen en ambities te verwezenlijken.

Met een vriendelijke groet,

Jeroen Heuvelink
Wethouder Onderwijs

2 Wat gaan we doen?

De laatste jaren heeft de gemeente zich voor het beleidsveld onderwijs grotendeels toegespitst op het uitvoeren van haar wettelijke taken. Daarbij gaat het voornamelijk om het faciliteren van het onderwijs door het verzorgen van voldoende onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer en het uitvoeren van de Leerplichtwet. In deze visie gaan we in op een breder aantal onderwerpen dan alleen onze wettelijke taken. Tijdens het participatietraject merkten we dat ouders en leerlingen het erg waarderen om met de gemeente te spreken over het onderwijs. Ook onze onderwijspartners vinden dat de gemeente een taak heeft die groter is dan alleen het wettelijke kader. Wij delen deze inzichten van onze inwoners en van de professionals in het onderwijs.

Wij zien een nieuwe rol voor de gemeente in het Lansingerlandse onderwijs. Een rol waarin de gemeente de belangen van al onze inwoners vertegenwoordigt binnen het onderwijssysteem. Niet alleen voor de kinderen en leerlingen die nu op school zitten. Maar ook voor de kinderen in de toekomst. Dit vraagt drie concrete veranderingen in onze huidige werkwijze:

1. De gemeente houdt zicht op algemene trends in het onderwijs. Zoals: aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs of de behoefte aan verschillende soorten onderwijs.
2. De gemeente inventariseert actief de mening van ouders en leerlingen in Lansingerland.
3. De gemeente agendaert, informeert en stimuleert het onderwijs op die onderwerpen waarvan zij van mening is dat verandering in het voordeel van de (toekomstige) inwoners van Lansingerland en andere belanghebbenden is.

2.1 Beleidsdoelstellingen

Vanuit deze nieuwe rol werkt de gemeente Lansingerland samen met haar onderwijspartners richting 2025 aan:

Een gemeente waarin leerlingen en ouders goed basis- en voortgezet onderwijs dichtbij huis tot hun beschikking hebben. Waar het onderwijs in de gemeente aansluit bij de veranderende behoefte en wensen van de samenleving in onderwijsconcepten. Waar gemeente en onderwijs samen zorgen voor een sluitende ondersteuning voor kinderen die een extra zetje in de rug nodig hebben. En waar kinderen, ook diegenen die meer aankunnen, worden uitgedaagd om het maximale uit zichzelf te halen. Achterstanden en leerproblemen pakken we snel en adequaat aan. Jongeren hebben toegang tot de beste onderwijsinstellingen, ook buiten Lansingerland. Verder hebben ze, door een sterke samenwerking tussen VMBO, MBO en het lokale bedrijfsleven, duidelijke carrièremogelijkheden in de regio. Tot slot sluit het onderwijs door (technologische) innovatie aan bij een snel veranderende wereld en bereidt het onze jongeren voor op een toekomst in deze wereld.

Daarbij zetten we in op zes beleidsdoelen:

1. **Voorzien in kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis**
In Lansingerland zorgen we dat er een over de hele gemeente gespreid netwerk van kwalitatief goede scholen is.
2. **Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat**
Kinderen die een steuntje in de rug nodig hebben, kunnen rekenen op voldoende ondersteuning op en buiten school die past bij hun behoefte. De verschillende soorten van ondersteuning vormen een sluitend netwerk.
3. **Ondersteuning organiseren we dichtbij school**
Kinderen en docenten kunnen de weg naar ondersteuning simpel en tijdig op school vinden.

4. **De basisscholen, BSO, KDV, sport en cultuur vormen een netwerk van voorzieningen in de wijk**
We maken het makkelijker voor kinderen om zich zo breed mogelijk te ontwikkelen. Zodat elk Lansingerlands kind zijn of haar dromen en passies kan najagen.
5. **Gemeente, VMBO, MBO en bedrijfsleven zorgen voor kansrijke carrièremogelijkheden in de regio**
Jongeren in het Lansingerlandse onderwijs worden voorbereid op de arbeidsmarkt van de 21ste eeuw.
6. **Mogelijkheden benutten om andere onderwijsconcepten aan te bieden**
In Lansingerland is een divers aanbod van onderwijsconcepten in het primair onderwijs. Dit aanbod past bij de vraag van ouders en leerlingen.

In hoofdstuk drie gaan wij concreet in op wat dit voor het onderwijs en de gemeente betekent.

2.2 Bevindingen

Tot deze doelstellingen zijn wij gekomen op basis van een vijftal belangrijke bevindingen uit het participatietraject:

1. *Kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis*

Uiteraard wil iedere ouder, leerling, docent en bestuurder dat zijn of haar school goed onderwijs geeft. Ook in Lansingerland vinden we dit dé kernwaarde voor elke school. Toch zijn ook andere zaken belangrijk. Zeker in het primair onderwijs is de nabijheid van een school belangrijk. In de praktijk kiezen veel ouders voor een basisschool binnen een acceptabele afstand van hun huis. Pas als een school binnen die afstand past, worden andere zaken doorslaggevend.

2. *Behoefte aan ondersteuning op maat op school*

Sommige leerlingen hebben behoefte aan een extra steuntje in de rug. Dit kan omdat ze een achterstand hebben in hun ontwikkeling, maar ook omdat ze juist voorlopen ten opzichte van kinderen van hun eigen leeftijd. Ondersteuning op maat op school is dan belangrijk voor het kind zelf en voor het klimaat in de klas. Daarnaast kan goede en tijdige ondersteuning op school ergere problemen in de ontwikkeling voorkomen, waardoor later minder zwaardere jeugdhulp nodig is. Onderwijs en gemeente hebben recent nieuwe taken en verantwoordelijkheden gekregen in deze ondersteuning.¹ Ondersteuning op maat vraagt een goede afstemming tussen gemeente en onderwijs.

3. *Aansluiting tussen school en andere voorzieningen kan beter*

In de gemeente zijn veel voorzieningen aanwezig voor kinderen. Daarbij denken we aan de ene kant aan buitenschoolse opvang en kinderdagverblijven en aan de andere kant ook aan bijvoorbeeld sport-, muziek- of toneelverenigingen. In Lansingerland werken onderwijs en deze voorzieningen grotendeels langs elkaar. Daar waar wenselijk zien we mogelijkheden voor betere ondersteuning (door bijvoorbeeld informatie-uitwisseling) en meer kansen voor kinderen (door aanbod van sport & cultuur op school) door meer aansluiting tussen (wijk)voorzieningen en scholen.

4. *Er is ruimte voor uitbreiding van onderwijsconcepten*

Het huidige aanbod in het primair onderwijs is gebaseerd op een historische groei én de criteria uit de onderwijswetgeving. Een breed aantal maatschappelijke organisaties en het Ministerie van OC&W constateren landelijk dat deze wetgeving eigenlijk niet meer past bij de huidige samenleving. Het effect hiervan is dat het onderwijsaanbod in Lansingerland niet helemaal overeenkomt met de vraag van een deel van de ouders en leerlingen naar andere soorten schoolconcepten in het primair onderwijs.

¹ Per 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs in werking getreden en per 1 januari 2015 de Jeugdwet.

5. Er liggen kansen voor betere afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt

De samenleving en de arbeidsmarkt veranderen snel onder invloed van globalisering en innovatie. Het voorbereiden van leerlingen op die arbeidsmarkt vraagt een nauwere aansluiting tussen het bedrijfsleven en het onderwijs. Specifiek in het geval van de toegang tot het MBO zien onderwijs en gemeente hier een uitdaging. MBO-ers blijven in de regel vaak werken in de regio waar ze zijn opgegroeid. De kans is groot dat de VMBO-ers van nu over een aantal jaar op zoek gaan naar werk in onze regio. Voor de beste kansen op een goede carrière is het belangrijk dat deze leerlingen een opleiding krijgen die aansluit bij de vragen van het lokale bedrijfsleven.

3 Blijven werken aan wat goed gaat

De afgelopen vijftien jaar is het aantal leerlingen, en daarmee het onderwijs, in Lansingerland sterk gegroeid. Er zijn veel nieuwe scholen gesticht en bestaande scholen zijn snel gegroeid. Die grote groei heeft de afgelopen jaren veel gevraagd van leraren, directies, schoolbesturen en de gemeente. Het resultaat is dat de kwaliteit van het onderwijs en de onderwijshuisvesting in Lansingerland goed is, de organisatie van onze scholen stevig is en er een breed toegankelijk Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) programma staat. Naast een verbreding van ambities om onze doestellingen te halen, werken we ook aan zaken die we vooral moeten behouden.

3.1 Goed en nabij onderwijs

Doelstelling(en):

- Voorzien in kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis.

In Lansingerland hebben we kwalitatief goede scholen. Dit blijkt in de eerste plaats uit de rapportage van de Inspectie van het Onderwijs.² Maar we zien het ook terug in de reactie van ouders: die zijn in de regel tevreden over het onderwijs in Lansingerland. In de onderwijzenquête geeft meer dan de helft van de ouders en de leerlingen aan geen op- of aanmerkingen te hebben over het onderwijs. Daaruit concluderen wij dat de ouders en leerlingen in het algemeen tevreden zijn over het onderwijs in Lansingerland. Dit beeld wordt bevestigd in de gesprekken met ouders.

Ook de nabijheid van onderwijs is in Lansingerland goed. Onze scholen liggen verspreid over de hele gemeente. Hierdoor hebben we een fijnmazig net van scholen waardoor nagenoeg iedere inwoner van Lansingerland een school bij hem of haar in de buurt heeft. Dit geldt niet alleen voor het basisonderwijs, maar ook voor het voortgezet onderwijs. Het feit dat elke kern over voortgezet onderwijs beschikt, is voor een gemeente als Lansingerland bijzonder te noemen. We vinden het belangrijk om deze nabijheid ook richting de toekomst te bewaren.

Daarnaast biedt onze regio voor onze inwoners een breed scala aan verschillende soorten onderwijs in het voortgezet, het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs. Zo hebben scholieren en studenten die wonen in Lansingerland toegang tot een hoogwaardig aanbod in onderwijs waar de gemeente zelf te klein voor is. Daarbij kunnen we denken aan een categoriaal gymnasium, tweetalig onderwijs en een groot aanbod van MBO-, HBO- en WO-opleidingen. Wij achten de toegang tot dit onderwijs van groot belang voor onze inwoners en volgen aandachtig ontwikkelingen zoals de Rotterdamse plaatsingswijzer.

Daarom blijven we ons inzetten voor:

- Het behouden van de huidige fijnmazigheid van het onderwijs, ook bij groei van de gemeente.
- Vasthouden aan de huidige doorverwijsafstand van scholen.
- Toegang voor onze inwoners behouden tot onderwijs in de regio.

² Inspectie van het Onderwijs, 'Toezichtsarrangementen basisonderwijs 2015/2016' en 'Toezichtsarrangementen voortgezet onderwijs 2015/2016', <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijsdata>.

3.2 Achterstandenbeleid

Doelstelling(en):

- **Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.**

In Lansingerland vinden we het belangrijk dat alle kinderen met een verhoogd risico op onderwijs-achterstanden de mogelijkheden krijgen om hier iets aan te doen. Daarom hebben we in Lansingerland een goede spreiding van VVE-voorzieningen over de gemeente. We hebben in iedere kern minimaal één locatie voor peuteropvang en één voor kinderdagopvang. De gemeente houdt toezicht op de kwaliteit van deze voorzieningen. Daarnaast zorgen onze partners en de gemeente samen voor een goede overdracht van informatie van de VVE naar de basisschool.³ Daarnaast zet de gemeente zich op dit moment in voor een betere aansluiting van de programma's en de werkwijzen van de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen.

Het realiseren van taalonderwijs aan kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen valt eveneens onder het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. Ook voor deze kinderen geldt dat zij de mogelijkheid moeten krijgen om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Het beheersen van de Nederlandse taal is hierbij essentieel. Onderwijs en gemeente vinden het belangrijk dat kinderen in de basisschoolleeftijd hier niet te ver van huis voor moeten reizen. Daarom kunnen deze kinderen het taalonderwijs in Lansingerland volgen. Voor taalonderwijs aan de oudere leerlingen richten wij ons op de regio Rotterdam.

Daarom blijven we ons inzetten op:

- Behouden van over de gemeente gespreid aanbod van kwalitatief goede VVE.
- Goede aansluiting VVE en basisonderwijs.
- Taalonderwijs voor alle kinderen die de taal onvoldoende beheersen.

3.3 Onderwijshuisvesting

Doelstelling(en):

- **Voorzien in kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis.**

Onderwijs gaat in de eerste plaats over docenten en leerlingen. Een belangrijke randvoorwaarde voor goed onderwijs is adequate huisvesting. Op het vlak van onderwijshuisvesting is veel gebeurd in Lansingerland. De afgelopen vijftien jaar zijn veel nieuwe scholen gesticht en gebouwd. De gemeente heeft fors geïnvesteerd in de realisatie van nieuwe schoolgebouwen. Lansingerland is de gemeente met veruit de grootste groei van het aantal leerlingen en vloeroppervlak van schoolgebouwen in heel Nederland. Ter illustratie: het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs is in deze periode toegenomen van 1.200 naar meer dan 4.100. We hebben op dit moment voldoende ruimte voor al onze leerlingen in zowel het primair als voortgezet onderwijs. Ook zijn onze schoolgebouwen van een kwalitatief goed niveau.

In het primair onderwijs hebben we dit bereikt met een Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP PO). In dit IHP PO hebben we een planning gemaakt van de aanpak van de huisvestingsvraagstukken in de gemeente. Op één onderdeel na hebben we alle opgaves van dit plan opgelost.⁴ Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om de huidige kwaliteit van de onderwijshuisvesting op peil te houden. Daarnaast hebben ontwikkelingen op de woningmarkt en groei van het inwoneraantal van Lansingerland effect op de

³ Ouders moeten vooraf toestemming geven voordat VVE-gegevens naar de basisschool worden verzonden.

⁴ Aan de nieuwbouw van het schoolgebouw van basisscholen Prins Willen Alexander en De Kwakel wordt op dit moment gewerkt.

behoefte aan onderwijshuisvesting. Met deze vraagstukken in het achterhoofd actualiseren wij het IHP PO.

Voor voortgezet onderwijs bekijken we onderwijs-huisvesting in een regionale context. Dit voor zowel aanbod als capaciteit. De afstand die een VO-leerling kan reizen tussen huis en school is veel groter dan die van een leerling in het PO. Hierbij beschouwen we Noord-Rotterdam - Lansingerland - Pijnacker-Nootdorp - Zoetermeer als het bedieningsgebied van de Lansingerlandse VO-leerling. Op dit moment is het aantal VO-leerlingen en de capaciteit van de VO-scholen in Lansingerland in evenwicht.⁵ Daarnaast biedt de regio een breed scala aan opties als het gaat om soorten VO en onderwijsconcepten.

Er is op dit moment nog geen structurele regionale afstemming met de gemeenten Rotterdam, Pijnacker-Nootdorp en Zoetermeer. Om voldoende aanbod en capaciteit te blijven garanderen is afstemming wenselijk. Wij gaan deze afstemming tot stand brengen.

Daarom zetten we ons in op:

- Behouden van de huidige kwaliteit van onderwijshuisvesting PO met een actueel IHP PO.
- Regionaal afstemmen van de huisvestingsvraagstukken in het VO.

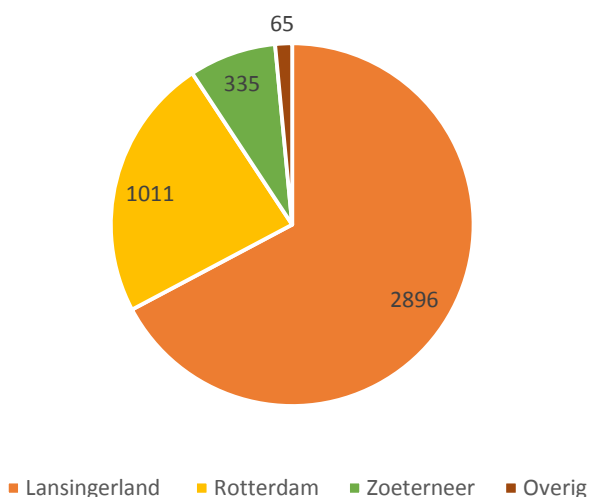
Investerings in de onderwijshuisvesting die bijdragen aan een kwalitatieve impuls in het onderwijs

De gemeente heeft op dit moment voldoende m² aan onderwijshuisvesting.

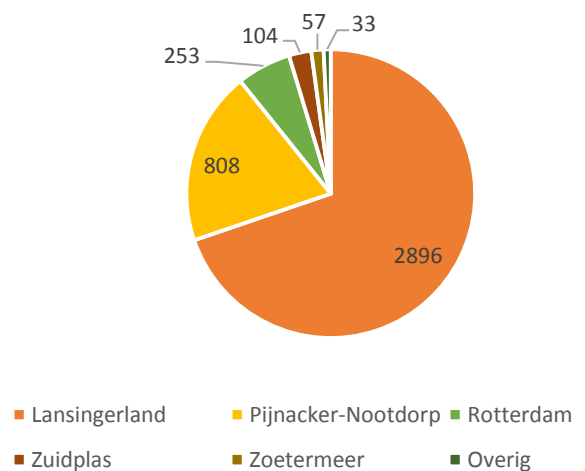
Bij gelijkblijvende inwoneraantallen zien wij als gemeente geen noodzaak verder te investeren in de capaciteit van de onderwijshuisvesting.

Tegelijkertijd wil de gemeente aansluiting bij de arbeidsmarkt en innovatie van het onderwijs stimuleren. Deze innovatie kan andere of nieuwe eisen stellen aan een schoolgebouw. Dit kan verbouwing van, of aanbouw bij, een bestaand schoolgebouw betekenen. Om onder andere dit soort ontwikkelingen te stimuleren stelt de gemeente via een subsidieregeling een innovatiebudget beschikbaar aan het onderwijs (zie paragraaf 4.3 voor meer informatie).

VO Leerlingen uit LL

Leerlingen per woonplaats naar VO scholen in LL

⁵ Er is een totale instroom van 1.255 VO leerlingen van buiten Lansingerland naar VO scholen binnen de gemeente en een uitstroom van 1.411 VO leerlingen naar een school buiten de gemeente.

4 Op welke ontwikkelingen zetten we in?

De basis van het onderwijs in Lansingerland is goed. Tegelijkertijd voldoen we in Lansingerland nog niet aan alle doelstellingen die we in hoofdstuk 1 hebben benoemd. Om dat wel te doen gaan onderwijs en gemeente een aantal inspanningen leveren. In dit hoofdstuk beschrijven we per doelstelling welke inspanningen nodig zijn. Aan deze inspanningen hebben we een aantal concrete acties gekoppeld die gemeente en onderwijs samen gaan inzetten. Daarbij hebben we drie hoofdacties benoemd:

1. Regierol realisatie Wijknetwerken
2. Aansluiten onderwijs en jeugdhulp
3. Samenwerkingsverband onderwijs-bedrijfsleven-gemeente.

Deze hoofdacties zijn de drie belangrijkste speerpunten uit deze visie. Wij verwachten dat deze acties een belangrijke kwalitatieve bijdrage leveren aan het onderwijs in Lansingerland.

4.1 Een wijknetwerk rond elke PO school

Doelstelling(en):

- Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.
- Ondersteuning organiseren we dichtbij school.
- De basisscholen, BSO, KDV, CJG, jeugd- en jongerenwerk, sport en cultuur vormen een netwerk van voorzieningen in de wijk.

De gemeente Lansingerland kent een groot aantal voorzieningen voor kinderen zoals kinderopvang, buitenschoolse opvang en vroeg- en voorschoolse educatie. Toch zien we dat deze voorzieningen en de basisscholen in Lansingerland elkaar niet of onvoldoende kennen en nog niet of onvoldoende met elkaar samenwerken. Op basis van onze gesprekken met professionals in het onderwijs concluderen wij dat hier winst te halen valt. Dit beeld wordt ook ondersteund op landelijk niveau door de werkgroep Kindcentra 2020 waarin PO besturen, ouderorganisaties en het Ministerie van OCW vertegenwoordigd zijn.⁶

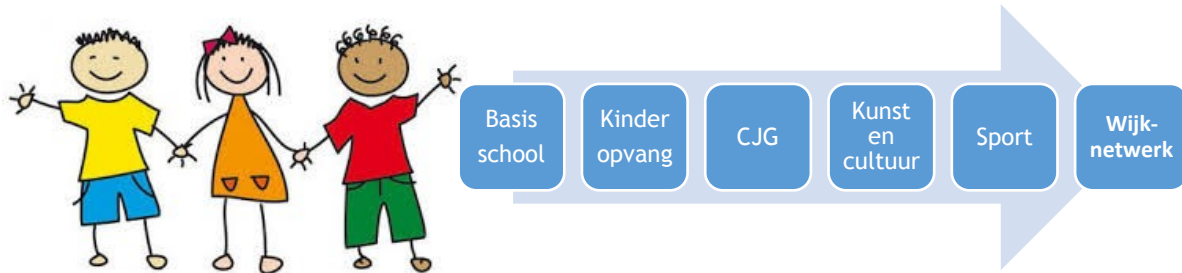
Een goede aansluiting op elkaar zorgt ervoor dat kinderen zich makkelijker en beter kunnen ontwikkelen. Aan de ene kant doordat organisaties beter van elkaar weten hoe ze de kinderen benaderen en dit op elkaar kunnen afstemmen. Een kind ervaart hierdoor bij de overgang van bijvoorbeeld de kinderopvang naar school minder hiaten. Aan de andere kant helpt het de verschillende organisaties om kinderen die dat nodig hebben op een goede en gelijke manier te ondersteunen. Daarnaast kunnen we kinderen helpen in het ontdekken van hun talenten door het aanhaken van sport- en cultuurorganisaties.

In Lansingerland willen we deze aansluiting bereiken door het organiseren van een netwerk rond de basisscholen in een wijk. Binnen dit netwerk wisselen we informatie uit over het pedagogische en educatieve beleid van de verschillende organisaties en zorgen we dat deze, waar mogelijk, op elkaar aansluiten. Ook worden afspraken gemaakt over de uitwisseling van informatie over de kinderen. Dit laatste gebeurt met instemming van ouders en met in achtneming van de privacy. In Lansingerland noemen we dit netwerk het Wijknetwerk. Onderwijs, kind(er)opvang en de gemeente hebben afgesproken dat we een wijknetwerk als volgt zien:

‘Een netwerk van voorzieningen waar in ieder geval primair onderwijs, kind(er)opvang en voegschoolse educatie onderdeel van uitmaken. Jeugdhulp en welzijn haken daar waar nodig aan. Daarnaast kunnen ook sport- en kunst- en cultuurverenigingen, de bibliotheek en jeugd- en jongerenwerk onderdeel uitmaken van dit netwerk’.

⁶ Regiegroep Kindcentra 2020, ‘Kindcentra 2020, een realistisch perspectief’, Hoofddorp, 2015.

Uit onze gezamenlijke definitie blijkt dat het wijknetwerk verschillende verschijningsvormen kan hebben. Daarnaast blijkt uit de definitie dat we een duidelijke verbinding leggen tussen het onderwijs en de rest van de samenleving. De link tussen de school en het verenigingsleven en de link naar jeugd- en jongerenwerk zijn hier goede voorbeelden van. Door deze instellingen te verbinden krijgt een kind hier makkelijker en sneller toegang toe. Hierdoor kunnen ze zich makkelijker in de volle breedte ontwikkelen. De manier waarop dit gebeurt, zal daarbij verschillen per wijk. Dit heeft voornamelijk te maken met de wensen en behoeften van de ouders en kinderen van de school en de voorzieningen en mogelijkheden in de wijk. Zo kunnen we ons voorstellen dat in wijken met meer bewoners uit de lagere sociaal-economische groepen meer ingezet wordt op de verbinding met sport, kunst en cultuur om kinderen hier meer toegang toe te geven. Terwijl in wijken met relatief veel tweeverdieners ingezet wordt op de intensievere samenwerking met de buitenschoolse opvang.

Een wijknetwerk ontwikkelt zich op een geleidelijke wijze. Hierbij zijn de visie en de wijze van samenwerking bepalende factoren. Er is niet één vast concept. In de praktijk ontstaan werkwijzen die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de desbetreffende kinderen, ouders en samenwerkingspartners.

Hoofdactie: regierol realisatie Wijknetwerk

Gemeente en onderwijspartners in Lansingerland omarmen het idee van Wijknetwerken. Gezamenlijk realiseren wij dit soort netwerken in onze drie kernen Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek en Bleiswijk. De gemeente werkt hierbij samen met onze onderwijspartners en vervult de regierol. Deze rol bestaat uit het bij elkaar brengen van de diverse partijen en het leggen van verbindingen binnen het maatschappelijke veld.

Investering:

- *Procesbegeleiding:* De gemeente organiseert overleg tussen scholen, kinderopvang en CJG en bewaakt de agenda en afspraken. 0,6 fte voor één jaar om dit project op gang te krijgen.

Kosten: € 60.000,- incidenteel.

- *Combinatiefunctionarissen:* De combinatiefunctionaris is een persoon die aangesteld is om de combinatie te leggen tussen verschillende sectoren. In de praktijk blijken deze functionarissen succesvol in het leggen van de verbinding tussen het onderwijs, sport en cultuur. De combinatiefunctionarissen zijn dan ook een effectief instrument bij het opzetten van de wijknetwerken. Wij zoeken naar een uitbreiding van het huidige aantal van 6,06 fte combinatiefunctionarissen om te ondersteunen bij het opzetten van de wijknetwerken.

Kosten: € 90.000,-

4.2 Zorg nabij school

Doelstelling(en):

- Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.
- Ondersteuning organiseren we dichtbij school.

Met het overgrote gedeelte van de Lansingerlands jongeren gaat het goed. Ze gaan naar school, ontwikkelen zich en zoeken hun plek in de samenleving. Een klein gedeelte van onze jongeren loopt echter tegen uitdagingen aan in hun leven waar ze zelf niet uitkomen. Zo komt circa 10% van onze jongeren in contact met een vorm van jeugdhulp van de gemeente. De redenen en de soort ondersteuning die deze jongeren krijgen, is uiteenlopend.

Jongeren brengen een groot gedeelte van hun tijd door op school. School is vaak de eerste plek waar wordt opgemerkt dat een jongere worstelt met problemen. Soms zijn dit problemen op school maar soms ook problemen buiten school. De school is er verantwoordelijk voor dat ook deze jongere goed onderwijs krijgt. De gemeente is vaak verantwoordelijk als er ook maatschappelijke ondersteuning in de vorm van jeugdhulp nodig is.

We zorgen dat gemeentelijke jeugdhulp en onderwijs zo nauw mogelijk samenwerken als het gaat om expertise, uitwisseling van kennis en de afstemming met passend onderwijs. Daardoor kunnen we zorgen dat we zo goed mogelijke ondersteuning organiseren voor de jongeren die dat nodig hebben. Daarnaast kan goede samenwerking met het onderwijs ervoor zorgen dat potentiële problemen eerder worden opgemerkt waardoor de benodigde ondersteuning eerder wordt ingezet. Hierdoor kunnen in sommige gevallen ernstigere problemen worden voorkomen. Ook kan de desbetreffende jongere hierdoor beter functioneren in de klas en is zwaardere jeugdhulp in een later stadium wellicht niet nodig.

Beleidsplan Sociaal Domein

Op dit onderwerp sluit de Visienota Onderwijs aan op accent 3 van het Beleidsplan Sociaal Domein. Door een gezamenlijke inzet vanuit deze twee beleidsvelden streven we naar een vroegere signalering van problemen bij leerlingen en een betere (preventieve) ondersteuning van die leerlingen die dat nodig hebben.

Scholen in Lansingerland hebben steeds meer te maken met gezins- en jongerenproblematiek die het gedrag en het functioneren van leerlingen op school beïnvloedt. Voorbeeld hiervan is de invloed van (vecht)scheidingen op kinderen. De scholen geven aan in dit soort situaties vaak een gebrek aan kennis en informatie te ervaren. Daardoor vinden ze het vaak lastig om te bepalen wat hun rol in de ondersteuning aan het kind is. Daarnaast geven schoolbesturen aan onvoldoende middelen te hebben om de taken op het gebied van passend onderwijs goed vorm te geven. Er is een tekort aan expertise en structuur voor het ondersteunen van leerlingen binnen scholen.

Een terugkomende vraag is: of er in Lansingerland ruimte is voor eigen speciaal onderwijs (hierna so). SO is voor kinderen met een beperking die dermate zwaar is dat ze niet naar een reguliere school kunnen. Er zijn vier soorten (clusters) so met elk een specialisatie op een specifieke soort beperking (visueel, auditief, verstandelijk en/of lichamelijk en gedrags- en/of psychologische stoornissen). Met een groeiende bevolking met een groot aantal kinderen is er ook een groeiende behoefte aan so. Op dit moment gaan kinderen die so nodig hebben naar Rotterdam, Zoetermeer, Den Haag of Delft. De keuze voor een school is daarbij afhankelijk van het soort clusteronderwijs dat het kind nodig heeft.

Er zijn in Lansingerland 54 kinderen in de basisschoolleeftijd en 96 in de voortgezet onderwijsleeftijd die gebruik maken van SO. Aangezien deze kinderen verdeeld zijn over verschillende clusters is er geen basis voor speciaal onderwijs in Lansingerland.

Tot nu toe is de rol van de gemeente ten opzichte van het onderwijs beperkt gebleven tot cofinanciering van schoolmaatschappelijk werk (hierna: SMW). We zijn voornemens deze cofinanciering te behouden én in te zetten op de volgende vier ontwikkelingen:

Hoofdactie: Aansluiting tussen jeugdhulp en school verbeteren

We zorgen ervoor dat de organisatie van de jeugdhulp voor scholen begrijpelijk is. Daarnaast ondersteunt de gemeente scholen om beter en eerder problemen te herkennen en deze makkelijker te kunnen aanmelden bij de juiste zorg. Ook onderzoeken we hoe jeugdhulp en onderwijs in Lansingerland beter op elkaar kunnen aansluiten. In dit onderzoek wordt onder andere bekeken of en zo ja welke rol scholen kunnen krijgen in de doorverwijzing en de directe ondersteuning aan het kind. Deze actie maakt deel uit van de uitvoering van accent 3 'De leraar trekt aan de bel' van het Beleidsplan Sociaal Domein.

Investering:

Deze actie wordt gefinancierd vanuit Programma 3 Jeugd.

Actie: Intensiveren kennisuitwisseling

Om te zorgen voor effectieve en efficiënte ondersteuning van een kind, is het belangrijk dat de betrokken zorgpartners van elkaar weten wat er rond het kind gebeurt. Vaak is de school ook een belangrijke schakel in deze ondersteuning. Het is belangrijk dat school en jeugdhulp op de hoogte zijn van elkaars werkzaamheden en bevindingen. Daarom intensiveren we de kennisuitwisseling en het overleg op dit onderwerp tussen scholen, CJG, gemeente en andere jeugdhulpinstanties. Het element 'privacy' is een factor bij de uitwisseling van informatie. Het is belangrijk om hier zorgvuldig mee om te gaan, zonder dat het een verlamdende werking heeft.

Investering:

Deze actie vindt plaats binnen de bestaande middelen Onderwijs.

Actie: Beter afstemmen van jeugdhulp en passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs in werking getreden. Het doel van passend onderwijs is dat kinderen die behoefte hebben aan extra ondersteuning zo veel als mogelijk op reguliere scholen terecht kunnen. Dit in plaats van dat deze kinderen naar het speciaal onderwijs moeten. Tegelijkertijd is de gemeente sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de jeugdhulp. Deze twee taken hebben duidelijke raakvlakken. Om hier een goede invulling aan te geven is afstemming nodig tussen de jeugdzorg / jeugdhulp en het onderwijs. Voor deze afstemming zijn de gemeente en de samenwerkingsverbanden voor het passend onderwijs met elkaar in gesprek geweest in het kader van de 'Transformatie onderwijs-zorgarrangementen'. Hierbij zijn nieuwe afspraken gemaakt en hebben wij afgesproken hoe we dit gaan monitoren. De komende twee jaar gaan wij aan de slag om uitvoering te geven aan deze afspraken.

Investering:

Deze actie vindt plaats binnen de bestaande middelen Onderwijs en Jeugd.

Actie: Pilot Prismaklas

In Lansingerland voert Spectrum op dit moment een pilot uit met een bovenschoolse Prismaklas. Deze klas is voor kinderen die in de reguliere plusklas op hun eigen basisschool nog niet voldoende worden uitgedaagd. Deze kinderen komen vanuit hun basisscholen één dagdeel in de week samen om ze zo gezamenlijk een extra uitdaging te bieden. Bij een succesvolle pilot staat Spectrum open voor een verdere uitbreiding van deze Prismaklas over basisscholen van andere schoolbesturen.

Investering:

Deze actie vindt plaats binnen de bestaande middelen Onderwijs.

4.3 Aansluiting op de arbeidsmarkt

Doelstelling(en):

- Gemeente, VO, MBO en bedrijfsleven zorgen voor kansrijke carrièremogelijkheden in de regio.

De afgelopen twintig jaar is onze economie van aard veranderd. We spreken nu van een innovatie-economie. In deze economie gaat het meer dan ooit om het genereren van nieuwe ideeën door samenwerking, creativiteit, technologische toepassingen en ondernemerschap. Dat geldt niet alleen op het niveau van de individuele werknemer, maar ook op het niveau van ondernemingen als geheel. Succesvolle bedrijven in deze nieuwe economie worden getypeerd door snelheid, flexibiliteit, innovatie en intensieve samenwerking zowel intern als extern.

Om klaar te zijn voor deze ontwikkelingen is het belangrijk dat leerlingen onderwijs krijgen dat zich richt op de aansluiting met de technologische en maatschappelijke ontwikkelingen in onze samenleving. Voor scholen is dit een constante uitdaging. Ze ervaren daarin een grote beperking in financiën. Investerings in bijvoorbeeld nieuwe apparatuur zijn hoog en de ontwikkelingen volgen elkaar snel op waardoor aangeschafte apparatuur snel 'veroudert'. Ook is vooraf soms onduidelijk welke ontwikkeling doorzet in de maatschappij. De keuze om daarop te investeren is daarmee onzeker.

Als voorbeeld van de snel veranderende ontwikkelingen kan gedacht worden aan de overgang van PC naar laptop en van laptop naar tablet en de opkomst van de 3D printer. Deze technieken brengen mooie mogelijkheden voor het onderwijs met zich mee, maar ook hoge aanschafkosten. Daarnaast vragen dit soort innovaties om nieuwe werkwijzen en leerstof. Dat vraagt een inspanning van docenten waar vaak geen tijd voor is binnen de huidige werkbelasting.

Naast technologisering en informatisering speelt globalisering een grote rol. Door nieuwe toepassingen van ICT wordt het steeds eenvoudiger over grenzen heen te communiceren en samen te werken. We bewegen ons naar een mondiale economie waarin we afhankelijk zijn van ontwikkelingen ver buiten onze landsgrenzen. Voor onze HBO en WO studenten betekent dit enorme kansen. Hun werkomgeving en horizon ligt op het niveau van Nederland, Europa en zelfs wereldwijd. Voor deze kinderen is het vooral belangrijk dat ze binnen onze gemeente een goede start maken door kwalitatief goed en innovatief onderwijs.

Naast deze groep leerlingen zien we ook leerlingen voor wie juist de regio heel belangrijk is. Uit onderzoek blijkt dat mensen met een MBO-diploma gemiddeld een kortere woon-werkafstand hebben.⁷ Ook zijn MBO-ers gemiddeld minder bereid om te verhuizen voor werk.⁸ Het is belangrijk dat jongeren die een MBO opleiding volgen, een opleiding krijgen waarmee ze in de toekomst binnen onze regio aan de slag kunnen. Dit geldt voor de kansen en mogelijkheden van onze jongeren. Maar ook voor het lokale bedrijfsleven, als het gaat om het vinden van goede en gekwalificeerde werknemers. Daarnaast is het belangrijk dat op de lange termijn zoveel mogelijk mensen in onze gemeente werk hebben. Het organiseren van een goede aansluiting VMBO-MBO-bedrijfsleven zien wij gedeeltelijk als een belang van de gemeente.

⁷ D. van Rhoon, A. Vos, e.a., 'De invloed van opleidingsniveau op woon-werkafstand' Centraal Bureau voor de Statistiek, 2011.

⁸ P. Ester, G. Evers, e.a., 'Werk en verhuisbereidheid in Nederland', Regionale arbeidsmarktmobiliteit in Nederland en Europa, Tilburg, 2008.

Hoofdactie: Samenwerkingsverband VMBO-MBO-bedrijfsleven

In Lansingerland zorgen we voor duidelijke opleidingstrajecten vanuit het VMBO naar het MBO en het lokale bedrijfsleven. Daarom organiseren we een permanent samenwerkingsverband tussen deze groepen. Het doel daarvan is dat onze leerlingen in onze gemeente een traject van VMBO en MBO kunnen volgen waarmee ze in de regio werk kunnen vinden. We denken aan een organisatie waarbinnen verschillende aanbieders van MBO onderwijs samen met het lokale bedrijfsleven, opleidingen verzorgen die passen bij de economische ontwikkeling van onze regio. In Lansingerland willen we deze ontwikkeling starten in het VMBO. Gemeente, VMBO's, MBO's en het lokale bedrijfsleven gaan samenwerken om deze trajecten vorm te geven en te organiseren. Daarbij fungeert de gemeente als aanjager en procesbegeleider. Daarnaast ondersteunt zij het proces met bijvoorbeeld een economische analyse van de regio.

Investing:

Procesbegeleiding: Gemeente organiseert overleg tussen VMBO scholen, MBO instellingen en het lokale bedrijfsleven, bewaakt gemaakte afspraken en faciliteert daar waar mogelijk ontwikkelingen. 0,4 fte voor één jaar om dit project op gang te krijgen.

Kosten:

€ 40.000,- incidenteel

Actie: Innovatiebudget Onderwijs

In Lansingerland stimuleren we dat onze scholen zo goed als mogelijk kunnen inspelen op (technologische) innovaties in de samenleving. Om de grootste financiële beperkingen hierop te verminderen stelt de gemeente via een subsidieregeling een innovatiebudget van € 50.000,- per jaar ter beschikking aan het onderwijs in Lansingerland. Scholen kunnen een aanvraag doen om een innovatie te (co-)financieren die gebruik maakt van nieuwe technieken of nieuwe onderwijskundige inzichten en die een bijdrage levert aan de onderwijsvisie van de school.

Investing:

Innovatiebudget

Kosten:

€ 50.000,- structureel

4.4 Een passend aanbod basisonderwijs

- **Mogelijkheden benutten om andere onderwijsconcepten aan te bieden.**

De gemeente Lansingerland vindt het belangrijk dat ouders en kinderen de vrijheid hebben om een school te kiezen die het beste bij het kind past. Op een school die beter aansluit op het karakter en de ontwikkelingsbehoefte van een kind zal het eerder gelukkig zijn en betere resultaten halen.

Eén van de grote verschillen in benadering van het kind zit in het schoolconcept. Dit is het beleid van een school over de vorm en de inhoud van het onderwijs. Inhoudelijk wordt dit voor het grootste gedeelte bepaald door de landelijke eisen en voorschriften. Scholen kunnen hierbinnen wel kiezen voor andere accenten. Zoals meer aandacht voor kunst en cultuur of voor sport, het kiezen voor 50 weken onderwijs⁹, of tweetalig onderwijs. Scholen hebben veel vrijheid over de vorm waarin het onderwijs wordt aangeboden. Scholen die hier op een traditionele wijze vorm aan geven, noemen wij regulier onderwijs. Daarnaast zijn er andere onderwijsconcepten. Bekende voorbeelden hiervan zijn: Montessori, Vrije school, Dalton en Jenaplan.

In toenemende mate vinden ouders en leerlingen het onderwijsconcept van een school belangrijk. Ook in Lansingerland geeft ruim 60% van de ouders en leerlingen aan onderwijsconcepten belangrijk te vinden. Tegelijkertijd heeft onze gemeente een beperkte diversiteit in het aanbod van onderwijsconcepten. De gemeente kent drie Daltonbasisscholen en één Jenaplan school. De overige achttien basisscholen zijn reguliere scholen. In het voortgezet onderwijs is één van de zes scholen een Daltonschool. In de gemeente zijn enkele andere bekende onderwijsconcepten, zoals Montessori onderwijs, Vrije School, Steve Jobsscholen of 50 weken onderwijs niet aanwezig.

Uit de enquête blijkt dat hier een behoefte ligt in de gemeente. Vooral bij ouders met kinderen in het primair onderwijs. We stelden de vraag of ouders bij de schoolkeuze van hun kind een schoolconcept hebben gemist. 15% van de ouders met een kind dat in Lansingerland naar de basisschool gaat heeft een concept gemist. Daarnaast geeft 47% van de ouders, die voor een basisschool buiten de gemeente hebben gekozen, aan een schoolconcept te hebben gemist. Belangrijk is om daarbij op te merken dat die 15% en 47% van de ouders niet allemaal hetzelfde concept hebben gemist.

De vraag naar onderwijsconcepten past in een landelijke trend waarbij het aantal van de scholen met een ander schoolconcept toeneemt. Ook in de voorgestelde wetswijziging “Meer ruimte voor nieuwe scholen” zien we dat het kabinet inspeelt op deze maatschappelijk behoefte. Dit wetsvoorstel geeft meer ruimte om scholen te starten juist op basis van een schoolconcept en niet enkel op basis van een religieuze richting (denominatie).

Naast het belang van het onderwijsconcept zien we in onze enquête het belang van nabijheid van het onderwijs, vooral voor het basisonderwijs. Ouders kijken bij het kiezen van een basisschool in veel gevallen eerst welke scholen dichtbij zijn en daarna pas naar wat voor soort scholen dit zijn. De enige wijze om keuzevrijheid te garanderen voor kinderen in het primair onderwijs is te zorgen dat er lokaal een zo breed mogelijk aanbod aanwezig is.

⁹ Bij dit type onderwijs zijn er geen vaste vakanties. Ouders en kinderen kunnen samen kiezen wanneer er gebruik wordt gemaakt van de vakantie tijd. Dit is mogelijk omdat de school gebruik maakt van een lessysteem (zoals binnen het Montessori onderwijs) waarbij er samen met de leerling leerdoelen worden bepaald in plaats van een klassikaal bespreken van stof met de hele groep.

Actie: Nieuw onderwijsconcept in Wilderszijde

De gemeente Lansingerland zet, in samenwerking met haar onderwijspartners en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, actief in op de verbreding van het aanbod van onderwijsconcepten in de gemeente. Daarbij kijken wij in eerste instantie naar een nieuw te bouwen basisschool in de wijk Wilderszijde. Met de verwachte bouw van deze “wijk van de toekomst” volgt de behoefte aan een nieuw te stichten basisschool. Zowel gemeente als onze onderwijspartners willen deze ontwikkeling aangrijpen om in Lansingerland een nieuw onderwijsconcept te introduceren. Dit kan in de wijk Wilderszijde of ergens anders in de gemeente met het verplaatsen van een bestaande basisschool naar Wilderszijde. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de potentiële aantrekkende werking van een nieuw concept en de effecten die dit kan hebben voor bestaande scholen in de gemeente.

Investing:

Deze actie vindt plaats binnen de bestaande middelen Onderwijs.

Actie: Verbreding aanbod huidige scholen

Uit de enquête blijkt een duidelijke behoefte aan andere onderwijsconcepten binnen het huidige aanbod van scholen. Daarom gaan basisscholen en gemeente samenwerken om binnen het aanbod van basisscholen te komen tot een breder aanbod van onderwijsconcepten. De schoolbesturen hebben de ambitie dat binnen vier jaar ten minste één van de huidige 22 reguliere basisscholen gebruik maakt van een onderwijsconcept dat op dit moment nog niet aanwezig is binnen de gemeente.

Investing:

Deze actie vindt plaats binnen de bestaande middelen Onderwijs.

5 Overige ambities

Naast de ambities die direct voortkomen uit het participatieproces, heeft de gemeente nog twee ambities binnen het beleidsveld duurzaamheid en verkeersveiligheid. In dit hoofdstuk gaan wij in op deze ambities.

5.1 Realistisch duurzaam

De gemeente Lansingerland werkt op een realistische manier aan een duurzame gemeente. Het onderwijs speelt hier een belangrijke rol in. Niet in de laatste plaats omdat het hierbij gaat om een groot aantal intensief gebruikte gebouwen die (verder) kunnen worden verduurzaamd. Binnen het onderwijs onderscheiden we twee verschillende ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan de verduurzaming van de gemeente:

a) Het gebouw

Een duurzaam schoolgebouw is een gebouw waar op een prettige en gezonde manier lesgegeven kan worden, dat een goede uitstraling heeft en dat een zo laag mogelijke belasting heeft op natuur en milieu (zowel in bouw als in exploitatie).

b) Educatie van leerlingen

Het is een veelgebruikt cliché: “kinderen zijn de toekomst”. De milieubelasting van onze maatschappij wordt voor een groot gedeelte beïnvloed door hoe wij ons in ons dagelijks leven gedragen. Om de overstap naar een werkelijk duurzame wereld te maken is het belangrijk dat kinderen ook op school al praktisch bezig zijn met duurzaamheid.

De gemeente vindt het belangrijk dat er op beide terreinen inzet is.

Actie: Scholen (ver)bouwen wij duurzaam

Bij verdere groei van de gemeente is het aannemelijk dat er nieuwe onderwijshuisvesting wordt gebouwd. Daarnaast wordt renovatie van de bestaande schoolgebouwen in de toekomst een thema. Bij bouw en verbouw streven wij naar zo duurzaam mogelijke schoolgebouwen. Per casus zullen wij passende maatregelen voorstellen.

Investing:

Deze is per casus variabel.

Actie: Pilot Eco-Schools in Lansingerland

De gemeente stimuleert dat scholen in hun onderwijs en bedrijfsvoering duurzaamheid een belangrijke rol geven. Daarom draagt de gemeente bij aan een Eco-School-traject voor elke school in Lansingerland. Dit is het door de Verenigde Naties erkend en gecertificeerde keurmerk voor duurzame scholen. Binnen dit traject gaan leerlingen, ouders en medewerkers van de school aan de slag om de school duurzamer te maken. De gemeente is bereid om per school 50% van kosten voor een Eco-Schoolstraject bij te dragen. Wij starten een pilot met Eco-Schools in Lansingerland. Voor 8 scholen in het PO en 2 in het VO.

Investing:

De gemeentelijke bijdrage aan het Eco-Schools traject is:

8 x €	1.250,-
2 x €	2.500,-
	€ 15.000,-

5.2 Verkeersveiligheid

Het is van groot belang dat de verkeerssituatie rond scholen en op de schoolroutes veilig is. Tijdens het participatietraject hebben ouders en onderwijspartners aangegeven dat dit een belangrijk thema blijft in de gemeente.

Gedeeltelijk zit dit in de inrichting van een tweetal verkeerssituaties. Door beperkt zicht of loop van de weg kan een situatie onveilig zijn. Daarnaast gaat het ook vaak om verkeersgedrag van ouders die kinderen komen halen en brengen en om fietsgedrag van leerlingen.

Actie: Aanpak aandachtsituaties

Tijdens het participatietraject zijn de rotondes van de Boterdorpsweg en de fietsroute langs en over de Oudelandselaan herhaaldelijk besproken als gevaarlijke verkeerssituaties. Deze plekken zijn door de gemeente aangemerkt als aandachtsituaties waar wij op korte termijn met kleine ingrepen werken aan het verbeteren van de verkeersveiligheid.

Investering:

Deze wordt bekostigd vanuit het budget van verkeersveiligheid.

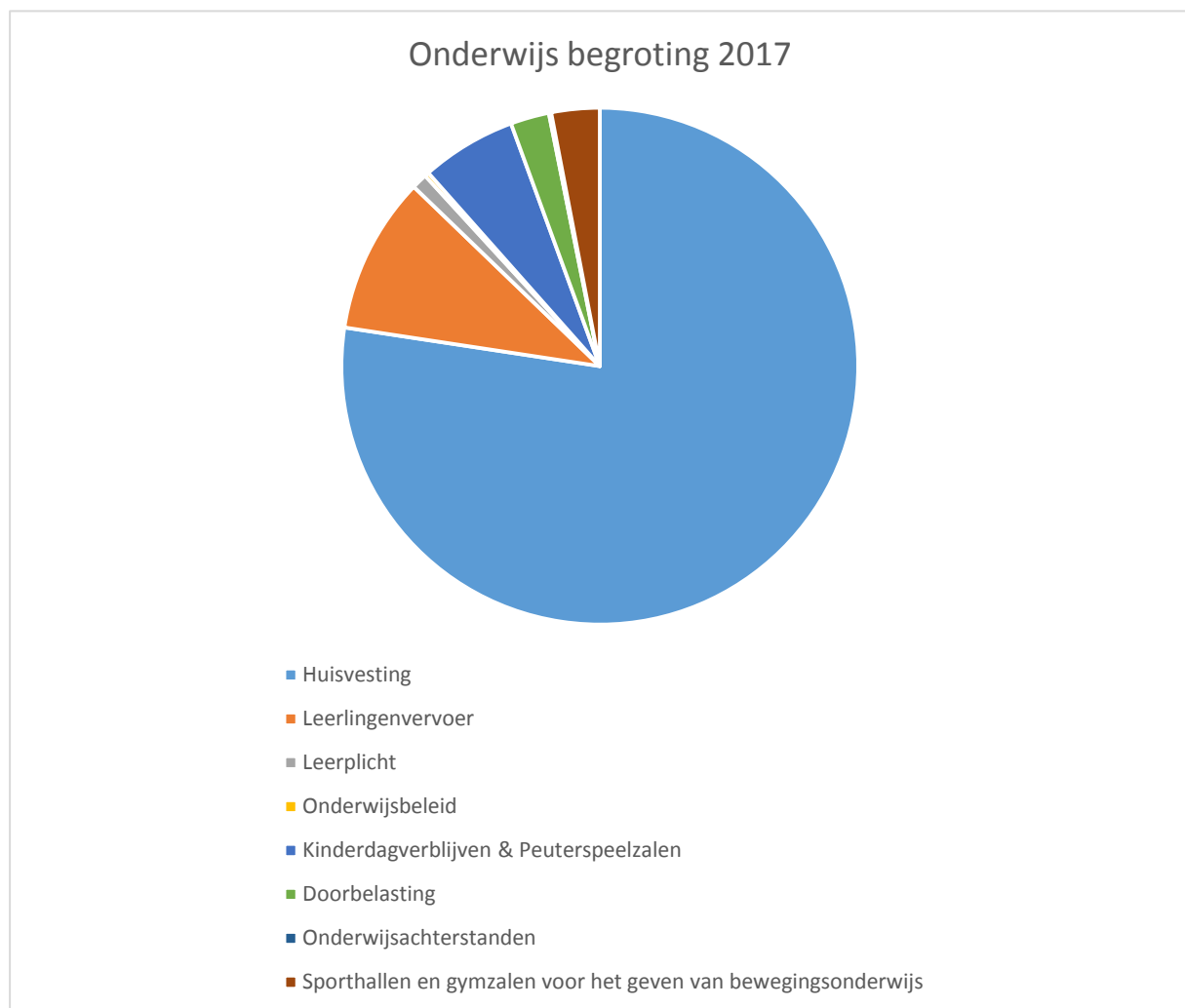
6 Financiën

Een groot aantal acties van deze visie kan binnen de bestaande middelen plaatsvinden. In het eerste deel van dit hoofdstuk staat een overzicht van het huidige budget onderwijs. Daarnaast is voor een beperkt aantal acties aanvullend budget nodig. Paragraaf 6.2 is een overzicht van deze benodigde budgetten.

6.1 Overzicht bestaande budgetten

Begroting 2017

Huisvesting	€ 6.017.695,00
Leerlingenvervoer	€ 763.264,00
Leerplicht	€ 75.865,00
Onderwijsbeleid	€ 20.624,00
Kinderdagverblijven & Peuterspeelzalen	€ 463.769,00
Doorbelasting	€ 188.088,00
Onderwijsachterstanden	€ 11.394,00
Sporthallen en gymzalen voor het geven van bewegingsonderwijs	€ 234.585,00
Totaal	€ 7.775.284,00

6.2 Aanvullend budget

Regierol realisatie Wijknetwerk

Combinatiefunctionarissen

Op het aspect “Wijknetwerk” zien wij een taak weggelegd voor de combinatiefunctionarissen. De bijdrage van de gemeente aan deze (extra) combinatiefunctionarissen ramen we op circa € 90.000,- per jaar. Daarbij is rekening gehouden met een bijdrage van het Rijk ter hoogte van 40%.

Totale kosten: € 90.000,- structureel

Procesbegeleiding

Tijdelijke uitbreiding van de capaciteit voor procesbegeleiding bij het opzetten van Wijknetwerken. Uitwerken van een procesplan, uitvoeren van een kansenanalyse per wijk, inventarisatie van de wijkpartners en het opzetten van overleg.

Totale kosten: € 60.000,- incidenteel

Samenwerkingsverband VMBO-MBO-bedrijfsleven

Procesbegeleiding

Tijdelijke uitbreiding van de capaciteit voor procesbegeleiding bij het opzetten van het samenwerkingsverband. Economische analyse, inventarisatie van partners binnen het MBO en bedrijfsleven, opzetten van overleg en samenwerkingsstelsel.

Totale kosten: € 40.000,- incidenteel

Innovatiebudget

Subsidieregeling

We zetten een subsidieregeling op met als doel het verlagen van de financiële drempel tot (technologische) innovatie.

Totale kosten: € 50.000,- structureel

Pilot Eco-Schools in Lansingerland

Gemeentelijke bijdrage

De gemeente start een pilot met Eco-Schools en draagt daarbij 50% per school bij aan een Eco-Schools traject voor 8 scholen in PO en 2 scholen in het VO.

Gemeentelijke bijdrage PO	€ 1.250,- x 8	=	€ 10.000,-
Gemeentelijke bijdrage VO	€ 2.500,- x 2	=	€ 5.000,-
Totale kosten			€ 15.000,- incidenteel

Totale meerkosten visie:

€ 140.000,- structureel

€ 115.000,- incidenteel

7 Evaluatie

De voorstellen zoals gedaan in deze visienota vragen van zowel de gemeente als het onderwijs een verandering van rol. Zo gaan we in gezamenlijkheid werken aan de verbetering van de aansluiting van onderwijs en jeugdhulp én de aansluiting tussen vmbo en mbo. Ook zetten we ons samen in om wijknetwerken te realiseren. Bij deze complexe trajecten is het belangrijk om regelmatig met elkaar stil te staan bij de vraag “doen we de goede dingen? En doen we ze goed?”. Tegelijkertijd waken we er voor te snel te evalueren waardoor er nog niet of nauwelijks iets over het proces gezegd kan worden. Daarom kent dit visietraject twee tussentijdse evaluaties en een eindevaluatie.

Tussentijdse evaluaties

In 2020 en in 2022 houden we tussentijdse evaluaties. Tijdens deze evaluaties controleren we op basis van het stoplichtmodel wat de vorderingen zijn op de verschillende acties uit deze visie. Op basis van deze resultaten wordt een nieuw plan van aanpak opgesteld voor de aankomende twee jaar. Ook voeren we gespreken met onze partners in het onderwijs om te achterhalen of de veranderingen zoals beschreven in deze visienota het gewenste resultaat hebben. Op basis van deze tussentijdse evaluaties stellen we eventuele veranderingen van de visienota voor. De uitkomsten van deze evaluaties worden gedeeld met de Commissie Samenleving.

Eindevaluatie

In 2025 evalueren we samen met onze partners in het onderwijs het volledige traject van de visienota. We staan stil bij alle uitgevoerde acties en gaan na of alle beoogde doelen van deze acties zijn behaald. Belangrijkste doel van de evaluatie is te bepalen waar we staan ten opzichte van de zes beleidsdoelstellingen uit hoofdstuk 2. Daarnaast komen uit de evaluatie aanbevelingen voor nieuw onderwijsbeleid.

8 *Dankwoord*

Een groot aantal mensen hebben het afgelopen anderhalf jaar meegewerkt met aan deze nota. Deze mensen willen we niet ongenoemd laten. Ten eerste wil ik alle ouders en leerlingen bedanken die de onderwijs enquête hebben ingevuld. Daarbij wil ik de ouders die aanwezig waren bij de rondetafelgesprekken en de leerlingen die meededen aan het leerlingen debat extra bedanken.

Een speciaal dankwoord is op zijn plek aan de schoolbesturen waarmee we zo vaak hebben overlegd. In het bijzonder denk ik aan: Kees van der Kraan en Dave Wijsman (Laurentius Stichting), Adriaan van Zanten en Herman Wiegeraad (Spectrum-SPCO), Carl Fikenscher (Scholengroep Holland), Peter van Deursen (RVKO), Clazien Sonneveld (GPO-WN), Huub van Blijswijk en Rob Fens (BOOR) en Nico van der Eijkel en Henk Post (CVO). Ook de directeuren van de VO scholen in Lansingerland hebben veel en goed met ons meegedacht. Dank daarvoor aan Nick van Bennenkom (Wolfert Pro), Peter Wind (Wolfert Lyceum), Jan de Jong (Melanchthon Bergschenhoek en De Blesewic), Cees de Jonge (Melanchthon Business School en Berkroden) en Conny Boegheim (Melanchthon Berkroden).

Als laatste wil ik mijn dank uitspreken voor mensen van de overige organisaties die met ons mee hebben gedacht. Speciale dank daarbij voor Angela van Zaalen (SOB Oostland), Chris van Tongeren (Kern Kinderopvang), Kim van de Schoor (Stichting Kinderspeelzaal) en Marian Feenstra (BSO Zus en Zo).

Jeroen Heuvelink
Wethouder Onderwijs

Bijlage 1: Proces

In dit hoofdstuk lichten wij het participatieproces toe dat is doorlopen bij het vormgeven van deze visie. Bij dit proces zijn de volgende groepen betrokken:

1. Ouders: Ouders van kinderen die naar het primair of voortgezet onderwijs gaan en die wonen in Lansingerland.
2. Leerlingen: Leerlingen die naar het voortgezet onderwijs gaan en wonen in Lansingerland.
3. Primair Onderwijs (PO): Schooldirecteuren, kwaliteitsfunctionarissen en vertegenwoordigers van alle in Lansingerland aanwezige schoolbesturen in het primair onderwijs.
4. Voortgezet Onderwijs (VO): Alle directeuren en besturen van middelbare scholen in Lansingerland.
5. BSO & KDV: De bestuurders van drie organisaties met veel Buitenschoolse Opvang en kinderdagopvang in Lansingerland.
6. Overige: Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), Samenwerkingsverband Onderwijs en Bedrijven Oostland (SOB), Stuurgroep Vroeg en Voorschoolse Educatie Lansingerland.

Hieronder zijn de verschillende onderdelen van het traject beschreven in chronologische volgorde. Per onderdeel staat ook aangegeven welke groep of groepen bij dit onderdeel zijn betrokken.

a. Enquête ouders en leerlingen

We zijn het traject gestart met twee enquêtes. Eén voor ouders en één voor leerlingen. Hiermee hebben we in korte tijd de mening onder een groot aantal ouders en leerlingen kunnen peilen. Dit onderzoek hebben we toegespitst op drie hoofdvragen:

1. Op basis van welke overwegingen hebben ouders en leerlingen destijds een schoolkeuze gemaakt?
2. Wat vinden ouders en leerling belangrijk aan een school nu ze eenmaal op een school zitten?
3. Wat zijn de sterke punten en aandachtspunten van scholen in Lansingerland?

Dit onderzoek heeft zich alleen gericht op aspecten waar de gemeente invloed op uit kan oefenen.

b. Leerlingendebat & rondetafelgesprekken ouders

Op basis van de uitslagen van de enquête zijn we in gesprek gegaan met ouders en leerlingen. Doelstelling van deze gesprekken was om te onderzoeken hoe opvallende resultaten uit de enquête te interpreteren. Voor de leerlingen is een leerlingendebat georganiseerd in de raadszaal. Hierbij zijn de leerlingen met elkaar en wethouder Jeroen Heuvelink, op basis van stellingen, in debat gegaan. Deze stellingen kwamen voort uit de uitkomst van de leerlingenenquête.

Met de ouders zijn twee rondetafelgesprekken gevoerd. Tijdens deze gesprekken zijn wethouder Jeroen Heuvelink en de ambtelijke projectleider in gesprek gegaan met ouders. Tijdens deze gesprekken is de uitslag van de ouderenenquête besproken. De centrale vragen daarbij waren:

- Herkent u zich in de uitslag?
- Wat betekent in uw beleving de uitslag?

c. Gesprekken onderwijs

De gemeente voert ieder kwartaal overleg met de besturen in het PO en de directies in het VO. We noemen deze bijeenkomsten Lokaal Educatieve Agenda / Op Overeenstemming Gericht Overleg (LEA/OOGO). Deze gesprekken hebben het afgelopen jaar regelmatig in het teken gestaan van de Visienota onderwijs. Hierbij hebben we de partners uitgebreid bijgepraat over de status van het project, voorlopige uitkomsten en concepten en het nog te doorlopen traject. Hierdoor hebben we onze partners geïnformeerd en zijn ze intensief betrokken bij dit proces.

d. Onderwijsconferentie

We hebben een Onderwijsconferentie georganiseerd samen met onze partners uit het onderwijs: het primair onderwijs, het voorgezet onderwijs, de kinderopvang, het CJG en het SOB Oostland. Doelstelling van de conferentie was het komen tot een gedeelde probleemanalyse en een gedeelde ambitie. Dit proces bestond uit drie delen:

1. Agendabepalend overleg;
2. Vervolggesprekken;
3. De Onderwijsconferentie.

Tijdens het agendabepalend overleg is verkend op welke thema's wij met elkaar tot gezamenlijke inzichten konden komen. Vervolgens zijn met de betrokkenen per thema vervolggesprekken gevoerd om de verschillende visies en standpunten van deze thema's te verkennen. Op basis van deze vervolggesprekken heeft de gemeente per thema een gezamenlijke visie geformuleerd. De uitkomsten hiervan hebben wij met elkaar besproken tijdens de Onderwijsconferentie. De gemeente heeft vervolgens bevindingen, doelstellingen/ambities en concrete acties geformuleerd.

e. Terugkoppeling

We hebben de bevindingen, doelstellingen/ambities en acties teruggekoppeld aan de deelnemers van het participatietraject. We hebben individuele gesprekken gevoerd met alle schoolbesturen PO en VO. Met ouders is een aparte avond belegd om de ambities en acties uit de visie door te spreken. Met PO, VO en BSO & KDV is de concept nota uitgebreid doorgesproken. Daarbij was steeds de toets of men zich herkende in de ambities en acties en of er ook wederzijds commitment was.

Bijlage 2: Begrippenlijst

BOOR	Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam; het schoolbestuur van de Wolfert scholen in Lansingerland
BSO	Buitenschoolse Opvang
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CVO	De vereniging voor Christelijk Voorgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving; het schoolbestuur van de Melanchthon scholen in Lansingerland
GPOWN	Gereformeerd Primair Onderwijs West-Nederland; Schoolbestuur van de Koningin Beatrix school in Berkel & Rodenrijs
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
IHP	Integraal Huisvestingsplan; beschrijving en planning voor een aantal jaar van de onderwijshuisvestingsopgave.
IKC	Integraal Kind Centrum
ISK	Internationale Schakelklas
KDV	Kinderdag Verblijf
Laurentius Stichting	Schoolbestuur van de Katholieke basisscholen in Berkel & Rodenrijs en Bergschenhoek.
LEA-PO / LEA-VO	De Lokale Educatie Agenda; overleg over onderwijsinhoudelijke aangelegenheden tussen: schoolbesturen PO en de gemeente óf schooldirecties VO en de gemeente
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
OC&W	Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg; wettelijk bepaald overleg tussen schoolbesturen en de gemeente over onderwijshuisvesting.
Praktijk Onderwijs	Voortgezet onderwijs voor kinderen met een IQ score tussen de 50 en de 85.
PO	Primair Onderwijs
RVKO	Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs; schoolbestuur van de katholieke basisscholen in Bleiswijk
Scholengroep Holland	Schoolbestuur van de openbare basisscholen in Lansingerland
Schoolbestuur	Het bestuur van een onderwijsstichting, onder zo'n stichting bevinden zich vaak verschillende scholen.
Schooldirectie	Het dagelijks bestuur van een school
SOB-Oostland	Stichting Onderwijs & Bedrijfsleven; stichting ter bevordering van het contact en samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven.
Spectrum-SPCO	Schoolbestuur van de Protestantschristelijke basisscholen in Lansingerland
VO	Voortgezet Onderwijs
VVE	Vroeg- en Voorschoolse Educatie
WO	Wettenschappelijk Onderwijs of Universitair Onderwijs

Tussenevaluatie Visienota Onderwijs 2017-2025 “met het oog op de toekomst”				
Beleid	Doelstellingen	Acties	Resultaten	Financiën
3.1 Goed en nabij onderwijs	Voorzien in kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis.	Het behouden van de huidige fijnmazigheid van het onderwijs, ook bij groei van de gemeente.	Toegang tot kwalitatief goed onderwijs op nabije afstand is behouden, scholen worden periodiek bezocht door de onderwijsinspectie en voldoen aan alle inhoudelijke criteria die het rijk stelt.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Vasthouden aan de huidige doorverwijsafstand van scholen.	Voor het voortgezet onderwijs (VO) geldt dat leerlingen in Lansingerland toegang hebben tot alle reguliere stromingen, van VMBO basis tot gymnasium.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Toegang voor onze inwoners behouden tot onderwijs in de regio.	Er is een groot aanbod van MBO, HBO en WO onderwijs voor bijna elke denkbare specialisaties. Onder andere het aanbod van MBO onderwijs gericht op de greenport sector en de dependance van de Wageningen Universiteit. De gemeente kent geen scholen in het speciaal basis onderwijs, het speciaal onderwijs, het speciaal voortgezet onderwijs of het praktijk onderwijs. In de regio is een breed aanbod van deze soorten onderwijs. Daarmee is het aanbod voor onze leerlingen gegarandeerd	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
Beschikbaar budget 2020: N.v.t. Besteed in 2020: N.v.t.				
3.2 Achterstandenbeleid	Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.	Behouden van over de gemeente verspreid aanbod van kwalitatief goede VVE.	In Lansingerland is er een dekkend netwerk van kwalitatief goed peuteropvang en VVE verspreid over de drie kernen.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Goede aansluiting VVE en basisonderwijs.	De gemeente is in gesprek om resultaatafspraken te maken met haar voor- en vroegschoolse partners. Doel is om dit 25 november 2020 definitief te maken middels ondertekening van een covenant.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.

		Taalonderwijs voor alle kinderen die de taal onvoldoende beheersen.	Vanuit de werkgroep VVE is er samen met de partners gekeken naar een nieuwe doelgroep definitie voor doelgroepkinderen. Er wordt nu onderzocht of dit financieel haalbaar is om structureel door te voeren. Verder volgen wij de landelijke ontwikkelingen die op het gebied van onderwijsachterstanden spelen en bespreken deze met onze partners in de VVE-werkgroep. Daarnaast onderzoeken we of het mogelijk en zinvol is om de doelgroep van kinderen die in aanmerking komen voor VVE uit te breiden om zo meer kinderen te ondersteunen.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
Beschikbaar budget 2020: N.v.t. Besteed in 2020: N.v.t.				
3.3 Onderwijshuisvesting	Voorzien in kwalitatief sterk onderwijs dichtbij huis.	Behouden van de huidige kwaliteit van onderwijshuisvesting PO met een actueel IHP PO.	Onlangs is een nieuw IHP vastgesteld voor het primair onderwijs. Daarnaast zijn voor verschillende scholen nieuwe doorcentralisatie afspraken gemaakt.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Regionaal afstemmen van de huisvestingsvraagstukken in het VO.	De laatste school in het voortgezet onderwijs is doorgedecentraliseerd. Hiermee zijn voor de komende tien jaar afspraken gemaakt met betrekking tot huisvesting van het voortgezet onderwijs. Het MBO Oostland groeit hard en gaat mogelijk opzoek naar alternatieve huisvesting, de gemeente haakt aan bij deze ontwikkeling.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
Beschikbaar budget 2020: N.v.t. Besteed in 2020: N.v.t.				

4.1 Wijknetwerken	Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.	De gemeente brengt scholen en andere organisaties samen om per kern een wijknetwerk op te richten. Het doel hiervan is om de partijen samen te brengen. De gemeente zal dit proces gedurende één jaar faciliteren waarna het zichzelf verder kan dragen.	Het is niet gelukt om gezamenlijke afspraken te maken of om een formeel netwerk te creëren. We moeten concluderen dat de belangen te vaak niet gelijk oplopen én de inzet die gevraagd wordt van de betrokken organisaties als te groot werd ervaren.	Het incidentele budget van € 60.000 voor het realiseren van de Wijknetwerken is vrijgevallen aan de algemene reserve.
	Ondersteuning organiseren we dichtbij school.	zie bovenstaand	Zie bovenstaand.	Zie bovenstaand.
	De basisscholen, BSO, KDV, jeugd- en jongerenwerk, sport en cultuur vormen een netwerk van voorzieningen in de wijk.	De combinatiefunctionarissen worden ingezet om concreet samen met culturele- en sportverenigingen het sport- en cultuuraanbod op scholen te verbeteren.	Sinds maart 2020 is de Sportief Besteed Groep in Lansingerland actief met één cultuurcoach en twee sportcoaches vanuit het speciaal opgerichte Lansingerland Beweegt.	Het structurele budget van € 90.000 voor combinatiefunctionarissen zetten wij reeds in.
Beschikbaar budget 2020: € 60.000 (Wijknetwerken (i)) + € 90.000 (Combinatiefunctionarissen (s)) Besteed in 2020: € 90.000 (Combinatiefunctionarissen)				
4.2 Zorg nabij school	Gemeente en onderwijs organiseren ondersteuning op maat.	Aansluiting tussen jeugdhulp en school verbeteren.	Uit onderzoek (2017) is gebleken dat de organisatie van de gemeentelijke zorgstructuur voor jeugd onduidelijk is voor scholen. Er heerst onduidelijkheid over contactpersonen, type zorg en ondersteuning en hoe hiervan gebruik gemaakt kon worden. Om te zorgen dat de gemeentelijke jeugdhulp en onderwijs beter op elkaar aansluiten is, in samenwerking met de schoolbesturen, de jeugdcoach op school (JOS) ingesteld. De JOS is positief ontvangen en heeft een plek gevonden in het primair onderwijs.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.

		Intensiveren kennisuitwisseling zorgpartners	Kinderen met een hulpvraag vallen niet altijd op. Ondanks dat kinderen soms wel worden opgemerkt, volgt er niet in alle gevallen een ondersteunend aanbod. Om te zorgen dat de gemeentelijke jeugdhulp en onderwijs beter op elkaar aansluiten is, in samenwerking met de schoolbesturen, de jeugdcoach op school ingesteld.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Pilot Prismaklas.	Spectrum is in 2016 gestart met een pilot van de Prismaklas. Dit blijkt een succes. We zien kansen om deze ontwikkeling door te trekken naar andere schoolbesturen in de gemeente.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
	Ondersteuning organiseren we dichtbij school.	Beter afstemmen van jeugdhulp en passend onderwijs.	Hoe en met welke expertise scholen hun passend onderwijstaak oppakken verschilt sterk per school. Op basis van landelijke wetgeving zijn er samenwerkingsverbanden primair- en voortgezet onderwijs opgezet, waarin alle schoolbesturen in de regio zijn vertegenwoordigd. De samenwerkingsverbanden moeten zorgen dat alle leerlingen binnen de regio een passende school kunnen vinden. Sinds 2017 hebben we geïnvesteerd in de relatie tussen gemeente en samenwerkingsverbanden om te zorgen dat we niet langs elkaar heen werken, en dat zorgpartijen elkaar vinden.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
Beschikbaar budget 2020: N.v.t. Besteed in 2020: N.v.t.				
4.3 Aansluiting op de arbeidsmarkt	Gemeente, VO, MBO en bedrijfsleven zorgen voor kansrijke carrièremogelijkheden in de regio.	Samenwerkingsverband VMBO-MBO-bedrijfsleven.	In 2018 is het project 'hybride leren' van het Samenwerkingsverband Onderwijs en Bedrijven Oostland (SOB) gestart. Het beroepsonderwijs, ondernemers in het Oostland en de gemeente Lansingerland	Het incidentele budget van € 40.000 voor het realiseren van een samenwerkingsverband is reeds ingezet.

			werken intensief samen aan de aansluiting tussen VMBO, MBO en het bedrijfsleven.	
			Daarnaast werken we samen met het bedrijfsleven en het onderwijs om de formele samenwerking binnen de stichting SOB Oostland nieuw leven in te blazen.	Het incidentele budget van € 40.000 voor het realiseren van een samenwerkingsverband is reeds ingezet.
		Innovatiebudget onderwijs.	Door grote personeel tekorten bij het onderwijs is er nauwelijks tijd om te komen tot de opzet van korte innovatieprojecten. Daarnaast bleek het verstrekken van een innovatiebudget binnen de bestaande subsidieregels ingewikkeld.	Het structurele budget van € 50.000 voor technologische innovaties in het onderwijs is vrijgevallen aan de algemene reserve.
Beschikbaar budget 2020: € 50.000 (Innovatiebudget (s)) Besteed in 2020: € -				
4.4 Een passend aanbod basisonderwijs	Mogelijkheden benutten om andere onderwijsconcepten aan te bieden.	Nieuw onderwijsconcept in Wilderszijde	Om een weloverwogen keuze te maken voor het gewenste onderwijs in Wilderszijde, stellen we een Aanpak en Uitgangspunten selectie onderwijs Wilderszijde op. De uitgangspunten worden medio 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Verbreiding aanbod huidige scholen	Samen met de scholen kijken we hoe het bestaande aanbod binnen het onderwijs diverser kunnen maken. Op dit moment zijn er aantal scholen die binnen hun huidige schoolconcept wel andere lesmethodes (bijv. IPC-leerplan, leerstofjaarklassen, thematisch adaptief onderwijs) gebruiken. Daarnaast voeren we	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.

			gesprekken over het toevoegen van een schoolconcept binnen een bestaande school.	
Beschikbaar budget 2020: N.v.t. Besteed in 2020: N.v.t.				
5.1 Realistisch duurzaam	Het onderwijs van onze kinderen en de onderwijshuisvesting verduurzamen	Scholen (ver)bouwen wij duurzaam.	Het uitgangspunt in het nieuwe IHP is dat we bij nieuwbouw of grootschalige renovatie schoolgebouwen Energie Neutraal opleveren.	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.
		Pilot Eco-Schools in Lansingerland.	Twee VO scholen hebben deelgenomen aan het ECO-Schools programma. Ondanks inhoudelijk enthousiasme bij het PO voor het programma, hebben de scholen onvoldoende tijd vrij kunnen maken om het programma te doorlopen. Deze scholen hebben dus ook geen gebruik gemaakt van de subsidie. Geld dat over was op dit budget, is vrijgefallen aan de algemene reserve.	Het incidentele budget van € 5.000 voor de pilot Eco-Schools voor het voortgezet onderwijs is reeds ingezet. Het incidentele budget van € 10.000 voor het primair onderwijs is vrijgefallen aan de algemene reserve.
Beschikbaar budget 2020: € - Besteed in 2020: € -				
5.2 Verkeersveiligheid	Veilige verkeerssituatie rond scholen en schoolroutes	Aanpak aandachtsituaties.	Op de Boterdorpseweg en Hoekeindseweg zijn een aantal aanpassingen geweest om de verkeersveiligheid te verbeteren. De ambitie is om in de nabije toekomst de kruising Hoekeindseweg/Dorpsstraat/Frans Halslaan en de kruising Merenweg/Hoekeindseweg/N209	In de Visienota Onderwijs 2017-2025 namen wij hier geen aanvullend budget voor op.

			verkeersveiliger te maken
Beschikbaar budget 2020: N.v.t. Besteed in 2020: N.v.t.			

Legenda	
	Gewenst resultaat behaald
	Loopt nog
	Gewenst resultaat niet behaald
	Kansen voor de toekomst

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie Samenleving	14 januari 2021
Nummer en naam agendapunt:	Tussenevaluatie visienota onderwijs 2017-2025, 5b
Vraag van (fractie en wie lid invullen)	Paul Lieveer, CU
Vraag:	In de Tussenevaluatie wordt geschreven dat er nog gewerkt wordt aan het onderdeel onderwijs voor meerbegaafde leerlingen. Ook wordt er gesproken over de pilot Prismaklas. Spectrum is in 2016 gestart met een pilot van de prismaklas. Dit is een succes staat in de tussenevaluatie. Wat vinden de andere schoolbesturen van de prismaklas? Wanneer wordt de prismaklas uitgebreid over de andere basisscholen (van andere schoolbesturen)?
Beantwoording:	In 2018 is door schoolbestuur Spectrum, samen met ons, een poging ondernomen om de voorziening prismaklas ook open te stellen voor andere scholen. Uiteindelijk blijkt dat dit een te grote organisatie vraagt voor Spectrum en dat deze uitvoering van bovenbestuurlijke Prismaklas daarmee niet haalbaar is. Schoolbestuur RVKO heeft zelf een voorziening ingericht voor meer begaafde kinderen. Op de Klimophoeve bestaat sinds 2019-2020 een plusklas waar leerlingen twee ochtenden per week een eigen programma volgen en worden begeleid door een professional met een speciale opleiding. De school geeft aan dat er nog geen leerlingen van de andere basisschool in Bleiswijk participeren. Op 10 februari 2021 vindt een conferentie plaats met de schoolbesturen waar we de visienota met elkaar evalueren. Tijdens deze conferentie brengen wij dit onderwerp in als punt van discussie. Doel hiervan is het enthousiasmeren van andere besturen naar aanleiding van de succesverhalen van Spectrum en RVKO. Een boven bestuurlijke voorziening voor alle leerlingen in Lansingerland lijkt ons nog steeds de meeste ideale oplossing. Maar mocht blijken dat dit organisatorisch niet werkt dan kan bijvoorbeeld een alternatief zijn een bovenscholse voorziening bij ieder schoolbestuur.

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Sylvia Oosterman

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Aan de leden van de commissie Samenleving

Verzenddatum 18 december 2020

Ons kenmerk U20.09894

Uw brief van

Onderwerp **Deel I Midterm review: Evaluatie
beleidsaccenten bij Versterken van
veerkracht**

Geachte heer, mevrouw,

Op 23 februari 2017 stelde uw raad het Beleidsplan sociaal domein 2018 - 2022, Versterken van veerkracht vast. Bij dit beleidsplan nam u ook een besluit over de beleidsaccenten. We hebben met u afgesproken dat we u op de hoogte houden over de voortgang van de uitvoering met jaar-rapportages en met een Midterm review. U ontvangt hierbij ter informatie deel I van de Midterm review: de evaluatie van de beleidsaccenten bij het beleidsplan sociaal domein 2018-2022. In deze brief gaan we in op de monitoringscyclus van het beleidsplan en op de plek van de Midterm review daarin. Vervolgens schetsen we ons beeld van wat drie jaar werken met de beleidsaccenten heeft opgeleverd.

De Midterm review als onderdeel van de PDCA-cyclus

In het Beleidsplan sociaal domein 2018-2022 is vastgelegd dat we ons beleid monitoren en evalueren aan de hand van de PDCA-cyclus. U bent daarvan regelmatig op de hoogte gehouden met (half)jaar-rapportages en met accentenboekjes. Onderdeel van de monitoringscyclus is de Midterm review met de stand van de met het beleid bereikte effecten. Op basis hiervan kunt u besluiten het beleid, bij te stellen.

Een Midterm review in twee delen

Bij deze brief ontvangt u deel I van de Midterm review. Het doel was om de integrale Midterm review op te leveren in 2020, maar vanwege de coronapandemie hebben we de focus gelegd bij de dingen die noodzakelijk waren om de continuïteit in het sociaal domein tijdens de coronacrisis te waarborgen. Om u alvast mee te nemen in de eerste inzichten in de beleidsevaluatie hebben we de Midterm review opgeknipt in twee onderdelen: deel I: de evaluatie van de beleidsaccenten en deel II: de evaluatie van de voornemens uit het beleidsplan sociaal domein 2018-2022, Versterken van veerkracht. Deel I is nu afgerond en ontvangt u als bijlage bij deze brief.

Gerichtere inzet dankzij de beleidsaccenten

Bij het vaststellen van het beleidsplan heeft u ervoor gekozen om de Lansingerlandse standaard (het basisvoorzieningenpakket op grond van onze wettelijke taken) te versterken met 10 beleidsaccenten. Het doel hiervan was om extra te investeren op doelgroepen en thema's die uit trendanalyses prominent naar voren kwamen, zoals kinderen die bij echtscheiding betrokken zijn of de woonvraag voor de groeiende groep ouderen. We hebben nu drie jaar gewerkt aan de uitvoering van de beleidsaccenten. Ons beeld daarbij is dat we verschillende doelgroepen beter in beeld hebben gekregen. We kregen daardoor ook de rol en werkwijze van andere partijen beter in beeld en brachten daarmee de verbinding tot stand. Zo heeft bijvoorbeeld de samenwerking met het onderwijs geleid tot een gezamenlijk ondersteuningsaanbod in het basisonderwijs (de JOS) en tot een betere aansluiting van onderwijs naar werk voor PRO/VSO jongeren.

Een ander resultaat is dat we met de inzet de beleidsaccenten goed konden aansluiten op landelijke trends en vraagstukken. Het gaat te ver om te zeggen dat de extra inzet heeft geleid tot het terugdringen maatschappelijke problemen als eenzaamheid, echtscheidingen en kinderarmoede, maar de thema's zijn wel duidelijk op de kaart gekomen, zowel bij inwoners als bij aanbieders. Dat betekent bijvoorbeeld dat onze samenwerkingspartners de problematiek beter en eerder herkennen en daar passende ondersteuning op kunnen bieden.

Tot slot

Uit de evaluatie van de beleidsaccenten blijkt dat een groot deel van onze voornemens gerealiseerd is. Onze aanbeveling is dan ook om het aanbod dat is ontwikkeld en succesvol is ingezet te continueren in de komende jaren.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

b.a.

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Midterm review deel I: Evaluatie beleidsaccenten sociaal domein

Datum: 12 november 2020

Corsanummer: T20.13826

Inhoudsopgave

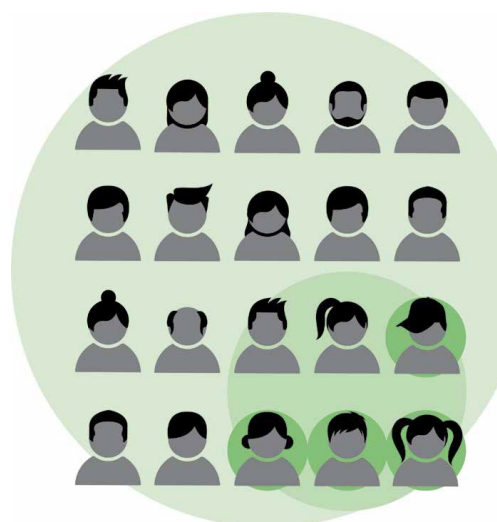
Inleiding

Deel A

- 1 De resultaten 2018-2020
- 2 Financiële ontwikkelingen
- 3 Aanbevelingen

Deel B

- 1 Elk kind een kans
- 2 Geen kind in de knel
- 3 De leraar trekt aan de bel
- 4 Pubers in de spotlight
- 5 Lansingerland houdt eenzamen aan boord.....
- 6 Werken aan werk
- 7 Grip op geld
- 8 Intergenerationeel wonen met passende woningen
- 9 Lansingerland heeft oog voor vrijwillige inzet
- 10 Voorkomen van zorgmijding door stapeling van lasten.....

Inleiding

Op 23 februari 2017 stelde de gemeenteraad het Beleidsplan sociaal domein 2018 - 2022, Versterken van veerkracht vast. Bij dit beleidsplan nam de raad ook een besluit over de beleidsaccenten, die onderdeel uitmaken van het beleidsplan en over de financiële inzet per accent. In het beleidsplan hebben we vastgelegd op welke manier we ons beleid monitoren en evaluatie. Dat doen we door de raad te informeren over de voortgang met jaarrapportages en met een Midterm review.

Ontwikkeling van de accenten: van de bedoeling naar het effect

Bij het vaststellen van het beleidsplan heeft de gemeenteraad ervoor gekozen om de Lansingerlandse standaard (het basisvoorzieningenpakket op grond van onze wettelijke taken in het kader van o.a. de Wet op Jeugdhulp, de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de wet op Schuldhulpverlening) te versterken met 10 beleidsaccenten. Het doel hiervan was om extra te investeren op doelgroepen en thema's die uit trendanalyses prominent naar voren kwamen, zoals kinderen die bij echtscheiding betrokken zijn of de woonvraag voor de groeiende groep ouderen. In de afgelopen jaren brachten we de raad al twee keer op de hoogte van de stand van zaken van de beleidsaccenten. In deze evaluatie laten we zien hoe ver we zijn met de uitvoering van onze voornemens en wat dat betekent voor de financiële inzet.

De impact van corona op de activiteiten van 2020

In de jaren 2018 en 2019 zijn we samen met de betrokken uitvoeringspartners voortvarend aan de slag gegaan. Van scholen tot wijkverpleegkundigen, van inwoners tot bedrijven, op alle fronten zagen we de wens tot samenwerken en de erkenning van de meerwaarde daarvan. Hiermee zijn verbindingen ontstaan waarmee we het sociaal domein sterker verankeren in de samenleving. 2020 laat zijn sporen achter in deze ontwikkeling. We zien dat veel activiteiten tot stilstand kwamen, maar dankzij de veerkracht van het veld en van de samenleving heeft dat soms ook weer geleid tot succesvolle alternatieven. Vanwege de energie die in 2020 gezeten heeft in continueren wat er mogelijk was en alternatieven ontwikkelen voor wat er nodig was, is er weinig ruimte geweest voor doorontwikkeling in de accenten. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de coronacrisis en de mogelijkheden die dat ons biedt, nemen we de ervaringen van 2020 mee naar 2021 zetten we in op doorontwikkeling.

Leeswijzer

Bij de beleidsaccenten gaan we uit van twee complementaire manieren van monitoring: tellen en vertellen. Dat leest u terug in deze evaluatie. Deel A is het kwantitatieve deel, waarin we 'tellen' en meten. In hoofdstuk 1 laten zien wat onze voornemens per accent waren en hoe ver we zijn met de uitvoering. Hoofdstuk 2 gaat in op de financiële ontwikkelingen in relatie tot de beleidsaccenten. In Hoofdstuk 3 leest u de aanbevelingen voor het vervolg. Deel B is het kwalitatieve en verdiepende deel, waarin we vertellen. U leest per accent welke resultaten er in de afgelopen jaren behaald zijn en hoe de ontwikkelopgave er voor de toekomst uitziet.

Deel A

1 De resultaten 2018-2020

In de jaarrapportages heeft u kunnen lezen of de stappen die in het betreffende jaar gezet zijn in de uitvoering van het beleid, waaronder in de uitvoering van de beleidsaccenten.

In deze evaluatie leest u hoever we zijn met het uitvoeren van de voornemens uit de plannen van aanpak die we eind 2017 opgesteld hebben (zie hiervoor T18.04128). Hieronder volgen de resultaten per accent. De kleuren in de schema's zeggen het volgende:

- Groen: het resultaat is behaald of de actie is afgerond.
- Oranje: deze actie is nog niet afgerond of dit punt is nog in ontwikkeling
- Rood: deze actie is niet uitgevoerd. De reden daarvoor is benoemd.

Onder elk accent leest u welk budget beschikbaar was in 2020 en hoeveel daarvan besteed is. Het betreffen afgeronde bedragen. De bedragen zijn afgelezen in ons systeem op 1 december 2020.

ACCENT 1: ELK KIND EEN KANS

Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren in een achterstand-situatie, met de focus leggen op kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status. Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 1.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Preventie Aanjagen bewustwording van de invloed op geld basis- en middelbaar onderwijs	We hebben activiteiten ingezet in basis- en middelbaar onderwijs rondom de Week de invloed van geld.	Afgerond. Niet voortzetten (wordt onderdeel van plan Schuldhulpverlening?)
	We hebben Speaking Minds ingezet om jongeren te betrekken bij het armoede- en schuldenbeleid.	Afgerond. Niet voortzetten. (thema meenemen bij Jongerenparticipatie?)
Signaleren en bereiken Meer zicht op kinderarmoede, verbinding met betrokken partijen, meer specialisme in de toegang en inzetten ondersteuning	We hebben meer zicht gekregen op het aantal kinderen in armoede uit de rapportages van partijen die een bijdrage leveren aan het accent.	Afgerond, ambtelijk geborgd
	We hebben de verbinding gelegd tussen de partijen op projectniveau, maar nog onvoldoende tussen de partijen als geheel.	Doorontwikkelen
	Met het Spreekuur Samen doen hebben we een laagdrempelig specialisme in de toegang gebracht.	Voortzetten
	Er is een mogelijkheid op de website gekomen om zorgen te melden. Het betreft niet alleen zorgen om armoede, maar ook om andere zorgen over de ontwikkelkansen van kinderen.	Afgerond
	We hebben jaarlijks een thuismentor ingezet voor kinderen uit de doelgroep die van basis- naar middelbaar onderwijs gaan	Voortzetten
	We hebben het buurthuis thuisgebracht met de inzet van Schoolmaatjes ONS voor kinderen van statushouders.	Voortzetten
	We hebben de Family Challenge ingezet om gezinnen in armoede meer bewust te maken van het belang van voeding. De doelgroep bleek moeilijk	Afgerond. Niet voortzetten

	bereikbaar, waardoor het bereik klein was.	
Compenseren Informatie over Kindpakket verbeteren en Kindpakket inzetten en uitbreiden	Informatievoorziening voor scholen is beschikbaar.	Afgerond
	We hebben drie jaar achtereenvolgens een kalender verspreid onder de inwoners met een uitkering. De kalender bevat tips en informatie over het aanvragen van voorzieningen uit het Kindpakket.	Afgerond Informatie is beschikbaar via verschillende kanalen
	We hebben het Kindpakket uitgebreid met een babypakket.	Afgerond en geborgd voor de toekomst
Niet gerealiseerd Ambassadeurs voor armoede en inzet op startkwalificatie	We hebben geen ambassadeurs voor armoede ingezet. Nog niet duidelijk of het een effectief instrument is.	Niet voortzetten
	We hebben niet extra ingezet op het behalen van de startkwalificatie, omdat dit al in andere accenten opgepakt wordt.	Niet voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 165.000 + € 110.000 (Kindpakket) = € 275.000 Besteed in 2020: € 85.000 + € 115.000 (Kindpakket) = 200.000		

ACCENT 2: GEEN KIND IN DE KNEL

Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren in moeilijke situaties in brede zin van het woord. Denk aan: (v)rechtscheidingen, eenoudergezinnen, huiselijk geweld, gedetineerde ouders, ouders met verslavingsproblematiek, etc.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 2.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Het actualiseren en gebruiken van de preventiematrix	We gebruiken de preventiematrix als toetsingsinstrument voor nieuw aanbod.	Afgerond en geborgd
Inkopen en uitbreiden van preventief aanbod	We hebben een lokaal preventief aanbod met o.a. trainingen ontwikkeld	voortzetten
	We hebben het aanbod uitgebreid, een coördinator scheidingen ingezet en een scheidingspunt gerealiseerd	voortzetten
Organiseren van themaconferentie en publiekscampagne	We hebben een grote conferentie over het thema scheiden georganiseerd waar het onderwijs- en jeugdhulpveld breed was vertegenwoordigd.	afgerond
	We hebben een publiekscampagne gehouden in de week van de opvoeding.	Afgerond. Mogelijk herhalen.
Verbeteren toegang naar jeugdhulp	We hebben ingezet op één team Jeugd waar voorheen CJG en de gemeentelijke jeugdconsulenten aparte toegangskanalen waren. Dit heeft de toegang tot passende hulp vereenvoudigd voor inwoners en professionals en daarnaast de casusregie verstevigd.	Afgerond en geborgd
Beschikbaar budget 2020: € 135.000 Besteed in 2020: € 90.000		

ACCENT 3: DE LERAAR TREKT AAN DE BEL

Met dit accent versterken we de samenwerking met onderwijs om problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en aan te pakken. Wij zetten in op school: de plek waar kinderen het grootste deel van hun tijd doorbrengen.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 3.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Organiseren dekkend aanbod jeugdhulp en Passend Onderwijs	Realisatie van de JOS op school. Hiermee is integrale hulp en ondersteuning gemakkelijk benaderbaar voor scholen.	Afgerond en geborgd
Inzet op langdurig verzuim	Er is ism met CJG, leerplicht en ggz een plan van aanpak ontwikkeld waarmee we langdurig verzuim kunnen aanpakken.	Doorontwikkelen in 2021
Inzet op zorgprofessionals in onderwijs voor kwetsbare leerlingen	De JOS'ers werken samen met de zorgprofessionals en directeuren aan het optimaliseren van een veilig schoolklimaat voor alle leerlingen en specifieke voor kwetsbare leerlingen. De JOS de spin in het web voor het onderwijs voor zorggerelateerde vragen.	Afgerond en geborgd
Organiseren studiedag onderwijs- en jeugdprofessionals	Als start van de Jeugdcoach op School hebben we werkbijeenkomsten georganiseerd met alle betrokken professionals rondom het kind (jeugdconsulenten, JOS, zorgprofessionals van de school, medewerkers van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en jeugdverpleegkundigen van het CJG). Dit heeft ervoor gezorgd dat men elkaar kent en weet wat men van elkaar en elkaars expertise kan verwachten.	Afgerond
Beschikbaar budget 2020: € 110.000 Besteed in 2020: € 110.000		

ACCENT 4: PUBERS IN DE SPOTLIGHTS

Met dit accent geven we positieve aandacht aan opgroeiende jongeren en luisteren wat zij te zeggen hebben en waar ze behoefte aan hebben.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 4.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Structureel in gesprek zijn en blijven met jongeren	We hebben een Jeugd Instagram gerealiseerd: @Lansingerlandjeugd.	Afgerond en geborgd
	We hebben in 2019 een Hackathon georganiseerd, waarbij we ruim 50 jongeren hebben gevraagd om mee te denken over het beleid.	Afgerond en mogelijk herhalen
	We hebben een Pubers-in-spotlight netwerk opgericht, waarmee we structureel met jongeren in gesprek blijven. Hiermee geven we invulling	Afgerond en geborgd

	aan de motie die hierover is aangenomen in Q4 2019.	
	We hebben in 2020 de jongerencampagne "Wipwap" voor en door jongeren opgezet tijdens corona.	Afgerond en geborgd
Bepalen chillplekken	Er zijn 4 chillplekken ingericht in 2019 en er is WiFi toegevoegd in 2020.	doorontwikkelen
Stimuleren eigen initiatieven	We hebben het Dakeraf Festival voor en door jongeren georganiseerd in 2019.	Afgerond en mogelijk herhalen
Preventieactiviteiten	We hebben de campagne middelengebruik (alcohol, roken, lachgas) georganiseerd in het kader van de Veilige School.	Voortzetten
	Educatieve Escape Game van You!nG uitgevoerd in het kader mediawijsheid (kansen en gevaren social media).	
	Gamen: Via Train de trainer + voorlichting gegeven aan jongeren en ouders in 2019.	
Onderzoek inzet flitsvrijwilligers	Niet gerealiseerd.	
Beschikbaar budget 2020: € 115.000 Besteed in 2020: € 103.000		

ACCENT 5: LANSINGERLAND HOUDT EENZAMEN 'AAN BOORD'

Met dit accent vergroten we de participatie om eenzaamheid en buiten de maatschappij staan te voorkomen. Vooral voor ouderen, een groep die de komende jaren toeneemt, maar ook andere inwoners met een beperking.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 5

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Eenzaamheid op de kaart en lokale samenwerking op het thema	Ondertekening van het Manifest Samen aan zet Actieve inzet van de lokale werkgroep Samen aan Zet.	Afgerond en geborgd met inzet coördinator.
	Het thema is goed op de kaart gekomen dankzij mediacampagnes en aansluiting bij de landelijke coalitie Een tegen eenzaamheid.	Afgerond en geborgd
	Activiteitsaanbod in de Week tegen eenzaamheid	Voortzetten
Stimuleren inwonerinitiatieven	Er zijn talloze kleine en grotere inwonerinitiatieven tot stand gekomen.	Voortzetten
Ontwikkelen lokaal informatiepunt/ loket	Er is een coördinator eenzaamheid aangesteld, die als vraagbaak, verbinder en initiatiefnemer functioneert.	Voortzetten
Ontwikkelen trainingsaanbod op eenzaamheid	Er is een gevarieerd trainingsaanbod ontwikkeld.	Voortzetten

Ontwikkeling digitale ondersteuning (matchingssysteem en sociale kaart)	Dit is niet gerealiseerd, omdat de effectiviteit nog onvoldoende is aangetoond.	Niet voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 36.000 Besteed in 2020: € 20.000		

ACCENT 6: WERKEN AAN WERK

Met dit accent gaan we met name gebruik van de bijstand tegen door het aanbieden van werk, werkervaringsplekken of als dat niet gaat, betekenisvol vrijwilligerswerk.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 6.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Een betere aansluiting voor leerlingen van PRO/VSO naar werk	We hebben formatie toegevoegd aan het team Participatie om de verbinding met de PRO/VSO scholen tot stand te brengen.	Voortzetten
Een meer effectieve invulling van de SROI-verplichting	We hebben formatie toegevoegd aan het team Participatie om SROI beter in te vullen. Daarnaast is er regionaal een bouwblokkenmethode voor de uitvoering gerealiseerd.	Voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 50.000 Besteed in 2020: € € 50.000		

ACCENT 7: GRIP OP GELD

Met dit accent voorkomen we schulden en pakken we problematische schulden aan. Wij ervaren dat schulden vrijwel altijd een rol spelen bij multiprobleemgezinnen en veerkracht en ontwikkeling in de weg staan.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 7.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Inzetten op preventie van schulden	We hebben, in samenhang met het accent Elk kind een kans, preventieve activiteiten gerealiseerd op basis- en middelbaar onderwijs.	Niet voortzetten en onderbrengen in nieuwe aanpak
Inzetten op vroegsignalering	We zijn aangesloten bij Vroeg erop af. We hebben hierover afspraken gemaakt met 3B Wonen en DSW. Afspraken met oa energieleveranciers zijn nog niet tot stand gekomen.	Doorontwikkelen
Inzetten op een nieuwe aanpak van schuldhelpverlening	Dit onderdeel is nog onvoldoende ontwikkeld, maar maakt onderdeel uit van de nieuwe wetgeving per 1 januari 2021.	Doorontwikkelen
Beschikbaar budget 2020: € 67.000 Besteed in 2020: € 62.000		

ACCENT 8: INTERGENERATIONEEL WONEN MET PASSENDE WONINGEN

Met dit accent zorgen we ervoor dat ouderen en jongeren door elkaar kunnen wonen en stimuleren we onderlinge verbondenheid. We zetten in op passende woningen en op een passende woonomgeving.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 8.

Acties	Resultaten	
Inzetten bewustwordingscampagne	We hebben inwonerbijeenkomsten georganiseerd in Bleiswijk en Berkel Noord over Langer thuis wonen. Daarnaast hebben we een woonwaaier ontwikkeld die we gaan verspreiden onder vitale ouderen.	Afgerond en geborgd
	Inwonersbijeenkomst Bergschenhoek is niet gerealiseerd vanwege de coronacrisis.	Meenemen naar plan Langer thuis
Inzet collectieve voorzieningen in woongebouwen	We hebben afspraken gemaakt over het aanbrengen van automatische deurdrangers in wooncomplexen.	Afgerond
Inzetten blijversregeling	We hebben de blijversregeling ingeregeld en er aandacht aan besteed in de media.	Afgerond en geborgd
Ontwikkelen afwegingskader nieuwe, kleinschalige wooninitiatieven	We hebben een afwegingskader voor nieuwe kleinschalige woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen ontwikkeld. We hebben ook een brede verkenning uitgevoerd naar het vraag en aanbod voor de woon-/zorgvraag van kwetsbare doelgroepen.	Afgerond en geborgd Ondergebracht bij doorontwikkeling en trendbreuk jeugdhulp
Niet gerealiseerd onderzoek student op zolder' en steungezinnen voor kwetsbare jongeren	Niet uitgevoerd, omdat we prioriteit hebben gegeven aan de woon/zorgopgave.	Niet voortzetten
	Niet uitgevoerd, omdat we prioriteit hebben gegeven aan de woon/zorgopgave.	Onderbrengen in woon/zorgopgave
Beschikbaar budget 2020: € 5.600 Besteed in 2020: € 2.700		

ACCENT 9: LANSINGERLAND WAARDEERT/ HEEFT OOG VOOR DE VRIJWILLIGE INZET

Met dit accent geven wij aandacht aan mantelzorgers en vrijwilligers. Zij krijgen de erkenning en waardering die zij in onze ogen verdienen. Wij zorgen ervoor dat steeds meer inwoners zich enthousiast in (blijven) zetten voor elkaar!

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 9.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Mantelzorgondersteuning Mantelzorgregeling vergoeding reiskosten e.a. bijzondere kosten en uitbreiding cursusaanbod	We hebben een uitgebreid Mantelzorgpakket opgezet. Vanwege het te ruime gebruik en de daarbij oplopende kosten hebben we de ondersteuning ondergebracht in een maatwerkvoorziening voor mantelzorgers.	Afgerond en geborgd

mantelzorgers	We hebben het cursusaanbod voor mantelzorgers uitgebreid via het Steunpunt Mantelzorg.	Voortzetten
Vrijwilligers Intensivering promotie vrijwilligerswerk en toeleiding participatiekandidaten naar vrijwilligerswerk en werving en begeleiding competentieplaatsen	We hebben veel aandacht besteed aan de promotie van vrijwilligerswerk in krant en social media via het VIP Lansingerland.	Afgerond
	De toeleiding van participatiekandidaten begint steeds meer vorm te krijgen. Dit onderdeel is nog in ontwikkeling.	Voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 80.000 Besteed in 2020: € 80.000		

ACCENT 10: VOORKOMEN ZORGMIJDING DOOR STAPELING VAN LASTEN

Met dit accent passen wij de hoogte van de Eigen Bijdragen voor Wmo voorzieningen aan, waardoor wij aandachtsgroepen ontlasten. Meer informatie leest u in deel B, paragraaf 10.

Acties	Resultaten	
Verlaging max. eigen bijdrage voor huishoudens met een laag inkomen	We hebben in 2018 de verlaging gerealiseerd.	Afgerond in 2018

2 Financiële ontwikkelingen

2.1 Budgetinzet voor de beleidsaccenten

Bij het raadsbesluit van 23 februari 2017 over het beleidsplan sociaal domein 2018 - 2022 Versterken van veerkracht was een beleidsruimte € 1.145.000 beschikbaar voor de uitvoering van de beleidsaccenten. Dit budget heeft de raad als volgt ingezet:

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	72	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen 'aan boord'	15	65	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (waaronder moties jeugd)	45		

Tabel 1 toegekend budget per accent in rood

2.2 Ontwikkeling van de budgetten

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de budgetten zien. Bij bedragen in rood staat een toelichting onder de tabel.

	2018 en 2019	2020	2021	2022 ev
Elk kind een kans	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000
geen kind in de knel	€ 135.000	€ 138.000	€ 138.000	€ 138.000
De leraar trekt aan de bel	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Pubers in de spotlights	€ 115.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000
Eenzamen aan boord	€ 65.000	€ 36.000	€ 66.000	€ 66.000
Werken aan werk	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Grip op geld	€ 85.000	€ 67.000	€ 85.000	€ 85.000
Intergenerationeel wonen	€ 30.000	€ 5000	€ 30.000	€ 30.000
Oog voor vrijwilligers	€ 80.000	€ 81.000	€ 81.000	€ 81.000
Incidenteel lastenverlaging voorkomen zorgmijding	€ 188.000	-	-	-
stelpost	€ 45.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
(SUB)TOTAAL	€ 1.178.000	€ 890.000	€ 963.000	€ 963.000
Taakstelling 2022 ev				-€ 255.000
Beschikbaar in 2022				€ 708.000

Tabel 2 ontwikkeling van de budgetten voor de beleidsaccenten

Toelichting op tabel 2:

- Bij het accent *Elk kind een kans* is het budget in 2018 direct opgesplitst in een deel Kindpakket (€ 110.000 tbv. Stichting Leergeld en Jeugdfonds voor sport en cultuur) en een deel nieuw in te zetten voor het tegengaan van kinderarmoede (€ 165.000).
- In 2020 is er op twee accenten incidenteel afgeraamd om de tekorten in het sociaal domein te dekken: Eenzamen aan boord (- € 30.000) en Intergenerationeel wonen (- € 25.000). U heeft daarover besloten bij de Slotwijziging bij de begroting. De aframing was mogelijk omdat op die accenten in 2020 niet het volledige budget nodig was om de activiteiten uit te voeren.
- In 2022 zetten we een deel van het budget in voor Blok B, omdat we daarmee bijdragen aan de realisatie van de doelen uit het accent. Het betreft de accenten Pubers in de spotlight een bijdrage van € 20.000) en Eenzamen aan boord (een bijdrage van € 25.000). U heeft daarover besloten bij de besluitvorming over Blok B.
- Het accent Grip op Geld had in 2020 € 17.000,- tijdelijk (voor 1 jaar) overgedragen aan team Participatie voor uitvoering Vroeg eropaf, dit is vanaf 2021 weer hersteld.

2.3 Taakstelling op de accenten

Bij de behandeling van de begroting 2021 heeft het college een voorstel gedaan voor een taakstelling van € 205.000 voor 2021 en een taakstelling van € 255.000 voor 2022 en verder op het budget voor de beleidsaccenten. De gemeenteraad heeft bij amendement besloten de taakstelling voor 2021 te laten vervallen en het tekort te dekken uit.

2.4 Nieuw beleid en herziening budgetten voor 2022 en verder

In 2021 verwachten we een herbeoordelen van de doelen in het kader van het Toekomstperspectief Lansingerland. Daarin verwachten we meer samenhang tussen het sociaal domein en de beleidsvelden onderwijs en kinderopvang, sport en cultuur en openbare orde en veiligheid. De Lansingerlandse standaard, het wettelijk ondersteuningspakket op basis van onze wettelijke taken op grond van de jeugdwet, de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke ondersteuning en de Wet op de schuldhulpverlening, blijft de basis voor het sociaal domein. Daarnaast ontwikkelen we voorstellen voor extra inzet op bepaalde (doel)groepen. We onderzoeken daarbij hoe we het huidige budgetten van het integrale samenlevingsdomein, inclusief het budget van de beleidsaccenten zo effectief mogelijk kunnen inzetten. Vooruitlopend daarop doen we in hoofdstuk 3 een aantal aanbevelingen op basis van de resultaten van de beleidsaccenten geschetst in hoofdstuk 1. Een nadere onderbouwing daarvan leest u in onderdeel B van deze rapportage.

3 Aanbevelingen

We hebben nu drie jaar gewerkt aan de uitvoering van de beleidsaccenten. Uit de evaluatie blijkt dat de meeste accenten goede resultaten hebben opgeleverd. De daadwerkelijke effecten laten vaak langer op zich wachten. Ons beeld bij de evaluatie is dat we verschillende doelgroepen beter in beeld hebben gekregen. We kregen daardoor ook de rol en werkwijze van andere partijen beter in beeld en brachten daarmee de verbinding tot stand.

De aandacht voor de beleidsaccenten leidt tot een gerichtere aanpak

Een ander resultaat is dat we met de inzet de beleidsaccenten goed konden aansluiten op landelijke trends en vraagstukken. Het gaat te ver om te zeggen dat de extra inzet heeft geleid tot het terugdringen maatschappelijke problemen als eenzaamheid, echtscheidingen en kinderarmoede, maar de thema's zijn wel duidelijk op de kaart gekomen, zowel bij inwoners als bij aanbieders. Dat betekent bijvoorbeeld dat onze samenwerkingspartners de problematiek beter en eerder herkennen en daar passende ondersteuning op kunnen bieden.

Met de accenten hebben we het volgende bereikt:

- Doelgroepen beter in beeld
Sommige doelgroepen kwamen beter in beeld, zoals kinderen in armoede, eenzamen, jongeren van PRO/VSO scholen, mensen met zorgwekkende betalingsachterstanden. Zo heeft bijvoorbeeld de samenwerking met het onderwijs geleid tot een gezamenlijk ondersteuningsaanbod in het basisonderwijs (de JOS) en tot een betere aansluiting van onderwijs naar werk voor PRO/VSO jongeren.
- Gerichtere ondersteuning
Betere ondersteuning voor bepaalde groepen, zoals voor kinderen in scheidingsituaties, vrijwilligers en mantelzorgers. Dit heeft onder andere geleid tot het scheidingspunt dat vroegtijdig hulp en informatie kan bieden.
- Betere aansluiting tussen verschillende domeinen
Partijen hebben elkaar beter gevonden door de extra inzet. Denk hierbij aan onderwijs en zorg en aan onderwijs en arbeidsmarkt;
- Effectievere inzet
De JOS op school is een samenvoeging van schoolmaatschappelijk werk en hulp thuis bij schoolproblemen;
- Meer kennis over en contact met de doelgroep
Door de extra inzet zijn we in gesprek gekomen met bijvoorbeeld bij pubers en vitale ouderen. Dit zijn groepen die doorgaans geen of weinig hulp krijgen uit de Lansingerlandse standaard. Door het contact met de doelgroep voorkomen we problemen of een grotere hulpvraag, omdat we tijdig inspelen op vragen en behoeften.

Aanbevelingen inzet komende jaren

Voor 2021 zijn de budgetten voor de accenten ongewijzigd. Het budget is toereikend om de gewenste inzet voort te zetten. Voor de inzet op langere termijn doen wij u de volgende aanbevelingen. De nadere onderbouwing van de bedragen leest u in onderdeel B van deze evaluatie.

Accent	Advies voort te zetten instrumenten	Kosten 2022 ev
Elk kind een kans	Het voortzetten van School's Cool, Schoolmaatjes Ons, Spreekuur Samen doen	€ 84.000
Kindpakket	Het kindpakket maakt al onderdeel uit van de Lansingerlandse standaard.	€ 115.000
Geen kind in de knel	Het voortzetten van het scheidingspunt en van het preventieve trainingsaanbod	€ 135.000
Pubers in de spotlights	Voortzetten jongerenparticipatie en - inspraak, preventieactiviteiten en bijdrage aan blok B	€ 117.000
De leraar trekt aan de bel	Het budget van dit accent is toegevoegd aan de inzet van de JOS op school (jeugdhulp)	(€ 10.000)
Eenzamen aan boord	Het voortzetten van de coördinator eenzaamheid en activiteiten en campagne en een bijdrage aan blok B	€ 66.000
oog voor vrijwilligers	Het voortzetten van de extra aandacht voor de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers	€ 81.000
Intergenerationeel wonen	De kennis en ervaringen uit dit accent mee te nemen in de woon/zorgopgave en de activiteiten onder te brengen in de opgave Langer thuis voor ouderen	€ 0
Grip op geld	De inzet onderbrengen in het plan schuldhulpverlening waarmee we uitvoering geven aan bestaande en nieuwe wettelijke taken op het gebied van schulddienstverlening.	€ 67.000
Werken aan werk	Het voortzetten van de personele inzet voor de taken	€ 50.000
Totaal		€ 825.000

Voor 2022 was aanvankelijk een bedrag van € 963.000 beschikbaar. Daar gaat de taakstelling van 255.000 vanaf. Dan resteert een bedrag van € 708.000 om de gewenste inzet te realiseren. Er ontstaat dus een gat van € 117.000 in 2022 bij ongewijzigd beleid. Onze aanbeveling is dat u heroverwegingen maakt over de inzet van de beleidsaccenten bij de Kaderbrief voor 2022.

Deel B

1 Elk kind een kans

Kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status (SES) lopen op latere leeftijd meer risico op werkloosheid, taalachterstand en armoede. Het is ons doel om dit te doorbreken en om de ontwikkelkansen van kinderen in een achterstandssituatie te vergroten.

1.1 Het vertrekpunt

Elk kind een kans	
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een lage SES
Plan	Elk kind een kans (T17.08515)
Inzet	Zwaar (€ 275.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Kinderen in armoede zijn of komen in beeld. Kinderen in armoede krijgen hulp zodat ze zich op school en in de samenleving goed kunnen ontwikkelen. - Gezinnen in armoede maken optimaal gebruik van de financiële en maatschappelijke hulp. - Partijen weten de weg om kinderen in armoede op weg te helpen.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal kinderen in armoede dat in beeld is - Het aantal gezinnen dat gebruik maakt van ons aanbod We vertellen: - Het verhaal van kinderen en / of ouders dat gebruikt maakt van ons aanbod. - Het verhaal van partijen over hun ervaringen met kinderen uit de doelgroep

1.2 De aanpak

Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau komt naar voren dat kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status (SES) op latere leeftijd meer risico lopen op werkloosheid, taalachterstand en armoede. Daarom doen we in *‘Elk kind een kans’* voorstellen om kinderen in armoede weerbaarder te maken, om hen vaardigheden aan te leren en om hun talenten te leren gebruiken, zodat ze zich bewust worden van hun plek in de maatschappij en zodat ze in staat zijn om een diploma te halen en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. We doen dat via een drietal sporen: preventie, signaleren en bereiken en compensatie. Zo hopen we voor een aantal van hen de cirkel van armoede te doorbreken, maar zijn ons ervan bewust dat dit een kwestie van erg lange adem is.

1.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

a. Preventie

Veel basisschoolleerlingen en middelbare scholieren zijn bewust gemaakt van de invloed van geld

Op basisscholen is de Week van het Geld inmiddels een begrip. Op 3 basisscholen is voor groep 3,4,5 de theatervoorstelling meneer Beer gespeeld. Verderop in 2019 waren er op verschillende middelbare scholen interactieve toneelvoorstellingen. Dit blijkt een succesvolle manier om met scholieren in gesprek te gaan over het thema geld. (Het betreft een gezamenlijke inzet vanuit de accenten Elk kind een kans en Grip op geld).

b. Signaleren en bereiken

11 kinderen uit de lage SES-groep hebben hulp gehad bij de overstap van groep 8 naar de brugklas

Thuismentoren van Jong Perspectief hielpen zo'n 11 kinderen bij de moeilijke overstap van basis- naar middelbaaronderwijs met het project School's Cool. De begeleiding duurt ongeveer anderhalf jaar. Daarmee vergroten we de kansen van kansarme kinderen.

Alle gezinnen met een uitkering ontvingen de Veel voor een beetje kalender 2019

In 2019 hebben we opnieuw de Veel voor een beetje kalender uitgebracht, waarmee we inwoners met een uitkering en inwoners met een Wmo voorziening hebben bereikt. Deze kalender biedt informatie en tips voor gezinnen met een minimuminkomen, zoals tips voor een gratis dagje uit, informatie over een verjaardagsbox voor kinderen en gezonde recepten.

90 gezinnen uit de doelgroep kregen hulp via het Spreekuur Samen Doen

Het Spreekuur Samen Doen is binnen korte tijd uitgegroeid tot een bekende vraagbaak voor huishoudens met een minimuminkomen. Het spreekuur startte officieel in september en bood tot het eind van het jaar aan minimaal 90 inwoners praktische hulp op administratief en financieel gebied, vooral op het gebied van aanvragen voor voorzieningen uit het Kindpakket.

c. Compenseren

270 kinderen uit de doelgroep konden deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten

In 2019 hebben 244 kinderen via het Jeugdfonds Sport & Cultuur deelgenomen aan een sportactiviteit en 26 kinderen aan een culturele activiteit. Het grootste aandeel in de aanvragen betrof zwemles en lidmaatschap van een voetbalclub.

610 kinderen uit de doelgroep maakten gebruik van voorzieningen uit het Kindpakket

Stichting Leergeld kreeg 1721 aanvragen voor een onderdeel uit het Kindpakket. In totaal werden er 610 kinderen geholpen en daarmee 270 gezinnen. Ze ontvingen onder andere schoolspullenpassen, kledingpassen, fietsen en verjaardagsboxen van de Stichting Jarige Job. Ook werd er voor het eerst gebruik gemaakt van het babypakket.

DE RESULTATEN VAN 2020

a. Preventie

De preventieve activiteiten op de scholen vonden geen doorgang in verband met corona.

16 jongeren van het PRO/VSO onderwijs gaven de gemeente advies over armoede en schulden

In het project Speaking Minds van stichting Save the children hebben 16 leerlingen het Atrium in Zoetermeer actief meegedacht over het gemeentelijk beleid met betrekking tot armoede en schulden, specifiek ten aanzien van het bereiken van jongeren met geldzorgen en geldproblemen. Zij presenteerden hun adviezen in de raadszaal aan ouders, beleidsadviseurs en de wethouder in februari. Er heeft nog geen vervolgstap plaatsgevonden ten gevolge van de coronacrisis.

b. Signaleren en bereiken

Zes gezinnen uit de doelgroep hebben met succes deelgenomen aan de Family Challenge

Begin 2020 hebben we ingezet op een gezonde leefstijl door gezinnen mee te laten doen aan de Family Challenge: een combinatie van gezond eten, bewust inkopen doen en bewegen. Het viel niet meer om voldoende gezinnen te bereiken en voor 2021 zal gekeken worden naar een andere interventie op het gebied van gezonde leefstijl.

Kinderen uit 10 gezinnen van statushouders hebben thuis huiswerkbegeleiding ontvangen
Schoolmaatjes ONS is in coronatijd gestart met dit project, waarbij een vrijwilliger wekelijks kinderen digitaal heeft geholpen met huiswerk en een vraagbaak is voor het gezin. De bedoeling is dat de vrijwilliger zodra het weer kan, de gezinnen thuis bezoekt en hulp biedt.

Ongeveer 15 kinderen kregen hulp van een thuismentor uit het project School's Cool

“Doordat ik zag hoe de thuismentor met mijn zoon omging, ben ik mezelf ook anders gaan opstellen naar mijn zoon toe. Hierdoor is onze band als vader en zoon sterker geworden en begrijpen wij elkaar een stuk beter”. (vader van een mentorleerling, School's Cool)

Het Spreekuur Samen Doen groeit

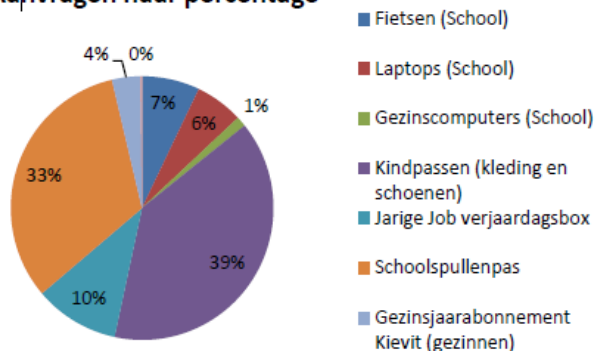
In 2020 is het spreekuur Samen Doen doorontwikkeld en uitgebreid, met als doel nog meer inwoners met een hulpvraag te bereiken én met meer partijen samen te werken. In het eerste kwartaal 2020 zijn daar bijvoorbeeld 50 aanvragen voor stichting leergeld geweest en 27 vragen over het jeugdsportfonds/cultuurfonds behandeld.

c. Compenseren

640 kinderen uit de doelgroep maakten gebruik van voorzieningen uit het Kindpakket

In totaal verstrekt de stichting leergeld 1570 voorzieningen uit het kindpakket. Dat is een gemiddelde van 2,3 voorzieningen per kind. Hieronder een overzicht van het soort en het percentage voorzieningen uit het verslag van Stichting Leergeld.

Aanvragen naar percentage

1.4 Conclusie

We hebben geïnvesteerd in onze maatschappelijke partners die ertoe bijdragen dat we gezinnen in armoede beter bereiken. Dit zien we terug in het aantal Samen Doen spreekuren, het aantal kinderen dat geholpen wordt door Jong perspectief en het aantal uitgereikte Kindpakketten. We hebben nog geen zicht op het effect van deze inzet. Die is ook lastig meetbaar. Ook hebben we nog niet voldoende kwantitatieve gegevens over het aantal kinderen in armoede (in beeld) en het aantal kinderen in armoede dat bereikt is.

1.5 Inzicht in vervolg

1.5.1 De ontwikkelpunten voor Elk Kind een Kans zijn

- Bestendigen: Spreekuur Samen Doen, stichting Leergeld, Schools Cool en schoolmaatje ons. Preventie jongeren ontwikkelen in samenhang met Grip op geld
- Meer onderbouwing: tellen, meer zicht op bereik en effect
- Verbinden met Kansrijke Start voor het (zeer) jonge kind, een project met betrekking op de eerste 1000 dagen van een kind.

1.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Inzet	Toelichting
Samen doen Spreekuur	40.000	Structureel	Signaleren en bereiken: “als toegangspartner voor gezinnen in armoede
Stichting Leergeld en Sportfonds	115.000	(is al) structureel	Compensatie. Wordt goed gebruik van gemaakt.
Mentorproject School's cool	24.000	structureel	
Schoolmaatjes ONS	20.000	structureel	Mogelijke uitbreiding, afhankelijk van het aantal statushouders dat in Lansingerland komt wonen.
Preventie Jongeren		Onderbrengen in preventie schulden	Preventie aanpak gebruik makend van het advies van Speaking Minds, in samenspraak met Samen Doen SU, Jongerenwerk en Jonge krijger.
Preventie activiteiten op basisscholen		stoppen	Nieuwe inzichten geven aan kinderen nog niet effectief bereikt kunnen worden in preventieve zin (voorkomen van) armoede.

2 Geen kind in de knel

In een gezin kunnen problemen spelen die een grote impact hebben op het leven van kinderen, bijvoorbeeld psychische problematiek van ouders, een laag gezinsinkomen, middelengebruik, vechtscheidingen of problematische gezinsrelaties. We willen voorkomen dat kinderen door hun ervaringen hiermee op latere leeftijd in eenzelfde situatie terecht komen als hun ouders. Daarnaast willen we met dit accent de ontwikkelkansen van kinderen vergroten.

2.1 Het vertrekpunt

Geen kind in de knel	
Doelgroep	Alle ouders en kinderen (0-18 jaar)
Plan	Geen kind in de knel (T17.08229)
Inzet	Zwaar (€ 135.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Ouders weten waar zij heen kunnen met vragen en voor advies. • We informeren ouders regelmatig over opvoedthema's. • Er is een dekkend preventief aanbod (bijvoorbeeld extra ondersteuningstrajecten en nieuwe trainingen). • Organisaties die met kinderen werken weten welk aanbod in Lansingerland aanwezig is.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal ouders en kinderen dat deelneemt aan trainingen en ondersteuningstrajecten. - Het aantal ouders, professionals en vrijwilligers dat (voorlichtings)bijeenkomsten bezoekt. We vertellen: - De ervaringen van ouders en kinderen die gebruik maken van ons aanbod.

2.2 De aanpak

Met het beleidsaccent 'geen kind in de knel' zetten we in op preventieve ondersteuning van kwetsbare kinderen en gezinnen. De oorzaken daarvan verschillend van aard. Met dit accent willen we dat kinderen door middel van een integraal aanbod op selectieve preventie hun ontwikkelkansen vergroten en dat kinderen weerbaar en vaardig zijn om te kunnen omgaan met complexe situaties zoals problematiek van ouders, (vecht)scheidingen of problematische gezinsrelaties.

2.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Ruime aandacht voor de succesfactoren van het opvoeden

We voerden een publiekscampagne om aandacht en bewustwording te creëren voor maatschappelijke opvoedthema's zoals de prestatiedruk/hoge verwachtingen onder kinderen en over het vormgeven van ouderschap. Het is de bedoeling om hiermee urgentiebesef te kweken voor het feit dat ouders met hun opvoedstijl/levensstijl bijdragen aan het gevoel van (on)geluk van kinderen.

De toegang voor jeugdhulp is verbeterd door Team Jeugd

Daarnaast realiseerden we Team Jeugd, waarin CJG en jeugdconsulenten voor ouders en professionals beter bereikbaar zijn op één telefoonnummer. Kinderen krijgen door betere afstemming tussen de professionals sneller passende zorg die hun situatie verdient.

Preventieve trainingen

Er is een divers aanbod aan vrij toegankelijke, preventieve trainingen ontwikkeld. De coördinatie van de toegang tot dit aanbod is vanaf 2019 formeel belegd bij Kwadraad. Een pedagoog van Kwadraad is bekend met het aanbod aan trainingen en voert een lichte toets uit.

Betere hulp voor kinderen in een scheidingssituatie

Ten slotte realiseerden we het Scheidingspunt Lansingerland waar ouders die voornemens zijn te gaan scheiden om hulp en informatie kunnen vragen. We realiseren hiermee dat de situatie voor kinderen zo soepel als mogelijk verloopt en er aandacht is voor de gevoelens van kinderen. Met deze inzet willen we vechtscheidingen voorkomen. Vechtscheidingen kunnen ernstige problematiek bij jeugdigen veroorzaken

DE RESULTATEN VAN 2020

Preventieve trainingen zorgen ervoor dat eenvoudige opvoedvragen ook laagdrempeling opgepakt kunnen worden. Ze dragen daarmee bij aan de normalisatie van opvoedingsproblemen. Zo zijn er bijvoorbeeld preventieve trainingen specifiek over peuters en over pubers. Een training in groepsverband draagt er ook aan bij dat ouders met elkaar in gesprek kunnen gaan. Daarnaast zetten we extra in op het preventieve aanbod voor kinderen waarmee we kinderen die vastlopen snel een laagdrempelige training aanbieden die hen weerbaarder maakt en we daarmee jeugdhulp helpen te voorkomen.

Trainingen helpen ouders en kinderen beter door een scheidingssituatie heen

We verstevigden de inzet op (gezamenlijk) ouderschap door aanbod te creëren voor ouders ter voorkoming van scheidingen.

Informatie, voorlichting en ondersteuning bij scheidingen

Tevens verstevigden we het professionele netwerk rondom het scheidingspunt waarmee ouders betere ondersteuning kunnen krijgen rondom huisvesting, financiën, juridische zaken. Bij het scheidingspunt zijn in 2020 28 hulpvragen gesteld (waarvan 19 door cliënten en 9 door netwerkpartners) Deze gezinnen zijn verder geholpen om op een veilige manier door de scheiding heen te komen.

2.4 De conclusie

Een groot deel van deze activiteiten vallen inmiddels onder de Lansingerlandse Standaard en is 'basisaanbod'.

2.5 Inzicht in vervolg

2.5.1 De ontwikkelpunten voor Geen kind in de knel zijn:

Inzetten op een Uitvoeringsplan Preventieve interventies jeugd o.i.d., waarin we elementen uit de verschillende jeugdaccenten samenvoegen. We denken aan een integraal aanbod selectieve preventie (gericht op doelgroepen voor onder andere:

- Kinderen die opgroeien in armoede
- Migranten kinderen

- Kinderen uit kwetsbare opvoedingssituaties (zoals geen kind in de knel)
- Kinderen in echtscheidingen (voortzetten scheidingspunt, evt mediation, evt hou me vast)
- Jeugdigen die in aanraking komen met politie (eventueel overbrengen naar Pubersin the spotlight)
- Problematisch Schoolverzuim (maar dit kan ook bij samenwerking onderwijs-jeugdhulp)
- Normaliseren van 'problematisch' gedrag
- Op gang brengen van draagvlak voor aanpak problematiek rondom prestatiedruk en hoge verwachtingen die op kinderen rusten en voor problemen zorgen.

2.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget		Toelichting
Preventief aanbod:	100.000	Structureel	Dit budget maakt deel uit van het basisaanbod. Er zijn meerjarige contracten afgesloten voor de uitvoering.
Scheidingspunt	27.500	Structureel	Het scheidingsloket ondersteunt ouders vroegtijdig.

3 De leraar trekt aan de bel

Sommige jongeren en gezinnen hebben hulp in de thuissituatie en hulp op school. Er is niet altijd sprake van samenwerking en samenhang tussen deze verschillende vormen van hulp. Met dit plan versterken we de verbinding tussen (passend) onderwijs en de (preventieve) jeugdhulp.

3.1 Het vertrekpunt

De leraar trekt aan de bel	
Doelgroep	Alle kinderen in Lansingerland tussen 6-18 jaar
Plan	De leraar trekt aan de bel (T17.11924)
Inzet	Middel (€ 110.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Ondersteuning is voor scholen gemakkelijk benaderbaar en inzetbaar. - We hebben afspraken over een structurele samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. - Onderwijszorgarrangementen zijn ontwikkeld en geïmplementeerd. - Een goede samenwerking tussen betrokken partijen (scholen, leerplicht, jeugdverpleegkundigen) voorkomt langdurig verzuim van leerlingen.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal leerlingen dat langdurig verzuimt. - De ondersteuningsplannen waarin zorg en onderwijs zijn geïntegreerd. - Het aantal leerlingen met een onderwijszorgarrangement. We vertellen: - Ervaringen over de verbeterde samenwerking tussen onderwijs, samenwerkingsverbanden en de gemeente.

3.2 De aanpak

In dit accent focussen we ons op de samenwerking en samenhang tussen (preventieve) jeugdhulp en onderwijs. Als startpunt hebben we een analyse uit op de huidige verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp uitgevoerd waaruit we een actieplan hebben opgesteld (T18.10635). De belangrijkste acties hebben betrekking op de benadering van hulp voor leerkrachten/scholen. Hier hebben we, in samenwerking met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs fors op ingezet door middel van de Jeugdcoach op School. Dat is de belangrijkste inzet geweest voor dit accent in de afgelopen 2 jaren.

3.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Samenwerking leidt tot een gezamenlijke agenda voor passend onderwijs

Een intensieve samenwerking met samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs is van belang om goede bestuurlijke afspraken over welke problematiek je samen kunt aanpakken en waar je in het grijze gebied tussen beide wetten elkaar nodig hebt om voor de inwoners afspraken te maken zoals bijvoorbeeld over het vormgeven van onderwijszorgarrangementen, druk op het speciaal onderwijs, problematiek rondom hoogbegaafdheid en thuiszittersproblematiek.

JOS op school is klaar voor uitvoering

Het concept van JOS'ers op school is ontwikkeld en staat in de startblokken. Daarmee inzet op versterken verbinding tussen het onderwijs en jeugdhulp op casusniveau. De JOS integreert twee functies namelijk schoolmaatschappelijk werk en jeugd- en gezinscoaching (gemeentelijke jeugdhulp).

Regionale samenwerking zorgt voor aanpak ‘grensverkeer’

Regionale werkgroep onderwijs-jeugdhulp om gemeente-overstijgende problematiek op te pakken zoals grensverkeer (mn bij VO, thuiszitters, organiseren van een regionale visie op dit thema).

Samenwerking onderwijs en jeugdhulp op lokaal niveau is verbeterd

Lokale werkgroep gestart waarbij alle belanghebbenden elkaar leren kennen (denk aan leerplichtambtenaar, jeugdverpleegkundige, samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, jeugdconsulent, beleidsmedewerker onderwijs en beleidsmedewerker jeugd en straks ook coördinator JOS) met als doel elkaars werelden kennen, problematiek duiden en agenderen op juiste bestuurlijke tafel.

DE RESULTATEN VAN 2020

Succesvolle start van JOS op school

JOS op Primair onderwijs zeer succesvol, eerste resultaten. Het lijkt erop dat er minder kinderen specialistische jeugdhulp krijgen en kinderen beter en passender worden ondersteund door de samenwerking met de school. Er is een stevige verbinding ontstaan tussen wat school en ouders aan problematiek signaleert en wat de beste aanpak is voor een duurzaam resultaat voor het kind. JOS'ers speelden belangrijke rol bij het ondersteunen van ouders rondom problematiek die door Corona/lock-down in gezinnen met zich mee bracht.

Samenwerking onderwijs, leerplicht en team Jeugd is sterk verbeterd

De werkgroep ontwikkelde een projectplan voor inzet op schoolziekteverzuim en thuiszitters-problematiek. Hiermee preventiever te werk gaan bij signalen van kinderen die verzuimen door betere samenwerking tussen scholen, leerplicht en Team Jeugd.

Ook worden er samen met het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs en Team Jeugd gezamenlijke ‘werkbijeenkomsten’ jeugd per kern georganiseerd voor uitvoerende professionals (scholen en jeugdhulp). Zij komen bij elkaar komen en leren van elkaar met als doel beter en effectiever samen te werken bij zorgleerlingen.

3.4 Inzicht in het vervolg

3.4.1 De ontwikkelpunten voor De leraar trekt aan de bel zijn:

De doorontwikkeling van de JOS op het VO is een belangrijk ontwikkelpunt binnen dit accent. Op verzoek van het Voortgezet Onderwijs wordt in het eerste jaar gewerkt volgens de variant waarbij de scholen zelf verantwoordelijk blijven voor de functie van het Schoolmaatschappelijk werk. De JOS is wel gekoppeld aan alle VO-scholen en maakt inmiddels deel gaan uitmaken van de zorg-structuur van de scholen. In nauwe samenwerking met de schoolbesturen en zorgprofessionals onderzoeken we hoe we de JOS op het VO na schooljaar 2021-2022 gaan inpassen.

Een tweede ontwikkelpunt wat past binnen dit beleidsaccent is de intensivering die door de Kamer gevraagd wordt op het gebied van Passend Onderwijs en Jeugdhulp waarin voor gemeenten een belangrijke en sturende rol is weggelegd.

3.4.2 Voorstel voor budgetinzet

De gemeenteraad heeft voor het beleidsaccent ‘de leraar trekt aan de bel’ structureel € 110.000 beschikbaar gesteld. Samen met het huidige budget voor Schoolmaatschappelijk Werk (voor het Primair Onderwijs) en Jeugd- en gezinscoaching én aanvullende middelen van het Onderwijs is dekking gegarandeerd voor de inzet van de JOS. Na bespreking in de commissie Samenleving 14 maart 2019 en na een besluit van BW (BW1900405), zijn de middelen van het beleidsaccent de

leraar trekt aan de bel vanaf 2020, in zijn geheel in de functie JOS' vastgezet voor de periode van 1 januari 2020 tot 1 januari 2024. Hierover is tevens met de schoolbesturen (PO en VO) een bestuurlijke afspraak over gemaakt (I19.15897).

4 Pubers in de spotlight

In Lansingerland wonen veel jongeren in de puberleeftijd. Met de meeste van hen gaat het 'gewoon goed'. Maar omdat ze in een uitdagende levensfase zitten, kunnen deze jongeren af en toe best een zetje in de rug gebruiken. Met dit accent willen we ervoor zorgen dat we ons op een positieve manier richten op de jongeren in Lansingerland.

4.1 Het vertrekpunt

Pubers in de spotlights	
Doelgroep	Alle jongeren in Lansingerland tussen 12 en 18 jaar
Plan	Pubers in de spotlights (T17.40104)
Inzet	Zwaar (€ 150.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Jongeren in Lansingerland denken actief mee met de gemeente. - Jongeren in Lansingerland komen niet in problemen. - Jongeren zijn geïnformeerd over wat ze bij de gemeente kunnen halen en brengen. - Inwoners gaan het gesprek aan met de jongere inwoners.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het stijgend gebruik van de jeugd Instagram @Lansingerlandjeugd. - Het aantal gerealiseerde chillplekken. - Het aantal activiteiten voor en door jongeren. We vertellen: - Over de dialoog met jongeren. - Over de waardering van de jongeren voor de chillplekken. - Over de activiteiten voor en door jongeren.

4.2 De aanpak

Met Pubers in de Spotlight richten wij ons op een positieve manier op jongeren in Lansingerland. Wij willen Lansingerland een nog prettigere plek maken om te wonen, leven en zich te ontwikkelen. Hierbij luisteren we naar de jongeren zelf en starten we samen met hen initiatieven. In 2020 kwam hier een plan uit voort, dat vervolgens wegens het coronavirus is aangepast op de lokale situatie. Met Pubers in de Spotlight zijn we in contact gebleven met onze jongeren.

4.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

- Groeiend aantal actieve volgers op Instagram @Lansingerlandjeugd
- Veel jongeren maken gebruik van de vier chillplekken die gerealiseerd zijn in 2019.
- Festival DAKERAF: een indoor jongerenfestival
- Educatieve Escapegame over de gevaren van social media
- Hackathon voor jongereninspraak met ruim 50 jongeren
- Doorontwikkeling van Jeugd- en Jongerenwerk, gericht op coaching en specialistisch jongerenwerk

DE RESULTATEN VAN 2020

- Groeiend aantal actieve volgers op Instagram @Lansingerlandjeugd (ruim 1600)
- Aanleg WiFi bij chillplekken.
- Voortzetting doorontwikkeling van Jeugd- en Jongerenwerk

- Corona activiteitenplan met
 - Instagram Live op @Lansingerlandjeugd: live sessies met burgemeester en wethouder
 - Online Fifa-toernooi, georganiseerd door Jeugd- en jongerenwerk
 - “Aan de deur bij...” filmpjes over Lansingerlandse jongeren in coronatijd op @Lansingerlandjeugd.
- Jongerencampagne Wipwap: een campagne om jongeren uit te nodigen om ideeën te delen en mee te denken over de (effecten van) de coronacrisis en hoe zij hun toekomst voor zich zien in de gemeente Lansingerland.

4.4 De conclusie

Wij richten ons op een positieve manier op jongeren in Lansingerland. Wij willen Lansingerland een nog prettigere plek maken om te wonen, leven en zich te ontwikkelen. Hierbij luisteren we naar de jongeren zelf en starten we samen met hen initiatieven.

De uitwerking van dit accent raakt ook de motie die in november 2019 is aangenomen die ingaat op het structureel in gesprek zijn met jongeren. Dit doen we op verschillende manieren. We hebben een Pubers in de Spotlight-netwerk opgezet, waarin verschillende lokale partijen zich inzetten voor de Jeugd in Lansingerland en in contact zijn met jongeren. Ook de speciale jeugd Instagram @Lansingerlandjeugd zetten we in voor jongerencommunicatie en jongereninspraak. Toen er in 2020 een plan lag voor Pubers in de Spotlight, is deze met de komst van het coronavirus aangepast op de lokale situatie en is het Pubers in de Spotlight-netwerk in contact gebleven met de jeugd. Ook zijn we in het verlengde van ons Pubers in de Spotlight-netwerk gestart met de digitale jongeren-campagne “Wipwap”, om jongeren uit te nodigen om hun ideeën en ervaringen te delen en mee te denken over de (effecten van) de coronacrisis.

4.5 Inzicht in het vervolg

4.5.1 De ontwikkelpunten voor Pubers in de spotlight zijn:

Verbreiden en versterken van het netwerk Pubers in de spotlight en voortzetten preventieactiviteiten.

Verstevigen jongereninspraak en -participatie.

4.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
Jongerencommunicatie - Jongereninspraak - Chillplekken (WiFi4EU) - Stimuleren eigen initiatieven - Flitsvrijwilligers	€ 70.000	Structureel	
Deelaccenten preventie - Middelengebruik - Social Media & Gamen - Diversiteit	€ 27.000	structureel	
Bijdrage aan Blok B	€ 20.000	Structureel vanaf 2022	

5 *Lansingerland houdt eenzamen aan boord*

Eenzaamheid - het ervaren van een gebrek aan betekenisvolle contacten - komt op alle leeftijden en in alle lagen van de bevolking voor. Met dit accent willen we eenzaamheid voorkomen en bestrijden.

5.1 Het vertrekpunt

Lansingerland houdt eenzamen aan boord	
Doelgroep	Alle (volwassen) eenzamen of inwoners met een grote(re) kans hierop, in het bijzonder ouderen en mensen met een beperking
Plan	Samen aan zet (T17.10117)
Inzet	Middel (€ 65.000)
Wanneer zijn we tevreden?	Inwoners uit Lansingerland voelen zich steeds minder vaak eenzaam. We werken samen om eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden.
Hoe toetsen we?	- We evalueren aan de hand van het plan van aanpak Samen Aan Zet - We luisteren naar ervaringen van inwoners/1stelijns-/professionals en bespreken hun ervaringen in de werkgroep Samen Aan Zet - We toetsen het percentage inwoners dat zich eenzaam voelt: in 2022 willen we onder het landelijk gemiddelde zitten met het eenzaamheidscijfer (GGD monitor)

5.2 De aanpak

Naast de bestaande activiteiten voor inwoners die bijdragen aan het versterken van de onderlinge sociale contacten besteden we extra aandacht aan de gevaren van vereenzaming en de dreiging hiervan voor specifieke groepen en bij specifieke gebeurtenissen.

We zijn daarbij realistisch in onze verwachtingen. Het voorkomen en tegengaan van eenzaamheid is niet eenvoudig. Eenzaamheid is vaak het gevolg van ingewikkelde maatschappelijke situaties en daarbij is het ervaren van eenzaamheid een subjectief beleven dat niet alleen is op te lossen met het versterken van het sociaal netwerk. Na het eerste jaar van het beleidsaccent is een evaluatie gemaakt waarbij we zijn nagegaan of we “op koers varen”.

Het hoofddoel van onze aanpak richt zich op het terugdringen van Eenzaamheid. Hierbij zijn de cijfers van de GGD monitor onze leidraad. Een nieuwe meting (2022) zal een beeld geven van de resultaten van onze aanpak. We zijn daarbij echter realistisch in onze verwachtingen. Eenzaamheid is vaak het gevolg van ingewikkelde maatschappelijke situaties en daarbij is het ervaren van eenzaamheid een subjectief beleven dat niet alleen is op te lossen met het versterken van het sociaal netwerk.

5.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Eind 2019 is een evaluatie gemaakt waarbij we zijn nagegaan of we “op koers varen”. We formuleerden de volgende conclusies/resultaten:

Het thema is op de kaart gekomen, er is meer deskundigheid ontstaan op het thema en er is meer integraliteit in de beleidsontwikkeling

- Door de organisatie van workshops, info- en voorlichtingsbijeenkomsten, filmvertoning en forumdiscussie is er bij inwoners meer bekendheid ontstaan en het thema is bespreekbaar.
- We investeerden in kennisoverdracht en het aanleren van signalerings- en gespreksvaardigheden bij professionals en vrijwilligers door het organiseren van workshops (3), info- en voorlichtingsbijeenkomsten (8), Er zijn trainers (8) opgeleid die met name gecertificeerd zijn om specifieke trainingen te verzorgen.
- We agendeerden het thema bij bestaande overlegstructuren (Jeugd/veiligheid/ruimte) en zijn aangehaakt bij lopende projecten (Omgevingswet Bleiswijk, Parelduiken, Nieuwkomers in Hergerborch, Kunst en erfgoed).

Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren en nieuwe verbindingen door kunst en cultuur

- We bespraken met professionals uit de jeugdhulpverlening vermoedens van (toenemende) eenzaamheid onder jeugd. Deze signalen werden herkend. Dit gaf aanleiding om de aanvankelijke doelgroep van volwassenen te verbreden.
- In de activiteiten die vanuit de kunst & cultuursector zijn opgestart werd een verbinding gemaakt tussen jeugd en ouderen (LanZingt, Levensverhalen op muziek).

De kracht van samenwerking is gebleken

Naast inspirerende en motiverende werkgroepbijeenkomsten (7x gemiddeld 15 deelnemers uit verschillende disciplines) hebben subgroepen voorstellen uitgewerkt en zijn activiteiten tot stand gekomen (Samen aan tafel). Samenwerking met de kunst- en cultuursector leiden tot het opstarten van 5 projecten.

Activiteiten in 2019

- Bij het aanbod van activiteiten richten we ons op preventie, vroegtijdige aanpak en specialistische hulpverlening (bij ernstige eenzaamheid). Verwijzing en het werven van deelnemers verliep via de werkgroep en aangehaakte organisaties.
- We organiseerden activiteiten rondom de week van de Eenzaamheid (Dansvoorstellingen, maaltijden, tentoonstelling, koffie bij de bakker) en rondom de kerstperiode.
- We werkten als “coalitiegemeente” mee aan de landelijke aanpak van VWS (Eén tegen Eenzaamheid) door kennisuitwisseling via leertafels (3x).

Verankering in de lokale structuur

- We hebben een begin gemaakt met een duurzame inbedding van de aanpak in de lokale structuur. Dit leidde (in 2020) tot de aanstelling van een coördinator Eenzaamheid.
- Daarnaast werken we aan het realiseren van een centraal meldpunt en het opstellen van een sociale kaart.

DE RESULTATEN VAN 2020

Corona heeft de aanpak van Eenzaamheid nog meer aandacht, maar ook meer urgentie, gegeven.

De coronacrisis heeft geleid tot mooie nieuwe initiatieven en veel nieuwe partijen. Tegelijkertijd wordt de aanpak door de beperkingen die het virus oplegt bemoeilijkt. Ontmoetingsactiviteiten werden gecancelld. Bezoekregelingen werden ingeperkt. Het gevaar voor toenemende eenzaamheid is reëel.

Aanpak eenzaamheid onder jongeren krijgt meer vorm

- Er vinden besprekingen plaats tussen het CJG en het Jeugd- en Jongerenwerk. In een plan van aanpak wordt vastgelegd op welke wijze ingezet wordt op het terugdringen van eenzaamheid onder de jeugd.
- De geplande werkconferentie om in samenwerking met de lokale jongerenwerkorganisaties aandacht te geven aan de aanpak van eenzaamheid (met name onder de jeugd) kwam begin 2020 door Corona te vervallen. Deze bijeenkomst zal alsnog digitaal worden georganiseerd.

De activiteiten van 2020

- Het faciliteren en stimuleren van de organisatie van online activiteiten. Inmiddels heeft een aantal activiteiten digitaal plaatsgevonden (werkgroep Samen aan zet, kunst in de bieb, LanZingt). Organisaties zijn opgeroepen zoveel mogelijk in contact te blijven met hun leden/deelnemers/cliënten. Specifieke hulpverlening vindt online plaats (training Creatief leven)
- We bieden in de wintermaanden van 2020 extra aandacht aan het thema “aandacht voor Elkaar” door extra persberichten en in samenwerking tussen verschillende organisaties wordt een aantal “Coronaproof” activiteiten aangeboden.
- Het faciliteren van de voortzetting van het initiatief/ matchingsplatform “Samen Lansingerland”. De aanpak van Eenzaamheid wordt hierbij betrokken.

Definitieve borging van het thema met de aanstelling van een coördinator Eenzaamheid

De gesprekken over de borging van de aanpak in de lokale structuur hebben geleid tot de aanstelling van een coördinator Eenzaamheid bij Humanitas Lansingerland. Deze coördinator werkt nauw samen met alle partijen die werken aan de sociale infrastructuur van Lansingerland.

5.4 De conclusie

Het thema Eenzaamheid staat op de kaart. We hebben partijen samengebracht en samenwerking tot stand gebracht. We hebben bekendheid gegeven aan de gevaren van vereenzaming en de dreiging hiervan voor specifieke groepen en bij specifieke gebeurtenissen. We hebben vrijwilligers en professionals opgeleid. We hebben allerlei activiteiten georganiseerd voor inwoners die bijdragen aan het versterken en verbeteren van de onderlinge sociale contacten. Door Eenzaamheid bespreekbaar te maken hebben we een deel van onze doelstelling bereikt. Daarnaast hebben we de aanpak geborgd met de aanstelling van de coördinator eenzaamheid.

We hebben nog geen zicht op het effect van onze inzet. Die is ook lastig meetbaar. Ook hebben we nog niet voldoende kwantitatieve gegevens over het aantal inwoners met eenzaamheidsproblematiek.

5.5 Inzicht in het vervolg

5.5.1 De ontwikkelpunten voor Eenzamen aan boord zijn:

Voortzetten van de coordinator die partijen aangehaakt houdt om een activiteitenaanbod rond het thema te realiseren.

5.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel/ incidenteel	Toelichting
Inzet coordinator eenzaamheid	34.000	Structureel	
Activiteiten en communicatie om eenzaamheid tegen te gaan	7.000	Structureel	Blijvende impuls, om aandacht vast te houden
Bijdrage aan blok B	25.000	Structureel vanaf 2022	

6 Werken aan werk

Wij willen de samenwerking met speciaal- en praktijkonderwijs versterken en daarmee voorkomen dat (jonge) inwoners in de bijstand belanden. En we willen beter gebruik maken van Social Return on Investment (SRol) om inwoners met een bijstandsuitkering op weg te helpen naar betaald werk

6.1 Het vertrekpunt

Werken aan werk	
Doelgroep	Jongeren die uitstromen uit speciaal- en praktijkonderwijs. Inwoners met een bijstandsuitkering.
Inzet	Middel (€ 50.000)
Plan	Werken aan Werk (T17.06336)
Wanneer zijn we tevreden?	- Jongeren met een beperking stromen direct na hun opleiding door naar betaald werk. - Organisaties die een opdracht van de gemeente hebben, doen iets terug voor de samenleving.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal jongeren dat vanuit PRO/VSO is uitgestroomd; - Het aantal contracten waarop SRol is ingevuld en de wijze waarop dit is ingevuld. We vertellen: - Het verhaal van jongeren die aan het werk zijn gegaan. - Voorbeelden waarop we SRol in Lansingerland invullen.

6.2 De aanpak

Wij willen de samenwerking met speciaal- en praktijkonderwijs versterken en daarmee voorkomen dat (jonge) inwoners in de bijstand belanden. En we willen beter gebruik maken van Social Return on Investment (SRol) om inwoners met een bijstandsuitkering op weg te helpen naar betaald werk. Hiervoor hebben de formatie binnen het team Participatie uitgebreid: uitbreiding van uren consulenten NAB en SRol-coördinator.

6.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

25 jongeren van PRO/VSO onderwijs zijn uitgestroomd naar werk of een vervolgopleiding

- De PRO/VSO scholen zijn in kaart gebracht. We hebben contact met 10 scholen, vooral op basis van vragen van scholen.
- In 2019 hebben we 25 jongeren van Pro- en Vso-scholen geholpen bij het vinden van werk of van een vervolgopleiding

In 2019 is de SRol-verplichting onderdeel geworden van onze contracten

We maakten de invulling van de social return verplichting makkelijker voor regionale partijen, doordat we regionaal (Zuid-Holland Centraal en Haaglanden) dezelfde bouwblokkenmethode voor SRol hanteren. Zo zorgen we voor duidelijkheid richting gecontracteerde partijen en maken we het makkelijker om SROI in te vullen bij gezamenlijke aanbestedingen. Ook hebben wij in de subsidievoorwaarden opgenomen dat wij van organisaties die meer dan € 150.000 aan gemeentelijke subsidie ontvangen, een bijdrage in sociaal werkgeverschap verwachten.

DE RESULTATEN VAN 2020

We hebben minder leerlingen kunnen bereiken door de coronacrisis

- Het onderwijs vindt meer digitaal plaats. Daarom is het lastig om stageplaatsen voor leerlingen te organiseren. Het contact met de scholen loopt telefonisch door en afhankelijk van hun vragen. Omdat de consultants ook veel aandacht moeten geven aan hun 'reguliere' caseload, ontbreekt de tijd om proactief de scholen te benaderen.
- De opzet voor een regionale oriëntatiebeurs op werk (The next step) voor leerlingen van het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs is gereed. Vanwege corona wordt de beurs doorgeschoven naar volgend schooljaar.

De SRol verplichting is verder uitgebouwd

Er is een nieuw bouwblok toegevoegd aan de regionale bouwblokkenmethode. Hiermee stimuleren we de inkoop bij sociaal ondernemers.

Met een aantal grote subsidiepartners gingen wij in gesprek over de invulling van sociaal werkgeverschap.

Enkele voorbeelden van Social Return on Investment:

De SRol-adviseur realiseerde samen met het team Maatschappelijke Ondersteuning dat bij de dienst huishoudelijk hulp er 10 alleenstaande moeders onder schooltijd, in de eigen gemeente, aan de slag konden.

De SRol-adviseur organiseerde samen met de afdeling verkeer de inzet van een buurtconciërge bij een uit te voeren project.

6.4 De conclusie

Volgt De formatie-uitbreiding bij het team Participatie voor jongeren op het voortgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs en het stimuleren van social return draagt bij aan het vergroten van de arbeidsmarktkansen van werkzoekende inwoners.

6.5 Inzicht in het vervolg

6.5.1 De ontwikkelpunten voor Werken aan werk zijn:

Graag bouwen we de gemaakte stappen op het gebied van contacten met PRO/VSO-scholen en SRol de komende periode verder uit. Omdat de Lansingerlandse leerlingen op verschillende scholen zitten, vergt het een grote tijdsinvestering om met alle scholen proactief in contact te treden. Voor SRol breiden we de regionale samenwerking binnen de arbeidsmarktregio verder uit.

6.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
SRol coördinator	€ 25.000	Structureel	Opgenomen in personeelsformatie team Participatie
Uitvoeringscapaciteit voor samenwerking Pro/ VSO scholen	€ 25.000	Structureel	Opgenomen in personeelsformatie team Participatie

7 Grip op geld

Schulden liggen vaak aan de basis van andere problemen zoals werkloosheid, huisvesting, oplopende spanningen en huiselijk geweld. Deze stapeling van problemen zorgt ervoor dat mensen op achterstand komen en dat hun kansen op participatie en zelfredzaamheid steeds verder verkleinen. Bovendien lopen kinderen uit gezinnen met schulden een groter risico om later ook financieel minder zelfredzaam te zijn. Met dit accent zetten we in op het voorkomen van schulden en op het doorbreken van de overdracht van schuldenproblematiek van ouder op kind. Daarnaast ontwikkelen we een nieuwe aanpak voor (problematische) schulden.

7.1 Het vertrekpunt

Grip op geld	
Doelgroep	Inwoners met risico op schulden en inwoners met problematische schulden
Plan	Grip op geld (T17.10209)
Inzet	Zwaar (€ 85.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Onze jeugd groeit op met een goed ontwikkeld financieel gezond verstand. • Financiële educatie heeft een plek binnen het onderwijs in Lansingerland. • Inwoners met schulden of financiële problemen weten ons te vinden voor hulp. • Wij benaderen op tijd inwoners bij wie financiële problemen (dreigen te) ontstaan. • Deelnemers aan onze schuldhulpverlening vallen minder snel uit en ervaren minder stress tijdens het traject.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal activiteiten/deelnemende scholen tijdens de Week van het Geld. - De toename/afname in het aantal hulpvragen bij Schuldhulpverlening. - Het aantal succesvol afgelegde huisbezoeken in het kader van <i>Vroeg erop af</i>. - Het percentage uitval tijdens het traject van schuldhulpverlening. We vertellen: - Het verhaal van inwoners die geholpen zijn bij het voorkomen van (problematische) schulden. - Het verhaal van de partijen over hun ervaring met inwoners met schulden.

7.2 De aanpak

We zetten in op het voorkomen van schulden en op het doorbreken van de overdracht van schuldenproblematiek van ouder op kind. Daarnaast ontwikkelen we een nieuwe aanpak voor (problematische) schulden.

7.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Financiële educatie is op de agenda gekomen binnen het onderwijs in Lansingerland

- We hebben ervoor gezorgd dat basisscholen aandacht hebben besteed aan de Week van het geld.
- We hebben voorlichtingen en theatervoorstellingen aangeboden aan basisscholen en middelbare scholen. (Dit in een gezamenlijke inzet geweest vanuit de accenten Elk kind een kans en Grip op geld. Zie voor meer informatie accent 1: Elk kind een kans)

Meer hulp voor gezinnen met problematische schulden

- Er is een pilot uitgevoerd voor gezinnen met problematische schulden.

- Met de aanpak vroegsignalering hebben we een bereik van 8 tot 10 inwoners per maand gehad waarbij dit bij 1 op de 4 tot een huisbezoek kwam. 1 op de 5 personen wilden ook gebruik maken van de aangeboden hulp.

DE RESULTATEN VAN 2020

De financiële educatie binnen het onderwijs van Lansingerland vond geen doorgang vanwege corona

De geplande voorlichtingen en theatervoorstellingen op basisscholen en middelbare scholen zijn ten gevolge van de covid-19 ontwikkelingen helaas stil komen te liggen.

Voorbereiding wettelijke taak voor hulp aan gezinnen met problematische schulden

- We zetten een vervolg in op de pilot uit 2019, maar nu met aandacht voor de jongere in het gezin met schulden.
- Met de aanpak vroegsignalering hebben we een bereik van 4 tot 8 inwoners per maand gehad. Als gevolg van de omstandigheden met COVID-19 zijn er weinig huisbezoeken afgelegd.
- Om het effect van vroegsignalering uit te breiden hebben we ons voorbereid op de wettelijke taak per 2021. Dit hebben we gedaan door een machting-systeem in te kopen, en contacten te leggen voor aansluiting bij het landelijk convenant vroegsignalering.
- Het bereik van Schuldhulpmaatjes en Humanitas thuisadministratie is vergroot.

7.4 De conclusie

De afgelopen jaren is het accentgeld ingezet met wisselend succes. We bereiden ons nu voor op de nieuwe wettelijke taken per 2021 en nemen daarbij de ervaringen uit het accent mee. Daarnaast is het duidelijk geworden dat we een belangrijke doelgroep met schulden niet goed in beeld hebben. Het betreft inwoners en ondernemers met een relatief hoog inkomen met schulden. Dit vraagt om een andere aanpak.

7.5 Inzicht in het vervolg

7.5.1 De ontwikkelpunten voor Grip op geld zijn:

De wettelijke taken voor schuldhulpverlening gaan verder dan wat we van het accentgeld kunnen doen. Nu we in moeten zetten op de nieuwe wettelijke taken zetten we het accentgeld zo effectief mogelijk in door ons te richten op de hieronder omschreven taken. Daarnaast willen we ons richten op de doelgroep die tot nu toe buiten beeld is gebleven.

7.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
Aanpak educatie voorlichting en preventie	€ 24.000,-	Structureel	De focus komt te liggen op middelbaar en hoger onderwijs, daarnaast willen we meer inzetten op het betrekken van maatschappelijke partners
Aanpak vroegsignalering	€ 55.000,-	Structureel	Onderbrengen in de Lansingerlandse standaard omdat het een wettelijke taak is per 2021.
Aanpak toegang en bereik m.n. ondernemers en inwoners hogere inkomens	€ 10.000,-	Structureel	We voegen dit samen met onderdeel preventie en zetten daarmee in op het vergroten van het bereik van deze doelgroepen.

8 Intergenerationeel wonen met passende woningen

(Aankomende) ouderen en volwassenen willen graag lang in hun eigen, vertrouwde woning blijven wonen. Dit geldt ook voor volwassenen met een psychische of verstandelijke beperking. Met dit accent willen we bijdragen aan het veilig en met gemak wonen in een passende woning en woonomgeving, waarin inwoners met en zonder zorgvraag iets voor elkaar kunnen betekenen

8.1 Het vertrekpunt

Intergenerationeel wonen met passende woningen	
Doelgroep	Ouderen
Plan	Langer (T)huis (T17.09489)
Inzet	Licht (€ 30.000)
Wanneer zijn we tevreden?	We hebben een betrouwbaar beeld van vraag en aanbod van woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen. We hebben een sluitende regeling voor deurdangers in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen. Mensen zijn bekend met de blijversregeling.
Hoe toetsen we?	We tellen: Het aantal inwoners met een blijverslening. We vertellen: Over de deelname en de resultaten aan het preventieproject <i>Gezond ouder worden in Bleiswijk</i> . Over de pilot Buurtcirkel, waarbij inwoners met een beperking gezamenlijk een netwerk vormen en elkaar ondersteunen. Een coach begeleidt hen hierbij. Over de dialogen met inwoners over de toekomst.

8.2 De aanpak

In aanvulling op de woonvisie willen we een betrouwbaarder beeld krijgen van vraag en aanbod van woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen. Daarnaast willen we onderzoeken wat er voor nodig is om ouderen langer thuis te kunnen laten wonen.

8.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Inwoners en maatschappelijke partners waren betrokken bij de prioritering in thema's en bij de uitvoering van een aantal voornemens:

Vervolgstappen Parelduiken in Bleiswijk

Eind 2018 hebben we inwoners van Bleiswijk op straat gevraagd naar hun tips om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven in hun wijk. Hun antwoorden zijn samen te vatten in drie thema's: bewegen in de buitenruimte, veilig buiten en ontmoeten. We hebben in 2019 uitvoering gegeven aan de tips.

- Bewegen in de buitenruimte Verbinding met de sportcoaches en de website met al ons beweegaanbod: Lansingerlandbeweegt.nl
- In december 2019 vond een schouw plaats in het centrum van Bleiswijk om de toegankelijkheid en veiligheid van het centrum te bekijken vanuit het perspectief van inwoners met een rolstoel, scootmobiel of rollator. Door het slechte weer was de opkomst niet groot, maar de schouw heeft inzicht gegeven in een aantal verbeterpunten. Meer algemeen liet de schouw zien dat het

langer thuis wonen niet alleen iets vraagt van de woning en hulp en ondersteuning thuis, maar ook iets vraagt van de inrichting en het onderhoud van onze buitenruimte.

- In 2019 trof Welzijn Lansingerland de voorbereidingen voor de start van een nieuwe activiteit op het gebied van ontmoeten in Bleiswijk. Het thema van de activiteit is zingeving. We verwachten dat deze activiteit aansluit op een behoefte van een deel van de Bleiswijkers dat zich niet aangesproken voelt door het huidige activiteiten aanbod van Welzijn Lansingerland.

Succesvolle bijeenkomst “Hoe oud bent u in 2030?” in Berkel Noord

Berkel Noord is één van de sterkst vergrijzende gebieden van Lansingerland in de komende jaren. Daarom hebben we alle inwoners tussen de 60 en 70 jaar (de aankomende ouderen) gevraagd wat zij nodig hebben om in 2030 nog goed in hun wijk te kunnen wonen. De uitkomsten van de bijeenkomst hebben geleid tot de vier thema's voor het plan Langer thuis in Lansingerland. In 2020 werken we dit verder uit.

Verkenning woon- zorgopgave voor ouderen

De uitkomst van de verkenning voor de doelgroep ouderen was dat de opgave zich richt op twee sporen: 1. Zelfstandig thuis in de wijk en 2. Sturen op continuïteit in kwaliteit en beschikbaarheid van zorg.

We zien dat er ook initiatieven ontstaan die wonen en zorg combineren. Met de uitbreiding van het aantal woon-/zorginitiatieven bestaat ook de kans op versnippering van het zorgaanbod. We zien het als onze taak te waarborgen dat continuïteit in kwaliteit en beschikbaarheid van de zorg blijven bestaan. We willen dat Lansingerland een geschikt aanbod voor wonen met zorg heeft, in een geschikte omgeving.

Het afwegingskader Wonen voor doelgroepen helpt bij het maken van de goede keuzes

De eerste versie van het afwegingskader biedt ons handvatten om de goede afwegingen te maken bij aanvragen tot het realiseren van woon/zorgvoorzieningen voor doelgroepen. Het betreft voorzieningen voor ouderen, maar ook voor kwetsbare jongeren en voor volwassenen met psychische problematiek. We werken het kader verder uit.

DE RESULTATEN VAN 2020

De woonwaaier Prettig Langer thuis is klaar voor verspreiding

De woonwaaier is een instrument voor bewustwording van eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden voor het langer thuis wonen. De 'Woonwaaier Prettig Langer Thuis' is ontwikkeld in samenwerking met diverse partijen, waaronder de ouderenbonden. De waaier biedt ouderen handvaten om te bedenken hoe zij oud willen worden en hoe je, je daarop voorbereid. Er staan bijvoorbeeld praktische tips in hoe je huis brandveilig maakt maar ook hoe je zelf als inwoner de badkamer met kleine ingrepen levensloopbestendig maakt. De verspreiding verloopt via 3B Wonen, de ouderenbonden, Welzijn Lansingerland, Ergotherapiepraktijk Emergo en Home Instead, zodra bezoek aan huis weer mogelijk is.

Volgende stappen in de Woonzorgopgave

Er zijn twee experts van het landelijke ondersteuningsteam Wonen en zorg ingezet die mede worden gefinancierd door VWS. Met deze experts is een plan van aanpak gemaakt om leefstijlen onderzoek te gaan doen bij ouderen in 2021 om de toekomstige vraag duidelijker te krijgen in wat voor soort woonvoorzieningen zij willen gaan wonen.

De aangekondigde bijeenkomst voor ouderen in Bergschenhoek kon geen doorgang vinden in verband met de corona-maatregelen.

8.4 De conclusie

De bijeenkomsten met en voor ouderen hebben geleid tot de ontwikkeling van een programma om het langer zelfstandig wonen mogelijk te maken, op basis van de prioriteiten die de doelgroep zelf heeft aangegeven. Daarnaast zijn we samen met de collega's van het domein ruimte gekomen tot een goede basis voor een afwegingskader voor nieuwe kleinschalige wooninitiatieven.

8.5 Inzicht in het vervolg

8.5.1 De ontwikkelpunten voor Intergenerationeel wonen zijn:

We werken in 2021 verder aan het betrekken van inwoners bij het uitwerken van wat er nodig is om 'Langer thuis' haalbaar te maken. Daarvoor zal het onderzoek worden gedaan onder een grote groep 65-plussers in Lansingerland naar hun gewenste leefstijl. Ook is de vraag daarbij: wat wil jij voor je buurt doen en wat verwacht jij van je buurtgenoten? In 2020 is er vanwege corona voor gekozen om geen fysieke bijeenkomsten te organiseren en in 2021 zal dit waarschijnlijk ook beperkt mogelijk. Daarom is inzet nodig hierop via onderzoek. Ook zetten we in 2021 in op de uitvoering van het programma Langer Thuis waar voorbereiding op langer zelfstandig wonen een belangrijk onderdeel zal vormen. Onderdeel daarvan is het helder krijgen van de kwantitatieve en kwalitatieve woonopgave voor doelgroepen, waaronder vitale en kwetsbare ouderen. Dit onderdeel krijgt een plek in de Woonvisie Lansingerland.

8.5.2 Voorstel voor budgetinzet 2021

Onderdeel	Budget	Structureel/ incidenteel	Toelichting
Onderzoek leefstijlen ouderen	€ 15.000	Incidenteel	Eenmalig onderzoek daarom incidenteel Wat voor soort wijken en voorzieningen moeten wij bouwen voor ouderen?
Diverse activiteiten	€ 15.000	Structureel	Het betreft activiteiten die voortkomen uit het Parelduiken in Bleiswijk en de bijeenkomst 'Hoe oud bent u in 2030?' in Berkel Noord en de organisatie van een bijeenkomst voor ouderen in Bleiswijk.

Voor 2022 en verder brengen we de onderdelen onder in het uitvoeringsprogramma Langer thuis.

9 *Lansingerland heeft oog voor vrijwillige inzet*

Lansingerland kent veel vrijwilligers die zich op allerlei vlakken inzetten. We willen echter nog meer inwoners uitnodigen om zich in te zetten voor de samenleving. Daarnaast kent Lansingerland veel mantelzorgers, waarvan een deel overbelast is. We willen hen in beeld krijgen, zodat we hen hulp kunnen bieden bij hun zware taak.

9.1 Het vertrekpunt

Oog voor mantelzorgers en vrijwilligers	
Doelgroep	Mantelzorgers, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties
Plan	Oog voor mantelzorgers en vrijwilligers (T17.11683)
Inzet	Licht (€ 80.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Mantelzorgers voelen zich ondersteund zodat wonen in de eigen situatie zo lang mogelijk haalbaar is. • Vrijwilligerswerk staat op de kaart. Meer inwoners doen vrijwilligerswerk. • Inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt zijn aan de slag als vrijwilliger en kunnen zich van daaruit verder ontwikkelen. • Specifieke doelgroepen vrijwilligers vinden hun weg binnen de organisaties waar zij zich inzetten.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het bereik van mantelzorgers met nieuwe cursussen en trainingen. - Het aantal mantelzorgers dat gebruik maakt van het Mantelzorgpakket. - Aantal inwoners met en uitkering dat aan de slag is als vrijwilliger. We vertellen: - De ervaringen van mantelzorgers die gebruik maken van het Mantelzorgpakket. - Wat vrijwilligerswerk betekent voor verschillende doelgroepen, zoals inwoners met een uitkering of mensen uit een specifieke doelgroep zoals anderstaligen.

9.2 De aanpak

In aanvulling op het beschikbare aanbod willen we mantelzorgers ondersteunen in hun mantelzorgtaken en daarnaast vrijwilligerswerk stimuleren en mogelijk maken, met name voor nieuwe doelgroepen die we nu nog onvoldoende in beeld hebben.

9.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Mantelzorgers hebben meer passende ondersteuning gekregen

- Het aanbod van trainingen is uitgebreid met bijvoorbeeld specifieke trainingen voor jonge mantelzorgers. Hierdoor is er bewustzijn bij professionals en de inwoners van Lansingerland dat er ook kinderen en jongeren zijn die dagelijks zorgen voor een gezinslid. Daardoor signaleren professionals eerder bij het steunpunt Mantelzorg dat deze jongeren ook hulp nodig hebben.
- Steunpunt Mantelzorg heeft de toeleiding van mantelzorgers naar passende ondersteuning op zich genomen, waarmee ze meehelpen in de zoektocht van mantelzorgers naar de best passende ondersteuning.

Het VIP heeft meer nieuwe vrijwilligers met meer diversiteit gevonden

- Het Vrijwilligers Informatie Punt is door de promotie van het vrijwilligerswerk in de Heraut en via social media vaker benaderd door nieuwe vrijwilligers. De persoonlijke verhalen van de

huidige vrijwilligers inspireerden nieuwe vrijwilligers aan de slag te gaan. Het VIP kon hierdoor vaker persoonlijk advies geven welk vrijwilligers werkt past bij een nieuwe vrijwilliger en daardoor zijn er meer nieuwe vrijwilligers.

- Er was in 2019 een speciale campagne voor de werving van vrijwillig maatjes.
- Voor het project gericht op de inzet van participatiekandidaten in het vrijwilligerswerk zijn er duidelijkere vacatures opgesteld op basis van de eerste plaatsingen.

DE RESULTATEN VAN 2020

Groepen vrijwilligers kregen aandacht op Vrijwilligersbedankdag

Op de Vrijwilligersbedankdag aan het begin van het jaar hebben maatschappelijke organisaties groepen vrijwilligers in het zonnetje gezet. Met de aandacht voor hun organisatie konden zij extra vrijwilligers werven.

23 participatiekandidaten vonden passend vrijwilligerswerk

Door extra inspanningen zijn er ondanks de corona tijd dit jaar 23 participatie kandidaten geholpen passend vrijwilligerswerk te vinden. Het VIP heeft samen met de participatie makelaars gezorgd voor een warme overdracht naar de organisatie waar de vrijwilligers aan de slag zijn.

De dag van de Mantelzorg leidde tot extra aanmeldingen

Na de dag van de mantelzorg zijn er twintig extra aanmeldingen voor de drie cursussen van het steunpunt mantelzorg, die door corona in beperkte vorm door gaan. De cursussen zijn: Bikkellab voor jonge mantelzorgers, cognitieve fitness voor mantelzorgers en 'Grip en glans' voor mantelzorgers om meer grip te krijgen op het leven en meer glans te geven.

9.4 De conclusie

In 2020 hebben we de inzet van de afgelopen jaren bestendigd. Er veel geïnvesteerd in de samenwerking tussen het VIP en de organisaties die vrijwilligers zoeken om goed samen te kunnen werken. Deze investering heeft geleid tot duurzame effecten, omdat vrijwilligers goed worden gematcht. Het doel is om hierop verder te bouwen.

Vrijwilligerswerk is heel nuttig en leerzaam voor burgers die nog niet klaar zijn voor regulier betaald werk bijvoorbeeld een ziekte of andere problemen. Voor een aantal van hen is vrijwilligerswerk dan een goede eerste stap om actief te blijven en mee te doen. Daarom is in 2020 extra ingezet op het project om participatiekandidaten in te zetten bij het vrijwilligerswerk. De samenwerking tussen de participatieconsulenten en het vrijwilligersinformatiepunt (VIP) is geïntensiveerd. Zij overleggen welke participatiekandidaten passen bij de vacatures die open staan voor het vrijwilligerswerk. Daarna is er een warme 'overdracht' om samen met de kandidaat de mogelijkheden en onmogelijkheden te bespreken. Daardoor kunnen de participatiekandidaten aan de slag met vrijwilligerswerk dat bij hun past.

Dat is bijvoorbeeld gelukt bij Mohammed. Het VIP heeft hem kunnen inzetten bij Rataplan. Mohammed legt uit wat dat voor hem betekent:

"Ik wil graag wat doen voor een ander. Meer dan alleen thuis zijn voor mijn gezin. Ik heb veel meegemaakt. Door lichamelijke klachten kan ik veel niet. Door de hulp van het Vip Lansingerland werk ik nu met veel plezier op de zaterdagen bij Rataplan. Ik repareer kasten en help bij de elektronica. Zo kan ik weer meedoen in Lansingerland."

9.5 Inzicht in het vervolg

9.5.1 De ontwikkelpunten voor Oog voor vrijwilligers zijn:

We bouwen verder op de ervaringen van de afgelopen jaren. We willen met het VIP en de organisaties die vrijwilligers zoeken een plan maken om het werven van vrijwilligers toekomstbestendig te maken. Daarom is het nodig om structureel hierin te investeren. In 2021 zijn er ook meerdere cursussen voor bijvoorbeeld MEE en via het Alzheimercafé gepland door het steunpunt Mantelzorg om professionals te trainen om mantelzorgers te ondersteunen. Ook hier is het nodig om structureel te investeren in de kosten die het steunpunt maakt om het te organiseren.

9.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Omschrijving	Budget	Structureel/ incidenteel	Toelichting
Mantelzorg				
Het versterken van de omgeving	Uitbreiding cursussen en workshops mantelzorgers	€ 7.000	Structureel	Zinvol gebleken
Vrijwilligers				
Het vergroten van de vrijwillige inzet	Intensivering promotie vrijwilligerswerk	€ 22.100	Structureel	
Het vergroten van de vrijwillige inzet	Toeleiding participatiekandidaten naar vrijwilligerswerk en werving en begeleiding competentieplaatsen	€ 37.000	Structureel	Na een wat moeizame start blijkt dit nu juist met corona een geschikte werkwijze.
Het vergroten van de vrijwillige inzet	Toerusting organisaties op specifieke groepen vrijwilligers	€ 5.000	Structureel	Zinnig gebleken om organisaties toe te rusten.
Lansingerland voor elkaar	Coördinatie Lansingerland voor elkaar	€ 9.000	Structureel	Ontstaan door corona, mooi platform waar we als gemeente aan willen bijdragen.

10 Voorkomen van zorgmijding door stapeling van lasten

Wie gebruikt maakt van een maatwerkvoorziening binnen de Wmo betaalt hiervoor een eigen bijdrage. Er waren signalen dat inwoners de voor hen noodzakelijke Wmo-voorzieningen opzeggen vanwege de hoogte van deze bijdrage. Dit kan een maatschappelijk probleem vormen als deze inwoners niet in staat zijn het wegvallen van deze voorzieningen zelf op te vangen of alternatieven te regelen. Met dit accent zorgen we ervoor dat inwoners de hulp krijgen die ze nodig hebben.

10.1 Het vertrekpunt

Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	
Doelgroep	Kwetsbare inwoners met een Wmo-voorziening waarvoor zij een eigen bijdrage betalen
Plan	Tegengaan van zorgmijding (T18.04122)
Inzet	Middel (€ 188.000)
Wanneer zijn we tevreden?	De eigen bijdrage vormt voor inwoners met een relatief laag inkomen geen reden om af te zien van noodzakelijke zorg (zorgmijding). Door de hoogte van deze bijdrage komen zij niet in financiële problemen.
Hoe toetsen we?	Niet van toepassing. Door de invoering van het 'abonnementstarief' hebben wij op dit onderwerp vanaf 2019 slechts beperkte beleidsvrijheid. Op casusniveau is er doorlopende aandacht voor de financiële positie van onze cliënten (o.a. door de brede uitvraag)

10.2 Toelichting

In 2018 hebben wij incidenteel de eigen bijdrage voor inwoners met laag inkomen ingevoerd.

In 2019 voerde het rijk het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen in voor iedereen

In 2020 werd ook een deel van de vrij toegankelijke voorzieningen onder het abonnementstarief gebracht.

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie Samenleving	14 januari 2021
Nummer en naam agendapunt:	Midterm review: evaluatie beleidsaccenten bij Versterken van veerkracht, punt 5c
Vraag van (fractie en wie lid invullen)	Wouter Hoppenbrouwer, Leefbaar 3B
Vraag:	<i>Opmerking vooraf:</i> <i>Bij de beantwoording van de vragen zijn we ervan uitgegaan dat de vragen allemaal doelen op het beleidsaccent Elk kind een kans.</i> 01. In het plan van aanpak dd. 7 december 2017 wordt geciteerd uit de armoedemonitor Lansingerland 2015. Is er inmiddels een recentere versie en zo ja hoe staan wij er voor t.o.v 2015? Lansingerland maakt niet structureel gebruik van een armoedemeter. Dit instrument wordt door verschillende partijen aangeboden. In 2015 hebben wij de Armoedemonitor van KWIZ afgenomen. In 2018 hebben we de Armoedemeter van Divosa afgenomen. De verschillende partijen bieden de informatie op niet vergelijkbare wijze aan. We beschikken dus niet over (recente) data met dezelfde parameters. In het plan van aanpak <i>Elk kind een kans</i> van 2017 hebben we de informatie uit de Armoedemonitor 2015 opgenomen om een beeld te geven van het aantal gezinnen dat in armoede leeft en niet als indicator om het effect van dit beleidsaccent te monitoren. Het doel van Elk kind een kans is immers niet het terugdringen van het aantal gezinnen met lagere inkomens, maar het vergroten van de kansen van de kinderen uit deze gezinnen. Wel tellen we het aantal kinderen dat bij ons in beeld is. (zie ook vraag 5) 02. In het plan van aanpak dd. 7 december 2015 worden 15 activiteiten verantwoord. Waarom komt de voorliggende verantwoording (mid term review) hier niet mee overeen. In paragraaf 5.1 van het plan van aanpak Elk kind een kans staan 15 activiteiten benoemd. Hoewel niet in dezelfde volgorde weergegeven, komt elk van deze 15

activiteiten ook weer terug in de Midterm review. In deel A van de Midterm Review staan ze gegroepeerd in preventie, signaleren en bereiken, compenseren en niet gerealiseerd.

03. In het plan van aanpak van december 2017 wordt ingezet op het verbeteren van voeding of voedingspatronen en het behalen van een startkwalificatie (pag 9/24). Waarom worden deze aandachtsvelden in 2020 afgeschaald.

Zoals op pagina 6 en 7 van de Midterm review benoemd staat, was de doelgroep voor het verbeteren van voeding/ voedingspatronen moeilijk bereikbaar, waardoor het bereik klein was. Het inzetten op het behalen van een startkwalificatie past niet goed binnen dit accent, omdat het niet aansluit bij de andere acties uit het plan.

04. Waarom is buurthuis 2.0 nooit van de grond gekomen?

Het buurthuis 2.0 is in de afgelopen periode niet van de grond gekomen. Er gaat tijd overheen om zo'n initiatief tot stand te brengen. Wat we onder meer beoogden met het buurthuis 2.0 is het bieden van huiswerkbegeleiding voor kansarme kinderen. Hier hebben we invulling aan gegeven met het project schoolmaatjes ONS, voor kinderen van statushouders. Daarnaast hebben we jaarlijks een thuismentor ingezet voor kinderen uit de doelgroep die van basisonderwijs naar middelbaar onderwijs gaan.

05. Actie signaleren en bereiken/ Resultaat: citaat: Meer zicht gekregen op het aantal kinderen in armoede. Kan dat cijfermatig worden onderbouwd?

Deel B van de Midterm review geeft een uitgebreidere toelichting bij de verschillende maatregelen vanuit het accent Elk kind een kans. Hierin is onder meer te lezen hoeveel kinderen gebruik hebben gemaakt van voorzieningen als het Jeugdfonds voor Sport & Cultuur (270) en het Kindpakket (610 in 2019). We kunnen niet exact aangeven hoeveel kinderen we hebben bereikt omdat er mogelijk sprake is van overlap, bijvoorbeeld als één kind gebruik maakt van het Kindpakket en van een Thuismentor.

06. Actie signaleren en bereiken/ Resultaat onvoldoende verbinding gelegd tussen de partijen op projectniveau.

	<i>Waar gaat dit over en hoe belangrijk is het om goede verbinding te hebben. Wat levert het op!</i> We streven naar een sterkere verbinding tussen verschillende, relevante partijen omdat dat leidt tot een betere signalering (kennis zit op de goede plekken), gerichtere doorverwijzing en daardoor het vroegtijdig bieden van een passende inzet. Denk daarbij aan verbinding met het CJG, het onderwijs, Vluchtelingenwerk etc. <i>07. In jaarrapportage SD 2019 is nadere resultaattoelichting op @homeopvoedingondersteuning beloofd. Ik vind daar nu niets over terug!</i> In het boekje Piltos sociaal domein, bijlage bij de jaarrapportage sociaal domein 2018, hebben we voor het laatst gerapporteerd over @home opvoedondersteuning. In dit pilotboekje staat over het vervolg van de pilot geschreven (hoofdstuk 3, pagina 15): <i>“De evaluatie van deze pilot heeft inmiddels plaatsgevonden. Op grond daarvan hebben we besloten de pilot niet te herhalen. De instroom asielgerechtigenden neemt af en er is twijfel bij de betrokken partijen of de ingezette methodiek de best passende ondersteuning biedt.”</i>
--	---

ERRATUM MID TERM REVIEW DEEL I

Helaas blijken in de Midterm review deel 1 (evaluatie van de beleidsaccenten) inconsistenties te zitten. Een oplettende lezer heeft ons hierop gewezen. Per abuis bestond niet op alle onderdelen aansluiting tussen de bedragen in de tabel van pagina 15 en de adviezen die zijn opgenomen in deel B van deze evaluatie.

Dat leidt tot een herziening van de tabel bij hoofdstuk 3, Aanbevelingen. Daarnaast leidt het tot een herziening van de slotalinea van hoofdstuk 3.

Herziene tabel pagina 15

	ONGEWIJD	ONJUIST	ONJUIST	JUIST
	Begroting 2022 ev (tabel pagina 12)	Advies voor 2022 ev (tabel pagina 15)	Advies op basis van tabellen in deel B	Advies voor 2022 ev
Beleidsaccenten				
Elk kind een kans	165	84	84	84
Kindpakket	110	115	115	115
Geen kind in de knel	138	135	127,5	127,5
De leraar trekt aan de bel	110	10	0	110
Pubers in the spotlights	117	117	117	117
Eenzamen aan boord	66	66	66	66
Werken aan werk	50	50	50	50
Grip op geld	85	67	89	89
Intergenerationeel wonen	30	0	30	30
Oog voor vrijwilligers	81	81	80,1	80,1
Zorgmijding	0	0	0	0
Stelpost	11	0	0	0
	963	725	758,6	868,6

*bedragen x1000

Toelichting bij 'Leraar trekt aan de bel':

In deel bij staat bij het beleidsaccent 'Leraar trekt aan de bel' een toelichting opgenomen bij het budgetinzet voor dit accent. Het bedrag van € 110.000 wordt gebruikt voor de bekostiging van de jeugdcoach op school. Na de bespreking in de commissie samenleving van 14 maart 2019 en na een besluit van het college (BW1900405) zijn de middelen van het beleidsaccent vanaf 2020 in zijn geheel in de functie van de jeugdcoach vastgezet voor de periode van 1 januari 2020 tot 1 januari 2024. Dit betekent voor het budgetinzet het volgende:

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
Jeugdcoach op school (JOS)	€ 110.000	Structureel	

Herziene slotaline

Voor 2022 was aanvankelijk een bedrag van € 963.000 beschikbaar. Daar gaat een taakstelling van € 225.000 vanaf. Dan resteert een bedrag van € 708.000 om de gewenste inzet te realiseren. Er ontstaat dus een gat van €160.600 bij ongewijzigd beleid. Onze aanbeveling is dat u heroverwegingen maakt over de inzet van de beleidsaccenten bij de Kaderbrief voor 2022.

Onze excuses voor het ongemak.

Onderwerp **Zienswijze Kadernota GRJR 2022**

Portefeuillehouder Ankie van Tatenhove

Registratienummer BR2000127

Datum Raad 28 januari 2021

Gevraagde beslissing:

De zienswijze op de Kadernota 2022 vast te stellen en deze naar de GRJR te verzenden.

0. Samenvatting

In de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (hierna: de GRJR) werken 15 gemeenten samen om er met elkaar voor te zorgen dat specialistische jeugdhulp en crisispvang beschikbaar is. Op 14 oktober 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de GRJR ingestemd met de Kadernota 2022. De Kadernota 2021 was de eerste kadernota van de GRJR. In deze eerste kadernota lag de nadruk vooral op de financiële context en de ambities van de GRJR als uitvoeringsorganisatie. De Kadernota 2022 heeft daarnaast aandacht voor relevante landelijke en zorginhoudelijke (door)ontwikkelingen. De kadernota legt de verbinding met de regiovisie van de GRJR en staat de kadernota stil bij de ambitie voor 2021-2024 de trend van de kostenstijging om te buigen, met daarbij een verder onderbouwde financiële doorrekening. De regiovisie wordt in het voorjaar van 2021 aan u voorgelegd. Op het moment dat de deelnemende gemeenten de regiovisie hebben vastgesteld, geeft de regiovisie een goede basis om langere lijnen uit te zetten in de volgende kadernota.

Waarom ligt de kadernota nú voor aan de gemeenteraad?

De GRJR stelt de kadernota op op verzoek van de deelnemende gemeenten. Anders dan bij de kadernota 2021 hebben de gemeenteraden dit jaar de mogelijkheid een zienswijze mee te geven op de kadernota 2022. Dit vergroot de bestuurlijke legitimiteit van de kadernota en het biedt in proces meer ruimte om de zienswijzen van de gemeenten een plek te geven in de begroting 2022. Het proces voor het opstellen van de begroting 2022 start in februari 2021 (zie ook: 1. Aanleiding/context met tijdlijn).

De kadernota doorloopt een eigen tijdspad en liep daarmee vooruit op het proces van de regiovisie en op het voornemen tot uittreden van de MVS gemeenten (Maassluis, Vlaardingen, Schiedam).

Zienswijze

In de bijgevoegde brief hebben wij een concept-zienswijze opgesteld. Hierin richten we ons op drie onderwerpen:

1. Sturen op de uitgaven;
2. Tijdige inzet van passende zorg;
3. Lokaal in de regie.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Gebleken is dat de periode tussen de ontvangst van de zienswijzen, de vaststelling van de begroting in het Algemeen Bestuur en de toezending van de begroting aan de Provincie te krap is gebleken om de zienswijzen van de raden op de begroting goed te kunnen verwerken. Om die reden is de Kadernota 2022 eerder opgeleverd en hebben de raden de mogelijkheid een zienswijze mee te geven voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2022. Het proces ziet er als volgt uit:

2. Maatschappelijk effect

Het realiseren van passende ondersteuning, hulp en zorg voor jeugdigen en hun ouders en een efficiënte uitvoering van taken, voortvloeiend uit de Jeugdwet.

3. Argumenten

1.1 De raad heeft het recht om haar zienswijze kenbaar te maken

Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen kunnen raden van de deelnemende gemeenten bij de ontwerpbegroting een zienswijze indienen. Op deze manier kunnen zij kaders meegeven aan gemeenschappelijke regelingen en invloed uitoefenen op het beleid van de gemeenschappelijke regeling. De gemeenteraad van Lansingerland heeft vastgesteld dat de raad op iedere begroting van een Gemeenschappelijke Regeling een zienswijze indient. Een zienswijze bij de kadernota 2022 geeft mogelijkheid om vooraf input mee te even voor de begroting 2022.

2. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Aan het versturen van de zienswijze zijn geen financiële consequenties verbonden.

3. Juridische aspecten

In de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR) is de bestuurlijke relatie tussen gemeente en gemeenschappelijke regeling vastgelegd en nader uitgewerkt. Binnen deze wet is geregeld dat de gemeenschappelijke regeling de ontwerpbegroting voor zienswijze aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten voor moet leggen. Dit gebeurt in de periode na 15 april en voor definitieve vaststelling van de begroting voor het zomerreces in juli. Gebleken is dat dit tijdsbestek weinig ruimte laat voor het DB en AB van de GRJR om goed te reageren op de ingediende zienswijzen. Dit terwijl de zienswijzeprocedure een belangrijk instrument is voor het uitoefenen van de toezichthoudende taak van de gemeenteraad. Het DB en AB jeugdhulp

Rijnmond hebben daarom besloten de kadernota 2022 vroeger op te leveren dan de eerste kadernota van de GRJR (Kadernota 2021) en gemeenteraden in de gelegenheid te stellen om al op de kadernota een zienswijze in te dienen.

4. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

5. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Op 14 oktober 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de GRJR de Kadernota 2022 vastgesteld.

6. Verdere procedure

De zienswijzen moeten uiterlijk 1 februari 2022 kenbaar gemaakt worden bij het Dagelijks Bestuur.

Bijlagen

1. Zienswijze Kadernota GR Jeugdhulp Rijnmond 2022 (U20.09000)
2. Aanbiedingsbrief Kadernota GRJR 2022 (I20.25390)
3. Kadernota 2022 GRJR (I20.25391)

Datum Raad 28 januari 2021

Registratienummer BR2000127

Onderwerp **Zienswijze Kadernota GRJR 2022**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- de raad heeft het recht om haar zienswijze kenbaar te maken.

Rekening te houden met

- artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Besluit(en)

De zienswijze op de Kadernota 2022 vast te stellen en deze naar de GRJR te verzenden.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 28 januari 2021,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond
Postbus 70014
3000 KS ROTTERDAM

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie
Elsa van Kempen

Telefoon
14 010

E-mail
info@lansingerland.nl

Website
www.lansingerland.nl

Verzenddatum 31 januari 2021
Ons kenmerk U20.09000
Uw brief van

Onderwerp **Zienswijze Kadernota 2022 GRJR**

Geachte heer, mevrouw,

Op 22 oktober ontvingen wij van u de Kadernota 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). In deze brief geven wij onze zienswijze op deze kadernota en richten ons daarbij tot drie onderwerpen:

1. Sturen op de uitgaven;
2. Tijdige inzet van passende zorg;
3. Lokaal in de regie.

Wij verzoeken u deze zienswijze mee te nemen bij het opstellen van de begroting 2022 van de GRJR.

Sturen op de uitgaven

In de zienswijze bij de begroting 2021 benoemden we dat we het van belang vinden realistisch te begroten. Dat betekent dat we niet krappere begroten dan goed zou zijn voor de jeugdhulp en dat we als gemeente als goed opdrachtgever optreden en kosten indexeren waar dat passend is. Tegelijkertijd willen we inzetten op het ombuigen van de trend van kostenstijging. Zowel door het sturen op passende ondersteuning (het beperken van instroom en het versnellen van door- en uitstroom) als door beter informatiemanagement. Volledig, eenduidig en accuraat informatiemanagement laat zien waar de schoen wringt.

Als 15 afzonderlijke gemeenten zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor het realiseren van de taakstelling die we bij de begroting 2021 voor de periode 2021 tot en met 2024 met elkaar zijn overeengekomen. We vragen de GRJR actief de ontwikkeling van die taakstelling te volgen. Waar nodig kan de GRJR ook een rol vervullen in het meedenken en uitwisselen van kennis en ideeën op het moment dat één of meer van de 15 gemeenten de taakstelling niet dreigen te behalen. De GRJR heeft daarnaast ook 'eigen maatregelen'. We vragen de GRJR in de begroting in beeld te brengen wat de ontwikkeling van de eigen maatregelen is, waaronder het aanscherpen van de systematiek van het arrangementenmodel.

Corona

Een onzekere factor voor de begroting 2022 is de impact van de coronacrisis. Deze impact is nog niet te duiden. U benoemt dit ook in uw kadernota. We vragen de GRJR om de impact goed te monitoren en hierover goed in gesprek te blijven met de gecontracteerde aanbieders.

Tijdige inzet van passende zorg

We zijn op de hoogte van de verschillende ontwikkelingen om te transformeren en om meer grip te krijgen op de jeugdhulp. We hebben echter ook zorgen om de huidige uitvoeringspraktijk. De oproep is om in het woud van nieuwe ontwikkelingen, zeker voor deze kwetsbare jeugd, de basis niet uit het oog te verliezen en bovenal te zorgen voor een tijdige inzet van passende zorg.

We zien dat de aanbieders van specialistische ambulante hulp lange wachtlijsten kennen. Ook hebben we zorgen om de jeugdbescherming en jeugdreclassering door bijvoorbeeld de hoge caseload. Dat zijn geen nieuwe signalen. De wachtlijsten ontstaan mede opstopping in de keten, doordat onvoldoende door-en uitstroom plaats vindt. Hier spelen zowel de regionaal gecontracteerde aanbieders als de lokale teams (met het lokaal gecontracteerde aanbod) een belangrijke rol in.

Lokaal in de regie

Ons uitgangspunt is dat we hulp en ondersteuning inzetten *zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig en lokaal als mogelijk en regionaal waar dat een meerwaarde heeft*. Een belangrijke route van jeugdigen naar jeugdhulp verloopt via de huisarts. In Lansingerland zetten we momenteel in op de versterking van het lokale veld door de inzet van praktijkondersteuners GGZ Jeugd bij de huisartsen. Hiermee verwachten we de instroom naar specialistische jeugdhulp te beperken. Daarnaast verstevigen we onze lokale infrastructuur door de inzet van de jeugdcoach op school. Hiermee verwachten we onder meer een betere verbinding en afstemming te maken tussen jeugdhulp en onderwijs.

Door deze vernieuwingen in het lokale veld verwachten we lokaal de grip op de jeugdhulp te vergroten en daarmee als gemeente meer in de regie te komen. Het sluit aan bij de concept-regiovisie die aan ons is gepresenteerd. Het vraagt van de uitvoeringsorganisatie in het contractmanagement met de regionaal gecontracteerde en gesubsidieerde partijen dat zij hierin sturen op het meebewegen naar het lokale veld.

Met een vriendelijke groet,
gemeenteraad van Lansingerland

drs. Marijke Walhout
Griffier

Aan De raden van de deelnemende gemeenten van de GRJR

Datum 14 oktober 2020

Betreft Kadernota 2022

Bijlage(n) Kadernota 2022

Geachte raadsleden,

Met deze brief bieden wij u de Kadernota 2022 aan van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Het Algemeen Bestuur van de GRJR heeft de Kadernota op 14 oktober 2020 voorlopig vastgesteld. Het AB legt de Kadernota 2022 voor een zienswijze aan u voor.

Opmaat voor de begroting 2022

In de Kadernota stelt het GR-bestuur de begrotingskaders vast voor 2022. De nota schetst op hoofdlijnen de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in de taken die de GRJR uitvoert en geeft een doorkijk naar de komende jaren. Hiermee vormt deze Kadernota de start voor het opstellen van de begroting 2022 en daaropvolgende (ramings)jaren.

Zienswijzemogelijkheid

Anders dan bij de Kadernota 2021 krijgen de gemeenteraden bij de Kadernota 2022 de mogelijkheid om een zienswijze mee te geven. De aanleiding is dat de periode tussen de ontvangst van de zienswijze op de begroting (circa medio juni) en de indiening van de begroting bij de provincie (1 augustus) vrij kort is gebleken. De mogelijkheid om een zienswijze mee te geven bij de Kadernota 2022 draagt bij aan het bestuurlijk en politieke draagvlak voor de op te stellen begroting, omdat het meer ruimte biedt in het proces om de zienswijzen een plek te geven in de begroting 2022. Voor de volledigheid benoemen we dat de GRJR ook de begroting 2022 voor zienswijze voorlegt zoals voorgeschreven in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

De belangrijkste ontwikkelingen en kaders

Landelijke ontwikkelingen op het gebied van jeugdhulp bepalen mede de context van de GRJR. Zo wil het Rijk gemeenten met de aankomende wetswijziging verplichten om een regiovisie op te stellen en deze door de afzonderlijke gemeenteraden te laten vaststellen. Momenteel werken de 15 gemeenten van de GRJR, vooruitlopend op de wetswijziging en onder leiding van de Stuurgroep Transformatie van de GRJR, aan de ontwikkeling van deze regiovisie. Hoewel de regiovisie geen directe financiële betekenis heeft, is het een belangrijk basisdocument. Deze regiovisie wordt het gezamenlijke beleidskader voor de 15 gemeenten. Het heeft inhoudelijke zeggingskracht en geeft richting aan de inkoopstrategie. Separaat ontvangt u van de bestuurlijke portefeuillehouders de regiovisie voor een informatieronde aan het einde van dit jaar en voor uiteindelijke vaststelling aan het begin van 2021.

Andere ontwikkelingen met een financiële betekenis zijn onder meer de verschuiving van drang van de gecertificeerde instellingen naar de individuele gemeenten en de wijziging van het woonplaatsbeginsel. De coronacrisis is een onzeker factor. Het is vooralsnog niet duidelijk wat de financiële betekenis van deze crisis voor de jeugdhulp is.

Bij de Kadernota 2021 hebben de 15 gemeenten van de jeugdregio Rijnmond gezamenlijk afgesproken om een financiële taakstelling te formuleren. Om dit te bereiken is een gezamenlijk pakket van maatregelen opgesteld. In deze kadernota leest u dat de taakstellingen voor de jaren 2021 en 2022 volledig zijn ingevuld. De GRJR en deelnemende gemeenten werken nog aan de nadere invulling voor de resterende taakstelling voor de jaren 2023 en 2024. Dit gebeurt op basis van de ervaringen met de effecten van de benoemde maatregelen en op basis van de uitkomsten van de transformatiesubsidies 2020.

In de Kadernota 2022 hanteren we voor de indexering van de zorggerelateerde kosten het voorlopige OVA indexatiecijfer 2021 op de site van de NZA, te weten 3.24%. Voor de indexering van organisatiekosten is gewerkt met het voor 2021 gecommuniceerde percentage van 1,4%. Dit indexatiepercentage voor 2022 verwachten we in januari 2021 te ontvangen.

Indienen zienswijzen

We vragen u om uiterlijk 1 februari 2021 uw eventuele zienswijze met betrekking tot de Kadernota 2022 aan het Dagelijks Bestuur van de GRJR kenbaar te maken. Zo kan uw zienswijze worden betrokken bij het opstellen van de Programmabegroting 2022.

Uw zienswijze kunt u per post en/of per mail indienen bij:

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

T.a.v. de heer J. Buningh

Postbus 70014

3000 KS Rotterdam

jeugdhulprijnmond@rotterdam.nl

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

hoogachtend,

het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond.

Namens deze,

J. Bokhove
voorzitter

S. Hammer
secretaris a.i.

KADERNOTA 2022

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1.1 Inkoop van specialistische jeugdhulp	8
1.2 Taken GRJR	9
2. Context 2022	12
2.1 Landelijke ontwikkelingen	12
2.2 Norm voor opdrachtgeverschap en de regiovisie GRJR	13
2.3 Jeugdhulpgebruik in Rijnmond	15
2.4 Transformatie	18
2.5 Inkoop	20
2.6 Verbeterplan	20
2.7 Financiële context	20
3. Financiële ambities 2022	25
4. Financiële kaders 2022	29
4.1 Financiële taakstelling	29
4.2 Indexering	30
4.2.1 Indexering zorg gerelateerde kosten	30
4.2.2 Indexering organisatiekosten	32
4.3 Risicobeleid	32
4.4 Organisatiekosten	33
4.5 ICT kosten en budget voor informatievoorziening	33
4.6 Inkoop	34

4.7 Transformatie	35
4.8 Bepaling gemeentelijke bijdragen	35
4.9 Meerjarenperspectief	36
5. Vaststellingsbesluit	39

Voorwoord

In de komende jaren staan we (evenals vele andere jeugdhulpregio's) voor de uitdaging om goede én betaalbare zorg te leveren. Bij de kadernota 2021 is daarom een financiële taakstelling vastgesteld voor de periode 2021-2024. Om deze taakstelling te bereiken, zijn verschillende maatregelen geformuleerd. Tegelijk werken we aan transformatie van de jeugdhulp, om de hulp nog beter de laten aansluiten bij de behoeften van kinderen en hun ouders/verzorgers. Deze bewegingen lijken soms op gespannen voet met elkaar te staan.

Met de lokale teams als spil zien we goede mogelijkheden voor verdere transformatie van de jeugdhulp. Het lokale veld is immers de schakel naar het brede sociaal domein, naar de huisartsenzorg en naar het onderwijs. Daarmee is het echter ook mogelijk dat de transformatie van de specialistische jeugdhulp een toename van de uitgaven voor de lokale infrastructuur met zich meeneemt.

We zijn als regio gezamenlijk verantwoordelijk voor het organiseren van beschikbare en betaalbare zorg in de hele regio. Dit blijft een uitdaging in de komende jaren en dit willen we dan ook zo goed mogelijk met elkaar organiseren. De nog vast te stellen regiovisie is daarmee een belangrijke basis voor de meerjarenbegroting. Omdat de regiovisie pas in het voorjaar aan de raden van de individuele gemeenten wordt voorgelegd, vormt op dit moment de Kadernota 2022 de belangrijkste basis voor de Programmabegroting 2022.

Ankie van Tatenhove
Lid Dagelijks Bestuur GRJR
Portefeuillehouder Financiën

Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2022 van de Gemeenschappelijk Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Het Algemeen Bestuur van de GRJR is met de kadernota 2022 in staat de kaders voor de begroting 2022 vast te stellen. De kadernota bevat de voorziene en beoogde beleidsuitgangspunten. Daarnaast staan hierin de financiële uitgangspunten die naar de begroting 2022 vertaald worden. Hiermee vormt deze kadernota de start voor het opstellen van de Programmabegroting 2022 en daaropvolgende (ramings)jaren.

De kadernota 2021 was de eerste kadernota van de GRJR. In de eerste kadernota lag de nadruk vooral op de financiële context en de ambities van de GRJR als uitvoeringsorganisatie. De kadernota 2022 heeft ook aandacht voor relevante landelijke en zorginhoudelijke doorontwikkelingen. We maken ook de verbinding met de regiovisie van de GRJR. Ook staan we stil bij de ambitie voor 2021-2024 om de trend van de kostenstijging om te buigen, met daarbij een verder onderbouwde financiële doorrekening.

Vervolgproces

Anders dan bij de kadernota 2021 krijgen de vijftien gemeenteraden bij de kadernota 2022 de mogelijkheid om hun zienswijze mee te geven. Dit vergroot de bestuurlijke legitimiteit van de kadernota en dat biedt in het proces meer ruimte om de zienswijzen van de gemeenten een plek te geven in de begroting 2022. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond hebben de gemeenteraden dan ook nog de mogelijkheid om hun zienswijze te geven op de begroting 2022. Vervolgens werkt het Openbaar Lichaam de programmabegroting 2022 uit.

Leeswijzer

Deze kadernota start met een toelichting bij het doel en de taken van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond. Vervolgens schetsen we in hoofdstuk 2 de relevante context voor 2022. Landelijke ontwikkelingen, het verbeterplan, de transformatie en de nieuwe inkoopronde komen hierbij aan de orde. In hoofdstuk 3 staan we stil bij de financiële ambities voor 2022 en het plan van aanpak om tot de afgesproken taakstelling te komen. Tot slot volgt in hoofdstuk 4 het financiële kader voor de begroting 2022.

Hoofdstuk 1

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

1. Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond

De Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten, te weten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne. De GRJR voert haar taken uit op grond van mandaat dat is verleend door de individuele gemeenten.

Wet gemeenschappelijke regeling

In de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) is de bestuurlijke relatie tussen gemeente en gemeenschappelijke regeling vastgelegd en nader uitgewerkt. Binnen deze wet is geregeld dat naast de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten ook Gedeputeerde Staten (GS) toezicht houdt op de gemeenschappelijke regeling. Vanuit deze toezichthoudende rol kunnen gemeenteraden voor vaststelling van de begroting een zienswijze indienen bij het bestuur van de GR, daarnaast voert GS toezicht uit op de begroting. Om dit toezicht vorm te geven dient de begroting voor 1 augustus voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar aan GS te worden toegezonden.

1.1 Inkoop van specialistische jeugdhulp

De deelnemende gemeenten hebben in 2014 besloten om deze samenwerking aan te gaan vanuit het oogpunt gemeenschappelijk de specialistische jeugdhulp in te kopen. De belangrijkste reden om de samenwerking te zoeken in de inkoop van jeugdhulp is dat gemeenten niet vooraf voor alle typen zorg weten of en in welke mate het bij kinderen uit hun gemeenten nodig is om deze aan te bieden. Gemeenten willen wel beschikken over een aanbod dat tegemoetkomt aan de mogelijke hulpvraag. Door gezamenlijk zorg in te kopen, is de beschikbaarheid geregeld zonder dat vooraf het feitelijke gebruik gedetailleerd bekend is. Gemeenten kunnen daardoor in samenwerking met elkaar een breder palet aan voorzieningen bieden dan iedere individuele gemeente zou kunnen. Dit bredere aanbod betekent meer keuzemogelijkheden voor de individuele burger, een betere match tussen vraag en aanbod en een effectieve en efficiënte inzet van jeugdhulp.

Lokale sturing staat binnen de GRJR centraal. De deelnemende gemeenten besluiten dan ook gezamenlijk wat wel en niet binnen de GRJR wordt ingekocht of gesubsidieerd. De gemeenten zijn daarmee verantwoordelijk voor zowel het lokale als het gezamenlijke aanbod. De GRJR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd.

1.2 Taken GRJR

De jeugdhulp omvat de uitvoering van gesloten jeugdhulp, crisiszorg, pleegzorg, intramurale zorg en/of specialistische zorg voor jeugdigen. De taken worden uitgevoerd met inachtneming van de afspraken die hierover op bovenregionaal of landelijk niveau zijn of worden gemaakt. Het Openbaar Lichaam is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de bovenlokale taken door middel van:

- Het contracteren en/of subsidiëren van aanbieders van jeugdhulp en uitvoerders jeugdreclassering en jeugdbeschermingsmaatregelen in het kader van de Jeugdwet;
- Het organiseren van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (Veilig Thuis);
- Het bevorderen van gezamenlijk overleg van de gemeenten inzake de uitvoering van de jeugdhulptaken, welke ingevolge de Jeugdwet aan de gemeenten zijn opgedragen.

Naast deze rollen is de uitvoeringsorganisatie ook gericht op het faciliteren van gemeenten in het leren van elkaar en het behartigen van gemeentelijke belangen. Op deze manier kan de uitvoeringsorganisatie de gemeenten in positie te brengen om tot heldere beleidsmatige en resultaatgerichte aansturing op jeugdhulp te komen. Deze aanvullende taken zijn nog niet goed geformaliseerd. Uit de analyse in het kader van het aangescherpte verbeterplan blijkt dat de taken 'faciliteren' en 'van elkaar leren' onvoldoende zijn afgebakend en gedefinieerd. Dit wordt meegenomen in de uitvoering van het Verbeterplan (zie ook paragraaf 2.7).

De aansturing en coördinatie op de regionaal ingekochte jeugdhulp blijft de verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten zelf. De uitvoeringsorganisatie faciliteert de gemeenten hierin. Een voorbeeld van beleidsmatige aansturing is de transformatieagenda, waar de samenwerkende gemeenten ieder lokaal richting aan geven (zie ook paragraaf 2.3).

Samengevat kunnen de volgende rollen voor de uitvoeringsorganisatie van de GRJR worden onderscheiden:

1. Uitvoeringsorganisatie voor de inkoop van specialistische jeugdhulp en subsidiëring van JBRR en VTRR
2. Informatieverzameling en analyse
3. Leren van elkaar
4. Belangenbehartiger

Hoofdstuk 2 CONTEXT 2022

2. Context 2022

Dit hoofdstuk beschrijft de context waarin de GRJR zich in 2022 bevindt en de relevante ontwikkelingen die invloed hebben op de GRJR in 2022. We starten hierbij met een beschrijving van de landelijke context. Daarna maken we met onder meer de regiovisie de brug naar de regionale context. We staan hierbij stil bij de programma's die eerder al zijn gestart en doorlopen naar 2022: het verbeterplan en de transformatieagenda. Als laatste wordt de financiële context in 2022 geschetst.

2.1 Landelijke ontwikkelingen

Om de doelen van de Jeugdwet te realiseren, heeft het ministerie van VWS in 2020 laten weten stappen te zetten op drie terreinen:

a. Inhoudelijke zorgvernieuwing

In 2018 vond een evaluatie van de Jeugdwet plaats. Toen heeft het ministerie van VWS de conclusie getrokken dat extra inspanning nodig is om de transformatie van de zorg voor jeugd verder te brengen. De zes actielijnen van het programma Zorg voor de Jeugd richten zich onder andere op betere toegang tot zorg, betere ondersteuning van kinderen en jongeren (thuis, uitwonend, op school en bij 18 jaar) én doorontwikkeling van het vak en vakmanschap van jeugdprofessionals.

Dit sluit aan op de beweging die we regionaal inzetten. Zowel landelijk als regionaal werken we bijvoorbeeld aan het terugbrengen van de aantallen trajecten gesloten jeugdhulp (zie ook paragraaf 2.3 Transformatie).

b. Toereikende budgetten

VWS laat onderzoek doen naar de noodzaak van structurele extra middelen voor jeugdzorg vanaf 2022. De resultaten worden in het voorjaar van 2021 verwacht. In afwachting hiervan zijn voor de jaren 2019 – 2021 incidenteel extra middelen uitgetrokken.

Ondanks het transformatiefonds is bij gemeenten binnen de Jeugdhulpregio Rijnmond nog steeds sprake van een dusdanig grote vraag naar jeugdhulp dat er

sprake is van ontoereikende budgetten. De GRJR vervult een rol in de belangenbehartiging naar het rijk.

c. Organisatorische en wettelijke basis op orde

Om kwalitatief goede zorg te kunnen leveren moet de organisatorische en wettelijke basis van het jeugdstelsel op orde zijn. In de wetenschap dat alleen toereikende financiële middelen niet voldoende zijn, heeft het ministerie van VWS een aantal noodzakelijke verbeteringen in het stelsel afgekondigd. Het gaat hierbij om stevig opdrachtgeverschap bij gemeenten, stevig opdrachtnemerschap van jeugdzorgaanbieders en om een aantal waarborgen in het stelsel om de complexere jeugdzorg beter te organiseren. Dit vraagt om ondersteuning van een betere en lerende praktijk, bestuurlijke afspraken met betrokken partijen en waar nodig aanpassing van wet- en regelgeving.

In de zomer van 2020 is het concept wetsvoorstel “Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen” ter consultatie aangeboden. De voorgestelde wijzigingen hebben in algemene zin een effect op de regionale samenwerking en inrichting. Zo vraagt de wet van de verschillende jeugdhulpregio's een gemeenschappelijke regeling te vormen. Daarnaast vraagt de wetwijziging aandacht voor de Norm voor Opdrachtgeverschap. Het kabinet streeft ernaar dat de wet begin 2023 in werking treedt.

2.2 Norm voor opdrachtgeverschap en de regiovisie GRJR

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkte in 2020 in overleg met jeugdhulpaanbieders een zogenoemde ‘Norm voor Opdrachtgeverschap’ uit. De Norm voor Opdrachtgeverschap houdt in dat regio's zich verplichten tot beperking van administratieve lasten (door de inkoopsystematiek) en dat regio's zich houden aan zorgvuldigheidseisen voor inkoop. Dit betekent dat ze inzetten op tijdige start en afronding van contractering, op meerjarige contracten en op continuïteit van zorg bij aflopende contracten.

Een belangrijk onderdeel van de Norm voor Opdrachtgeverschap is de regiovisie. De regiovisie geeft helderheid hoe gemeenten in regioverband de beschikbaarheid en continuïteit van jeugdfuncties borgen. Ook beschrijft de regiovisie de gewenste ontwikkeling van het zorglandschap en gaat de regiovisie in op de wijze waarop de lokale toegang verbonden is met de gecontracteerde hulp. Belangrijk is ook dat de deskundigheid van professionals en het perspectief van cliënten een plek krijgen in de regiovisie. Tot slot is het bij een goede visie op jeugdhulp belangrijk ook stil te staan bij de aanpalende beleidsterreinen, zoals onderwijs, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet langdurige zorg (Wlz) en schuldhulpverlening.

Een regiovisie is het gezamenlijke beleidskader voor de 15 gemeenten. Het heeft inhoudelijke zeggingskracht en geeft richting aan de inkoopstrategie.

Gemeenten werken vaak samen in een subregio. Dat geldt ook voor de 15 gemeenten in de Jeugdhulpregio Rijnmond. Deze gemeenten en subregio's hebben eigen visies op lokale en regionale jeugdhulp en eigen inrichtingen van het lokale zorglandschap. En ook hebben zij soms verder en minder vergaande onderlinge samenwerkingen met aanpalende beleidsterreinen. Dat kan het complex maken tot een gezamenlijke visie te komen. De onderstaande kaart brengt het gebied van onze Jeugdregio, met vijftien gemeenten en 5 subregio's, in beeld.

Het opstellen van een regionale agenda is een gedeelde verantwoordelijkheid van de regio Rijnmond. Elke afzonderlijke gemeenteraad stelt deze regionale agenda vast. Dat vraagt een goede afstemming tussen lokale visies en de regiovisie.

2.3 Jeugdhulpgebruik in Rijnmond

Om een beeld te vormen van het jeugdhulpgebruik in de jeugdregio Rijnmond is het aardig om een vergelijking te maken met andere regio's of met het jeugdhulpgebruik van Nederland. Het CBS verzamelt jaarlijks informatie over jeugdhulpgebruik in Nederland.¹ De onderstaande grafieken geven een beeld van het aantal jongeren van 0-19 jaar en het jeugdhulpgebruik van de Jeugdhulpregio Rijnmond. Daarnaast is ook de ontwikkeling van het aantal jongeren van 0-19 jaar in heel Nederland en het jeugdhulpgebruik in het Nederland in beeld gebracht. Een vergelijking van die gegevens laat zien dat het jeugdhulpgebruik in de regio Rijnmond vergelijkbaar of

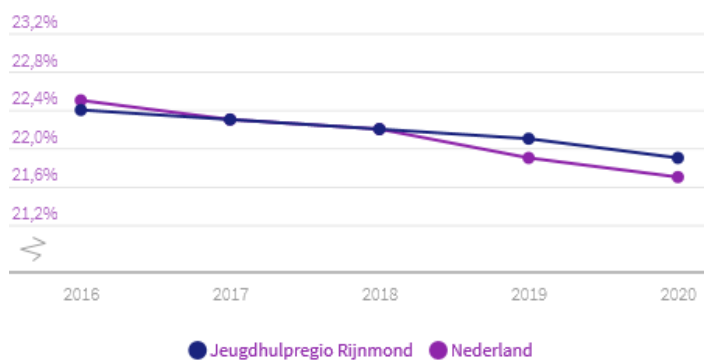
¹ Bronnen: <https://longreads.cbs.nl/jeugdhulp2019/> en <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2020/18/jeugdbescherming-en-jeugdreclassering-2019>

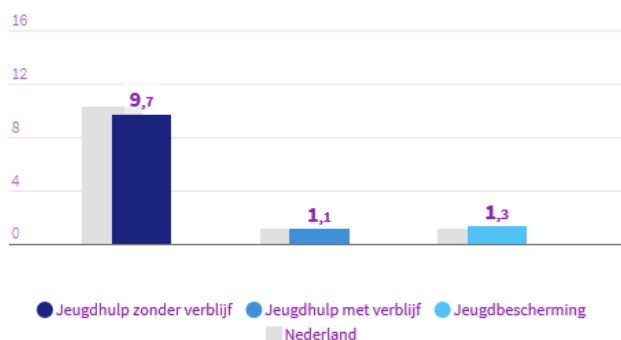

gunstiger is ten opzichte van Nederland gemiddeld. Wel is sprake van meer jeugdbescherming en meer jeugdreclassering.

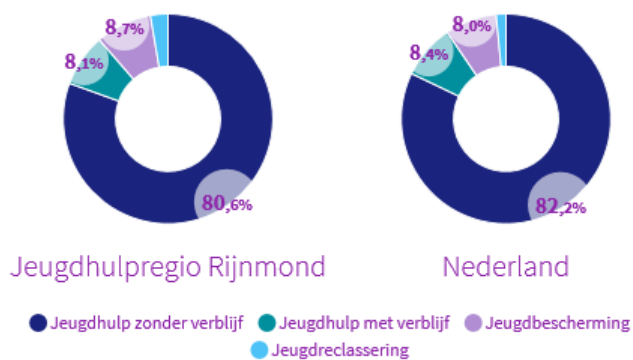
Bevolking leeftijd 0 – 19 jaar

Jongeren met jeugdzorg naar soort (% van jongeren tot 18 jaar)

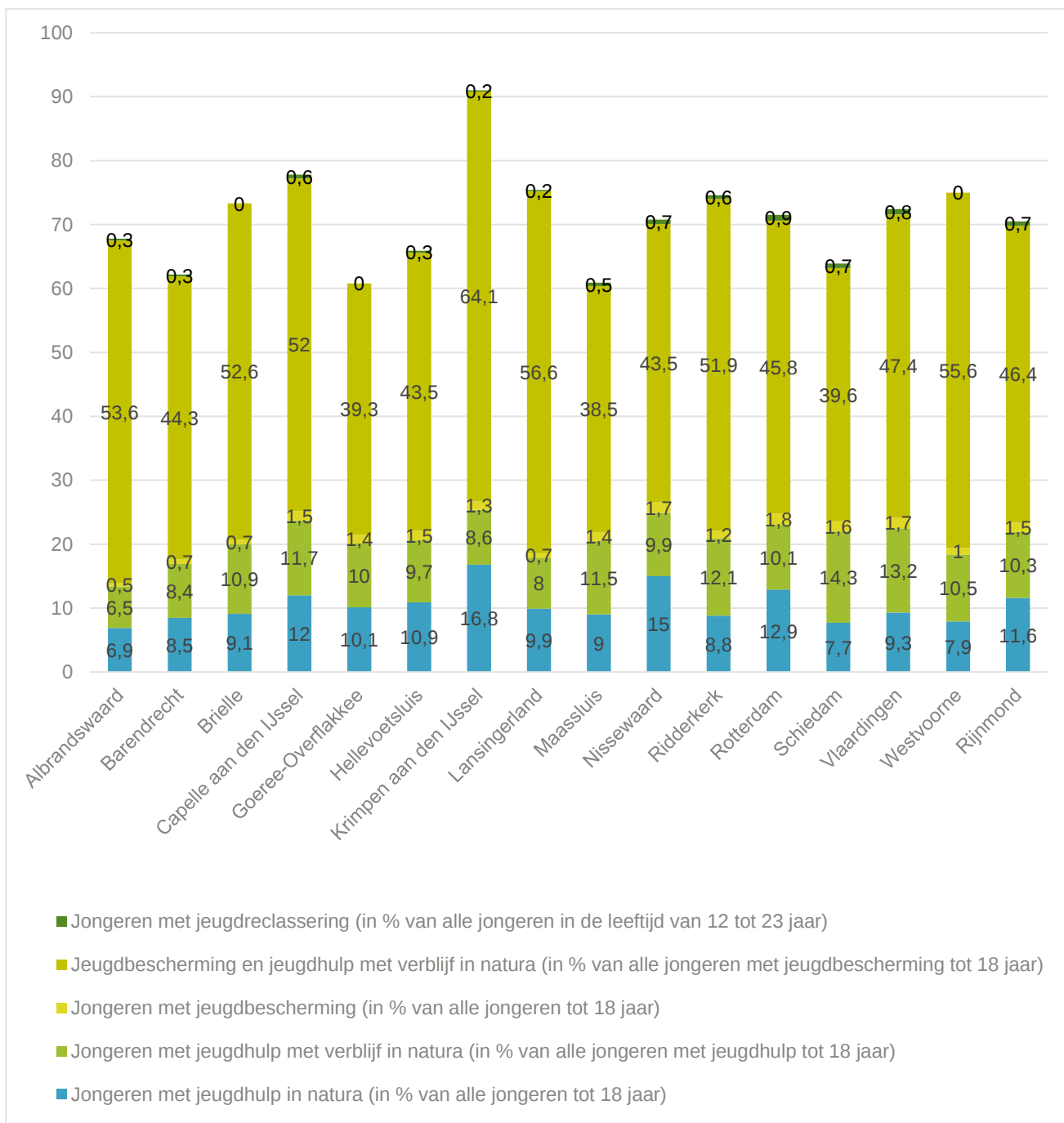
Jeugdhulptrajecten

Jeugdhulpgebruik binnen de regio Rijnmond

De onderstaande figuur geeft een beeld van het Jeugdhulpgebruik binnen de vijftien gemeenten van de regio Rijnmond, per type jeugdhulp. Voor een goede duiding van de grafiek is het belangrijk kennis te nemen van de toelichting bij de legenda.

2

2.4 Transformatie

² Bron: CBS

Bij de start van de overheveling van de Jeugdwet in 2015 heeft de GRJR met een gezamenlijk transitiearrangement de zorgcontinuïteit gegarandeerd voor alle jeugdigen in Rijnmond. De focus van onze inkoopstrategie lag daarbij op het zoveel mogelijk in stand houden van specialistische jeugdhulp als voorziening. Met de inkoopronde in 2018 is een nieuwe stap gemaakt. Niet alleen is er resultaatbekostiging ingevoerd, de opdracht voor alle gecontracteerde hoofdaannemers is ook om zo integraal mogelijk hulp te verlenen. Dit in samenwerking met alle wettelijke verwijzers (waaronder de lokale teams) en andere ketenpartners (zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond).

De stuurgroep Transformatie is ingericht als spreekbuis van de Rijnmondse koers en als motor voor het leren van elkaar. Dat doen de deelnemers, zowel wethouders als ketenpartners, door een gezamenlijke visie te ontwikkelen. Dit in lijn met de leidende principes, die het Algemeen Bestuur van de GRJR formuleerde in de zomer van 2019. Die regiovisie bepaalt de koers voor de komende jaren en geeft inhoudelijk focus aan transformatie in de jeugdhulp. Zo lopen we vooruit op de nieuwe wettelijke eisen van het ministerie wat betreft regionale samenwerking.

De vijf leidende principes:

- Kinderen hebben een (t)huis en kunnen naar school
- Ouders en opvoeders zijn blijvend
- We luisteren naar de vraag van het kind en spreken de taal van het kind
- We doen wat helpt
- We streven altijd naar de best passende hulp

Door als aanjager en ambassadeur te fungeren wil de stuurgroep in de jeugdhulp een voedingsbodem voor innovatie creëren en ervaringsdeskundigheid borgen. Dit in samenwerking met de partners van STRAW (Samen Transformeren Rotterdamse Academische Werkplaats). Daarnaast bewaakt de stuurgroep de besteding van middelen conform de regionale aanvraag bij het Transformatiefonds. Met de middelen uit het fonds starten in 2019, 2020 en 2021 verschillende ontwikkelprojecten, die tot doel hebben om jeugdhulp dicht bij huis te organiseren en daarmee crisiszorg te voorkomen, jeugdigen beter te beschermen en samen te leren sturen. In samenwerking met KPMG is in 2020 een monitor opgesteld om de opbrengst van de verschillende ontwikkelprojecten structureel te borgen.

De stuurgroep werkt in 2021 en 2022 aan verbreding van zijn basis, door het uitbreiden van de bestaande projectgroepen (voor verbinding onderwijs jeugdhulp en het actieplan pleegzorg). Dit met het oog op implementatie van de regiovisie.

2.5 Inkoop

De huidige contracten lopen tot en met 2021 met een mogelijkheid tot verlenging met een laatste jaar. Zowel lokaal als regionaal lopen in 2021 en 2022 de voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding. De regiovisie vormt een belangrijke basis voor die aanbesteding. Daarnaast is van belang dat we de nieuwe inkoop baseren op de ervaringen van de afgelopen jaren met ons huidige arrangementenmodel.

2.6 Verbeterplan

De GRJR werkt sinds het najaar van 2019 aan een betere uitvoering en besturing van de jeugdhulp in de regio Rijnmond. De focus ligt bij 'de basis op orde'. Op basis van het verbeterplan van 2019 zijn vier prioriteiten genoemd, waarop de GRJR samen met aanbieders en gemeenten verbeterstappen inzet:

1. Inkoopstrategie en arrangementenmodel (zie 2.5)
2. Informatievoorziening/ P&C-cyclus
3. Contractmanagement
4. Governance

We hebben ervaren dat de governancestructuur om aanpassing en aanscherping vraagt. Als eerste stap zijn binnen de huidige gemeenschappelijke regeling verbeteringen mogelijk. De vervolgstap volgt na vaststelling van de regiovisie.

2.7 Financiële context

In heel Nederland zien jeugdhulpregio's de kosten voor de jeugdhulp toenemen. Dat zorgt voor een toenemende financiële druk bij gemeenten. Momenteel vindt landelijk een onderzoek plaats naar de noodzaak van structurele verhoging van de jeugdhulpmiddelen aan de gemeenten.

Voor de financiële context van Jeugdhulpregio Rijnmond zijn naast de landelijke ontwikkelingen de eerder afgesproken financiële ambities (met de taakstelling) relevant. Hoofdstuk 3 gaat hier uitgebreid op in.

Gecertificeerde instellingen (GI's)

In 2019 is er een onderzoek uitgevoerd naar de tarieven van Jeugd Bescherming Rotterdam Rijnmond en de William Schrikker Stichting. In dit onderzoek is ook gekeken naar welke taken de GI's regionaal uitvoeren maar ook of er taken zijn die wellicht ook lokaal (bij de lokale teams) belegd worden. Hierbij wordt vooral aan de zogenaamde taken ten aanzien van drang gedacht. In 2020 is gekeken of en hoe deze beweging naar de lokale teams gemaakt kan worden en wat dit dan voor de lokale teams betekent. Naar verwachting zal dit in 2022 en verder tot een verlaging van de begroting voor de GI's leiden, maar dit is wel van een aantal zaken afhankelijk:

- Besluitvorming van gemeenten over de beweging van drang.
 - Wanneer gemeenten dit zelf gaan uitvoeren dan zal dit ertoe leiden dat de GI's dit niet meer doen. Dat neemt een verlaging van de productie met zich mee. Gemeenten zijn zich hier nu op aan het beraden. Vragen die spelen: gaan we de beweging van drang naar lokaal maken, doen we dat dan voor Drang en/of Drang + VTO (verzoek tot onderzoek) en per wanneer gaan we dit implementeren? Gemeenten wordt gevraagd om dit uiterlijk 1/11/2020 inzichtelijk te maken. Het kan zijn dat een deel van de gemeenten, vanwege de complexiteit van het werk, toch besluit de taken bij de GI te laten. Wanneer de GI's het blijven uitvoeren kan/zal de vraag opkomen welke kwaliteit gemeenten willen en daarmee ook welk tarief men bereid is te betalen.
 - Wanneer gemeenten besluiten drang zelf te gaan doen, dan is de verwachting dat de GI gevraagd wordt een aantal andere, meer ondersteunende taken, uit te voeren. Denk daarbij aan de activiteiten zoals nu opgenomen in de transformatie subsidie (consultatie en advies, trainingen, participeren op locatie wijkteams etc.) wanneer dit onderdeel wordt van de GRJR begroting en afspraken (zou bv ook lokaal kunnen) dan zal dus de impact van verschuiving van drang naar lokaal weer gedeeltelijk opgeheven worden.

- Wat betreft 'dwang' zien we al een paar jaar een afname van inzet OTS-en (onder toezicht stellingen). Verwachting is dat deze daling doorzet. In de begroting en in de subsidieverlening wordt dit onderdeel daarop aangepast.

Vooralsnog is de inschatting dat het te subsidiëren en daarmee het begrote bedrag voor 2021 gelijk blijft. Voor 2022 wordt een beweging naar lokaal verwacht maar er zijn nog veel onduidelijk- en onzekerheden om dit al in een budget uit te drukken. De verwachting is wel dat er een daling van het begrote budget mogelijk is. Deze is niet verwerkt in het meerjarenperspectief.

Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)

Gedurende het jaar 2020 bleek de instroom bij VTRR hoger te zijn dan verwacht. Vooral het aantal adviesvragen is fors gestegen. Ook het aantal overdrachten is een stuk hoger dan begroot. VTRR is momenteel nog aan het analyseren wat de oorzaken en mogelijke oplossingen zijn voor deze hogere instroom. Ze verwachten voor 2021 in ieder geval nog wel met hogere instroom te maken te krijgen. Wat dit voor de instroom 2022 gaat betekenen en voor het begrote budget is nog lastig aan te geven omdat we niet weten hoe de instroom zich gaat ontwikkelen. Dit zal gedurende de komende maanden (2020 en 2021) goed uitgezocht moeten worden. Net als bij de GI's is er nog geen aanpassing geweest in het meerjarenperspectief.

Woonplaatsbeginsel

Een landelijk ingegeven financiële ontwikkeling is de wijziging van het woonplaatsbeginsel. In 2020 is (mede door de ontwikkelingen rondom Corona) nogmaals gekozen voor uitstel van de start van het gewijzigde regels rondom het woonplaatsbeginsel. Deze ingang van de aanpassingen staat nu voor 1 januari 2022 gepland. Uitgangspunt in de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel wordt de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Bij jeugdhulp met verblijf is het uitgangspunt dat als woonplaats geldt: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan een of meerdere verblijfstrajecten zijn woonadres volgens de BRP had. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige.

Door de wijziging zal in sommige gevallen een andere gemeente verantwoordelijk worden voor de zorg voor jeugdigen waar ze nu voor verantwoordelijk zijn; met name zal een en ander wijzigen voor de groep kinderen met een voogdijmaatregel. Het is de bedoeling dat al deze jeugdigen op 1 januari 2022 administratief worden overgedragen van gemeente A naar gemeente B. Het is dus belangrijk dat gemeenten inzichtelijk hebben welke kinderen zij administratief moeten overdragen, en welke kinderen ze van andere gemeenten 'ontvangen'.

Op de pagina van de VNG met betrekking tot het nieuwe woonplaatsbeginsel is een excelbestand met een simulatie opgenomen met de mogelijke gevolgen van de uitvoering van deze maatregel per gemeente. Een gevolg van de aanpassing van het woonplaatsbeginsel is ook dat het budget voor voogdij en 18+ objectief verdeeld kan worden. Hierover moeten gemeenten uiterlijk in de meicirculaire voorafgaand aan de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel geïnformeerd worden. De overgang van het historisch verdeelmodel naar een objectief verdeelmodel zal ook gevolgen hebben voor de middelen die de individuele gemeenten ontvangen ter dekking van de kosten. Het nieuwe woonplaatsbeginsel heeft dan ook gevolgen voor de hoogte van de inleg van de gemeenten binnen de GRJR. Immers er zullen verschuivingen plaatsvinden in aantallen kinderen in zorg tussen gemeenten. Zodra er meer informatie beschikbaar is worden de raden hier verder over geïnformeerd.

Corona

Een onzekere factor op dit moment is de corona-crisis. Het is nog onduidelijk wat deze crisis doet met de vraag naar jeugdhulp en hoe lang de effecten van de crisis na-ijlen en wat de betekenis is voor de begroting van 2022.

Hoofdstuk 3

FINANCIELE AMBITIES voor 2022

3. Financiële ambities 2022

We zien dat de Jeugdhulpregio Rijnmond met een stijging in de jeugdhulpkosten wordt geconfronteerd. Om die reden hebben de vijftien gemeenten gezamenlijk bij de kadernota 2021 afgesproken een financiële taakstelling te formuleren en om dit te bereiken een gezamenlijk pakket van maatregelen op te stellen.

Financiële taakstelling 2021 - 2024

Onze financiële ambitie is erop gericht om een besparing te realiseren van -1% in 2021, -2% in 2022, -3% in 2023 en -4% in 2024. Dit betekent oplopend naar 2024 10 miljoen minder uitgeven aan specialistische jeugdhulp. Feitelijk zal de financiële opgave groter zijn, omdat overschrijdingen van de budgetten, zoals die bijvoorbeeld in 2019 plaatsvonden, niet zijn meegenomen. Daarnaast zijn de plannen, in lijn met de transformatiegedachte, er deels op gericht om te bezuinigen op de specialistische Jeugdhulp door meer in te zetten op preventie en basis ondersteuning. Dat neemt dus een verschuiving naar lokaal met zich mee. De besparing op de totale kosten voor de Jeugdhulp zal dus kleiner zijn.

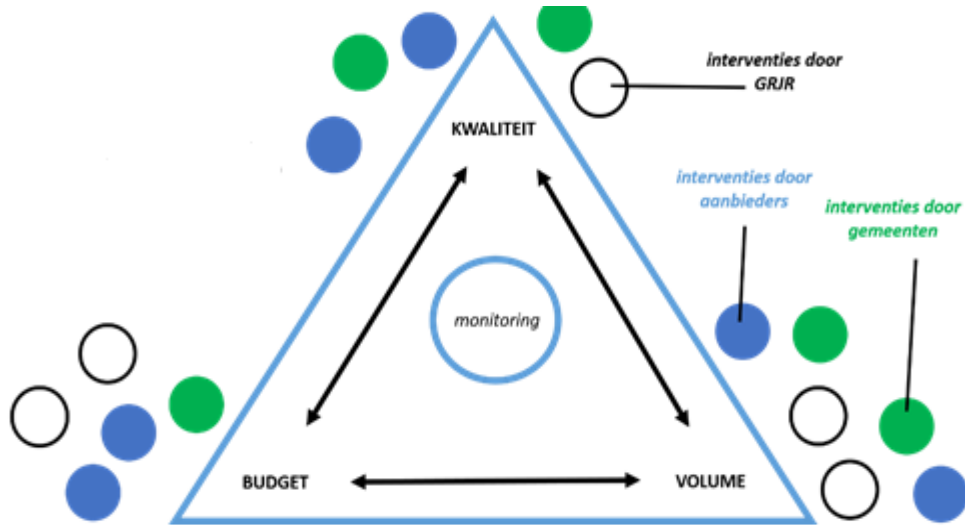
Gezamenlijke aanpak

De taakstelling beogen we te bereiken door:

- in te zetten op de transformatie van de jeugdhulp, het eerder en zo dichtbij mogelijk leveren van jeugdhulp;
- door het voeren van regie, zowel lokaal als regionaal, op casuïstiekniveau, de ingezette zorg, de contracten en de financiën.

Er zijn ambities en maatregelen te benoemen op kwaliteit, op volume en op het budget. De samenhang tussen de aspecten waarop geïntervenieerd wordt, kan als volgt weergegeven worden:

In dit model is zichtbaar dat het een gezamenlijke, samenhangende aanpak betreft. Er zijn drie soorten interventies, namelijk interventies door:

1. Gemeenten
2. Aanbieders (w.o. jeugdbescherming en VTRR)
3. GRJR

Plan van aanpak

In 2020 zijn deze interventies voor het eerste deel van de taakstelling uitgewerkt in een plan van aanpak en vertaald naar (financiële)opbrengst. De maatregelen vallen binnen zes categorieën:

- A. Meer ruimte voor preventie – versterken rol van het voorveld en transformatie van de zorg
- B. Sturen op de toegang – versterken rol verwijzers en casusregie
- C. Sturen op regie – casusregie, contractmanagement, backoffice en informatie
- D. Sturen en monitoren – data en monitor
- E. Basis op orde
- F. Inkoop

Deze zes categorieën bevatten maatregelen om meer grip te krijgen en maatregelen die nodig zijn om de taakstelling te kunnen realiseren. Deze maatregelen zijn – voor zover mogelijk – vertaald naar beoogde (financiële) resultaten en indicatoren.

Een kanttekening die we hierbij plaatsen, is dat ook externe factoren van invloed kunnen zijn op de kosten van de GRJR. Denk hierbij aan landelijke ontwikkelingen, demografische ontwikkelingen en wijzigingen bij aanpalende beleidsterreinen. Daarnaast hebben de 15 gemeenten ook te maken met lokale verschillen in bestuur en organisatie van de jeugdhulp. En er zijn maatregelen die een onderlinge afhankelijkheid hebben en de maatregelen zijn verschillend van formaat, van quick wins tot langlopende trajecten. Dit maakt het sturen op dit plan van aanpak complex.

Gezamenlijke aanpak, individuele afrekening

De financiële taakstelling is opgenomen in de begroting 2021 en doorvertaald in de meerjarenraming 2022--2024. Hieraan gekoppeld is een regionaal plan, met daarbij 15 actieplannen van de deelnemende gemeenten. Het regionale plan is opgesteld door de gezamenlijke 15 gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond.

Tussen de samenwerkende gemeenten is afgesproken te werken met een vereveningssysteem die enerzijds de schommelingen gedurende het jaar opvangt, maar anderzijds wel gemeenten afrekent op het werkelijke zorggebruik. Op het moment dat een gemeente in een jaar minder afneemt dan vooraf gefinancierd, dan ontvangt deze gemeente dat terug in de vorm van een lagere bijdrage aan de regeling. Door de vereveningssysteem zit hier wel een vertraging in.

De actieplannen en gekwantificeerde maatregelen die bij het vaststellen van de begroting 2021 beschikbaar waren, bevatte vooral de eerste makkelijk door te voeren maatregelen (de quickwins). Daarom is de begroting 2021 en de meerjarenraming 2022 t/m 2024 het niveau van de ambitie voor het jaar 2022 als ingevulde taakstelling verwerkt. In de loop van 2020 werken we verder aan de nadere invulling van de maatregelen om de taakstelling voor de jaren 2023 en 2024 te onderbouwen.

Hoofdstuk 4

FINANCIELE KADERS

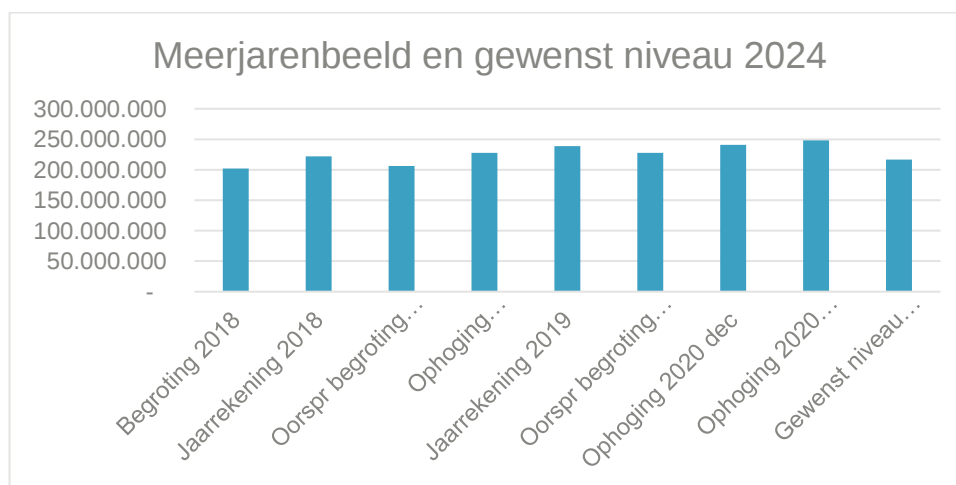

4. Financiële kaders 2022

Dit hoofdstuk geeft concreet uitwerking aan de financiële kaders voor de programmabegroting 2022.

4.1 Financiële taakstelling

Onze financiële ambitie is erop gericht om een besparing te realiseren van -1% in 2021, -2% in 2022, -3% in 2023 en -4% in 2024. Dit betekent oplopend naar 2024 10 miljoen minder uitgaven. Feitelijk zal de financiële opgave groter zijn, omdat overschrijdingen van de budgetten, zoals bijvoorbeeld in 2019 plaatsvonden, niet zijn meegenomen. Ook zal een investering in het lokale veld nodig zijn voor een daling bij de specialistische jeugdhulp.

De taakstelling voor de jaren 2021 en 2022 zijn volledig ingevuld. Aan de nadere invulling voor de resterende taakstelling voor de jaren 2023 en 2024 wordt nog gewerkt. Dit zal mede gebeuren op basis van de ervaringen met de effecten van de benoemde maatregelen maar ook de uitkomsten van de transformatiesubsidies 2020 worden betrokken.

BEGROTING 2021	Raming GR 2022	Raming GR 2023	Raming GR 2024
249.370.855	249.287.655	249.287.655	249.287.655
2.684.697-	5.369.394-	8.054.091-	11.244.921-
		2.684.697	5.875.527
246.686.158	243.918.261	243.918.261	243.918.261

4.2 Indexering

Er is sprake van twee soorten indexering:

- Indexering van zorg gerelateerde kosten;
- Indexering van organisatiekosten

4.2.1 Indexering zorg gerelateerde kosten

Dit betreft de uitgaven voor inkoop- en subsidies voor de specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering en Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond. Het gaat dan om de begrotingspercelen A t/m G.

De Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA).

De OVA is een compensatie voor cao-ontwikkelingen die de uitkomst zijn van afspraken binnen de jeugdhulpbranche. Het Rijk heeft met de jeugdhulpinstellingen afspraken gemaakt over compensatie voor de loonkostenontwikkeling in een OVA-convenant. De OVA wordt jaarlijks door de Nederlands Zorgautoriteit (NZA) berekend en gepubliceerd op hun website. De OVA wordt berekend op basis van cijfers die het Centraal Planbureau (CPB) publiceert.

Omdat het definitieve percentage van de OVA pas in het najaar van het betreffende jaar bekend gemaakt wordt is ervoor gekozen de OVA volgens de T+1 systematiek toe te kennen. Dit betekent dat de OVA 2021 verwerkt wordt in de begroting van 2022.

Voor de berekeningen in de kadernota 2022 is voorsnog uitgegaan van het voorlopige OVA indexatiecijfer 2021 op de site van de NZA, te weten 3.24%³.

Inkoop specialistische Jeugdhulp (percelen A t/m E)

Vanaf 2018 werkt de GRJR met een nieuwe bekostigingssystematiek. In het bestek staat ten aanzien van indexatie een 'kan-bepaling'. De GRJR kan overgaan tot indexatie, maar hier is geen verplichting toe. Algemeen uitgangspunt is dat bij een correct tarief het landelijk toegekende accres kan worden verwerkt in de tarieven.

Voor het jaar 2022 is door het AB Jeugdhulp Rijnmond nog geen besluit genomen over het wel of niet toepassen van een indexatie op de tarieven. Voorgesteld wordt om voorsnog uit te gaan van het **voorlopige OVA indexatiecijfer 2021 op de site van de NZA, te weten 3.24%**.

Gecertificeerde Instellingen (GI's) (perceel G)

In het AB van april 2018 is besloten om de tarieven van de gecertificeerde instellingen (GI's) te indexeren op basis van de Overheidsbijdrage Arbeidskostenontwikkelingen (OVA).

Ook voor 2022 wordt voorgesteld om bij de subsidie voor de Gecertificeerde Instellingen de OVA toe te passen op de tarieven conform de eerder vastgestelde T+1 systematiek, waarbij voorsnog uitgegaan wordt van het **voorlopige OVA indexatiecijfer 2021 op de site van de NZA, te weten 3.24%**.

VTRR (perceel H)

Ook voor VTRR wordt voor het jaar 2022 voorgesteld om op de subsidie de OVA toe te passen volgens de T+1 systematiek, waarbij voorsnog uitgegaan wordt van het **voorlopige OVA indexatiecijfer 2021 op de site van de NZA, te weten 3.24%**.

³<https://www.nza.nl/documenten/vragen-en-antwoorden/wat-is-het-prijsindexcijfer-voor-personele-kosten>

4.2.2 Indexering organisatiekosten

Naast de budgetten voor de inkoop en subsidiering van specialistische jeugdhulp, jeugdbescherming en -reclassering en Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond staan er nog enkele budgetten m.b.t. niet zorg gerelateerde uitvoeringskosten in de begroting van de GRJR opgenomen, namelijk budgetten organisatiekosten GRJR, ICT-kosten, accountantskosten en een budget voor werk en onderzoek. Deze budgetten vallen onder perceel I. Op deze budgetten wordt niet de OVA-indexatie van de Nederlands zorgautoriteit toegepast maar wordt aangesloten bij de indexatie die de kring van gemeentesecretarissen jaarlijks vaststelt. **De brief met het indexatiepercentage voor 2022 wordt in januari 2021 verwacht. Daarom wordt in de berekening van het meerjarenperspectief in de kadernota 2022 gerekend met het voor 2021 gecommuniceerde percentage van 1,4%.**

Financiële doorvertaling van genoemde indexatie-percentages

Onderstaande bedragen zijn verwerkt in het financiële overzicht in het volgende hoofdstuk:

OVA %	3,24%
	Raming GR 2022
Verwerkt bedrag	7.332.470
Organisatie %	1,40%
	Raming GR 2022
Verwerkt bedrag	98.600

De indexatie-bedragen zijn structureel verwerkt.

4.3 Risicobeleid

In 2017 is door het AB Jeugdhulp Rijnmond voor het risicobudget een bandbreedte tussen de 1,5 en 2,0 % vastgesteld. Tot op heden is steeds de ondergrens van deze bandbreedte toegepast in de begrotingen van de GRJR met de volgende voorwaarden:

1. De risico-inventarisatie gedurende een jaar enkele malen te actualiseren op basis van de dan bekende informatie. De eerste actualisatie dient voor maart plaats te vinden zodat dit meegenomen kan worden in de ontwerpbegroting van het jaar erna.
2. Gemeenten dienen binnen hun eigen begroting te anticiperen op het feit dat het risicopercentage wat uit de inventarisatie naar voren komt hoger is dan het gereserveerde budget.

Het risicopercentage voor 2021 en 2022 wordt vooralsnog op 1,5% gezet met bovenstaand voorwaarden.

4.4 Organisatiekosten

In 2020 heeft het AB Jeugdhulp Rijnmond besloten tot het structureel ophogen van de formatie en het bijbehorende budget voor organisatiekosten voor de uitvoeringorganisatie. Hierbij is conform eerdere besluitvorming gebruik gemaakt van de GGD-tarieven. Deze herijking van formatie en structureel budget is een eerste stap die genomen is in het kader van het verbeterplan. Door deze uitbreiding ontstaat een organisatie die qua omvang in staat is om de gevraagde verbeteringen uit het verbetertraject vorm te geven.

Bij de verdere herinrichting wordt aandacht besteed aan de werkwijze en taken van contract- en accountmanagement, een transparante positionering binnen en/of een ontvlechting met de gemeente Rotterdam, maar ook worden er betere afspraken gemaakt rondom de inzet en bekostiging van experts en adviseurs van de gemeente Rotterdam of andere gemeenten.

In het kader van het verbeterplan zal op basis van de gemaakte keuzes ook gewerkt worden aan een nieuwe uitvoeringsovereenkomst met de gemeente Rotterdam, onderdeel hiervan is bezien of herijking van de gehanteerde tarieven nodig is.

4.5 ICT kosten en budget voor informatievoorziening

Specifieke ICT-kosten welke niet gedekt worden binnen de reguliere overhead van de uitvoeringsorganisatie zijn apart op de begroting opgenomen.

Dit zijn kosten voor de monitor voor managementinformatie, Betaaltoolzorg (BTZ) en Kind in de Keten Monitor KidK. In de formatie voor de uitvoeringsorganisatie is rekening gehouden met enkele specifieke functionarissen die benodigd zijn voor het zorgdragen voor een goed werkende informatievoorziening.

Ontwikkelkosten en inbedding

De jaren 2018 t/m 2020 hebben in het teken van de ontwikkeling van de applicatie betaal- en datatool GRJR en de (zorginhoudelijke) monitor Kind in de Keten (KidK) gestaan. Deze ontwikkelingen hadden als doel juiste en betrouwbare data aangeleverd te krijgen van diverse partners in de keten en de 15 deelnemende gemeenten. Het jaar 2021 en verder zal meer in het teken staan van doorontwikkeling en beheer van de tools maar ook in het bewerken van de beschikbare data naar de gewenste (management)informatie. Nu de datakwaliteit op dusdanig niveau is kan de stap naar de ontwikkeling van de verschillende dashboards gemaakt worden.

Voor de doorontwikkelingen is wel budget nodig. Het benodigde budget wordt geraamd op:

2021	175K
2022 e.v.	150K

4.6 Inkoop

Met betrekking tot de inkoop zijn de voorbereidingen gestart op een nieuwe aanbesteding. Dit heeft een aantal gevolgen voor de begroting van 2022.

Er zullen incidentele kosten gemaakt worden voor zaalhuur, communicatie en voor wellicht inhuur. Hierbij moet rekening gehouden worden met een bedrag van €50.000. Direct verbonden met de inkoop is dat er een project voor de implementatie zal worden opgestart om de wijzigingen van de nieuwe aanbesteding goed te kunnen invoeren. Gedacht moet worden aan de kosten voor een projectleider implementatie, communicatie, trainingen toegangsmedewerkers. Momenteel wordt ingeschat dat hiervoor totaal €400.000 is benodigd, gelijkelijk verdeeld over 2022 en 2023.

Binnen de kaders van de nog vast te stellen Regiovisie worden gemeenten in de gelegenheid gesteld om op onderdelen van de percelen D en E te experimenteren om deze lokaal te organiseren en in te kopen. Een aantal gemeenten hebben aangegeven belangstelling te hebben voor experimenteerruimte. De kosten van deze experimenteerruimte zullen in mindering worden gebracht op de inleg van de betreffende gemeenten op programmabegroting 2022.

4.7 Transformatie

Voor de jaren 2018, 2019 en 2020 is er vanuit het rijk een transformatiebudget beschikbaar gesteld aan de Jeugdhulpregio Rijnmond. Deze middelen zijn in de jaren 2019 en 2020 ingezet voor diverse pilots binnen de subregio's en bij zorgaanbieders. Mede door Corona hebben de diverse pilots wel vertraging opgelopen in 2020. Daarom heeft het AB Jeugdhulp Rijnmond besloten de inzet van de beschikbare middelen met nog een jaar te verlengen. Daarmee is het financiële budget voor transformatie voor het 2021 nog geregeld maar de verwachting is dat de (incidenteel) beschikbare middelen daarna wel volledig ingezet zijn.

Omdat het voortzetten van de ingezette transformatie en om nieuwe initiatieven die mogelijk samenhangen met de wensen t.a.v. eventuele nieuwe inkoop maar ook met de te nemen beheersmaatregelen om de ingezette taakstelling waar te maken wordt voorgesteld om voor de jaren 2022 en verder een transformatiebudget van ten minste € 2,0 mln. per jaar op te nemen.

4.8 Bepaling gemeentelijke bijdragen

Met ingang van begrotingsjaar 2021 worden de gemeentelijke bijdragen bepaald op basis van een aangescherpte verrekeningssystematiek. In 2019 en 2020 heeft een evaluatie van de sinds de oprichting van de GRJR toegepaste vlaktakssystematiek plaatsgevonden. Er is besloten om met deze vlaktakssystematiek te blijven werken omdat enerzijds sprake is van solidariteit gedurende het jaar omdat de gemeenten gezamenlijke schommelingen gedurende het jaar opvangen, maar anderzijds betaald iedere gemeenten uiteindelijk wel voor het werkelijke zorggebruik.

Wel is de toepassing van de systematiek aangepast zodat stijgingen en dalingen van de zorgkosten sneller verwerkt/ verrekend worden zodat gemeenten sneller het voordeel van dalend zorggebruik of het nadeel van stijgend zorggebruik bij Specialistische Jeugdhulp kunnen verwerken in hun begroting. Ook is een aanpassing doorgevoerd in de weging van de daadwerkelijke zorgkosten om zo het verschil tussen de bijdrage (begroting) van een gemeente en het werkelijke zorgverbruik dichterbij elkaar te brengen. Dit is gedaan door:

- De begroting per Gemeente op basis van $\frac{1}{3}$ e T-2 en $\frac{2}{3}$ T-1 te berekenen (dit was $\frac{1}{3}$ e T-3, T-2 en T-1).
- De realisatie (werkelijke zorg kosten per jaar) in 2 jaar (50-50%) te verrekenen in plaats van in drie.

Op deze manier blijft de solidariteit lopende het jaar bestaan en eventuele schommelingen in de kosten worden gedurende twee jaar opgevangen. Ook de prikkel om minder gebruik te gaan maken van specialistische voorzieningen blijft behouden en zelfs meer beloond dan in de oude toepassing omdat een gemeente die minder afneemt dan financiert dit sneller terugvertaald ziet in een lagere bijdrage aan de regeling.

Voor VTRR geldt dat de bijdrage per gemeente gebaseerd wordt op het aantal meldingen in het jaar t-2 en het inwonertal van 1 januari voorafgaand aan het betreffende begrotingsjaar (t-1). Dit in overeenstemming met de besluitvorming van september 2018. Vanaf 2021 zoveel mogelijk naar werkelijk zorgverbruik, dus pxq.

4.9 Meerjarenperspectief

In deze kadernota is op de volgende pagina de doorvertaling weergegeven van de financiële uitgangspunten uit paragraaf 5.1 voor het ramingsjaar 2022. Dit is het kader voor de begroting 2022 en dient als basis voor een meerjarenperspectief dat in de ontwerpbegroting 2022 (AB 15 april 2021) nog vertaald wordt in een concreter voorstel.

Begroting 2021 en meerjarenraming 2022 - 2025		BEGROTING 2021	Raming GR 2022	Raming GR 2023	Raming GR 2024	Raming GR 2025
LASTEN						
A	Gewoon opgroeien buiten gezien (Pleeghulp)	21.845.040	22.552.820	22.552.820	22.552.820	22.552.820
B	Weer naar huis (Opname)	62.247.659	62.764.483	62.764.483	62.764.483	62.764.483
C	Opgroeien met blijvende ondersteuning (Langdurig verblijf)	9.342.676	11.145.379	11.145.379	11.145.379	11.145.379
D	Steun, hulp of behandeling overdag (Daghulp)	14.513.379	14.983.613	14.983.613	14.983.613	14.983.613
E	Pakket thuis (Ambulante hulp)	43.880.862	45.302.602	45.302.602	45.302.602	45.302.602
F	Crisishulp	9.467.944	9.774.705	9.774.705	9.774.705	9.774.705
G	Gecertificeerde instellingen	48.637.712	50.213.574	50.213.574	50.213.574	50.213.574
H	Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)	16.375.541	16.906.109	16.906.109	16.906.109	16.906.109
I	Overige	15.436.758	15.436.758	15.436.758	15.436.758	15.436.758
	1. Buitenregionale plaatsingen (incl pleegzorg)	1.736.000	1.736.000	1.736.000	1.736.000	1.736.000
	2. Extra ASR	1.147.800	1.147.800	1.147.800	1.147.800	1.147.800
	3. Landelijke inkoop	12.148.598	12.148.598	12.148.598	12.148.598	12.148.598
	4. Acute dienst GGZ	404.360	404.360	404.360	404.360	404.360
	Uitvoeringskosten	7.623.284	7.822.584	7.822.584	7.622.584	7.622.584
	Risico's Jeugdhulp	3.626.839	3.626.839	3.626.839	3.626.839	3.626.839
	Transformatiefonds/Innovatie	-	-	-	-	-
	Organisatiekosten GR	3.521.445	3.570.746	3.570.746	3.570.746	3.570.746
	Specifieke ICT-kosten	100.000	150.000	150.000	150.000	150.000
	Accountantskosten	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
	Werk en Onderzoek	300.000	200.000	200.000	200.000	200.000
	Projectbudget Inkoop en Implementatie	-	200.000	200.000	-	-
	Totaal lasten	249.370.855	256.902.626	256.902.626	256.702.626	256.702.626
	Nog toe te wijzen taakstelling	-2.684.697	-5.369.394	-8.054.091	-11.244.921	-11.244.921
	Nog in te vullen taakstelling		-	2.684.697	5.875.527	5.875.527
	Totaal lasten na Taakstelling	246.686.158	251.533.232	251.533.232	251.333.232	251.333.232

In dit overzicht is het OVA-percentage verwerkt tot het voorlopige percentage 2021.

Hoofdstuk 5

VASTSTELLINGSBESLUIT

5. Vaststellingsbesluit

Vastgesteld door het algemeen bestuur van Openbaar Lichaam Jeugdhulp Rijnmond.
Rotterdam, 14 oktober 2020

Voorzitter Openbaar Lichaam Jeugdhulp Rijnmond

J. Bokhove

Secretaris a.i. Openbaar Lichaam Jeugdhulp Rijnmond

S. Hammer

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie Samenleving	14 januari 2021
Nummer en naam agendapunt:	Zienswijze kadernota GRJR 2022, 6a
Vraag van (fractie en wie lid invullen)	Paul Lieverse, CU
Vraag:	1. Hier en daar wordt verwezen naar de nog te bespreken Regiovisie. Hoe verhoudt die Regiovisie zich tot de inhoudelijke punten in deze Kadernota? 2. In de Kadernota komen taakstellingen aan bod van aanzienlijke bedragen. Er worden enkele mogelijke maatregelen genoemd, en quickwins. Wat zijn de mogelijkheden daarvan getalsmatig (qua bedragen)? 3. Aangegeven wordt dat de transformatie vertraagd is door de coronacrisis. Hoe groot is de invloed daarvan op de te behalen taakstelling?
Beantwoording:	1. <i>Hier en daar wordt verwezen naar de nog te bespreken Regiovisie.</i> Correct, daarmee wordt aangegeven dat deze visie ook kaderstellend zal zijn voor de volgende begroting van de GRJR. 2. <i>Hoe verhoudt die Regiovisie zich tot de inhoudelijke punten in deze Kadernota?</i> De doorwerking van de Regiovisie zal met name in de inkoop en aanbesteding voor 2023 en verder te zien zijn, die in 2021 en 2022 wordt voorbereid in lijn met de Regiovisie. De uitvoeringskosten worden in de begroting 2022 opgenomen, het resultaat zal vooral in de begroting 2023 en verder doorwerken. Daarnaast is er ruimte voor inkoopexperimenten in 2022 waar in de begroting 2022 rekening moet worden gehouden. 3. <i>In de Kadernota komen taakstellingen aan bod van aanzienlijke bedragen. Er worden enkele mogelijke maatregelen genoemd, en quickwins.</i> Er is een maatregelenpakket vastgesteld tegelijk met de

	begroting 2021. Dat pakket gaat uit van jaarlijks 1% kostenreductie oplopend tot 4% in 2024 ten opzichte van de begroting 2020. De Kadernota grijpt terug op dat plan. 4. <i>Wat zijn de mogelijkheden daarvan getalsmatig (qua bedragen)?</i> De beoogde opbrengsten zijn genoemd in de Kadernota op p. 37 in de tabel onderaan onder het kopje “Nog toe te wijzen taakstelling”. De beoogde opbrengst is vanaf 2021 €2,7 miljoen, in 2022 oplopend naar €5,4 miljoen structureel (afgezien van indexatie en autonome groei). De maatregelen hiervoor zijn ingevuld. Voor 2023 en 2024 wordt een verder oplopende opbrengst geraamd tot €8,1 miljoen resp. €11,2 miljoen (idem). De maatregelen hiervoor moeten nog worden ingevuld. 5. Aangegeven wordt dat de transformatie vertraagd is door de coronacrisis. Hoe groot is de invloed daarvan op de te behalen taakstelling? De besparingsmaatregelen betreffen vooral lokale transformatieplannen die indirect van invloed zijn op de kosten voor de specialistische jeugdhulp die regionaal is georganiseerd. Denk aan vernieuwende samenwerking met huisartsen waardoor hun verwijsgedrag wordt beïnvloed of een meer intensieve samenwerking bij complexe casuïstiek. Vanwege de coronapandemie is het risico aanwezig dat de verwachte indirecte doorwerking van de maatregelen pas later zal optreden. Maar corona kan ook anderszins invloed hebben op de inzet van jeugdhulp, waardoor de effecten nog niet zijn in te schatten.
--	--

FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING	
Betreft commissie Samenleving	14 januari 2021
Nummer en naam agendapunt:	Zienswijze Kadernota GRJR 2022, 6a
Vraag van (fractie en cie lid invullen)	Wouter Hoppenbrouwer, L3B
Vraag:	1. Hoeveel aanbieders jeugdhulp kent de GR Jeugdzorg Rijnmond en wie zijn de 10 grootste aanbieders en wat zijn de gedeclareerde kosten (x1mln) binnen deze groep? 2. Hoe zijn de uitgaven over de percelen verdeeld? 3. De gemeenten zijn op zoek naar kostenreductie met behoud van goede en passende zorg. Hebben de aanbieders suggesties gedaan om kosten te verlagen? 4. Bij collega GR jeugdhulp organisaties wordt ingezet op minder aanbieders met voldoende keuzevrijheid. Is dit ook bij ons onderzocht? 5. Welke concrete maatregelen zijn er genomen om de bureaucratie te beperken? Wat heeft dit inmiddels financieel opgeleverd? 6. Zijn de aanbieders ook gehouden aan de wet normering topinkomens?
Beantwoording:	Zie hieronder

1. *Hoeveel aanbieders jeugdhulp kent de GR Jeugdzorg Rijnmond en wie zijn de 10 grootste aanbieders en wat zijn de gedeclareerde kosten (x1mln) binnen deze groep?*

De GRJR heeft voor 2018 t/m 2022 15 aanbieders als regionale hoofdaannemer gecontracteerd. De geraamde omzet 2021 van de 10 grootste bedraagt (in miljoen €): 48,0; 20,5; 15,2; 15,0; 10,6; 8,8; 7,5; 6,7; 5,3 en 4,9. Daarnaast heeft de GRJR nog aanbieders voor landelijke producten, jeugdbescherming en Veilig Thuis.

Individuele contractgegevens kunnen niet in een openbare beantwoording van raadsragen worden gedeeld. Ook de werkelijke declaratieomvang per aanbieder is bedrijfsgevoelige informatie, waarbij het bovendien uitmaakt welke periode en peildatum wordt gehanteerd.

2. *Hoe zijn de uitgaven over de percelen verdeeld?*

In de Kadernota staat op p. 36 een overzicht van de geraamde uitgaven verdeeld over de percelen. Deze verdeling is gebaseerd op de aanbestedingsomvang 2018 van elk perceel, de indexatie en de realisatiecijfers van voorgaande jaren.

	Percelen	Begroting 2021
A.	Gewoon opgroeien buiten gezin (Pleeghulp)	21.845.040
B.	Weer naar huis (Opname)	62.247.659
C	Opgroeien met blijvende ondersteuning	9.342.676
D.	Steun, hulp of behandeling overdag (Daghulp)	14.513.379
E.	Pakket thuis (Ambulante hulp)	43.880.862
F	Crisishulp	9.467.944
G	Gecertificeerde instellingen	48.637.712
H.	Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)	16.375.541
I.	Overige	15.436.758
	1. Buitenregionale plaatsingen (incl pleegzorg)	1.060.730
	2. Extra ASR	1.060.730
	3. Landelijke inkoop	12.886.381
	4. Acute dienst GGZ	428.917

3. De gemeenten zijn op zoek naar kostenreductie met behoud van goede en passende zorg. Hebben de aanbieders suggesties gedaan om kosten te verlagen?

De aanbieders initiëren actief transformatieprojecten en participeren actief in transformatieprojecten van gemeenten, die mede op dit doel gericht zijn. Zij zijn ook concreet betrokken bij de totstandkoming van het maatregelenpakket waarmee we gezamenlijk de gestelde taakstelling willen bereiken. Daarnaast zijn de aanbieders geconsulteerd in de voorbereiding van de nieuwe aanbestedingsronde, is het verlagen van de kosten onderdeel van de gesprekken aan de zorglandschapstafel en zijn dit terugkerende onderwerpen bij de contractgesprekken.

4. Bij collega GR jeugdhulp organisaties wordt ingezet op minder aanbieders met voldoende keuzevrijheid. Is dit ook bij ons onderzocht?

Tot 2018 waren er meer dan 100 contractpartijen. De GRJR heeft in 2018 zodanig aanbesteed dat slechts 15 aanbieders zijn gecontracteerd, maar er per perceel meerdere aanbieders beschikbaar zijn.

5. Welke concrete maatregelen zijn er genomen om de bureaucratie te beperken? Wat heeft dit inmiddels financieel opgeleverd?

De belangrijkste maatregelen zijn om voor de gewenste gegevensuitwisseling te conformeren aan landelijke standaards zodat zo min mogelijk extra (maat-)werk nodig is. De aanlevering van gegevens is en wordt verder geautomatiseerd, om de efficiëntie te verhogen (minder losse bestanden, minder fouten, sneller analyseerbaar, betere sturingsinformatie). Van deze inzet is geen directe besparing bekend, de meerwaarde van de administratieve inzet groeit door de gegevens uit de administratie meer te gebruiken voor sturingsinformatie.

6. Zijn de aanbieders ook gehouden aan de wet normering topinkomens?

Ja, daarover moeten organisaties in de zorg verantwoording geven in eigen jaarstukken, waarop de accountant van de zorgaanbieders een controle uitvoert.

Onderwerp **Verordening Sociaal Domein 2021**

Portefeuillehouder Ankie van Tatenhove

Registratienummer BR2000144

Datum Raad 28 januari 2021

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening Sociaal Domein 2021 (T20.14076) vast te stellen per 1 januari 2021.
2. De Verordening Sociaal Domein 2020 (T19.13049) in te trekken per 1 januari 2021.

0. Samenvatting

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van diverse wetten in het sociaal domein. Met de Verordening Sociaal Domein worden deze wetten vertaald naar lokale regelgeving. Sinds 1 januari 2015 heeft de gemeente Lansingerland één integrale verordening voor maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en participatie. Hiermee geven wij binnen deze drie beleidsvelden uiting aan onze integrale aanpak.

Jaarlijks passen wij deze verordening aan naar aanleiding van bijvoorbeeld wijzigingen in ons beleid, onduidelijkheden of wetswijzigingen. De voorliggende verordening sociaal domein van de gemeente Lansingerland is op twee belangrijke punten inhoudelijk gewijzigd:

- a) Voor jeugdhulp hebben we enkele bepalingen opgenomen die ons beter grip geven op gebruik en uitgaven. Zoals aangekondigd in de voortgangsbrief veranderopgave jeugdhulp stellen wij met de voorliggende verordening voor om het tarief voor informeel pgb jeugdhulp te verlagen van € 20,- per uur naar € 13,- per uur. Verder hebben wij nieuwe bepalingen opgenomen over huisartsenverwijzingen en enkele therapievormen.
- b) Ook voor de Wmo verlagen wij het tarief voor informeel pgb naar € 13,- per uur.
- c) Wij verankeren toezicht en het bestrijden van misbruik van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet beter in de verordening. Wij hebben daartoe een nieuw hoofdstuk, Hoofdstuk 8, toegevoegd over toezicht en het bestrijden misbruik van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet. Deels is het een vervanging van bestaande bepalingen, deels een uitbreiding om al onze bevoegdheden te kunnen uitvoeren.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Als gemeente zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van diverse wetten in het sociaal domein. Met de Verordening Sociaal Domein worden deze wetten vertaald naar lokale regelgeving. Sinds 1 januari 2015 heeft de gemeente Lansingerland één integrale verordening voor maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en participatie. Hiermee geven wij binnen deze drie beleidsvelden uiting aan onze integrale aanpak. Jaarlijks passen wij deze verordening aan naar aanleiding van bijvoorbeeld wijzigingen in ons beleid, onduidelijkheden of wetswijzigingen.

2. Maatschappelijk effect

Het bieden van integrale rechtmatige hulp en ondersteuning binnen de wetten van het Sociaal Domein.

3. Argumenten

1.1 De verordening vraagt om actualisatie

Sommige onderdelen van de verordening stellen wij voor om aan te passen wegens een wijziging van ons beleid of onze uitvoering. Andere onderdelen blijken tekstueel onduidelijk of niet meer actueel.

In deze verordening voeren wij drie belangrijke wijzigingen door:

- a) We verankeren toezicht en handhaving beter in de verordening. wij hebben daartoe een nieuw hoofdstuk toegevoegd over toezicht en het bestrijden van misbruik van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet. Deels is het een vervanging van bestaande bepalingen, deels een uitbreiding.
- b) Voor jeugdhulp hebben wij enkele bepalingen opgenomen over huisartsenverwijzingen. Voortaan zijn deze beperkt geldig en volgt altijd een gemeentelijke beschikking na een huisartsverwijzing. Verder nemen wij nieuwe bepalingen op om sterker te sturen op het aanbod van vaktherapie en dierentherapie.
- c) Zoals aangekondigd in de voortgangsbrief veranderopgave jeugdhulp, stellen wij met de voorliggende verordening voor om het tarief voor informeel pgb jeugdhulp te verlagen van € 20,- per uur naar € 13,- per uur. Hetzelfde doen wij voor het tarief voor informeel pgb Wmo.

Zie voor een onderbouwing per wijziging het wijzigingsdocument, T20.12251.

2.1 De verordening is een belangrijk sturingsinstrument

De voorliggende verordening sociaal domein van de gemeente Lansingerland is op een aantal technische punten aangepast. Daarnaast is een aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht om beter te kunnen sturen op het sociaal domein.

2.2 Om onze grip op jeugdhulp te verbeteren is sturing op huisartsenverwijzingen en kwaliteit belangrijk

De huisartsenroute is kwantitatief een belangrijke route naar jeugdhulp. We grijpen hier al op in door met de jeugdcoaches op school en praktijkondersteuners bij de huisarts kinderen te helpen met lichte hulp, zodat minder kinderen verwezen hoeven te worden naar specialistische hulp. Met de voorgestelde wijziging van de verordening hebben we nog een aantal extra stappen gezet. Zo hebben we vastgelegd dat we geen jeugdhulp in natura vergoeden als de huisarts verwijst naar niet gecontracteerd aanbod. Verder is de verwijzing nog maar één jaar geldig, zodat een aanbieder die een verlenging wil terug moet naar de huisarts en deze de gelegenheid heeft de situatie opnieuw te beoordelen. De huisarts kan daarbij gebruik maken van de praktijkondersteuner als de arts die heeft. Om de betrokkenheid van de gemeente bij

de jeugdhulp en de rol van onze jeugdconsulenten onder de aandacht te brengen van jeugdigen en ouders, sturen wij voortaan na een huisartsenverwijzing een gemeentelijke beschikking.

Als we jeugdhulp inzetten, dan moet dit kwalitatief goede hulp zijn en dan moet de inzet doelgericht zijn. Specifiek voor enkele vormen van therapie, het palet dat onder vaktherapie en dierentherapie valt, willen wij steviger sturen. De jeugdconsulenten hebben op dit moment onvoldoende juridisch kader om dat te doen. Daarom is het voorstel om hier bepalingen over op te nemen in de verordening.

2.3 De verlaging van het tarief voor het informele pgb jeugdhulp en Wmo sluit beter aan bij het huidige beleid van normaliseren.

We hebben voor ogen dat inwoners en het netwerk problemen op het gebied van opvoeden en opgroeien en maatschappelijke participatie zoveel als mogelijk zelf oplossen of ermee leren omgaan. Bij de pgb's waarbij de ouders zichzelf 'inkopen' kunnen en willen ouders de zorg zelf leveren, maar vragen ze daar een vergoeding voor. Dat is verklaarbaar vanuit de wetgeving van vóór de Jeugdwet waarbij ouders recht hadden op zo'n vergoeding. Dat leidde tot hoge pgb's voor hulp die ouders zelf bieden aan hun kind. Dat sluit echter niet meer aan op onze visie. Het (informele) pgb onder de Jeugdwet is niet bedoeld als aanvulling op het inkomen, maar fungeert in de praktijk wel als zodanig voor ouders die zichzelf daaruit betalen. We willen dat er in het tarief zo min mogelijk een financiële prikkel zit om zorg die ouders zelf bieden financieel te compenseren. Een tarief op basis van (bijna) het wettelijk minimumloon is hierbij het meest passend.

2.4 Door de tariefsverlaging naar (ongeveer) het wettelijk minimumloon past het tarief beter bij de taken die uitgevoerd waarvoor een pgb voor informele hulp is bedoeld.

Degene die de hulp verleent is volgens de verordening iemand uit het sociaal netwerk die de hulp niet verleent in het kader van een hulpverlenend beroep. Volgens de beleidsregels hoeft deze persoon geen relevante opleiding hoeft te hebben. Bij de uitvoering van een taak waar geen minimale opleiding vereist is, past een beloning op basis van het wettelijk minimumloon. Om praktische redenen, stellen wij voor iets boven het minimumloon te gaan zitten.

2.5 Verlaging van het tarief draagt niet alleen inhoudelijk maar ook financieel bij aan de veranderingopgave

Voor de jeugdhulp hebben we de opdracht en de ambitie om de uitgaven te beheersen. Aanpassing van het tarief voor informele pgb's is één van de mogelijkheden om de uitgaven te beheersen. We hebben dit voorstel daarom ook al aangekondigd in onze voortgangsbrief veranderingopgave jeugdhulp van 10 september 2020 (U20.06060).

2.6 Een tarief dat iets hoger is dan het wettelijk minimumloon beperkt administratieve lasten.

Het Rijk wijzigt de hoogte van het wettelijk minimumloon jaarlijks. Als we de hoogte van de pgb's afhankelijk maken van de hoogte van het wettelijk minimumloon, moeten we op het

moment van indexering alle pgb's aanpassen. Dat is een administratieve last die we kunnen voorkomen door de hoogte van het tarief vast te stellen op een niveau iets boven het wettelijk minimumloon. Daarmee kunnen we naar verwachting een aantal jaren vooruit zonder het tarief tussentijds te hoeven aanpassen.

2.7 Rechtszekerheid

Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid is het belangrijk de oude verordening in te trekken op dezelfde dag als de nieuwe verordening in werking treedt.

4. Kanttekeningen

1.1 Een verlaging van het tarief van informele pgb's kan ertoe leiden dat ouders of het netwerk minder snel geneigd zullen zijn informele hulp te verstrekken

Hierdoor zou een ongewenste verschuiving plaats kunnen vinden van (goedkopere) informele hulp naar (duurdere) professionele jeugdhulp. We hebben geen aanwijzingen dat dit effect is opgetreden bij de verlaging naar € 20,- voor jeugdhulp. Pgb's voor informele hulp zijn met name een uitkomst voor hulp die bijvoorbeeld niet goed in te plannen is, die op onregelmatige momenten nodig is of waar de vertrouwensrelatie erg belangrijk is. Die hulp is lastig te vervangen door formele hulp. Keerzijde hiervan is dat ouders de verlaging hierdoor feitelijk kunnen ervaren dat ze geen alternatief hebben. Bij de aanvraag van een informeel pgb speelt vaak ook de behoefte van de ouders mee om erkenning te krijgen voor de zware zorgvraag van het kind en hun inzet.

1.2 De verlaging moet wel zorgvuldig gebeuren

Voor de pgb-houders betekent de verlaging van het tarief een verlaging van 35% (jeugdhulp) of 38% (Wmo) ten opzichte van het huidige tarief. Het is daarom belangrijk dat we zorgvuldig omgaan met de wijziging. Voor bestaande cliënten passen we het nieuwe tarief toe op het moment dat het pgb afloopt. We informeren de betreffende cliënten hierover na vaststelling van de nieuwe verordening. Niettemin is niet uit te sluiten dat deze aanpassing leidt tot extra bezwaar- en beroepszaken. Op nieuwe aanvragen passen we direct het nieuwe tarief toe.

2.1 Geen

3.1 Geen

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

Van de pgb's jeugdhulp die in 2020 zijn gestart, betreft 20% van de bedragen een informeel pgb (circa € 500.000). We verwachten dat de verlaging van het informele pgb tarief jeugdhulp op jaarbasis tot een besparing van circa € 150.000 per jaar leidt. Dit effect is niet meteen in 2021 zichtbaar omdat we de indicaties niet per 1 januari aanpassen, maar een overgangstermijn hanteren.

6. Juridische aspecten

De gemeenteraad heeft op grond van artikel 147 van de Gemeentewet de bevoegdheid om gemeentelijke verordeningen vast te stellen. Wij hebben de inhoudelijke wijzigingen in de verordening juridisch laten toetsen door de jurist binnen het team.

Gedelegeerde wetgeving: Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet, loaw, loaz en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

De Verordening Sociaal Domein en de wijzigingen zijn schriftelijk gedeeld en mondeling toegelicht aan de Adviesraad Sociaal Domein (ASD). De ASD heeft mondeling advies uitgebracht over de voorgestelde aanpassingen in de verordening. De opmerkingen zijn verwerkt in de wijzigingen en wij sturen de ASD een brief (U20.09649) met uitleg over de toevoegingen naar aanleiding van het advies. Na akkoord wordt de vastgestelde Verordening gedeeld met de ASD.

9. Verdere procedure

Na een positief besluit door de gemeenteraad publiceren we de verordening via het CVDR. Hierbij wordt de Verordening 2020 ingetrokken.

Bijlagen

1. Verordening Sociaal Domein 2021, T20.14076
2. Oplegger bij Verordening Sociaal Domein 2021, U20.09784
3. Wijzigingsdocument bij de Verordening Sociaal Domein 2021, T20.12251
4. Reactiebrief op het mondelinge advies van de ASD, U20.09649

Datum Raad 28 januari 2021

Registratienummer BR2000144

Onderwerp **Verordening Sociaal Domein 2021**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten dat

- de verordening Sociaal Domein op onderdelen dient te worden aangepast, conform het wijzigingsdocument T20.12251.

Rekening te houden met

- artikel 147 van de Gemeentewet, waarin de gemeenteraad de bevoegdheid krijgt gemeentelijke verordeningen vast te stellen.

Besluit(en)

1. De Verordening Sociaal Domein 2021 (T20.14076) vast te stellen.
2. De Verordening Sociaal domein 2020 (T19.13049) in te trekken.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 28 januari 2021,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

GEMEENTE

Lansingerland

Aan

Ankie van Tatenhove, Esther Boonstra, Desiree Pot

Datum **30 november 2020**

Onderwerp **Verordening Sociaal Domein 2021**

Nummer **T20.14076**

Maatschappelijke Opgaven

Maritta Hindriks

Telefoon

(010) 800 46 45

E-mail

maritta.hindriks@lansingerland.nl

Verordening Sociaal Domein 2021

Decentrale regelgeving

Overheidsorganisatie	Gemeente Lansingerland
Organisatie die de regeling vaststelt	Gemeente Lansingerland
Vastgesteld door	Gemeenteraad
Titel regelgeving	Verordening Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2021
Citeertitel	Verordening Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2021
Type informatie	Regeling
Onderwerp	Maatschappelijke zorg en welzijn
Wettelijke grondslag	Gemeentewet
Gedelegeerde regelgeving	Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet, loaw, loaz en Wet gemeentelijke schuldhelpverlening
Opmerkingen	Geen
Betreft (aard van de regeling)	
Datum intrekking of inwerkingtreding wijziging regeling	1 januari 2021
Datum inwerkingtreding van (een versie van) een regeling	1 januari 2021
Datum terugwerkende kracht	
Datum ondertekening regeling	28 januari 2021
Bekendmaking geplaatst	op intranet
Datum bekendmaking	31 januari 2021
Kenmerk voorstel	T20.14076

Inhoud

1	Algemene bepalingen	5
2	Toegang	7
3	Adviesraad Sociaal Domein	11
4	Maatschappelijke ondersteuning	15
4.1	Algemene bepalingen	15
4.2	Procedure	15
4.3	Bijdrage in de kosten	19
4.4	Kwaliteit en veiligheid	20
4.5	Waardering en ondersteuning van mantelzorgers	21
4.6	Klachten, medezeggenschap en inspraak	21
4.7	Blijverslening	22
4.8	Slotbepalingen	23
5	Jeugdhulp	24
6	Werk, re-integratie en tegenprestatie	32
6.1	Werk en re-integratie	32
6.1.1	Algemene bepalingen	32
6.1.2	Beleid en financiën	32
6.1.3	Voorzieningen	32
6.1.4	Slotbepalingen	36
6.2	Tegenprestatie	36
6.2.1	Algemene bepalingen	36
6.2.2	Beleid	36
6.2.3	Tegenprestatie naar vermogen	36
6.3	Loonkostensubsidie	37
7	Inkomen	39
7.1	Individuele inkomenstoelage	39
7.2	Individuele studietoelage	40
7.3	Afstemming	40
7.3.1	Algemene bepalingen	40
7.3.2	Niet nakomen van de niet-geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling	42
7.3.3	Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling	44

7.3.4	Overige gedragingen die leiden tot een verlaging.....	44
7.3.5	Samenloop en recidive.....	45
7.3.6	Blijvende of tijdelijke weigering IOAW/IOAZ	46
8	Toezicht en bestrijding van misbruik van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet (Nieuw hoofdstuk 8) 47	
9	Slotbepalingen.....	49
	Toelichting Verordening Sociaal Domein 2021 gemeente Lansingerland	50
1	Algemene bepalingen	51
2	Toegang	52
3	Adviesraad Sociaal Domein	55
4	Maatschappelijke ondersteuning	56
5	Jeugdhulp	64
5.1	Algemene toelichting	64
5.2	Artikelsgewijze toelichting.....	66
6	Werk, re-integratie en tegenprestatie	72
6.1	Werk en re-integratie	72
6.1.1	Algemene toelichting	72
6.1.2	Artikelsgewijze toelichting.....	72
6.2	Tegenprestatie	83
6.2.1	Algemene toelichting	83
6.2.2	Artikelsgewijze toelichting.....	84
6.3	Loonkostensubsidie	90
6.3.1	Artikelsgewijze toelichting.....	90
7	Inkomen	92
7.1	Individuele inkomenstoelage	92
7.1.1	Algemene toelichting	92
7.1.2	Artikelsgewijze toelichting.....	93
7.2	Individuele studietoelage	96
7.2.1	Algemene toelichting	96
7.2.2	Artikelsgewijze toelichting.....	97
7.3	Afstemming	99
7.3.1	Algemene toelichting	99
7.3.2	Artikelsgewijze toelichting.....	101
8	Slotbepalingen.....	112

1 Algemene bepalingen

Artikel 1:1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland;
- b. inwoner: iemand met een woonadres in Lansingerland, met inbegrip van diens wettelijk vertegenwoordiger, of een jeugdige die als inwoner kan worden beschouwd op grond van het woonplaatsbeginsel in artikel 1:1 van de Jeugdwet;
- c. ondersteuningsplan:
 - *Professioneel ondersteuningsplan*: een plan met de inventarisatie van de knelpunten, de te behalen resultaten en de meest passende oplossingen dat is opgesteld door een toegangspartij samen met de inwoner dan wel met diens vertegenwoordiger;
 - *Persoonlijk ondersteuningsplan*: een plan met de inventarisatie van de knelpunten, de te behalen resultaten en de meest passende oplossingen dat is opgesteld door de inwoner dan wel diens vertegenwoordiger, Het persoonlijk plan wordt betrokken bij het onderzoek zoals bedoeld onder d;
 - *Familie-ondersteuningsplan*: een plan van aanpak opgesteld door de ouders, samen met bloedverwanten, of anderen die tot de sociale omgeving van de jeugdige behoren. Het familie-ondersteuningsplan wordt betrokken bij het onderzoek zoals bedoeld onder d;
- d. onderzoek: een onderzoek door of namens het college naar de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van een inwoner met een ondersteuningsvraag. Het onderzoek start met een gesprek tussen de inwoner en een toegangspartij;
- e. pgb: persoonsgebonden budget is een bedrag waarmee de inwoner met een ondersteuningsbehoefte zelf een individuele of maatwerkvoorziening kan inkopen;
- f. sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de inwoner een sociale relatie onderhoudt;
- g. toegangspartij: een gemeentelijk consulent jeugd, Wmo of participatie of een door het college gecontracteerde partij die namens het college een onderzoek kan verrichten zoals bedoeld onder d;
- h. voorzieningen:
 - *algemene, overige of vrij toegankelijke voorziening*: aanbod van diensten of activiteiten om de zelfredzaamheid of de participatie te verbeteren of te voorzien in een behoefte aan opvang. Algemene of vrij toegankelijke voorzieningen zijn toegankelijk zonder beschikking.
 - *individuele of maatwerkvoorziening*: voorzieningen om de zelfredzaamheid of de participatie te verbeteren of om te voorzien in de behoefte aan beschermd wonen of opvang zoals bedoeld in de Jeugdwet en de Wmo en een uitkering of bemiddeling naar werk, zoals bedoeld in de Participatiewet. Voor deze voorzieningen wordt een beschikking door de gemeente afgegeven.
 - *voorziggende voorziening*: een voorziening buiten de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet waarop de inwoner aanspraak kan maken, dan wel een beroep kan doen met het oog op zijn hulpvraag.

Artikel 1:2 Strijd met de wet

Indien de uitvoering van een bepaling van deze verordening in voorkomende gevallen in strijd is met de wet, dan geldt de bepaling uit deze verordening in dat geval niet.

Artikel 1:3 Klachtenreglement

Al het handelen van het medewerkers van het college in het kader van uitvoering van de Participatiewet, de Jeugdwet en de Wmo, en de gemeentelijke regelgeving zoals omschreven in deze verordening en de Beleidsregels Sociaal Domein valt onder het geldende gemeentelijk klachtenreglement.

2 Toegang

Artikel 2:1 Begrippen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. expertteam: door het college aangewezen deskundigen die, in het geval dat een individuele of maatwerkvoorziening wordt overwogen, kunnen adviseren over de effectiviteit van de voorziening, dat wil zeggen de mate waarin de voorziening bijdraagt aan het gewenste resultaat;
- b. melding: de meldingsdatum is het startmoment van het onderzoek. De datum van het eerste gesprek met de toegangspartij geldt als de datum van melding en is dus het moment waarop het onderzoek start;
- c. ondersteuningsvraag: de behoefte van een inwoner aan maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en/of een uitkering met bemiddeling naar werk of inkomensondersteuning;
- d. spoedprocedure: een directe verstrekking van een tijdelijke individuele of maatwerkvoorziening in een onvoorziene situatie die geen uitstel verdraagt. Het onderzoek zoals bedoeld onder b. vindt daarna plaats.

Artikel 2:2 Verzoek tot ondersteuning

1. Inwoners kunnen hun ondersteuningsvraag vormvrij (digitaal telefonisch en fysiek) stellen bij een toegangspartij. De toegangspartij bevestigt de ontvangst door het aanmaken van een dossier en door het zo spoedig mogelijk maken van een afspraak voor een gesprek als start van het onderzoek.
2. De toegangspartij wijst de inwoner voorafgaande aan het gesprek op de mogelijkheid gebruik te maken van kosteloze cliëntondersteuning.
3. De toegangspartij wijst de inwoner voorafgaand aan het gesprek op de mogelijkheid van het indienen van een persoonlijk of familie-ondersteuningsplan.
4. In spoedeisende gevallen biedt het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke voorziening, of vraagt het college een spoedmachtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de Jeugdwet.

Artikel 2.3 Onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren

1. De toegangspartij onderzoekt in samenspraak met de inwoner (of zijn ouders) dan wel zijn wettelijk vertegenwoordiger, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 8 weken na ontvangst van de aanvraag:
 - a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de inwoner (en zijn ouders), de veiligheid en ontwikkeling van de jeugdige en de gezinssituatie;
 - b. of sprake is van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de inwoner, opvoedingsproblemen van de ouders of adoptie gerelateerde problemen, en zo ja:
 - 1°. welke problemen of stoornissen dat zijn;
 - 2°. welke ondersteuning, hulp en zorg naar aard en omvang nodig zijn voor de inwoner om, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau, gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren;

- 3°. of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouders en de personen die tot hun sociale omgeving behoren toereikend zijn om zelf de nodige ondersteuning, hulp en zorg te kunnen bieden, en
- 4°. voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen ontoereikend zijn, de mogelijkheden om met de inzet van een andere voorziening, overige voorziening of individuele voorziening te voorzien in de nodige ondersteuning, hulp en zorg;
- c. het gewenste resultaat van het verzoek tot ondersteuning om zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen, opvang of ondersteuning;
 - d. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp het gewenste resultaat te bereiken;
 - e. de mogelijkheden om met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk het gewenste resultaat te bereiken;
 - f. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de inwoner;
 - g. de mogelijkheden om met inzet van algemene of vrij toegankelijke voorzieningen het gewenste resultaat te bereiken;
 - h. de mogelijkheden om met een individuele of maatwerkvoorziening de gewenste resultaten te bereiken;
 - i. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met (zorg)aanbieders en zorgverzekeraars als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en met partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de gewenste resultaten;
 - j. hoe bij de bepaling van de aangewezen vorm van ondersteuning zo goed mogelijk rekening kan worden gehouden met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de inwoner (en zijn ouders), en
 - k. indien van toepassing, hoe de toekenning van een individuele voorziening zo goed mogelijk kan worden afgestemd op andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen.
 - l. hoe bij de keuze van voorzieningen rekening kan worden gehouden met de culturele achtergrond, godsdienstige gezindheid en de levensovertuiging van de inwoner.
 - m. De toegangspartij informeert de inwoner over de hoogte van de bijdrage in de kosten die de inwoner verschuldigd zal zijn en de wijze waarop deze bijdrage wordt geïnd.
 - n. De toegangspartij informeert de inwoner over de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb.
 - o. De inwoner dan wel diens vertegenwoordiger verschaft het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs kan beschikken.
 - p. Bij het onderzoek stelt de toegangspartij de identiteit van de inwoner vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2:4 Het ondersteuningsplan

1. De toegangspartij legt het resultaat en de uitkomsten van het gesprek zoals bedoeld in artikel 2.3 sub 3 a t/m i vast in een ondersteuningsplan. De inwoner krijgt dit ondersteuningsplan binnen de in het gesprek afgesproken termijn.

2. In het ondersteuningsplan staat beschreven welke afspraken er tussen de inwoner en de toegangspartij zijn gemaakt om de zelfredzaamheid of de participatie te verbeteren of om in de behoefte aan beschermd wonen, opvang of ondersteuning te voorzien. In het plan is rekening gehouden met de afstemming van het totaal van de voorzieningen.
3. Opmerkingen of latere aanvullingen van de inwoner worden aan het verslag toegevoegd.
4. Uitsluitend het college kan in het kader van zorgvuldigheid gebruik maken van de bevoegdheid om van belang zijnde en toegankelijke gegevens over de inwoner en zijn situatie ten behoeve van het onderzoek te verzamelen.

Artikel 2:5 De aanvraag voor een individuele of maatwerkvoorziening

1. De inwoner kan een aanvraag voor een individuele voorziening middels een door het college vastgesteld aanvraagformulier schriftelijk of digitaal indienen bij het college.
2. Een aanvraag voor een Wmo voorziening kan niet eerder worden gedaan dan nadat het onderzoek is uitgevoerd.
3. Indien het onderzoek niet binnen de gestelde termijn van zes weken kan worden uitgevoerd, heeft de inwoner de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen voor een Wmo voorziening terwijl het onderzoek nog niet is afgerond (Wmo: art. 2.3.2 lid 9).
4. In afwijking van het eerste lid kan het college een voor akkoord ondertekend ondersteuningsplan als bedoeld in artikel 2:4 als een complete aanvraag voor een individuele of maatwerkvoorziening beschouwen, tenzij het gesprek langer dan drie maanden geleden heeft plaatsgevonden.
5. De aanvraag voor Beschermd Wonen wordt behandeld door de centrumgemeente Rotterdam volgens de daar geldende verordening (versie raadsvoorstel nr. 17bb9026); besluitnummer 17bb9924 e.a).

Artikel 2:6 De beoordeling van de aanvraag

1. De aanvraag voor een individuele of maatwerkvoorziening kan uitsluitend door het college behandeld worden.
2. Afhankelijk van de aard en omvang van de ondersteuningsvraag kan het college een deskundige uit het expertteam raadplegen.
3. Het college is bevoegd de beslistermijn op te schorten indien voor de beoordeling van de aanvraag voor een individuele of maatwerkvoorziening een advies van een deskundige uit het expertteam nodig is.
4. Het college merkt een aanvraag vergezeld van een ondersteuningsplan, dat naar oordeel van het college gedateerde of onvoldoende informatie bevat, aan als een melding.

Artikel 2:7 Expertteam

Het college kan om advies van het expertteam vragen indien:

1. het college dit van belang vindt voor de beoordeling van de aanvraag voor een individuele voorziening;
2. het college een deskundig advies over de effectiviteit van de aangevraagde voorziening nodig acht;
3. het college dat om een andere reden gewenst vindt.

Artikel 2:8 Beslistermijn schuldhulpverlening

De beschikking tot schuldhulpverlening of de afwijzing ervan, bedoeld in artikel 4a, eerste lid, van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, wordt zo spoedig mogelijk genomen echter uiterlijk binnen de wettelijke termijn van 8 weken na de dag waarop het eerste gesprek, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van die wet, heeft plaatsgevonden.

3 Adviesraad Sociaal Domein

Artikel 3:1 Begrippen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. Adviesraad: Adviesraad Sociaal Domein;
- b. Adviesraad Sociaal Domein: een onafhankelijk orgaan bestaande uit personen die vanuit de belangen en ervaringen van de verschillende doelgroepen het college adviseert over de voorbereiding en uitvoering van het beleid op het sociaal domein;
- c. De gemeenteraad van de gemeente Lansingerland, bestaande uit raadsleden en commissieleden;
- d. Sociaal domein: de beleidsterreinen behorende bij de Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet, Jeugdwet en aanpalende wetgeving.

Artikel 3:2 Adviesraad Sociaal Domein

Het college heeft, in het belang van haar goed functioneren, een adviesraad ten behoeve van het overleg met en de vertegenwoordiging van de in de gemeente woonachtige burgers.

Artikel 3:3 Taak

1. De adviesraad is een onafhankelijk adviesorgaan dat het college gevraagd en ongevraagd advies geeft op het gebied van het sociaal domein.
2. De adviesraad heeft als taak om:
 - a. het college te informeren en te adviseren over het gevoerde en nog te vormen beleid in het sociaal domein en de gemeente een onafhankelijke visie te bieden, gestoeld op de kennis en ervaring die vertegenwoordigd zijn in de adviesraad;
 - b. alert te zijn op ontwikkelingen en knelpunten in het sociaal domein en in dat kader een actieve relatie te onderhouden met de diverse organisaties en doelgroepen in het sociaal domein.
3. De adviesraad is niet bevoegd te adviseren over individuele klachten, bezwaarschriften en/of andere zaken die betrekking hebben op individuele burgers, tenzij deze een algemeen signaal representeren.
4. De adviesraad stelt een huishoudelijk reglement vast waarin het praktisch functioneren wordt geregeld.

Artikel 3:4 Samenstelling adviesraad

1. De adviesraad bestaat uit gemiddeld twaalf (kandidaat)leden en een voorzitter.
2. De adviesraad heeft een dagelijks bestuur dat bestaat uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester, waarvan de voorzitter door het college wordt benoemd.
3. Leden moeten kennis, ervaring, affiniteit en/of betrokkenheid hebben met één of meer onderdelen (zoals doelgroepen en beleidsterreinen) op het gebied van het sociaal domein.
4. Leden zijn inwoner van de gemeente Lansingerland.
5. Leden nemen zitting in de adviesraad op persoonlijke titel en niet als vertegenwoordiger van een organisatie.
6. Leden moeten in staat zijn om onafhankelijk te adviseren zonder een eigen en/of organisatiebelang.
7. Het lidmaatschap van de adviesraad is onverenigbaar met het lidmaatschap van de gemeenteraad, de commissies van de gemeenteraad, of van het college.

Artikel 3:5 Benoeming

1. Werving van nieuwe leden vindt plaats door de adviesraad.
2. De leden van de adviesraad en de voorzitter worden na een openbare sollicitatieprocedure en op voordracht van de adviesraad benoemd door het college. Het dagelijks bestuur van de adviesraad motiveert de voordracht van kandidaat-leden aan het college.
3. Wanneer het college besluit de benoeming van een voorgedragen lid van de adviesraad niet over te nemen, zal zij dit schriftelijk motiveren aan het dagelijks bestuur van de adviesraad.
4. Leden kunnen op twee momenten per jaar benoemd worden, te weten op 1 januari en op 1 juli van elk kalenderjaar.
5. De adviesraad draagt een kandidaat uiterlijk een maand voor de beoogde benoemingsdatum voor.
6. De zittingsduur van de leden bedraagt 4 jaar. Een lid kan slechts één keer worden herbenoemd voor een periode van 4 jaar.

Artikel 3:6 Aftreden

1. Het lidmaatschap van de adviesraad eindigt:
 - a. op eigen verzoek;
 - b. bij verhuizing buiten de gemeente Lansingerland;
 - c. bij overlijden;
 - d. na het verstrijken van de zittingsduur van de periode van 4 jaar behoudens herbenoeming;
 - e. bij toetreding tot de gemeenteraad en/of toetreding tot de commissie als (plaatsvervangend) commissielid, of het college dan wel wanneer het lid niet (meer) in staat is om onafhankelijk te adviseren zonder een eigen en/of organisatiebelang;
 - f. na een ontslagbesluit van het college.
2. Bij beëindiging van een lidmaatschap informeert de adviesraad schriftelijk het college.
3. Bij disfunctioneren of langdurig ziekteverzuim van een van de leden kan het dagelijks bestuur van de adviesraad een daartoe strekkend voorstel doen bij het college om het lidmaatschap van het lid op te zeggen.
4. De adviesraad draagt zorg voor een rooster van aftreden. Dit rooster is zodanig dat er voldoende basiskennis geborgd blijft om de continuïteit van het functioneren van de adviesraad te waarborgen. Dit rooster van aftreden wordt opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Artikel 3:7 Openbaarheid vergaderingen

1. De adviesraad vergadert in principe minimaal zes keer per jaar. De vergaderingen van de adviesraad zijn openbaar. De deuren worden gesloten wanneer tenminste drie van de aanwezige leden daarom verzoeken of de voorzitter dit als nodig oordeelt. De adviesraad besluit vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
2. Het dagelijks bestuur van de adviesraad vergadert in principe minimaal zes keer per jaar. De vergaderingen van het dagelijks bestuur zijn niet openbaar.
3. Ten minste twee maal per jaar vindt een overlegvergadering plaats met de portefeuillehouder(s) van het sociaal domein. Deze overlegvergadering wordt voorgezeten door de voorzitter van de adviesraad.

Artikel 3:8 Advisering

1. Het college voorziet de adviesraad van alle gemeentelijke informatie die nodig is voor zijn functioneren en betreft de adviesraad in een vroegtijdig stadium bij de ontwikkeling van nieuw beleid.
2. Het college kan onderwerpen middels een schriftelijke adviesaanvraag voorleggen aan de adviesraad. In de aanvraag wordt expliciet vermeld over welke punten advies wordt gevraagd.
3. De adviesraad brengt binnen drie weken na ontvangst van de adviesaanvraag schriftelijk advies uit aan het college. Deze termijn kan worden verlengd, in overleg met de betrokken ambtenaar, tot zes weken indien het gaat om een beleidsvraag van grotere omvang, complex beleid en/of nieuw beleid.
4. Voorafgaande aan het uitbrengen van het advies kan (op verzoek van de adviesraad) de betrokken ambtenaar toelichting geven over lopend beleid, de invloed van nieuw (rijks)beleid en/of over plannen van het college op het gebied van het sociaal domein.
5. Het college geeft binnen een redelijke termijn een schriftelijke reactie aan de adviesraad op een aan het college uitgebracht advies.
6. Indien het college het advies van de adviesraad niet overneemt, deelt het college dat schriftelijk en gemotiveerd mee aan de adviesraad. Wanneer het een voorstel aan de gemeenteraad betreft, neemt het college deze afwijking en motivatie op in het raadsvoorstel.

Artikel 3:8a Geheimhouding

1. Het college verstrekt de adviesraad informatie onder de verplichting tot geheimhouding.
2. De verplichting tot geheimhouding vervalt niet door beëindiging van het lidmaatschap van de adviesraad.
3. De verplichting tot geheimhouding eindigt in ieder geval wanneer de betreffende informatie openbaar wordt gemaakt.

Artikel 3:9 Budget en faciliteiten

1. Voor het uitvoeren van de taken van de adviesraad vraagt de adviesraad subsidie aan bij de gemeente. Subsidie is bedoeld voor:
 - a. het faciliteren van de adviesfunctie;
 - b. de kosten van deskundigheidsbevordering;
 - c. de kosten voor onderzoek en raadpleging;
 - d. het inhuren van secretariële ondersteuning en/of verslaglegging.
2. De subsidie is inclusief de vacatiegelden van de leden, welke door de penningmeester aan de leden wordt uitbetaald.
3. Over de besteding van de subsidie als bedoeld in het eerste lid onder a t/m d wordt jaarlijks door de adviesraad voor 1 juni verantwoording afgelegd in een financieel jaarverslag. In het jaarverslag wordt tevens aandacht besteed aan het functioneren van de adviesraad.
4. Vergaderzalen in het gemeentehuis worden kosteloos ter beschikking gesteld voor vergaderingen van de adviesraad binnen de gebruikelijke openingstijden van het gemeentehuis.
5. Indien er subsidiegeld overblijft wordt dit teruggevorderd door de gemeente, of verrekend met de subsidie van het daaropvolgende jaar.

Artikel 3:10 Slotbepalingen

1. Wijziging of intrekking van deze verordening kan alleen nadat de adviesraad daarover advies heeft gegeven.
2. In gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college, na daartoe advies te hebben ingewonnen van deze adviesraad.
3. Opheffing van de adviesraad kan slechts geschieden bij besluit van burgemeester en wethouders, na het horen van de adviesraad.

4 Maatschappelijke ondersteuning

4.1 Algemene bepalingen

Artikel 4:1 Begrippen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. algemeen gebruikelijke voorziening: een voorziening (dienst, activiteit of andere maatregel) waarvan, gelet op de omstandigheden, aannemelijk is dat de inwoner daarover, ook als hij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken;
- b. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4 en 2.1.4a van de wet;
- c. maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:
 1. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
 2. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
 3. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- d. meerkosten: kosten die uitgaan boven de kosten die als algemeen gebruikelijk zijn te beschouwen;
- e. uitvoeringsbesluit: Uitvoeringsbesluit Wmo;
- f. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

Artikel 4:2 Overige

Alle begrippen die in dit hoofdstuk worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet maatschappelijke ondersteuning, het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning en de Algemene wet bestuursrecht.

4.2 Procedure

Artikel 4:3 Criteria voor maatwerkvoorziening

1. Een inwoner komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid of participatie:
 - a. ter compensatie van de beperkingen, chronische, psychische, fysieke of psychosociale problemen, als gevolg waarvan de inwoner niet voldoende in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en voor zover de inwoner deze beperkingen naar het oordeel van het college niet kan verminderen of wegnemen;
 - b. als de maatwerkvoorziening, rekening houdend met de uitkomsten van het in het hoofdstuk twee bedoelde onderzoek, een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de inwoner in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

2. Tijdens een onderzoek naar de inzet van een maatwerkvoorziening wordt eerst onderzocht of de gewenste resultaten behaald kunnen worden
 - a. op eigen kracht;
 - b. met gebruikelijke hulp;
 - c. met mantelzorg;
 - d. met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk;
 - e. met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen;
 - f. met gebruikmaking van algemene voorzieningen;
 - g. met gebruikmaking van andere voorzieningen.
3. Voorzieningen die worden verstrekt dienen de goedkoopst passende voorziening te zijn.
4. Een inwoner komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening voor de periode die noodzakelijk is om het gewenste resultaat te bereiken.

Artikel 4:4 Voorwaarden en weigeringsgronden

1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
 - a. indien de hulpvrager geen inwoner is van de gemeente Lansingerland; een uitzondering hierop vormen inwoners die hun laatste woonadres in Lansingerland hebben, maar (tijdelijk) gebruik maken van vrouwenopvang of een vorm van maatschappelijke opvang;
 - b. voor zover voor de noodzaak tot ondersteuning een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat;
 - c. voor zover de inwoner op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk de beperkingen kan wegnemen;
 - d. voor zover de inwoner met gebruikmaking van algemene voorzieningen de beperkingen kan wegnemen;
 - e. indien de voorziening algemeen gebruikelijk is;
 - f. indien er een voorliggende voorziening is;
 - g. indien het een voorziening betreft waarover de inwoner al beschikt of kan beschikken vóór de melding tenzij er alsnog melding is gedaan binnen 30 dagen nadat er over de voorziening wordt beschikt of kan worden beschikt en de noodzaak van de voorzieningen redelijkerwijs nog is vast te stellen;
 - h. indien de gevraagde voorziening al eerder op grond van een wettelijke bepaling of regeling is verstrekt en de afschrijftermijn nog niet verstreken is;
 - i. indien de inwoner, na onderzoek, nalatigheid en onverantwoordelijk handelen kan worden verweten, in het gebruik van een geboden voorziening.
 - j. indien een inwoner zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning redelijkerwijs van tevoren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen.
2. Geen maatwerkvoorziening in de vorm van een woonvoorziening wordt verstrekt:
 - a. voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen;
 - b. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting;

- c. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan voorzieningen ten behoeve van de toegankelijkheid van deze ruimte;
 - d. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is;
 - e. indien de inwoner niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college;
 - f. Indien de aanvraag voorzienbaar was op basis van de beperking die inwoner ondervindt.
3. Als er meerdere adequate voorzieningen zijn waarmee inwoner in zijn vervoersbehoefte kan voorzien, dan wordt er gekozen voor de goedkoopste. Het primaat hierbij ligt bij de collectieve vervoersvoorziening.

Artikel 4:5 Oproep personen

Het college is bevoegd om ten behoeve van het onderzoek de inwoner of bij gebruikelijke hulp de personen die tot de leefeenheid van de inwoner behoren:

- a. uit te nodigen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen;
 - b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door één of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen;
- voor zover dit van belang is voor de beoordeling van de aanspraak op een maatwerkvoorziening.

Artikel 4:6 Beschikking

- 1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening, wordt aangegeven of deze als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget wordt verstrekt en op welke wijze bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
- 2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. de ingangsdatum, de omvang en duur van de verstrekking;
 - c. de kostprijs van de voorziening;
 - d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is.
- 3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. aan welk resultaat het persoonsgebonden budget kan worden besteed;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget;
 - c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen;
 - d. de ingangsdatum, de omvang en duur van de verstrekking;
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en
 - f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is.

Artikel 4:7 Persoonsgebonden budget

- 1. Om voor een pgb in aanmerking te komen dient de inwoner in een persoonlijk pgb-plan toe te lichten dat een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb aantoonbaar tot een goede,

- doelmatige en effectieve ondersteuning leidt en dat zorg in natura niet passend is. De inwoner maakt hiermee een bewuste keuze voor het pgb.
2. Indien voldaan wordt aan de voorwaarden onder lid 1 kan het pgb aangewend worden als beloning aan iemand in het sociale netwerk indien de zorg de gebruikelijke hulp overstijgt.
 3. Het tarief voor een pgb:
 - a. is gebaseerd op de frequentie van de in te zetten ondersteuning en/of het resultaat, en hangt af van de uitvoering. Er wordt rekening gehouden met een verschil tussen professionele inzet (beroepsmatig) en niet-professionele inzet (informele hulp);
 - b. is toereikend om effectieve en kwalitatief goede ondersteuning in te kopen, en;
 - c. bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst passende maatwerkvoorziening in natura.
 4. In het geval de maatwerkvoorziening een hulpmiddel betreft wordt het bedrag aangevuld met een bedrag voor het onderhoud gedurende de duur van de verstrekking.
 5. De hoogte van het pgb voor dienstverlening is opgebouwd uit verschillende kostencomponenten zoals salaris, vervanging tijdens vakantie, verzekeringen en reiskosten;
 6. Een pgb dient door de inwoner binnen drie maanden na toekenning te worden aangewend ten behoeve van het resultaat waarvoor het is verstrekt.
 7. De hoogte van het pgb is afhankelijk van de persoon die de dienstverlening uitoefent. Het tarief:
 - a. is gebaseerd op de frequentie van de in te zetten ondersteuning en hangt af van de uitvoering
 - b. er wordt rekening gehouden met een verschil tussen gediplomeerde en niet-professionele inzet;
 - c. is toereikend om effectieve en kwalitatief goede ondersteuning in te kopen, en;
 - d. bedraagt ten hoogste de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura.
 8. pgb bedragen worden jaarlijks geïndexeerd, afgerond op hele euro's:
 - a. Niet professionele hulpverlening: overeenkomstig de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex van het CBS (peildatum oktober van het lopende jaar).
 - b. Professionele hulpverlening: volgens indexatiepercentages die contractueel zijn vastgelegd in contracten voor zorg in natura, gebaseerd op het OVA percentage (Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling peildatum juli).
 - c. pgb voorzieningen: overeenkomstig de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex van het CBS (peildatum oktober van het lopende jaar).

Artikel 4:8 Hoogte Persoonsgebonden budget

1. Niet-professionele hulpverleners
Hulpverleners die als niet-professioneel worden aangemerkt en mensen uit het sociaal netwerk krijgen het volgende tarief:
 - a. Individuele begeleiding: € 13,00 per uur;
 - b. Kortdurend verblijf: maximaal € 32,00 per etmaal (tegemoetkoming in de kosten)
 - c. Hulp bij het huishouden: € 13,00 per uur
2. Hulpmiddelen
De bedragen voor een pgb voor een hulpmiddel worden bepaald als tegenwaarde van het hulpmiddel dat de aanvrager op dat moment ontvangen zou hebben als het in natura zou zijn verstrekt. Was dat

een niet nieuwe voorziening geweest, dan wordt de tegenwaarde daarop gebaseerd met een looptijd gelijk aan de verkorte afschrijvingstermijn, rekening houdend met onderhoud en verzekering. Was de naturaverstrekking een nieuwe voorziening geweest, dan wordt de tegenwaarde daarop gebaseerd, rekening houdend met een eventueel door de gemeente te ontvangen korting en rekening houdend met onderhoud en verzekering.

Het pgb voor een sportrolstoel of andere sportvoorziening is mede bestemd als tegemoetkoming in aanschaf, het onderhoud, de reparaties en de aanpassingen van de voorziening voor een periode van 3 jaar en bedraagt maximaal € 3.146. Tenzij de aanvrager kan aantonen dat dit bedrag niet kostendekkend is, in dat geval is sprake van maatwerk.

3. Verhuizing

Het pgb voor een verhuizing bedraagt maximaal € 2.706. Tenzij de aanvrager kan aantonen dat dit bedrag niet kostendekkend is, in dat geval is sprake van maatwerk.

4. Toegankelijk maken woning

Het pgb dat maximaal verstrekt wordt voor het toegankelijk maken van een woning bedraagt € 2.967. Tenzij de aanvrager kan aantonen dat dit bedrag niet kostendekkend is, in dat geval is sprake van maatwerk.

5. Tijdelijke huisvesting

In de gemeente Lansingerland worden de werkelijke kosten van huur van de door betrokkene bewoonde woning vergoed voor zover het de meerkosten betreft.

6. Vervoerskosten

Het pgb bedraagt voor een vervoersvoorziening maximaal:

- a. Taxikostenvergoeding € 2.016 per jaar
- b. Rolstoeltaxikostenvergoeding € 2.486 per jaar

Tenzij de aanvrager aantoont dat dit niet kostendekkend is.

7. Aanpassingen eigen auto of wanneer het minderjarigen betreft, de auto van de ouders

Het pgb voor noodzakelijke aanpassingen en in aanmerking komende kosten voor een eigen auto bedraagt 100% van de noodzakelijke kosten op basis van de goedkoopste compenserende voorziening.

8. Aanpassing van een scootmobiel en rolstoel

Het pgb bedraagt 100% van de noodzakelijke kosten op basis van de goedkoopste compenserende voorziening. Onder de noodzakelijke kosten worden ook verstaan de kosten van verzekering, onderhoud, reparatie en stalling.

9. Indien de woonvoorziening bestaat uit een woningsanering welke blijkt een medisch advies noodzakelijk is wegens huisstof- of huismijtallergie, astma of chronische bronchitis, dan bedraagt de financiële tegemoetkoming maximaal de goedkoopst adequate optie uit de Nibud prijzenlijst.

4.3 Bijdrage in de kosten

Artikel 4:9 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen of pgb's

1. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening of pgb, zolang de inwoner van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt.

2. De bijdragen voor maatwerkvoorzieningen of pgb zijn gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste €19,00 per maand per huishouden, tenzij overeenkomstig artikel 2.4.1a, vijfde lid, van de wet of hoofdstuk 3 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen of lagere eigen bijdrage is verschuldigd.
3. Een inwoner is een bijdrage verschuldigd in de kosten voor het gebruik van collectief vervoer, bestaande uit een opstaptarief van € 0,96 (per enkele reis) en een bedrag van € 0,14 per kilometer.
4. In afwijking van het eerste lid is geen eigen bijdrage verschuldigd voor de volgende maatwerkvoorzieningen:
 - a. Rolstoelen
 - b. Een maatwerkvoorziening in natura of een persoonsgebonden budget ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige inwoner tot het achttiende levensjaar.
 - c. onderhoud en reparatie voor een voorziening
 - d. Niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens. Voor deze groep is de eigen bijdrage op nihil gesteld.
 - e. De maatwerkvoorziening arbeidsmatige dagbesteding voor inwoners met een indicatie beschut werk die op de wachtlijst staan voor een beschutte werkplek.
 - f. De maatwerkvoorziening Wmo-begeleiding groep met het doel activering naar re-integratie voor bijstandsgerechtigde inwoners voor een begeleidingstraject van maximaal 116 dagdelen, onafhankelijk van de duur genoemd in de indicatie.
 - g. De verhuiskostenvergoeding
5. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura is bepaald door de contractuele afspraken tussen de gemeente en de aanbieder.

4.4 Kwaliteit en veiligheid

Artikel 4:10 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen door:
 - a. voldoende deskundigheid van beroepskrachten;
 - b. afstemming van de ondersteuning op de persoonlijke situatie van de cliënt;
 - c. afstemming van de ondersteuning op andere vormen van zorg en hulp;
 - d. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Het college kan nadere regels stellen over verdere eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks klantervaringsonderzoek en het zo nodig in overleg met de inwoner ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.
4. Voor de kwaliteitseisen op begeleiding, dagbesteding en hulp bij het huishouden, hanteren we de kwaliteitseisen van GGD Haaglanden. GGD Haaglanden voert het toezicht op de kwaliteitseisen van deze voorzieningen uit.

Artikel 4:11 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
- c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg; en
- e. kosten voor bijscholing van personeel,
- f. de marktprijs van de voorziening,
- g. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst
- h. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
 - aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;
 - instructie over het gebruik van de voorziening;
 - onderhoud van de voorziening, en
 - verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden.

Artikel 4:12 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de levering van een voorziening door een aanbieder en heeft daartoe een toezichthouder als bedoeld in artikel 6.1 van de wet aangewezen.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthouder.
3. De toezichthouder doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

4.5 Waardering en ondersteuning van mantelzorgers

Artikel 4:13 Waardering en ondersteuning mantelzorgers

1. Het college draagt zorg voor een blijk van waardering voor mantelzorgers en voor de ondersteuning van mantelzorgers ter voorkoming van overbelasting door advies, ondersteunende diensten, respijtzorg en emotionele steun.
2. Het college kan bij nadere regeling regels stellen over op welke wijze zorg wordt gedragen voor de blijk van waardering voor mantelzorgers en de ondersteuning van mantelzorgers in de gemeente.

4.6 Klachten, medezeggenschap en inspraak

Artikel 4:14 Klachtregeling

1. Aanbieders dienen te beschikken over een regeling voor de afhandeling van klachten van inwoners ten aanzien van maatwerkvoorzieningen.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 4:15 Medezeggenschap

1. Aanbieders dienen te beschikken over een regeling voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van maatwerkvoorzieningen.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

4.7 Blijverslening

Artikel 4:15a Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. aanvrager: een woningeigenaar die een aanvraag voor een Blijverslening doet. Bij twee of meer eigenaren gelden deze gezamenlijk als aanvrager.
- b. Blijverslening: een lening die, na toewijzing door het college, door SVn kan worden verstrekt aan een aanvrager ten behoeve van de financiering van de door het college aanvaarde werkelijke kosten van de maatregelen, die worden getroffen in de woning ten behoeve van een (toekomstige) zorgvraag van de inwoner.
- c. maatregelen: maatregelen en voorzieningen gericht op woningaanpassing.
- d. SVn: Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, statutair gevestigd te Hoevelaken en kantoorhoudende te Amersfoort, financiële dienstverlener, geregistreerd onder AFM-vergunningnummer 12013647.
- e. werkelijke kosten: de kosten van materialen en werkzaamheden voor zover noodzakelijk voor het treffen van maatregelen, eventueel vermeerderd met de bijkomende kosten voor het verkrijgen van de Blijverslening en de kosten van door een deskundig vakbedrijf terzake van deze maatregelen in rekening gebrachte arbeidsuren en verminderd met de van derden ontvangen of nog te ontvangen tegemoetkomingen (subsidies) in deze kosten.

Artikel 4:15b Blijverslening en toepassingsbereik

1. Het college kan de consumptieve of hypothecaire verstrekking van een Blijverslening voorlopig toewijzen aan een aanvrager, die blijkens zijn aanvraag voldoet aan de volgende voorwaarden.
 - a. De aanvrager is een woningeigenaar met een zorgvraag die aanpassing van de woning vereist of een woningeigenaar die de woning levensloopbestendig wil maken.
 - b. Ten minste een van de aanvragers van een Blijverslening die consumptief wordt verstrekt is jonger dan 76 jaar op het moment van het indienen van de aanvraag Blijverslening.
 - c. De aanvrager bewoont de woning waarvoor een Blijverslening wordt aangevraagd zelf.
2. Het college kan de consumptieve of hypothecaire verstrekking van een Blijverslening voorlopig toewijzen, indien de aanvraag betrekking heeft op realiseerbare maatregelen die aantoonbaar bijdragen aan het aanpassen van de woning aan een zorgvraag of het levensloopbestendig maken van een woning.
3. Het college kan de voorwaarden in dit artikel in lid 1 onder a en in lid 2 nader uitwerken.

Artikel 4:15c Budget voor Blijversleningen

1. Het budget voor de uitkering van Blijversleningen bedraagt € 75.375,- per jaar.

2. Het college kent alleen Blijversleningen toe voor zover het vastgestelde budget hiervoor toereikend is.

Artikel 4:15d Hoogte Blijverslening

1. Het college verstrekt Blijversleningen consumptief met een hoogte van minimaal € 2.500,- en maximaal € 10.000,-.
2. Het college verstrekt Blijversleningen hypothecair met een hoogte van minimaal € 2.500,- en maximaal € 30.000,-.

Het college bepaalt of er bij de Blijverslening die hypothecair wordt verstrekt een deel aflossingsvrij is toegestaan.

Artikel 4:15e Gronden voor afwijzing van een aanvraag of het intrekken van een toewijzing

1. Het college wijst een aanvraag af of trekt een toewijzingsbesluit Blijverslening in, indien:
 - a. Er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen.
 - b. Het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren.
 - c. Er niet is voldaan aan de voorschriften en/of bepalingen van SVn, zoals die op het moment van aanbieden door SVn zijn opgenomen in de dan geldende SVn Informatiemap, die door SVn wordt uitgereikt aan de aanvrager bij het sluiten van de overeenkomst van geldlening.
 - d. SVn een negatieve krediettoets uitbrengt.
 - e. De Blijverslening is toegekend of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens.
 - f. De aanvraag bij het college is ingediend ná het treffen van de maatregelen.
2. Het college onderzoekt uit het oogpunt van rechtmatigheid, al dan niet steekproefsgewijs, de besteding van de Blijverslening.

4.8 Slotbepalingen

Artikel 4:16 Nadere regels en hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin dit onderdeel niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van dit onderdeel.
3. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de inwoner afwijken van de bepalingen van dit onderdeel indien toepassing van dit onderdeel tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

5 Jeugdhulp

Artikel 5:1 Begrippen

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. ouder: ouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder;
- b. individuele voorziening: op de jeugdige of zijn ouders toegesneden voorziening als bedoeld in artikel 5:2, tweede lid;
- c. voorliggende voorziening: voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 5:2, eerste lid;
- d. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8:1:1 van de wet, zijnde een door het college verstrekt budget aan een jeugdige of zijn ouders, dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken;
- e. wet: Jeugdwet.

Artikel 5:2 Vormen van jeugdhulp

1. De volgende voorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:
 - a. preventieve diensten ten behoeve van opgroeien en opvoeden, zoals:
 - 1) informatie, advies en training
 - 2) jeugdgezondheidszorg
 - 3) opvoedondersteuning
 - b. lichte ambulante jeugd- en opvoedhulp
2. De volgende individuele voorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:
 - a. GGZ Basis
 - b. Diagnose en behandeling ernstig enkelvoudige dyslexie
 - c. Begeleiding Ambulant
 - d. Behandeling Groep
 - e. Behandeling Individueel
 - f. Dagbesteding
 - g. Kortdurend Verblijf
 - h. Vervoer
 - i. A: Pleegzorg
 - j. B1: Opname
 - k. B2: Gesloten Jeugdhulp
 - l. B3: Opname met behandeling
 - m. B4: Gedwongen opname
 - n. C1: Langdurig verblijf Gezinshuis
 - o. C2: Langdurig Verblijf Training Zelfstandig Wonen
 - p. C3: Langdurig verblijf Open Residentieel
 - q. D: Steun, hulp of behandeling
 - r. E: Ambulante hulpverlening in thuissituatie
 - s. F: Crisishulp
 - t. G: Opt-Out ivm privacyverklaring GRJR

- u. H: Laag frequente medicatie
- v. Onderwijszorgarrangement
- w. Pak je kans

Artikel 5:3 Toegang Jeugdhulp

1. Het college zorgt voor de inzet van Jeugdhulp via de toegang (zie hoofdstuk 2).
2. Het college zorgt voor de inzet van jeugdhulp na een verwijzing door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts naar een jeugdhulpaanbieder, als en voor zover genoemde jeugdhulp-aanbieder van oordeel is dat inzet van jeugdhulp nodig is.
3. Het college zorgt voor inzet van de jeugdhulp die de rechter of de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van een kinderschermingsmaatregel, die de rechter, het openbaar ministerie, de selectiefunctionaris, de inrichtingsarts of de directeur van de justitiële inrichting nodig achten bij de uitvoering van een strafrechtelijke beslissing, of die de gecertificeerde instelling nodig acht bij de uitvoering van jeugdreclassering.
4. Het college informeert huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen welke jeugdhulp bij welke aanbieder gecontracteerd is dan wel waar deze informatie beschikbaar is.
5. Als de jeugdige of zijn ouders na een verwijzing door huisarts, medisch specialist of jeugdarts kiezen voor een aanbieder van jeugdhulp die geen contract of subsidierelatie met de gemeente heeft en het college soortgelijke jeugdhulp wel kan laten leveren door een jeugdhulpaanbieder waarmee de gemeente een contract of subsidierelatie heeft, vergoedt het college deze andere keuze niet.
6. De verwijzing van huisarts, medisch specialist of jeugdarts is maximaal 1 jaar geldig.

Artikel 5:4 Algemene criteria voor het toekennen van individuele voorzieningen

1. Een jeugdige komt in aanmerking voor een individuele voorziening voor zover het college heeft vastgesteld dat de jeugdige geen of slechts ten dele een oplossing voor zijn hulpvraag kan vinden:
 - a. op eigen kracht, al dan niet met zijn ouders of andere personen uit zijn netwerk; of
 - b. door gebruik te maken van een overige voorziening; of
 - c. door gebruik te maken van de mogelijkheden in het kader van andere voorliggende voorzieningen of regelgeving.
2. Het college zet de goedkoopst adequate individuele voorziening in.
3. Het college vergoedt jeugdhulp niet met terugwerkende kracht.

Artikel 5:5 Aanvraag individuele voorziening

1. Een aanvraag voor een individuele voorziening wordt ingediend door middel van ondertekening van het in artikel 2:4, tweede lid genoemde ondersteuningsplan waarin naast het gespreksverslag een ondersteuningsplan is opgenomen.
2. Een aanvraag voor een individuele voorziening kan ook via een daartoe ter beschikking gesteld aanvraagformulier worden ingediend.
3. In afwijking van het eerste en tweede lid, kan het college in het dringende belang van de cliënt besluiten om een individuele voorziening ambtshalve te verstrekken indien en zolang het niet mogelijk is dat hiervoor door of namens de cliënt een aanvraag wordt ingediend.
4. De cliënt ontvangt een beschikking op een aanvraag voor een individuele voorziening waaruit concreet blijkt welke voorziening in natura of als pgb aan de cliënt wordt verstrekt; of op welke gronden deze wordt geweigerd.

5. Het bepaalde in lid 4 is van overeenkomstige toepassing indien de cliënt in het gesprek uitdrukkelijk kenbaar heeft gemaakt zich niet te kunnen verenigen met een beslissing op het gebied van basis-hulp zoals bedoeld in artikel 5.2, eerste lid.

Artikel 5:6 Overige toegangsmogelijkheden jeugdhulp (vervallen)

Artikel 5:7 Spoedeisende ondersteuning

Het college kan in spoedeisende gevallen, daaronder begrepen de gevallen waarin terstond opvangnoodzakelijk is, al dan niet in verband met risico's voor de veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, na een melding besluiten om onverwijld en zo nodig ambtshalve, een tijdelijke individuele voorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomst van het onderzoek, bedoeld in artikel 2:3 of de aanvraag van cliënt. Indien er sprake is van spoedeisende jeugdhulp, treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke individuele voorziening en vraagt het college zo nodig een spoedmachtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in artikel 6:1:3, juncto artikel 6:1:8, van de Jeugdwet.

Artikel 5:8:1 Verlening arrangementen individuele voorzieningen jeugdhulp

1. Het college verleent een individuele voorziening binnen een arrangement van één of meerdere van de volgende resultaatgebieden:
 - a. ondersteunen van het sociaal en persoonlijk functioneren;
 - b. herstel, vermindering, stabilisatie stoornis jeugdige;
 - c. opvoeding, versterken mogelijkheden ouders.
2. Het college zet de volgende ondersteuningselementen in wanneer deze aanvullend nodig zijn om de in het eerste lid genoemde resultaten te bereiken:
 - a. vervangende opvoeding;
 - b. dagbehandeling of dagbesteding;
 - c. mantelzorgondersteuning.
3. Het college kan daarnaast zorgdragen voor een individuele voorziening in de vorm van een vervoersvoorziening voor het vervoer van een jeugdige van en naar de locatie waar de jeugdhulp wordt geboden, indien deze voorziening noodzakelijk is in verband met een medische noodzaak of beperkingen in de zelfredzaamheid.
4. Het college stelt de omvang van de voorziening, bedoeld in het eerste lid, en de ondersteunings-elementen, bedoeld in het tweede lid, vast in de intensiteitstreden "beperkt", "midden" of "intensief", dan wel een combinatie daarvan, afhankelijk van de omvang van de ondersteuningsbehoefte en de zorgwaarde van de cliënt.

Artikel 5:8:2 Algemene criteria individuele voorziening voor jeugdhulp (vervallen)

Artikel 5:8:3 Aanvullende criteria voor het resultaatgebied sociaal en persoonlijk functioneren

Een jeugdige kan in aanmerking komen voor een individuele voorziening binnen het resultaatgebied sociaal en persoonlijk functioneren als hij in het dagelijks functioneren beperkingen ondervindt in relatie tot een of meerdere van de volgende aspecten en de gebruikelijke hulp door de ouders hier niet in kan voorzien:

- a. het krijgen of behouden van structuur of regie;
- b. het aanleren van praktische vaardigheden;
- c. het behoud of de vergroting van de zelfstandigheid;
- d. het aanleren van sociale vaardigheden;
- e. het langdurig ondersteunen bij zijn functioneren en het al dan niet deels overnemen hiervan;
- f. het leren omgaan met zijn beperkingen.

Artikel 5:8:4 Aanvullende criteria voor het resultaatgebied herstel, vermindering, stabilisatiestoornis jeugdige

Een jeugdige kan in aanmerking komen voor een individuele voorziening binnen het resultaatgebied herstel, vermindering, stabilisatie stoornis jeugdige, als er bij hem in relatie tot één of meerdere van de volgende aspecten aanwijzingen zijn voor een tijdelijke of blijvende stoornis of beperking, of delict gedrag als gevolg van een stoornis of beperking waarvoor behandeling noodzakelijk is.

- a. het nodig hebben van diagnostiek als onderdeel van behandeling;
- b. het blijf geven van een behoefte aan stabilisering, vermindering, behandeling en opheffing van de stoornis of beperking en het leren omgaan hiermee;
- c. het verbeteren of stabiliseren van het functioneren van de jeugdige in één of meerdere domeinen zoals gezin en vrije tijd;
- d. het verlagen van recidiverisico.

Artikel 5:8:5 Aanvullende criteria voor het resultaatgebied opvoeding en versterking mogelijkheden ouders

Een jeugdige kan in aanmerking komen voor een individuele voorziening binnen het resultaatgebied opvoeding en versterking mogelijkheden ouders, als zijn ouders, afgemeten aan één of meerdere van de volgende aspecten, ondersteuning bij hun opvoedingsvaardigheden nodig hebben bij:

- a. het te allen tijde kunnen waarborgen van de veiligheid van de jeugdige;
- b. het stimuleren van de sociale en emotionele ontwikkeling van de jeugdige in de zin van het voorkomen van emotionele verwaarlozing;
- c. het kunnen omgaan met de specifieke kenmerken die horen bij de stoornis, ontwikkelingsstoornis of gedragsproblemen van de jeugdige;
- d. het kunnen aanpassen van het opvoedersgedrag bij de ontwikkelingsleeftijd van de jeugdige;
- e. het aandacht kunnen hebben en kunnen zorgdragen voor de gezondheid van de jeugdige;
- f. het kunnen zorgdragen voor deelname van de jeugdige aan onderwijs of vormen van daghulp;
- g. het kunnen ontwikkelen van een voor de jeugdige steunend netwerk.

Artikel 5:8:6 Aanvullende criteria voor het ondersteuningselement vervangende opvoeding jeugdige

Het college zet ondersteunende vervangende opvoeding voor de jeugdige in, als gedurende een behandelingssituatie hulp vanwege een of meerdere van de volgende omstandigheden niet in de thuissituatie kan worden geboden:

- a. de opvoedsituatie is niet veilig genoeg voor de jeugdige;
- b. de jeugdige vormt een gevaar voor zichzelf of de omgeving, welk gevaar niet door de opvoeders, al dan niet in combinatie met ambulante hulp, kan worden weggenomen;
- c. de noodzakelijke hulp aan de jeugdige kan niet in afdoende mate door de opvoeders of ambulante hulp worden geboden;
- d. vervangende opvoeding levert betere en effectievere hulp aan de jeugdige op.

Artikel 5:8:7 Aanvullende criteria voor het ondersteuningselement dagbehandeling of dagbesteding

Het college zet ondersteunende dagbehandeling of dagbesteding in, als een of meerdere van de volgende omstandigheden aan de orde zijn:

- a. vanwege een beperking of stoornis is het voor de jeugdige niet mogelijk om, al dan niet tijdelijk, deel te nemen aan onderwijs;
- b. de jeugdige heeft een stoornis of beperking die met dagbehandeling effectief te behandelen is;
- c. de jeugdige is gebaat bij het aanleren van vaardigheden in het kader van sociaal en persoonlijk functioneren, waaronder het verkrijgen van een dagstructuur.

Artikel 5:8:8 Aanvullende criteria voor het ondersteuningselement mantelzorgondersteuning (vervallen)

Artikel 5:8:9 Waakvlamfunctie jeugdhulp (vervallen)

Artikel 5:8:10 Zeventien en een half-jarigen

Het college kan een jeugdige, die de leeftijd van 18 jaar bijna heeft bereikt en naar verwachting een voort-durende behoefte aan ondersteuning zal hebben na het bereiken van de leeftijd van 18 jaar, ondersteuning aanbieden in het kader van de Wmo 2015.

Artikel 5:8:11 Voortzetting jeugdhulp na 18 jaar

Het college kan besluiten om de ondersteuning aan een jeugdige, als bedoeld in artikel 1:1, onder paragraaf 3 van de Jeugdwet, na het bereiken van de leeftijd van 18 jaar voort te zetten of te hervatten, indien de ondersteuning niet, niet adequaat of niet volledig in de vorm van ondersteuning op grond van de Wmo 2015 kan worden verstrekt.

Artikel 5:8:12 Aanvullende criteria vaktherapie

Vaktherapie kan uitsluitend worden ingezet in combinatie met een behandeling en voor een maximaal aantal van 12 sessies van 1 uur.

Artikel 5:8:13 Aanvullende criteria dierentherapie

Dierentherapie komt alleen voor vergoeding in aanmerking als deze de therapie in combinatie met een behandeling wordt uitgevoerd en als deze wordt uitgevoerd door een hulpverlener met BIG- of SKJ-registratie, de aanbieder een keurmerk heeft en de inzet van dieren als middel is onderbouwd in een resultaatgericht hulpverleningsplan.

Artikel 5:8a Afgifte beschikking

Het college legt de te verlenen individuele voorziening, dan wel het afwijzen daarvan, in alle gevallen vast in een beschikking aan de jeugdige of zijn ouders.

Artikel 5:9 Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een individuele voorziening wordt in ieder geval aangegeven of de voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een voorziening in natura wordt in de beschikking vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn;
 - b. wat de ingangsdatum, omvang en duur van de verstrekking is;
 - c. welke gecontracteerde of gesubsidieerde aanbieder van jeugdhulp de voorziening verstrekt, en
 - d. indien van toepassing, welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een voorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb moet worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe deze is berekend;
 - d. welke voorwaarden aan het pgb verbonden zijn;
 - e. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld;
 - f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb, en
 - g. dat de jeugdige of zijn ouders op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling doet van gewijzigde feiten en/of omstandigheden.

Artikel 5:10 Regels voor persoonsgebonden budget

Indien de jeugdige of zijn ouders dit wenst, verstrekt het college hun een pgb dat hem in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken.

1. Conform artikel 8.1.1 van de Jeugdwet verstrekt het college aan de jeugdige of zijn ouders alleen een pgb, indien:
 - a. de jeugdige of zijn ouders naar het oordeel van het college op eigen kracht voldoende in staat is tot een redelijke waardering van de belangen ter zake dan wel met hulp uit hun sociale netwerk dan wel een curator, bewindvoerder, mentor of gemachtigde, in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
 - b. naar het oordeel van het college de jeugdige of zijn ouders zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij de individuele voorziening die wordt geleverd door een aanbieder, niet passend acht; en
 - c. naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort en die de inwoner van het budget wil betrekken, van goede kwaliteit is en bijdraagt aan het beoogde resultaat.

2. De hoogte van een pgb
 - a. wordt vastgesteld aan de hand van een door de jeugdige of zijn ouders opgesteld plan waarin in ieder geval uiteen is gezet:
 - 1°. welke jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort de jeugdige of zijn ouders van het budget willen betrekken, en
 - 2°. indien van toepassing, welke hiervan de jeugdige of zijn ouders willen betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk;
 - b. wordt berekend op basis van een tarief of prijs:
 - 1°. waarmee redelijkerwijs is verzekerd dat het pgb de jeugdige of zijn ouders in staat stelt tijdig kwalitatief goede jeugdhulp van derden te betrekken;
 - 2°. waarbij rekening is gehouden met redelijke overheadkosten van derden van wie de jeugdige of zijn ouders de jeugdhulp willen betrekken, en
 - 3°. waarbij, voor zover van toepassing, rekening is gehouden met de in het derde lid gestelde voorwaarden betreffende het tarief onder welke de jeugdige of zijn ouders de mogelijkheid heeft om de betreffende jeugdhulp te betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
 - c. bedraagt voor jeugdhulp verleend door een persoon die niet behoort tot het sociaal netwerk niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopste adequate in de gemeente tijdig beschikbare individuele voorziening in natura.
 - d. bedraagt voor jeugdhulp verleend door een persoon uit het sociale netwerk € 13,00 per uur voor begeleiding ambulant, € 20,00 per dagdeel voor dagbesteding en € 20,00 per etmaal voor kortdurend verblijf.
3. De persoon aan wie een pgb wordt verstrekt kan de jeugdhulp onder de volgende voorwaarden betrekken van een persoon die behoort tot het eigen sociale netwerk:
 - a. deze persoon heeft aangegeven dat het leveren van de jeugdhulp voor hem niet tot overbelasting leidt;
 - b. deze persoon heeft op geen enkele wijze druk op de ontvanger uitgeoefend bij diens beslissing;
 - c. het pgb wordt niet gebruikt voor de betaling van tussenpersonen of belangenbehartigers;
 - d. het betreft geen dienst die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie;
 - e. de hulp wordt niet verleend in het kader van een hulpverlenend beroep.
4. Voor dyslexiezorg wordt geen pgb toegekend.

Artikel 5:11
(vervallen)

Artikel 5:12
(vervallen)

**Artikel 5:13 Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders
kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering**

Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren jeugdhulp of uit te voeren kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, rekening met:

- a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
- b. de voor de sector toepasselijke CAO-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
- c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
- d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg; en
- e. kosten voor bijscholing van het personeel.

Artikel 5:14 Vertrouwenspersoon

1. Het college zorgt ervoor dat inwoners een beroep kunnen doen op een onafhankelijke vertrouwenspersoon.
2. Het college wijst inwoners erop dat zij zich desgewenst kunnen laten bijstaan door een onafhankelijke vertrouwenspersoon (Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg).

Artikel 5:15 Klachtregeling

Het college ziet er op toe dat jeugdhulpaanbieders over een klachtenregeling beschikken en ziet toe op de wijze van naleving van de klachtenregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks klanttevredenheid onderzoek.

Artikel 5:16 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betreft de inwoners van de gemeente bij de voorbereiding van het beleid betreffende jeugdhulp overeenkomstig krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt cliënten en vertegenwoordigers van cliëntgroepen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende jeugdhulp te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende jeugdhulp en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Artikel 5:17 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de inwoner afwijken van de bepalingen in deze verordening, als toepassing van deze verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

6 Werk, re-integratie en tegenprestatie

6.1 Werk en re-integratie

6.1.1 Algemene bepalingen

Artikel 6:1 Begrippen

In dit onderdeel wordt verstaan onder:

- a. doelgroep: personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a, van de Participatiewet;
- b. grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen een half jaar;
- c. korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen een half jaar.

6.1.2 Beleid en financiën

Artikel 6:2 Evenwichtige verdeling en financiering

1. Het college kan de voorziening bedoeld in artikelen 6:5, 6:7, 6:8 en 6:12 aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt.
2. Het college kan de voorzieningen bedoeld in de artikelen 6:5, 6:6, 6:8, 6:9, 6:10, 6:11 en 6:12 aanbieden aan personen die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
3. Het college houdt bij het aanbieden van de in deze verordening opgenomen voorzieningen rekening met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. De omstandigheden hebben in ieder geval betrekking op zorgtaken van die persoon en de mogelijkheid dat hij behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie of gebruik maakt van de voorziening beschut werk. Onder zorgtaken wordt in ieder geval verstaan:
 - a. de opvang van ten laste komende kinderen tot vijf jaar, en
 - b. de noodzakelijkheid van het verrichten van mantelzorg.
4. Het college zendt elke vier jaar aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid. Het verslag bevat in ieder geval het oordeel van de Adviesraad Sociaal Domein.

Artikel 6:3 Budget- en subsidieplafonds

1. Het college kan in beleidsregels een of meer subsidie- of budgetplafonds vaststellen voor de verschillende voorzieningen die in dit onderdeel worden genoemd. Een door het college ingesteld subsidie- of budgetplafond vormt een weigeringsgrond bij de aanspraak op een specifieke voorziening.
2. Het college kan een plafond instellen voor het aantal personen dat in aanmerking komt voor een specifieke voorziening.

6.1.3 Voorzieningen

Artikel 6:4 Algemene bepalingen over voorzieningen

1. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke voorzieningen, waaronder ondersteunende voorzieningen, het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in dit onderdeel geen nadere bepalingen zijn opgenomen.
2. Het college kan een voorziening beëindigen als:
 - a. de persoon die aan de voorziening deelneemt zijn verplichting als bedoeld in de artikelen 9 en 17 van de Participatiewet, de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 13 en 37 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet nakomt;
 - b. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer behoort tot de doelgroep;
 - c. de persoon die aan de voorziening deelneemt algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een in dit onderdeel genoemde voorziening, tenzij het betreft een persoon als bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a, onder 2 van de Participatiewet;
 - d. naar het oordeel van het college de voorziening onvoldoende bijdraagt aan een snelle arbeidsinschakeling;
 - e. de voorziening naar het oordeel van het college niet meer geschikt is voor de persoon die gebruik maakt van de voorziening;
 - f. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet naar behoren gebruik maakt van de aangeboden voorziening;
 - g. de persoon die aan de voorziening deelneemt niet meer voldoet aan de voorwaarden die in dit onderdeel worden gesteld om in aanmerking te komen voor die voorziening.

Artikel 6:5 Werkstage

1. Het college kan een persoon een werkstage gericht op arbeidsinschakeling aanbieden als deze behoort tot de doelgroep.
2. Het doel van een werkstage is het opdoen van werkervaring of het leren functioneren in een arbeidsrelatie.
3. Het college plaatst de persoon uitsluitend als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
4. In een schriftelijke overeenkomst wordt in ieder geval vastgelegd:
 - a. het doel van de werkstage, en
 - b. de wijze waarop de begeleiding plaatsvindt.

Artikel 6:6 Sociale activering

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening.
2. Het college stemt de duur van de in het eerste lid bedoelde activiteiten af op de mogelijkheden en capaciteiten van die persoon.
3. Het college stelt in beleidsregels nadere voorwaarden op voor het aanbieden van sociale activering voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.

Artikel 6:7 Detacheringsbaan

1. Het college kan zorgen voor toeleiding van een persoon die behoort tot de doelgroep naar een dienstverband met een werkgever, gericht op arbeidsinschakeling.
2. De werknemer wordt voor het verrichten van arbeid gedetacheerd bij een onderneming. De detachering wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen zowel de werkgever en inlenende organisatie als tussen de werknemer en inlenende organisatie.
3. Een werknemer wordt uitsluitend geplaatst als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.

Artikel 6:8 Scholing en training

1. Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een scholings- of trainingstraject aanbieden.
2. Een scholing- of trainingstraject voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:
 - a. De ingezette scholing of training moet resulteren in een reële verhoging van de kansen op de arbeidsmarkt;
 - b. De scholing of training is noodzakelijk om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden; en
 - c. Scholing of training wordt niet ingezet indien een persoon in het jaar voorafgaand aan het verzoek om scholing of training al met succes een beroepsgerichte scholing heeft afgerond.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op personen als bedoeld in artikel 7, derde lid, sub a, van de Participatiewet.

Artikel 6:9 Participatieplaats

1. Het college kan een persoon van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand overeenkomstig artikel 10a van de Participatiewet onbeloonde additionele werkzaamheden laten verrichten.
2. Het college zorgt ervoor dat de te verrichten additionele werkzaamheden worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst die wordt ondertekend door het college, de werkgever en de persoon die de additionele werkzaamheden gaat verrichten.
3. De premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet bedraagt € 100,- per zes maanden, mits in die zes maanden voldoende is meegewerkt aan het vergroten van de kans op inschakeling in het arbeidsproces.

Artikel 6:10 Participatievoorziening beschut werk

1. Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding op en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze persoon in dienst neemt.
2. Het college kan voor personen uit de doelgroep een advies inwinnen bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voor de beoordeling of zij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
3. Om de in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet, bedoelde werkzaamheden mogelijk te maken zet het college de volgende ondersteunende voorzieningen in: fysieke aanpassingen van de werkplek of de werkomgeving, uitsplitsing van taken of aanpassingen in de wijze van werkbegeleiding, werktempo of arbeidsduur.

4. Het college stelt het aantal plekken voor beschut werk beschikbaar conform het jaarlijkse voorschrift in de ministeriële regeling. Het college stelt niet meer plekken voor beschut werk beschikbaar dan het minimum aantal in het jaarlijkse voorschrift in de ministeriële regeling.
5. Het college biedt de voorziening beschut werk aan personen met een indicatie beschut werk op volgorde van de datum van de indicatie beschut werk.
6. Het college bepaalt welke voorzieningen worden aangeboden aan personen met een indicatie beschut werk wanneer het aantal beschikbare beschutte werkplekken in een jaar reeds is vervuld.
7. Tot het moment van aanvang van de dienstbetrekking op een beschutte werkplek, kan het college aan personen uit de doelgroep een werkstage aanbieden zoals bedoeld in artikel 6:5.

Artikel 6:11 Ondersteuning bij leer-werktraject

Het college kan ondersteuning aanbieden aan een persoon uit de doelgroep ten aanzien van wie het college van oordeel is dat een leer-werktraject nodig is, voor zover deze ondersteuning nodig is voor het volgen van een leer-werktraject en het personen betreft:

- a. van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of
- b. van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

Artikel 6:12 Persoonlijke ondersteuning

Aan een persoon die behoort tot de doelgroep kan het college persoonlijke ondersteuning bij het verrichten van de aan die persoon opgedragen taken aanbieden in de vorm van tijdelijke, langdurige of structurele begeleiding als hij zonder persoonlijke ondersteuning niet in staat is de aan hem opgedragen taken te verrichten.

Artikel 6:13 No-riskpolis

(vervallen)

Artikel 6:14 Werkgeverscheque

1. Het college kan een vergoeding in de vorm van een werkgeverscheque verstrekken aan een werkgever die met een werknemer met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een arbeidsovereenkomst sluit.
2. De werkgeverscheque wordt uitsluitend verstrekt als hierdoor de concurrentieverhoudingen niet onverantwoord worden beïnvloed en er geen verdringing plaatsvindt.
3. De werkgeverscheque wordt niet verstrekt als de werkgever op grond van een andere regeling aanspraak maakt op financiële tegemoetkomingen in verband met de indiensttreding van de werknemer.
4. Het college legt de hoogte van de werkgeverscheque en verdere voorwaarden vast in beleidsregels.

Artikel 6:15 Uitstroompremie

1. Het college kan eenmalig een uitstroompremie toekennen aan een langdurig werkloze die duurzaam uitstroomt naar algemeen geaccepteerde arbeid en daardoor niet langer recht heeft op algemene bijstand.

2. Een langdurig werkloze in de zin van het eerste lid is een persoon die gedurende een aaneengesloten periode van twaalf maanden of langer op een uitkering aangewezen is of is geweest.
3. Onder duurzaam in de zin van het eerste lid wordt verstaan een dienstverband van tenminste zes aaneengesloten maanden.

6.1.4 Slotbepalingen

Artikel 6:16 Hardheidsclausule

Indien hiervoor gegronde redenen zijn, kan het college ten gunste van een persoon uit de doelgroep afwijken van de bepalingen in dit onderdeel.

Artikel 6:17 Overgangsrecht

(vervallen)

6.2 Tegenprestatie

6.2.1 Algemene bepalingen

Artikel 6:18 Begrippen

In dit onderdeel wordt verstaan onder:

- a. grote afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen een half jaar;
- b. korte afstand tot de arbeidsmarkt: deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs mogelijk binnen een half jaar;
- c. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt;
- d. belanghebbende: iemand die een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, IOAW of IOAZ.

6.2.2 Beleid

Artikel 6:19 Verslag over beleid

1. Het college zendt elke vier jaar aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid.
2. Het verslag, zoals bedoeld in het eerste lid, bevat het oordeel van de Adviesraad Sociaal Domein.

6.2.3 Tegenprestatie naar vermogen

Artikel 6:20 Inhoud van een tegenprestatie

1. Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden:
 - a. naar hun aard niet zijn gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
 - b. niet zijn bedoeld als re-integratie-instrument;

- c. worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin ze worden verricht; en
 - d. niet leiden tot verdringing.
2. Het college stelt ter nadere uitvoering van deze verordening beleidsregels vast waarin wordt vastgelegd welke aanvullende werkzaamheden het college in ieder geval kan aanbieden en de voorwaarden die daarbij gelden voor zover daarover in deze verordening geen nadere bepalingen zijn opgenomen.

Artikel 6:21 Het opdragen van een tegenprestatie

1. Het college kan een belanghebbende met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie opdragen.
2. Het college kan een belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt uitsluitend een tegenprestatie opdragen indien bijzondere omstandigheden dat rechtvaardigen
3. Bij het opdragen van een tegenprestatie houdt het college rekening met de volgende factoren:
 - a. de tegenprestatie moet naar vermogen kunnen worden verricht door een belanghebbende;
 - b. de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende moeten in aanmerking worden genomen.

Artikel 6:22 Duur en omvang van een tegenprestatie

1. De tegenprestatie wordt opgedragen voor de maximale duur van 13 weken.
2. De tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal 20 uur per week.
3. De tegenprestatie kan binnen een periode van 12 maanden slechts twee keer worden opgedragen.
4. Het college kan met verwijzing naar artikel 6:21 lid 3 ook besluiten geen tegenprestatie op te leggen.

Artikel 6:23 Uitzonderingen (vervallen)

Artikel 6:24 Geen werkzaamheden voorhanden

1. Het college draagt geen tegenprestatie op indien geen werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.
2. Indien het college geen tegenprestatie opdraagt omdat geen werkzaamheden voorhanden zijn, beoordeelt het college binnen vier maanden of op dat moment wel werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.

6.3 Loonkostensubsidie

Artikel 6:25 Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

1. Het college kan vaststellen of een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie.
2. Hierbij neemt het college de volgende criteria in acht:
 - a. een persoon moet behoren tot de doelgroep zoals omschreven in artikel 7, eerste lid, sub a, van de Participatiewet;
 - b. die persoon is niet in staat met voltijdse arbeid het wettelijk minimumloon te verdienen, en

- c. die persoon heeft mogelijkheden tot arbeidsparticipatie.
- 3. Voorafgaand aan de vaststelling zoals bedoeld in het eerste lid, kan het college een voormeting uitvoeren.
- 4. Het college kan een derde inschakelen die het college adviseert met betrekking tot het oordeel of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Deze derde neemt daarbij de in het tweede lid neergelegde criteria in acht.

Artikel 6:26 Vaststelling loonwaarde

- 1. Het college gebruikt de in de bijlage omschreven wijze om de loonwaarde van een persoon vast te stellen.
- 2. Het college kan een derde inschakelen die het college adviseert met betrekking tot de vaststelling van de loonwaarde van een persoon. Deze derde neemt daarbij de in de toelichting van deze verordening omschreven methode in acht.

7 Inkomen

7.1 Individuele inkomenstoeslag

Artikel 7:1 Begrippen

In dit onderdeel wordt verstaan onder:

- a. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet, en de algemene bijstand;
- b. peildatum: datum waarop een persoon individuele inkomenstoeslag aanvraagt;
- c. referteperiode: periode van drie jaar voorafgaand aan de peildatum.

Artikel 7:2 Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 7:3 Langdurig laag inkomen

Een persoon heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 100 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 7:4 Hoogte individuele inkomenstoeslag

1. Een individuele inkomenstoeslag bedraagt per kalenderjaar:
 - a. € 402,- voor een alleenstaande;
 - b. € 510,- voor een alleenstaande ouder;
 - c. € 571,- voor gehuwden;
2. Als één van de gehuwden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag ingevolge de artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.
3. Voor toepassing van het eerste en tweede lid is de situatie op de peildatum bepalend.
4. De bedragen genoemd in het eerste lid worden jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 7:5 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in dit onderdeel, indien toepassing daarvan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

7.2 Individuele studietoelage

Artikel 7:6 Indienen verzoek

Een verzoek als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.

Artikel 7:7 Dringende redenen (vervallen)

Artikel 7:8 Eenmaal per studiejaar individuele studietoelage verlenen

Een persoon kan eenmaal binnen een studiejaar in aanmerking komen voor een individuele studietoelage.

Artikel 7:9 Hoogte individuele studietoelage

1. Een individuele studietoelage bedraagt € 1.848,- per periode van 12 maanden.
2. Het bedrag genoemd in het eerste lid wordt jaarlijks geïndexeerd conform de ontwikkelingen van de consumentenprijsindex volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.

Artikel 7:10 Betaling individuele studietoelage

Een individuele studietoelage wordt in 12 maandelijkse termijnen van € 154,- uitbetaald.

7.3 Afstemming

7.3.1 Algemene bepalingen

Artikel 7:11 Begrippen

In dit onderdeel wordt verstaan onder:

- a. benadelingsbedrag: netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan;
- b. bijstandsnorm:
 - 1) toepasselijke bijstandsnorm als bedoeld in artikel 5, sub c, van de Participatiewet, of
 - 2) grondslag van de uitkering als bedoeld in artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 5 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen voor zover sprake is van een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- c. uitkering: algemene bijstand op grond van de Participatiewet of een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

Artikel 7:12

(vervallen)

Artikel 7:13 Het besluit tot opleggen van een verlaging

In het besluit tot het opleggen van een verlaging van de uitkering als bedoeld in artikel 18, tweede, vijfde, zesde, zevende en achtste lid, van de Participatiewet, de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 20 en 38, twaalfde lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen worden in ieder geval vermeld:

- a. de reden van de verlaging;
- b. de duur van de verlaging;
- c. het bedrag of percentage waarmee de uitkering wordt verlaagd, en
- d. indien van toepassing, de reden om af te wijken van de standaardverlaging.

Artikel 7:14 Horen van belanghebbende

1. Voordat een verlaging wordt opgelegd wordt een belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van een belanghebbende kan achterwege blijven als:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. belanghebbende al eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan;
 - c. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid, of
 - d. belanghebbende aangeeft hiervan geen gebruik te willen maken.

Artikel 7:15 Afzien van verlaging

1. Het college ziet af van een verlaging als:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, of
 - b. de gedraging meer dan één jaar voor constatering daarvan door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van een verlaging als het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Als het college afziet van een verlaging op grond van dringende redenen, wordt een belanghebbende hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Artikel 7:16 Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

1. Een verlaging wordt toegepast op de uitkering of bijzondere bijstand die is verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet over de kalendermaand volgend op de maand waarin het besluit tot het opleggen van de verlaging aan een belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de op dat tijdstip voor die belanghebbende geldende bijstandsnorm.
2. Een verlaging kan met terugwerkende kracht worden toegepast op de uitkering over de periode waarop de gedraging betrekking heeft gehad of over de periode waarin de gedraging heeft plaatsgevonden als een verlaging overeenkomstig het eerste lid niet mogelijk is omdat de uitkering is beëindigd of ingetrokken of als de uitkering over die periode nog niet is uitbetaald.

3. Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, wordt de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog opgelegd als belanghebbende binnen de termijn, bedoeld in artikel 7:15, eerste lid, sub b, opnieuw een uitkering ontvangt.

Artikel 7:17 Berekeningsgrondslag

1. Een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan een verlaging worden toegepast op de bijzondere bijstand als:
 - a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet, of
 - b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand daartoe aanleiding geeft.
3. Bij toepassing van het tweede lid, sub a, moet in de paragrafen 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.4 van deze verordening 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'bijstandsnorm inclusief de op grond van artikel 12 van de Participatiewet verleende bijzondere bijstand'.
4. Bij toepassing van het tweede lid, sub b, moet in de paragrafen 6.1.2, 6.1.3 en 6.1.4 van deze verordening 'bijstandsnorm' worden gelezen als 'de verleende bijzondere bijstand'.

7.3.2 Niet nakomen van de niet-geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7:18 Gedragingen Participatiewet

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 9 en 9a van de Participatiewet niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie:
 - 1) het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- b. tweede categorie:
 - 1) het onvoldoende nakomen van verplichtingen als bedoeld in de artikelen 9, eerste lid, of 55 van de Participatiewet, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na een melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet, voor zover deze verplichtingen niet worden genoemd in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet.
- c. derde categorie:
 - 1) het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen voor zover dit niet voortvloeit uit een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet;
 - 2) het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, sub b, van de Participatiewet niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder, bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet;
 - 3) het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, sub c, van de Participatiewet.

- 4) Het niet of onvoldoende meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a van de Participatiewet.

Artikel 7:19 Gedragingen IOAW en IOAZ

Gedragingen van een belanghebbende waardoor algemeen geaccepteerde arbeid niet wordt verkregen of een verplichting op grond van de artikelen 37 en 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 37 en 38 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet of onvoldoende wordt nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

- a. eerste categorie:
 - 1) het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
- b. tweede categorie:
 - 1) het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - 2) het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, sub e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de artikelen 36, eerste lid, en artikel 37, eerste lid, sub e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, voor zover dit niet heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening;
 - 3) het niet dan wel niet tijdig voldoen aan een oproep om, in verband met de arbeidsinschakeling, op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen.
- c. derde categorie:
 - 1) het niet of onvoldoende verrichten van een door het college opgedragen tegenprestatie naar vermogen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, sub f, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, sub f, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - 2) het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen als bedoeld in artikel 37, eerste lid, sub e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 37, eerste lid, sub e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 38, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - 3) gedragingen die de arbeidsinschakeling belemmeren;
 - 4) Het niet of onvoldoende meewerken aan een door het college aangeboden voorziening gericht op het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt, zoals bijvoorbeeld een groepsworkshop of een werkervaringsplaats.
- d. vierde categorie:
 - 1) het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen;
 - 2) het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid;

- 3) het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid;
- 4) het niet of onvoldoende gebruik maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, sub e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de artikelen 36, eerste lid, en 37, eerste lid, sub e, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, voor zover dit heeft geleid tot het geen doorgang vinden of tot voortijdige beëindiging van die voorziening.

Artikel 7:20 Hoogte en duur van de verlaging

De verlaging, bij gedragingen als bedoeld in de artikelen 7:18 en 7:19, wordt vastgesteld op:

- a. 10% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de eerste categorie;
- b. 30% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de tweede categorie;
- c. 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de derde categorie;
- d. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij gedragingen van de vierde categorie.

7.3.3 Niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen met betrekking tot de arbeidsinschakeling

Artikel 7:21 Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Als een belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, bedraagt de verlaging 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand.

Artikel 7:22 Verrekenen verlaging

1. Het bedrag van de verlaging, bedoeld in artikel 7:21, wordt toegepast over de maand van oplegging van de afstemming en de volgende twee maanden.
2. Als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, sub a, van de Participatiewet, vindt geen verrekening als bedoeld in het eerste lid plaats.

7.3.4 Overige gedragingen die leiden tot een verlaging

Artikel 7:23 Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Een verlaging wegens tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet, artikel 20, tweede lid IOAW of artikel 20, eerste lid IOAZ wordt afgestemd op het benadelingsbedrag.
2. De verlaging wordt vastgesteld op:
 - a. 30% van de bijstandsnorm gedurende één maand als het benadelingsbedrag niet is vast te stellen;
 - b. 30% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag tot € 2.000,-;
 - c. 50% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag vanaf € 2.000,- tot € 4.000,-;
 - d. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij een benadelingsbedrag van € 4.000,- of hoger.

- e. 100% van de bijstandsnorm van de eerste volledige kalendermaand na toekenning van de uitkering, als een belanghebbende direct voorafgaand aan de aanvraag verwijtbaar werkloos is geworden.
- 3. In afwijking van het eerste lid kan bijstand worden verschaft in de vorm van een lening i.p.v. een gift als de belanghebbende voorafgaand aan de algemene bijstand onverantwoord heeft ingeteerd op het vermogen (meer dan anderhalf keer de toepasselijke bijstandsnorm) en daarmee niet meer in het bestaan kan voorzien.

Artikel 7:24 Zeer ernstige misdragingen

Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover personen en instanties die zijn belast met de uitvoering van de Participatiewet als bedoeld in artikel 9, zesde lid, van die wet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen kan een verlaging worden opgelegd van:

- a. 60% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van verbaal geweld tegen de in het eerste lid genoemde personen;
- b. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen materiële zaken en bij mondelinge of schriftelijke bedreigingen gericht tegen de in het eerste lid genoemde personen;
- c. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand, bij het uitoefenen van fysiek geweld tegen de in het eerste lid genoemde personen.

Artikel 7:25 Niet nakomen van overige verplichtingen

Als een belanghebbende een door het college opgelegde verplichting als bedoeld in artikel 55 van de Participatiewet niet of onvoldoende nakomt, wordt een verlaging toegepast. De verlaging wordt vastgesteld op:

- a. 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
- b. 20% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
- c. 40% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand;
- d. 100% van de bijstandsnorm gedurende één maand bij het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

7.3.5 Samenloop en recidive

Artikel 7:26 Samenloop van gedragingen

- 1. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere in dit onderdeel of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

2. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere in dit onderdeel of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichtingen, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd. Deze verlagingen worden gelijktijdig opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.
3. Als sprake is van één gedraging die schending oplevert van zowel een in dit onderdeel of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, wordt geen verlaging opgelegd, voor zover voor die schending een bestuurlijke boete wordt opgelegd.
4. Als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van zowel een in dit onderdeel of artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet genoemde verplichting als een in artikel 17, eerste lid, van de Participatiewet genoemde verplichting, waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd, wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging opgelegd, tenzij dit gelet op de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van de belanghebbende niet verantwoord is.

Artikel 7:27 Recidive

1. Als een belanghebbende zich binnen 24 maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in de artikelen 7:18, 7:19, 7:23, 7:24 of 7:25 opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie, wordt telkens de duur van de verlaging verdubbeld.
2. Als een belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarmee een verlaging is toegepast vanwege een gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging als bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet, bedraagt de verlaging 100% van de bijstandsnorm gedurende twee maanden.

7.3.6 Blijvende of tijdelijke weigering IOAW/IOAZ

Artikel 7:28 Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Als het college de uitkering op grond van artikel 20, eerste lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers of artikel 20, tweede lid, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen blijvend of tijdelijk weigert en de gedraging die tot deze weigering heeft geleid tevens op grond van deze verordening tot een verlaging zou kunnen leiden, blijft een verlaging ter zake van die gedraging achterwege.

8 Toezicht en bestrijding van misbruik van de WMO, Jeugdwet en Participatiewet (Nieuw hoofdstuk 8)

Artikel 8:1 Toezicht rechtmatigheid WMO

Op grond van artikel 6.1 van de WMO houdt de toezichthouder in naam van het college toezicht en geeft gevraagd en ongevraagd advies over de uitvoering van de WMO aan het college.

Artikel 8:2 Voorkoming en bestrijding het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de WMO o.g.v. artikel 2.1.3. lid 4 WMO

1. Het college geeft planmatig uitvoering aan het voorkomen en bestrijden van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de WMO en verantwoordt dit jaarlijks aan de raad.
2. Bij de planning en uitvoering van handhaving en toezicht op de WMO wordt actief het verband gelegd met handhaving en toezicht op Participatiewet en Jeugdwet.
3. Indien voorziening door niet nakomen van de contractuele verplichtingen van de zorgaanbieder geheel of gedeeltelijk ten onrechte aan deze zorgaanbieder is betaald, wordt het ten onrechte betaalde op civielrechtelijke gronden van zorgaanbieder teruggeëist.
4. Indien ten onrechte aan de zorgaanbieder is betaald als gevolg van het verstrekken van onjuiste gegevens door de zorgaanbieder wordt hiervan aangifte gedaan bij de Officier van Justitie.

Artikel 8:3 Toezicht rechtmatigheid Jeugdwet

1. Op grond van artikel 2.9 aanhef en onder d van de Jeugdwet wijst het college een toezichthouder aan zoals bedoeld in artikel 5:11 van de Awb.
2. De toezichthouder wordt belast met het toezicht op de Jeugdwet ter voorkoming en bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de Jeugdwet.
3. De toezichthouder houdt in naam van het college toezicht en geeft gevraagd en ongevraagd advies over de uitvoering van de Jeugdwet aan het college.

Artikel 8:4 Voorkoming en bestrijding het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de Jeugdwet

1. Het college geeft planmatig uitvoering aan het voorkomen en bestrijden van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de Jeugdwet en verantwoordt dit jaarlijks aan de raad.
2. Bij de planning en uitvoering van handhaving en toezicht op de Jeugdwet wordt actief het verband gelegd met handhaving en toezicht op WMO en Participatiewet.
3. Indien ten onrechte is betaald als gevolg van het verstrekken van onjuiste gegevens door belanghebbende waarbij sprake is van opzet wordt het ten onrechte verstrekte van belanghebbende teruggevorderd.

4. Indien voorziening in natura door niet nakomen van de contractuele verplichtingen van de zorgaanbieder geheel of gedeeltelijk ten onrechte aan deze zorgaanbieder is betaald, wordt het ten onrechte betaalde op civielrechtelijke gronden van zorgaanbieder teruggeëist.
5. Indien ten onrechte aan de zorgaanbieder is betaald als gevolg van het verstrekken van onjuiste gegevens door de zorgaanbieder wordt hiervan aangifte gedaan bij de Officier van Justitie.

Artikel 8:5 Toezicht rechtmatigheid Participatiewet, loaw en loaz

Op grond van artikel 76a van de Participatiewet, artikel 53 van de loaw en artikel 53 van de loaz houdt de toezichthouder in naam van het college toezicht en geeft gevraagd en ongevraagd advies over de uitvoering van de Participatiewet, loaw en loaz aan het college.

Artikel 8:6 Voorkoming en bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand of uitkering alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, loaw en loaz en de daarop berustende bepalingen o.g.v. artikel 8d van de Participatiewet, artikel 35 onder b van de loaw en artikel 35 onder b van de loaz

1. Het college geeft planmatig uitvoering aan het voorkomen en bestrijden van het ten onrechte ontvangen van bijstand en uitkeringen, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Participatiewet, loaw en loaz en verantwoord dit jaarlijks aan de raad.
2. Bij de planning en uitvoering van handhaving en toezicht op de Participatiewet, loaw en loaz wordt actief het verband gelegd met handhaving en toezicht op WMO en Jeugdwet.

9 Slotbepalingen

Artikel 9:1 Nadere regels

Voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van deze verordening, kan het college nadere regels vaststellen.

Artikel 9:2 Evaluatie

Over het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt halfjaarlijks gerapporteerd. Het college zendt hiertoe elk half jaar een rapportage over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk naar de gemeenteraad.

Artikel 9:3 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt op 1 januari 2021 in werking.

Artikel 9:4 Intrekken oude verordeningen

De volgende verordeningen worden met de inwerkingtreding van deze verordening ingetrokken:

- Verordening Sociaal Domein 2020 T19.13049 zoals vastgesteld op 1 januari 2020.

Artikel 9:5 Overgangsbepaling pgb's

1. Een aanvraag van een pgb voor jeugdhulp of maatschappelijke ondersteuning die vóór 1 januari 2021 door het college is ontvangen wordt beoordeeld op grond van de Verordening Sociaal Domein gemeente Lansingerland geldend tot 1 januari 2021. Indien het pgb wordt toegekend, dan is dit voor een periode van maximaal 6 maanden.
2. Een aanvraag van een pgb voor jeugdhulp of maatschappelijke ondersteuning die na 1 januari 2021 door het college is ontvangen wordt beoordeeld op grond van de verordening geldend vanaf 1 januari 2021.

Artikel 9:6 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: "Verordening Sociaal Domein gemeente Lansingerland 2021".

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in de openbare raadsvergadering van 28 januari 2021.

De griffier,

drs. Marijke Walhout

Toelichting Verordening Sociaal Domein 2021 gemeente Lansingerland

1 Algemene bepalingen

De bepalingen in dit hoofdstuk spreken voor zich.

2 Toegang

Artikel 2:1 Begrippen

De definitie van melding is nodig omdat dit begrip niet of verschillend gedefinieerd is in de drie wetten. In de Participatiewet is het moment van melding van belang voor de aanvraag en de ingangsdatum van de uitkering. In de Wmo is het moment van melding het moment waarop het onderzoek start. Aangezien de toegang zoals in dit hoofdstuk gedefinieerd de toegang betreft voor het totale sociale domein is de definiëring van de melding in de toegang van groot belang.

Uit het eerste contact tussen een inwoner en een toegangspartij moet blijken of er sprake is van een informatieve vraag of dat een onderzoek nodig is om de ondersteuningsvraag helder te krijgen. In dat laatste geval maakt de toegangspartij een afspraak voor het gesprek. De datum van het (eerste) gesprek geldt als de melding van de ondersteuningsvraag en de start van het onderzoek. Het gesprek zal in veel gevallen meerdere gesprekken omvatten, omdat complexe situaties niet in één gesprek te doorgronden zijn. Die situaties vragen om een dieper onderzoek naar 'de vraag achter de vraag'.

In de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) staan een aantal definitiebepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid, van de Awb) en 'beschikking' (artikel 1:2 van de Awb).

Artikel 2:2 Verzoek tot ondersteuning

Dit artikel regelt een zorgvuldige en uniforme werkwijze voor de toegang tot ondersteuning, ongeacht of de inwoner zich tot een door de gemeente aangewezen toegangspartij of tot de gemeente zelf wendt. De gemeente zelf is tijdens het onderzoek ook een toegangspartij. De inwoner kan met een verzoek tot ondersteuning terecht bij één van de toegangspartijen. Dit eerste contact kan digitaal, aan een loket of telefonisch plaatsvinden. Het verzoek kan door of namens de inwoner worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de inwoner als vertegenwoordiger kan optreden.

Een inwoner die een verzoek om een uitkering wil doen, moet zich rechtstreeks bij de gemeente melden. Dit is vastgelegd in de beleidsregels.

De toegangspartij is wettelijk verplicht de inwoner te wijzen op de mogelijkheid om een persoonlijk plan in te leveren. Dit plan zal dan betrokken worden bij het onderzoek. De toegangspartij dient de inwoner ook te wijzen op de mogelijkheid om voor het onderzoek gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.

Ten behoeve van een zorgvuldige dossiervorming maakt de toegangspartij een dossier aan in het eigen systeem en maakt een afspraak met de inwoner voor het gesprek. Tijdens het gesprek doet de toegangspartij onderzoek naar de situatie van de inwoner op basis van de leefdomeinen uit de landelijke zelfredzaamheidmeter.

Artikel 2:3 Het onderzoek

In dit artikel is bepaald hoe het onderzoek is opgebouwd en wat daarbij van de toegangspartij en van de inwoner gevraagd wordt. Ook alle informatie die voor een zorgvuldig onderzoek noodzakelijk is, zoals gebruikmaking van algemene voorzieningen, de voorkeuren van de inwoner en de mogelijkheid tot een pgb komt aan de orde. Tenslotte is de identificatieplicht opgenomen, omdat de wet vereist dat de identiteit van de inwoner met een ondersteuningsvraag wordt vastgesteld.

De regels met betrekking tot de privacy van betrokkenen en gegevensuitwisseling die gelden op grond van de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Algemene verordening gegevensbescherming zijn van toepassing op de gehele onderzoeksprocedure. De verzameling van gegevens vindt plaats op basis van de uitgangspunten van de Visie gegevensdeling domein samenleving. De toegangsmedewerker bepaalt of het uitvragen, uitwisselen en vastleggen van gegevens doelmatig is, in proportie en of er een alternatief is.

Artikel 2:4 Het ondersteuningsplan

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Het ondersteuningsplan kan gezien worden als een verslag omdat hierin inventarisatie van alle knelpunten, gewenste resultaten en oplossingen zijn opgenomen.

Het ondersteuningsplan is een integraal plan waarin rekening gehouden wordt met het totale pakket aan voorzieningen. Er is ruimte voor de inwoner om ook op een later moment in het onderzoek zijn eigen inbreng naar voren te brengen.

In lid 5 is toegevoegd dat uitsluitend het college gebruik kan maken van de wettelijke bevoegdheid om gegevens ten behoeve van het onderzoek te verzamelen. In de praktijk zal hier alleen gebruik van gemaakt worden bij een aanvraag voor een maatwerkvoorziening, bij voorkeur met toestemming van de inwoner. De niet-gemeentelijke toegangspartijen hebben deze bevoegdheid niet en zullen daarvoor dus altijd toestemming van de inwoner nodig hebben.

Artikel 2:5 De aanvraag voor een individuele of een maatwerkvoorziening

Een aanvraag is nodig om een beschikking voor een individuele of maatwerkvoorziening te verkrijgen. Het college is op grond van de Awb artikel 4.1 bevoegd tot het beslissen op een aanvraag. Een ondertekend ondersteuningsplan niet ouder dan drie maanden kan gelden als een aanvraag. Een aanvraag in het kader van de Participatiewet en de Jeugdwet kan via een aanvraagformulier gedaan worden. In de Wmo 2015 is bepaald dat op een aanvraag altijd een onderzoek voorafgegaan moet zijn.

Beslistermijnen Awb

In de verordening is geen termijn opgenomen om te beslissen op een aanvraag. De regeling in de Awb geldt onverkort voor aanvragen in het kader van de Jeugdwet en de Participatiewet. In artikel 4:13 van de Awb is bepaald dat een beschikking dient te worden gegeven binnen een redelijke termijn van acht weken na ontvangst van de aanvraag. Indien een beschikking niet binnen acht weken kan worden gegeven, dient het bestuursorgaan dit binnen deze termijn aan de aanvrager mede te delen en daarbij

een redelijk termijn te noemen waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien (artikel 4:14, derde lid, van de Awb).

In de Wmo 2015 is, in afwijking van de Awb, bepaald dat er op een Wmo aanvraag een beslistermijn van twee weken geldt. De termijn wordt voorafgegaan door een onderzoekstermijn van maximaal zes weken.

De termijnen zijn maximumtermijnen. Indien nodig kan op een verzoek tot ondersteuning binnen enkele dagen een individuele of maatwerk voorziening worden verstrekt (spoedprocedure). Het onderzoek volgt dan achteraf. In complexe situaties kan in het belang van een zorgvuldig onderzoek een langere termijn nodig zijn. Bijvoorbeeld als een advies van een deskundige van belang is om de meest passende ondersteuning te kunnen inzetten.

Artikel 2:7 Expertteam

De Algemene wet bestuursrecht geeft enige algemene bepalingen over (externe) advisering. In artikel 3:5 lid 1 staat dat onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.

Het college dient één of meer adviseurs aan te wijzen om in het kader van de wetten advies uit te brengen. In de verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meerdere adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, wat een eenduidige vermelding onmogelijk maakt.

3 Adviesraad Sociaal Domein

Inspraak en medezeggenschap

In dit onderdeel van de verordening zijn bepalingen opgenomen over inspraak en medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4.2.4 e.v. van de Jeugdwet.

Regeling van de inspraak en medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2.10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2.1.3, derde lid, en 2.5.1 (jaarlijks klantentevredenheid onderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2.1.3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.

Verwezen wordt naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor meerdere terreinen. De inspraak geldt voor alle inwoners. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

4 *Maatschappelijke ondersteuning*

Artikel 4:1 Begrippen

Ad. a Algemeen gebruikelijke voorziening

Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564).

De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:

- Is de voorziening gewoon te koop?
- Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht?
- Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?

Artikel 4:3 Criteria voor maatwerkvoorziening

In dit artikel is het algemene afwegingskader dat in deze Wmo centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerk-voorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 2.1.3 lid 2 sub a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een inwoner voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerk-voorzieningen worden verstrekt.

De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

In lid 3 van dit artikel is de volgorde van inzet van de verschillende ondersteuningsmogelijkheden bepaald. Een maatwerkvoorziening zal pas ingezet worden als de ondersteuning niet op een andere manier kan worden gerealiseerd.

In lid 4 is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst passende voorziening. De voorziening die wordt verstrekt hoeft niet de goedkoopste voorziening te zijn.

De gemeente onderzoekt in de eerste plaats welke voorzieningen het meest passend zijn en daarna welke het goedkoopst. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip passend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening passender maken, komen in principe niet voor vergoeding in aanmerking. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Ter verduidelijking een voorbeeld: als een rolstoel de meest passende voorziening voor een inwoner is, heeft die inwoner soms aanvullende wensen omtrent kleur of uitvoering. Deze aanvullende wensen maken de voorziening niet passender of doelmatiger, maar brengen meestal extra kosten met zich mee. Deze extra kosten komen in dat geval voor rekening van de inwoner.

Lid 5 is met name in het licht van een maatwerkvoorziening hulp bij het huishouden of begeleiding toegevoegd. De maatwerkvoorziening wordt ingezet om de gewenste resultaten uit het ondersteuningsplan te behalen. Daarnaast wordt bepaald wanneer het resultaat behaald zou kunnen worden. Op dat moment eindigt de ondersteuning of zal een nieuw ondersteuningsplan worden opgesteld. In de beschikking is de duur van het ondersteuningstraject opgenomen. Dit kan maximaal voor 5 jaar zijn.

Artikel 4:4 Voorwaarden en weigeringsgronden

In rechtbankjurisprudentie is inmiddels herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de inwoner niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien. Bovendien is met dit artikel invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.1.3, tweede lid sub a van de wet, omdat is aangegeven op grond van welke criteria iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking kan komen.

Lid 1 sub b: Het is van belang om een duidelijke afbakening te hebben met andere wetten, zoals de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg. Als voor het opheffen van een beperking of het bereiken van een gewenst resultaat een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat, wordt er geen maatwerkvoorziening Wmo toegekend.

Lid 1 sub f: Uit de jurisprudentie tot stand gekomen ten tijde van de Wmo 2007 volgt dat de inwoner aanspraak moet hebben op de voorziening, om te kunnen spreken van een voorliggende voorziening (CRvB 09-11-2011, nr. 11/3583 WMO en CRvB 28-09-2011, nr. 10/2587 WMO). Dat wil niet zeggen dat de inwoner de voorziening daadwerkelijk moet hebben, maar dat hij daarop aanspraak heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening indien de voorziening op grond van een andere wettelijke

bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of indien vaststaat dat inwoner daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Indien de voorziening op grond van een andere specifieke wettelijke regeling slechts gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking komt, is er sprake van een voorliggende voorziening (CRvB 22-05-2013, nr. 10/6782 WMO). De inwoner kan dan niet voor het overige gedeelte van de kosten een beroep doen op de Wmo.

In lid 1 sub h wordt bedoeld op de situatie dat de inwoner een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de inwoner gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst passende voorziening beschouwt.

Lid 1 sub i De eigen verantwoordelijkheid van inwoner speelt een prominentere rol in de Wmo, getuige bijvoorbeeld CRvB 21-5-2012, nr. 11/5321 WMO. Onderdeel i is optioneel opgenomen om de eigen verantwoordelijkheid daad-werkelijk weer te geven in de verordening zodat het kan dienen als beoordelings- en afwijzingsgrond. De CRvB heeft echter herhaaldelijk (zo ook in de hier genoemde uitspraak) geoordeeld dat de eigen verantwoordelijkheid binnen de Wmo een grote rol speelt, zodat een grondslag niet expliciet nodig lijkt te zijn.

Lid 1 sub j: Van een inwoner mag verwacht worden dat hij bij verhuizingen of de aanschaf van voorzieningen rekening houdt met zijn beperkingen. Doet hij dat niet, dan kan het college een voorziening om die reden afwijzen. De Wmo 2015 geeft ten aanzien van de voorzienbaarheid niet meer ruimte dan onder de Wmo 2007. Er mag nog steeds niet van een cliënt gevraagd worden dat hij reserveert of andere maatregelen treft om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden, leiden tot een beroep op de Wmo (CRvB 22-08-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

In lid 2 zijn enkele afwijzingsgronden opgenomen die specifiek een maatwerkvoorziening in de vorm van een woonvoorziening betreffen. Een woonvoorziening is vaak een woning gebonden voorziening, die verplaatst kan worden, bijvoorbeeld bij een verhuizing. De afwijzingsgronden zijn bedoeld om onnodige kosten te voorkomen. Hier is ook de term voorzienbaarheid ondergebracht om een woningaanpassing te toetsen aan voorzienbaarheid.

Artikel 4:5 Oproep personen

In dit artikel is bepaald dat het college bevoegd is om in het belang van het onderzoek degene door of namens wie een verzoek tot ondersteuning is gedaan of door of namens wie een aanvraag is ingediend, alsmede diens huisgenoten op te roepen in persoon te verschijnen.

Ook is het college bevoegd de inwoner te laten onderzoeken en/of bevragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de beoordeling van de aanvraag.

Artikel 4:6 Beschikking

De inwoner moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de inwoner goed en volledig informeert. In dit artikel staat omschreven welke elementen in ieder geval in de beschikking moeten worden opgenomen, zowel als het om een maatwerkvoorziening in natura of in de vorm van een pgb gaat.

Artikel 4:7 Persoonsgebonden budget

Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb verstrekken. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt als de inwoner met een pgb plan kan aantonen dat hij met het pgb in staat is om kwalitatief goede en effectievere ondersteuning te realiseren.

In dit artikel wordt het tarief toegelicht. De hoogte van het pgb is afhankelijk van het aantal uren of dagdelen dat noodzakelijk is voor het bereiken van het gewenste resultaat en van de professionaliteit van degene die de ondersteuning biedt. Voor professionele inzet is het tarief maximaal de hoogte van het tarief voor zorg in natura. Voor ondersteuning door iemand die dit niet doet in het kader van een hulpverlenend beroep, bijvoorbeeld iemand uit het eigen netwerk, ligt het tarief lager. Deze tarieven worden nader uitgewerkt in de beleidsregels (lid 9).

Lid 2 geeft aan dat als er een pgb wordt verstrekt ten behoeve van een hulpmiddel, er een aanvullend bedrag wordt verstrekt voor het onderhoud van het hulpmiddel. Dit bedrag is bedoeld voor het onderhoud gedurende de gehele looptijd van de verstrekking. Deze is maximaal gelijk aan de levensduur van het hulpmiddel.

Ten aanzien van lid 4 is het van belang dat in de nota naar aanleiding van het verslag (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 34) de regering heeft aangegeven dat onder het sociale netwerk ook mantelzorgers kunnen vallen. Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is.

In lid 6 is geconcretiseerd welke termijn is verbonden aan de besteding van het pgb. Dit dient de rechtszekerheid en voorkomt de situatie waarin het recht oneindig open zou moeten staan.

Artikel 4:8 Hoogte persoonsgebonden budget

Lid 9: Om de hoogte van het pgb te bepalen voor sanering van de woning wordt de Nibud normering gebruikt, te vinden via Schulinck.

Artikel 4:9 Bijdrage in de kosten

De gemeente vraagt aan iedere inwoner een bijdrage in de kosten voor maatwerkvoorzieningen in natura en in de vorm van een pgb.

Op grond de wetswijziging abonnementstarief wet maatschappelijke ondersteuning betalen vanaf 1 januari 2020 alle cliënten die gebruik maken van één of meer maatwerkvoorzieningen, met uitzondering van degenen die gebruik maken van beschermd wonen zorg in natura of maatschappelijke opvang en met uitzondering van het collectief vervoer, ongeacht inkomen en vermogen, een maximale periode bijdrage van € 19,00 per maand.

Inwoners die gebruik maken van beschermd wonen zorg in natura of maatschappelijke opvang blijven de huidige inkomensafhankelijke eigen bijdrage betalen, met dien verstande dat de vermogensbijtelling van 8% naar 4% gaat. Inwoners die gebruik maken van het collectief vervoer betaalde een bedrag per rit. Niet AOW-gerechtigde meerpersoonshuishoudens betalen conform het vierde lid van artikel 3.8 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 geen eigen bijdrage.

Bij punt f maakt de gemeente een uitzondering voor bijstandsgerechtigde inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voor deze doelgroep kan de gemeente Wmo-begeleiding inzetten met het doel activering naar re-integratie. Voor een Wmo-begeleidingstraject met dit doel geldt een beperkt aantal dagdelen waarvoor we geen eigen bijdrage in de kosten vragen. De gemeente professional bepaalt het aantal dagdelen waarvoor geldt dat de gemeente geen eigen bijdrage in rekening brengt. Dit zijn in totaal maximaal 116 dagdelen. Als het Wmo-begeleidingstraject met het doel activering naar re-integratie stopt, dan vervalt de uitzonderingsgrond. De inwoner kan gebruik blijven maken van de Wmo-begeleiding, waarbij dan wel een eigen bijdrage in rekening wordt gebracht.

In lid 1 is het uitgangspunt benadrukt dat de bijdrage de kostprijs van de voorziening niet mag overstijgen: de gemeente mag geen winst maken op de bijdragen.

In lid 5 is uiteengezet hoe de kostprijs tot stand komt.

Artikel 4:10 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordening plicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel.

De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van inwoners en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In lid 1 is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt.

Artikel 4:11 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de inwoner, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 4:12 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de door het college aangewezen toezichthouder bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening.

In aanvulling op het bovenstaande regelt dit artikel dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthouder deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 4:13 Waardering en ondersteuning mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordening plicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een periodieke blik van waardering voor de mantelzorgers in de gemeente. Dit krijgt invulling door mantelzorgers te ondersteunen in de vorm van emotionele steun, deskundigheidsbevordering en respijtzorg om overbelasting te voorkomen.

Artikel 4:14 Klachtregeling

In het eerste lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van inwoner is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet).

In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat inwoners in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De inwoner kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de inwoner niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitslating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).

Het ligt voor de hand dat inwoners die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

Artikel 4:15 Medezeggenschap

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van inwoners over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is.

In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van inwoners tegenover de aanbieder. In de Wmo 2015 is het stellen van regels hieromtrent geheel aan gemeenten overgelaten.

In lid 1 is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In lid 2 is een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 4:15b Blijverslening en toepassingsbereik

De Blijverslening is een instrument naast het Wmo-aanbod. Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning biedt de gemeente de maatwerkvoorziening woningaanpassing. Deze voorziening is voor inwoners met een acute zorgvraag. De Blijverslening is bedoeld voor een bredere doelgroep, namelijk ook voor inwoners die hun woning preventief willen aanpassen voor een (eventuele) zorgvraag in de toekomst. Met de Blijverslening stimuleert de gemeente dat inwoners vanuit hun eigen kracht tijdig maatregelen nemen, zodat zij langer in hun eigen woning kunnen blijven wonen.

De Blijverslening wordt gefinancierd vanuit de eigen middelen van de gemeente. Er is geen wettelijke grondslag voor de Blijverslening anders dan deze Verordening Sociaal Domein. De wettelijke grondslag voor het opmaken van een verordening is vastgelegd in artikel 147 en 149 van de Gemeentewet.

De beschikking die vanuit de gemeente wordt afgegeven in het kader van de Blijverslening betreft een beschikking in de zin van artikel 1:3 Awb. Dit betekent dat er tegen het besluit tot een voorlopige toewijzing van de Blijverslening bezwaar en beroep mogelijk is.

De gemeente wijst de Blijverslening voorlopig toe. Pas als er naast deze voorlopige toewijzing ook een akkoord van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) is, kan een inwoner gebruik maken van de Blijverslening. Ook tegen het besluit van SVn is bezwaar en beroep mogelijk via de daarvoor geldende procedure van SVn.

Artikel 4:15d Hoogte Blijverslening

De Blijverslening kan consumptief of hypothecair afgesloten worden. Zowel de consumptieve als de hypothecaire lening hebben een gunstige rente die vastgesteld wordt door SVn. De actuele rentetarieven staan op www.svn.nl/rentetarieven.

Artikel 4:21 Nadere regels en hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is. Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule. Wordt de hardheidsclausule vaker voor één onderwerp gebruikt dan kan men zich afvragen of het beleid ter zake niet aangepast zou moeten worden.

5 Jeugdhulp

5.1 Algemene toelichting

Dit hoofdstuk van de verordening geeft uitvoering aan de Jeugdwet. Deze wet maakt onderdeel uit van de bestuurlijke en financiële decentralisatie naar gemeenten van de jeugdzorg, de Jeugd-GGZ, de zorg voor jeugdigen met een beperking en de begeleiding en persoonlijke verzorging van jeugdigen. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt van een stelsel gebaseerd op een wettelijk recht op zorg (aanspraak) naar een stelsel op basis van een voorzieningenplicht voor gemeenten (voorziening), op een wijze zoals eerder is gebeurd met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het wettelijke recht op jeugdzorg en individuele aanspraken op jeugdzorg worden hierbij vervangen door een voorzieningenplicht waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jeugdige en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken.

De Jeugdwet schrijft in de artikelen 2:9, 2:10 en 2:12 voor dat de gemeenteraad per verordening in ieder geval regels opstelt:

- over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen;
- met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning, de wijze van beoordeling van en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;
- over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;
- over de wijze waarop de hoogte van een pgb wordt vastgesteld;
- voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet;
- over de wijze waarop ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de Jeugdwet, en
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen of jeugdreclassering, waar het college ten aanzien daarvan de uitvoering van de Jeugdwet door derden laat verrichten. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Artikel 2:9 van de Jeugdwet biedt verder ruimte om met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet andere regels te stellen. Deze verordening maakt hier spaarzaam gebruik van; om een meer compleet beeld te geven van de rechten en plichten van burgers en de gemeente. Daarnaast kan op grond van artikel 8:1:1, vierde lid, bij verordening bepaald worden onder welke voorwaarden de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de jeugdhulp kan betrekken van een persoon die behoort tot zijn sociale netwerk.

Deze verordening kan niet los worden gezien van het beleidsplan, dat de raad op grond van artikel 2:2 van de Jeugdwet eveneens dient vast te stellen. In dit beleidsplan wordt het door het gemeentebestuur te voeren beleid vastgelegd met betrekking tot preventie en jeugdhulp, de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Toeleiding naar de jeugdhulp

De toeleiding naar de jeugdhulp kan op verschillende manieren plaatsvinden.

Vrij toegankelijk

In de verordening is onderscheid gemaakt tussen overige (vrij-toegankelijke) en individuele (niet vrij-toegankelijke) voorzieningen op het gebied van jeugdhulp (zie artikel 5:2, eerste, respectievelijk tweede lid). Voor een deel van de hulpvragen zal volstaan kunnen worden met een vrij-toegankelijke voorziening. Hier kan de inwoner gebruik van maken zonder dat zij daarvoor een verwijzing of een besluit van de gemeente nodig hebben. De inwoner kan zich voor deze jeugdhulp dus rechtstreeks tot de jeugdhulpaanbieder wenden.

Toegang jeugdhulp via de gemeente

Jeugdigen en ouders kunnen een behoefte aan jeugdhulp melden bij het college. De beslissing door de gemeente welke zorg een inwoner precies nodig heeft, komt vervolgens tot stand in overleg met die inwoner. In een gesprek tussen een door de gemeente ingezette deskundige en de inwoner zal gekeken worden wat de inwoner eventueel zelf of met behulp van zijn netwerk kan doen aan het probleem. Als aanvullend daarop een voorziening op het gebied van jeugdhulp nodig is, dan zal eerst gekeken worden of dit een vrij-toegankelijke voorziening is of een niet vrij-toegankelijke voorziening. Is het laatste het geval dan neemt deze deskundige, namens het college, een besluit en verwijst hij de inwoner door naar de jeugdhulpaanbieder die volgens de deskundige de aangewezen is om de betreffende problematiek aan te pakken.

Toegang via de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist

De Jeugdwet regelt daarnaast dat de jeugdhulp toegankelijk is na een verwijzing door de huisarts, de jeugdarts en de medisch specialist. Na een dergelijke verwijzing staat echter nog niet vast welke specifieke behandelvorm van jeugdhulp (dus bijvoorbeeld welke therapie) een inwoner precies nodig heeft. Een inwoner kan op dat moment terecht bij de jeugdhulpaanbieders die de gemeente heeft ingekocht. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder zelf zijn die op basis van zijn professionele autonomie na de verwijzing beoordeelt welke voorziening precies nodig is (de behandelvorm), hoe vaak iemand moet komen (de omvang) en hoe lang (de duur). Bij deze beoordeling dient de jeugdhulpaanbieder zich te houden aan de afspraken die hij daarover met de gemeente heeft gemaakt in het kader van de contract- of subsidierelatie. Deze afspraken zien op hoe de gemeente haar regierol kan waarmaken en op de omvang van het pakket. Deze afspraken zullen verder ook ingaan op hoe de artsen en de gemeentelijke toegang goed van elkaar op de hoogte zijn van de doorverwijzing of behandeling van een kind, zodat de integrale benadering rond het kind en het principe van 1 gezin - 1 regisseur - 1 plan, met name bij multiproblematiek, kan worden geborgd en er geen nieuwe ‘verkokering’ zal plaatsvinden, waarbij professionals niet goed van elkaar weten dat zij bij het gezin betrokken zijn.

Daarnaast zal de jeugdhulpaanbieder rekening moeten houden met de regels die de gemeente bij verordening heeft gesteld. Deze verordening regelt welk aanbod van de gemeente alleen via verwijzing of met een besluit van de gemeente toegankelijk is (zie artikel 5:2).

Toegang via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een andere ingang tot de jeugdhulp is via de gecertificeerde instelling, de kinderrechter (via een kinderbeschermingsmaatregel of een maatregel tot jeugdreclassering), het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting. De gecertificeerde instelling is verplicht om bij de bepaling van de in te zetten jeugdhulp in het kader van een door de rechter opgelegde kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering te overleggen met de gemeente. Uiteraard kan bij dit overleg een kostenafweging plaatsvinden.

De gemeente is op haar beurt vervolgens gehouden de jeugdhulp in te zetten die deze partijen nodig achten ter uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of de jeugdreclassering. Deze leveringsplicht van de gemeente vloeit voort uit het feit dat uitspraken van rechters te allen tijde moeten worden uitgevoerd om rechtsgelijkheid en rechtszekerheid te kunnen garanderen. Ook hier geldt dat de gecertificeerde instelling in beginsel gebonden is aan de jeugdhulp die de gemeente heeft ingekocht. Als de kinderrechter een ondertoezichtstelling of gezags-beëindiging uitspreekt, wijst hij gelijktijdig in de beschikking de gecertificeerde instelling aan die de maatregel gaat uitvoeren. Dit kan de rechter juist omdat de raad voor de kinderbescherming in zijn verzoekschrift een concreet advies geeft over welke gecertificeerde instelling de maatregel zou moeten uitvoeren. De raad voor de kinderbescherming neemt een gecertificeerde instelling in zijn verzoekschrift op die na overleg met de gemeente en gezien de concrete omstandigheden van het geval hiervoor het meest geschikt lijkt. De raad voor de kinderbescherming is verplicht om hierover met de gemeente te overleggen. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

Toegang via Veilig Thuis

Ten slotte vormt ook Veilig Thuis een toegang tot jeugdhulp. Veilig Thuis geeft advies over vermoedens en gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling, onderzoekt indien nodig op basis van een melding of er sprake is van kindermishandeling, motiveert zo nodig ouders tot accepteren van jeugdhulp en legt daartoe contacten met de hulpverlening. Deze toegang wordt al in de Jeugdwet zelf geregeld en komt verder dus niet terug in deze verordening.

5.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 5:1 Begrippen

Het aantal definities van artikel 5:1 is beperkt aangezien de Jeugdwet al een groot aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Deze wettelijke definities zijn dan ook niet nogmaals opgenomen in de verordening.

Artikel 5:2 Vormen van jeugdhulp

Dit artikel geeft een nadere uitwerking van de verplichte delegatiebepaling van artikel 2:9, onder a, van de wet, waarin is bepaald dat de gemeente bij verordening regels stelt over de door het college te

verlenen individuele voorzieningen en overige (jeugdhulp)voorzieningen. Uit de memorie van toelichting op de wet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3) komt naar voren dat de burger recht heeft op een duidelijk beeld van het aanbod van voorzieningen binnen de gemeente.

Het begrip 'voorziening' is een lastig te vatten begrip. De wetgever waagt zich dan ook niet aan een definitie, maar geeft wel in de memorie van toelichting aan dat de door de gemeente te treffen voorziening zowel een algemene, vrij toegankelijke voorziening kan zijn als een individuele voorziening. Een individuele voorziening zal vaak betrekking hebben op meer gespecialiseerde zorg. De gemeente bepaalt zelf welke hulp vrij toegankelijk is en welke niet. Voor de niet vrij toegankelijke vormen van ondersteuning zal door de gemeente (artikel 2:1 tot en met artikel 2:10) of door de huisarts, medisch specialist of jeugdarts en de jeugdhulp-aanbieder (artikel 5:3) eerst beoordeeld moeten worden of de jeugdige of zijn ouders deze ondersteuning daadwerkelijk nodig hebben.

Voorzieningen in de zin van de Jeugdwet zijn gerelateerd aan de drieledige wettelijke definitie van jeugdhulp (zie de toelichting op artikel 1:1). Een voorziening kan derhalve een breed spectrum van verschillende soorten ondersteuning, hulp en zorg omvatten. Een beschrijving is gewenst omdat de wetgever gemeenten opdraagt ervoor te zorgen dat de burger zich een beeld kan vormen van de voorzieningen in het kader van jeugdhulp.

Artikel 5:3 Toegang jeugdhulp

In artikel 2:6, eerste lid, onderdeel g, van de Jeugdwet is geregeld dat, naast de gemeentelijk georganiseerde toegang tot jeugdhulp, ook de directe verwijzingsmogelijkheid door de huisarts, medisch specialist en jeugdarts naar de jeugdhulp blijft bestaan. Dit laatste geldt zowel voor de vrij-toegankelijke (overige) voorzieningen als de niet vrij-toegankelijke (individuele) voorzieningen. Met een dergelijke verwijzing kan de inwoner rechtstreeks aankloppen bij de jeugdhulpaanbieder. In de praktijk zal het de jeugdhulpaanbieder (bijvoorbeeld de jeugdpsychiater, de gezinswerker of orthopedagoog) zijn die na de verwijzing (stap 1) beoordeelt welke jeugdhulp precies nodig is. Deze bepaalt in overleg met de inwoner daadwerkelijk de concrete inhoud, vorm, omvang en duur van de benodigde jeugdhulp. Deze aanbieder stelt dus feitelijk vast wat naar zijn oordeel de inhoud van de benodigde voorziening dient te zijn en hij zal zijn oordeel mede baseren op de protocollen en richtlijnen die voor een professional de basis van zijn handelen vormen (stap 2). Zie ook de algemene toelichting. De gemeente is niet verplicht om elke jeugdhulp te vergoeden waarnaar een huisarts, medisch specialist of jeugdarts specialist verwijst, maar alleen als dat aanbod ook gecontracteerd is door de gemeente (lid 4). Het is belangrijk dat een verwijzer op de hoogte blijft van de resultaten van de hulp en een aanbieder niet onbeperkt gebruik kan maken van een verwijzing om een nieuw (of verlengd) hulptraject te starten. Daarom bepaalt lid 5 dat de verwijzing maximaal 1 jaar geldig is. Daarmee komt de verwijzer in de positie om opnieuw de situatie te beoordelen. Voor huisartsen kan daarbij de eventueel aanwezige praktijkondersteuner jeugd een rol spelen.

Artikel 5:4 Criteria voor het toekennen van individuele voorzieningen

In dit artikel wordt duidelijk gemaakt welke afwegingsfactoren het college hanteert bij toekenning van individuele voorzieningen.

In het onderzoek van het college worden conform de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) achtereenvolgend een aantal stappen doorlopen:

1. Stel de hulpvraag vast.

2. Stel vast of sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en zo ja, welke problemen en stoornissen dat zijn (valt het onder de Jeugdwet?).
3. Bepaal welke hulp naar aard en omvang noodzakelijk is.
4. Onderzoek in hoeverre de eigen mogelijkheden van ouders en/of het sociale netwerk toereikend zijn om zelf de hulp te bieden (eigen kracht). Vervolg vragen voor het beoordelen van de eigen kracht:
 - a) Is de ouder in staat om de noodzakelijke hulp te bieden?
 - b) Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
 - c) Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?
 - d) Ontstaan er geen financiële problemen in het gezin als de hulp door de ouder wordt geboden (de bewijslast ligt hierbij bij de ouders)?

Als er hulp nodig is, maar de ouders in staat en beschikbaar zijn om deze hulp te bieden, daardoor niet overbelast raken en niet in de financiële problemen komen, dan hoeft het college geen jeugdhulp toe te kennen. Alleen voor het deel dat de ouders niet zelf kunnen leveren zet het college jeugdhulp in.

Artikel 5:5 Aanvraag individuele voorziening

Dit artikel regelt hoe de aanvraag van een individuele voorziening via de gemeente verloopt.

Artikel 5:6 Overige toegangsmogelijkheden jeugdhulp (vervallen)

Artikel 5:7 Spoedeisende ondersteuning

In spoedeisende gevallen treft het college zo spoedig mogelijk een passende tijdelijke maatregel of vraagt het college een machtiging gesloten jeugdhulp als bedoeld in hoofdstuk 6 van de wet.

Artikel 5:8.1 tot en 5:8.9. artikelen over arrangementen

Deze artikelen hebben betrekking op de jeugdhulp die regionaal is ingekocht en die als arrangement wordt ingezet.

Artikel 5:8:10 en Artikel 5:8:11 Zeventien-en-een-half jarigen en voortzetting hulp na 18 jaar

Deze artikelen waarborgen een soepele overgang, indien van toepassing, tussen ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de Wmo 2015.

Artikel 5.8.12 en 5:8:13 Vaktherapie en dierentherapie

Deze artikelen stellen voorwaarden aan deze twee specifieke hulpvormen met het oog op kwaliteit en doelmatigheid.

Artikel 5:8a Afgifte beschikking

Het college legt de toekenning of afwijzing van een individuele beschikking altijd vast in een beschikking.

Artikel 5:9 Inhoud beschikking

Indien de inwoner een formele aanvraag bij het college indient (artikel 2:5) of er overeenkomstig artikel 5:3, tweede lid, een beschikking afgegeven wordt, dient het college een schriftelijke beschikking op te

stellen, waartegen zij bezwaar en beroep op grond van de Awb kunnen indienen. Uitgangspunt van de wetten is dat de inwoner een voorziening in 'natura' krijgt. Indien gewenst door de jeugdige of zijn ouders bestaat echter de mogelijkheid van het toekennen van een pgb.

Het eerste lid bevestigt de regeling van deze onderwerpen in de Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Awb en is hier opgenomen in het belang van burgers om hen in de verordening een zo compleet mogelijk beeld te geven van hun rechten en plichten. De mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de beschikking en ook de daarop volgende mogelijkheid van beroep bij de rechter is geregeld in de Awb en geldt in beginsel voor alle beschikkingen. Indien een inwoner in bezwaar en beroep wil gaan, hebben zij op grond van de Awb het recht op het indienen van een aanvraag, waarmee een voor bezwaar en beroep vatbaar besluit kan worden uitgelokt. Ook de weigering, of het te lang uitblijven van een beschikking, geeft de burger op grond van de Awb de ingang van bezwaar en beroep.

Artikel 5:10 Regels voor persoonsgebonden budget

Bij nota van wijziging (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 11, artikel MM) is de regeling in artikel 8:1:1 van de wet voor het pgb aangepast ("gestandaardiseerd") aan de verwante regelgeving met betrekking tot de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015). In deze regeling stond dat een pgb slechts wordt verstrekt indien aan de in het derde lid gestelde voorwaarden is voldaan. Bij amendement Bergkamp/Voortman (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 109) is het woord 'slechts' geschrapt omdat dit een onnodige en overbodige inperking van het recht op een pgb leek te suggereren. Bij amendement Bisschop en Voortman (Kamerstukken II 2013/14 33 684, nr. 100) is het vijfde lid zo aangepast dat duidelijk is geworden dat inwoners zelf kunnen bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan de in de betreffende situatie goedkoopst passende door het college te bieden individuele voorziening in natura. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan deze door het college te bieden individuele voorziening in natura.

In het eerste lid is een verwijzing opgenomen naar het centrale pgb-artikel (8:1:1) van de wet. Dit lid is opgenomen teneinde in de verordening een compleet beeld van rechten en plichten van de inwoner te geven. In het tweede lid is verankerd dat het college op grond van artikel 8:1:1 van de Jeugdwet een pgb kan verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, kan zelfs van een verplichting van het college worden gesproken.

Voor gemeenten is onder meer van belang dat een pgb slechts wordt verstrekt indien de inwoner gemotiveerd kan aantonen dat de individuele voorziening die door een aanbieder wordt geleverd, niet passend is (zie artikel 8.1.1, derde lid, onder b).

Het artikel berust op artikel 2:9, onder c, van de Jeugdwet. In deze wetsbepaling staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld. In artikel 8:1:1, vijfde lid, onderdeel a, van de Jeugdwet is bepaald dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten van het betrekken van de hulp van derden hoger zijn dan de kosten van de individuele voorziening. Zo wordt voorkomen dat inkoopvoordelen zouden wegvallen als teveel personen zelf ondersteuning willen inkopen met een pgb.

Artikel 5:11

(vervallen)

Artikel 5:12

(vervallen)

Artikel 5:13 Verhouding prijs en kwaliteit aanbieders jeugdhulp en uitvoerders kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Het college kan de uitvoering van de Jeugdwet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de inwoner, door aanbieders laten verrichten (artikel 2:11, eerste lid, van de Jeugdwet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van jeugdhulp, kinderbeschermingsmaatregelen of jeugdreclassering gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van jeugdhulp of de uitvoering van een kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2:12 van de Jeugdwet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat er alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat er een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 5:14 Klachtregeling

In de regel zal eerst de aanbieder worden aangesproken bij klachten over de wijze van behandeling. De klachtmogelijkheid tegenover de aanbieder is geregeld in artikel 4:2:1 e.v. van de wet. Pas wanneer dit klachtrecht niet bevredigend is, of niet logisch, bijvoorbeeld bij gedragingen van gemeenteambtenaren, dan komt de gemeentelijke klachtmogelijkheid in zicht.

Artikel 5:54 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen over medezeggenschap bij de gemeente. De mogelijkheid tot inspraak en medezeggenschap tegenover de aanbieder is al geregeld in artikel 4:2:4 e.v. van de wet. Regeling van medezeggenschap is verplicht op grond van artikel 2.10 van de wet in samenhang met artikel 2:1:3, derde lid, van de Wmo 2015. In artikel 2:10 (in de redactie van de Nota van wijziging op het wetsvoorstel Wmo 2015 van 12 maart 2014, kamerstukken II 22841, nr. 35) worden de artikelen 2:1:3, derde lid, en 2:5:1 (jaarlijks cliëntervaringsonderzoek) van de Wmo 2015 van overeenkomstige toepassing verklaard. Ingevolge artikel 2:1:3, derde lid, van de Wmo 2015 dient bij verordening te worden bepaald op welke wijze ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van deze wet.

In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat eenzelfde inspraakprocedure geldt voor

het jeugdhulpbeleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle inwoners. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning. Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 5:16 Hardheidsclausule

Dit artikel biedt het college de mogelijkheid om in bijzondere gevallen die niet voorzien zijn af te kunnen wijken van de bepalingen in de verordening indien toepassing daarvan tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

6 Werk, re-integratie en tegenprestatie

6.1 Werk en re-integratie

6.1.1 Algemene toelichting

Er is gekozen voor een algemeen, globaal onderdeel over re-integratie. Dit heeft te maken met de aard van de opdracht die de raad heeft gekregen, te weten het bij verordening regels stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar re-integratietaak wordt neergelegd. Hieruit moet onder andere aandacht blijken voor de in de Participatiewet onderscheiden doelgroepen en de daarbinnen te onderscheiden subgroepen. Dit leent zich niet tot het formuleren van gedetailleerde regels die op iedere situatie van toepassing zijn. Immers, re-integratie is maatwerk. Het is helemaal afhankelijk van iemands mogelijkheden en beperkingen wat in het concrete geval een passend re-integratietraject is. Daarom wordt aan het college de bevoegdheid gegeven om op een aantal punten eigen afwegingen te maken. Artikel 10 van de Participatiewet bepaalt dat personen uit de doelgroep aanspraak hebben op ondersteuning bij de arbeidsinschakeling en de door het college noodzakelijk geachte voorziening binnen de kaders van de re-integratieverordening. Daarom is ervoor gekozen in dit onderdeel de voorzieningen vast te leggen die het college in ieder geval kan aanbieden.

Met betrekking tot de volgende voorzieningen is de gemeenteraad verplicht om regels op te nemen:

- de loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Participatiewet;
- scholing of opleiding, bedoeld in artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, onderdeel c, en tweede lid, onderdeel c, van de Participatiewet);
- de premie, bedoeld in artikel 10a, zesde lid, Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, sub d, en tweede lid, sub c, van de Participatiewet);
- participatievoorziening beschut werk, bedoeld in artikel 10b van de Participatiewet (artikelen 8a, eerste lid, sub e, en 10b, vierde lid, van de Participatiewet).

6.1.2 Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven worden hieronder behandeld.

Artikel 6:1 Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Doelgroep

De doelgroep wordt gevormd door personen zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a, van de Participatiewet. Het betreft personen:

- die algemene bijstand ontvangen;
- als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid onderdeel b van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid, onderdeel b, van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdeel b van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee

- aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
 - met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (hierna: ANW);
 - met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW);
 - met een uitkering ingevolge de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ);
 - zonder uitkering; en
 - die voor de arbeidsinschakeling zijn aangewezen op een door het college aangeboden voorziening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen een half jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 6:2 van deze verordening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen een half jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Zie verder de toelichting bij artikel 6:2 van deze verordening.

Artikel 6:2 Evenwichtige verdeling en financiering

Op grond van artikel 8a, tweede lid, sub a, van de Participatiewet moet de gemeenteraad in de verordening de verdeling van de voorzieningen over personen opnemen, waarbij rekening wordt gehouden met de omstandigheden en de functionele beperkingen van die personen. Hierin ligt besloten dat de gemeenteraad ook rekening houdt met de omstandigheden en functionele beperkingen van personen met een handicap. Daarbij streeft het college ernaar om de voorzieningen zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de specifieke ondersteunings-behoefte van de klant. Dus niet de gebruikelijke effecten van de voorzieningen staan centraal, maar de manier waarop een individuele inwoner de beoogde doelen kan bereiken met een bepaalde voorziening. Sommige voorzieningen kunnen dus zowel ingezet worden voor mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt, als voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld 6:5 en 6:12). Dit is in overeenstemming met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. De doelstelling van dit verdrag is het bevorderen, beschermen en waarborgen van het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid en het bevorderen van de eerbiediging van hun inherente waardigheid. In dit artikel is aan het voorgaande uitvoering gegeven.

Grote afstand tot arbeidsmarkt

Het college biedt voorzieningen als bedoeld in de artikelen 6:5 (werkstages), 6:6 (sociale activering), 6:8 (scholing), 6:9 (participatieplaats), 6:11 (ondersteuning bij leer-werktraject) en 6:12 (persoonlijke ondersteuning) aan personen aan die behoren tot de doelgroep met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 6:1.

Korte afstand tot arbeidsmarkt

Het college biedt de voorzieningen zoals bedoeld in artikelen 6:5 (werkstages), 6:7 (detacheringsbaan) en 6:12 (persoonlijke ondersteuning) aan, aan personen die behoren tot de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. De doelgroep is gedefinieerd in artikel 6:1.

Overige voorzieningen

Voor de overige kandidaten die niet eenduidig in te delen zijn in 'korte' of 'grote afstand tot de arbeidsmarkt' volgt al uit de doelgroepomschrijving van de voorzieningen aan wie het college deze voorzieningen kan aanbieden. Het gaat om: beschut werk (artikel 6:10), ondersteuning bij leer-werktrajecten (artikel 6:11), persoonlijke ondersteuning (artikel 6:12), loonkostensubsidie (artikel 6:25 en 6:26) en uitstroompremies (artikel 6:15).

Rekening houden met omstandigheden en beperkingen

Het college moet bij de inzet van de voorzieningen rekening houden met de omstandigheden en functionele beperkingen van een persoon. In artikel 6:2, derde lid, is opgenomen waarmee het college in ieder geval rekening moet houden.

Verslag doeltreffendheid

Het college zendt elke vier jaar een verslag over de doeltreffendheid van het re-integratiebeleid. Dit verslag moet het oordeel van de ASD bevatten. Dit is geregeld in artikel 6:2, vierde lid.

Artikel 6:3 Budget- en subsidieplafonds

Het college kan, om de financiële risico's te beheersen, een verdeling maken van de middelen over de verschillende voorzieningen. Het uitgeput zijn van begrotingsposten kan echter nooit een reden zijn om aanvragen voor voorzieningen te weigeren. Om dat wel mogelijk te maken kan de gemeenteraad bij verordening budget- en subsidieplafonds instellen. Per voorziening wordt dan een plafond ingebouwd; dit laat de mogelijkheid open dat een andere voorziening wordt aangeboden.

In dit artikel geeft de gemeenteraad het college de bevoegdheid om plafonds in te stellen. Een mogelijkheid is dat bij de vaststelling van de plafonds wordt verwezen naar de bijdragen die bijvoorbeeld in de begroting voor de verschillende voorzieningen worden gereserveerd. Een budgetplafond geldt voor de uitgaven die het college doet in het kader van voorzieningen. Een subsidieplafond geldt voor voorzieningen die subsidies inhouden. Een subsidieplafond dient wel bekendgemaakt te worden vóór de periode waarvoor deze geldt (art. 4:27, eerste lid, Awb).

Artikel 6:4 Algemene bepalingen over voorzieningen

De Participatiewet schrijft niet uitputtend voor welke voorzieningen het college aan moet bieden. Het enige criterium is dat de voorziening gericht moet zijn op de arbeidsinschakeling en moet bijdragen aan het (op termijn) mogelijk maken van reguliere arbeid door een persoon. Al naar gelang de afstand van een persoon tot de arbeidsmarkt kan een voorziening gericht zijn op bijvoorbeeld sociale activering en het voorkomen van een isolement (zoals het doen van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering), het leren van vaardigheden of kennis, of het opdoen van werkervaring (bijvoorbeeld via gesubsidieerd werk). Ook is het mogelijk dat een gemeente in individuele gevallen een persoonsgebonden re-integratiebudget ter beschikking stelt.

Beëindigingsgronden

Het tweede lid geeft aan dat het college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen het dat kan doen. Onder beëindigen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan een werkgever of het opzeggen van de arbeidsovereenkomst bij een detacheringsbaan. Bij deze laatste wijze van beëindigen dienen vanzelf-sprekend de toepasselijke bepalingen uit het arbeidsrecht en de eventueel aanwezige rechtspositieregeling in acht te worden genomen.

Het college kan een voorziening beëindigen in de gevallen zoals opgenomen in artikel 6:4, tweede lid, van deze verordening. Een voorziening wordt bijvoorbeeld beëindigd als een persoon algemeen geaccepteerde arbeid aanvaardt. Voor de persoon zoals bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a onder 2, van de Participatiewet wordt op dit punt een uitzondering gemaakt. Het gaat om de persoon zoals bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdeel b, artikel 35, vierde lid, sub b en artikel 36, derde lid, sub b, van de WIA. Voor deze doelgroep geldt dat het college ondersteuning bij de arbeidsinschakeling moet bieden tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie is verstrekt.

De Participatiewet voorziet niet in een terugvorderingsgrond van re-integratiekosten die onnodig zijn gemaakt. Noch van een bijstandsgerechtigde, noch van een niet bijstandsgerechtigde kunnen die kosten worden teruggevorderd.¹ Terugvordering dient te geschieden op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 6:5 Werkstage

Een werkstage onderscheidt zich van een gewone arbeidsovereenkomst. Bij een beoordeling of er al dan niet sprake is van een arbeidsovereenkomst toetst de rechter aan de drie criteria voor het bestaan van een arbeidsovereenkomst: persoonlijk verrichten van arbeid, loon en gezagsverhouding. Daarbij wordt gekeken naar een aantal aspecten zoals de bedoeling van de partijen en wat al dan niet schriftelijk is overeengekomen. De rechter besteedt vooral aandacht aan de feitelijke invulling van de overeenkomst.

Werkstage is gericht op uitbreiden kennis en ervaring

De Hoge Raad heeft bepaald dat er bij werkstages weliswaar sprake is van het persoonlijk verrichten van arbeid, maar dat dit overwegend gericht is op het uitbreiden van de kennis en ervaring van de werknemer. Daarnaast is bij een werkstage in de regel geen sprake van beloning. Terughoudend zijn met het verstrekken van een gerichte stagevergoeding ligt daarom voor de hand. Er kan wel een onkostenvergoeding worden gegeven, mits er daadwerkelijk sprake is van een vergoeding van gemaakte kosten.

Doelgroep aanbieden werkstage

Het college kan een persoon die behoort tot de doelgroep een werkstage aanbieden voor zover hij een afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Dit kan een korte of grote afstand zijn tot de arbeidsmarkt.

¹ Rechtbank Arnhem 14-09-2006, nr. AWB 06/999, ECLI:NL:RBARN:2006:AZ3540

Doel van de werkstage

Het tweede lid geeft nog eens specifiek aan wat het doel is van de werkstage, om het verschil met een normale arbeidsverhouding aan te geven. Dit is vooral van belang om te voorkomen dat een persoon claimt dat sprake is van een arbeidsovereenkomst en bij de rechter loonbetaling afdwingt.

De werkstage kan twee doelen hebben. Op de eerste plaats kan het gaan om het opdoen van specifieke werkervaring. Dit is vergelijkbaar met de zogenaamde 'snuffelstage', waarbij een persoon de gelegenheid krijgt om te bezien of het soort werk als passend kan worden beschouwd. Op de tweede plaats kan het gaan om het leren werken in een arbeidsrelatie. In de werkstage kan een persoon wennen aan aspecten als gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerken met collega's.

Geen verdringing

In het derde lid is bepaald dat de werkstage uitsluitend wordt verstrekt als er geen verdringing van de arbeidsmarkt plaatsvindt. Het opvullen van een vacature is alleen toegestaan als de vacature niet is ontstaan door afvloeiing, maar door ontslag op grond van een van de volgende redenen:

- eigen initiatief van de werknemer;
- handicap;
- ouderdomspensioen;
- vermindering van werktijd op initiatief van de werknemer, of
- gewettigd ontslag om dringende redenen.

Opstellen schriftelijke overeenkomst

In het vierde lid is bepaald dat voor de werkstage een schriftelijke overeenkomst wordt opgesteld. Hierin kan expliciet het doel van de stage worden opgenomen, evenals de wijze van begeleiding. Door deze schriftelijke overeenkomst kan nog eens worden gewaarborgd dat het bij een werkstage niet gaat om een reguliere arbeidsverhouding.

Artikel 6:6 Sociale activering

Volgens de Participatiewet dient ook sociale activering uiteindelijk gericht te zijn op arbeidsinschakeling. Voor bepaalde doelgroepen is arbeidsinschakeling echter een te hoog gegrepen doel. Voor deze personen staat dan ook niet re-integratie, maar participatie voorop.

Begrip sociale activering

Onder 'sociale activering' wordt verstaan: het verrichten van onbeloonde maatschappelijk zinvolle activiteiten gericht op arbeidsinschakeling of, als arbeidsinschakeling nog niet mogelijk is, op zelfstandige maatschappelijke participatie (artikel 6, eerste lid, onderdeel c, Participatiewet). Bij activiteiten in het kader van sociale activering kan worden gedacht aan het zelfstandig, zonder externe begeleiding, verrichten van vrijwilligerswerk of deelnemen aan activiteiten in de wijk of buurt.²

Doelgroep sociale activering

Het college kan aan een persoon die behoort tot de doelgroep activiteiten aanbieden in het kader van sociale activering voor zover de mogelijkheid bestaat dat hij op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening (artikel 6:6, eerste lid).

² Kamerstukken II 2002/03 28870, nr. 3, blz. 35.

Voor de verplichting op grond van artikel 9, eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering is vereist dat de mogelijkheid bestaat dat een persoon op enig moment algemeen geaccepteerde arbeid kan verkrijgen waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een voorziening. Bestaat die mogelijkheid niet, dan kan een persoon niet worden verplicht gebruik te maken van een dergelijke voorziening. Sociale activering heeft tot doel personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt terug te leiden naar de arbeidsmarkt, of als dit nog niet mogelijk is, als tussendoel te bevorderen dat personen zelfstandig kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven. Hieruit volgt dat als het einddoel, arbeidsinschakeling, niet kan worden bereikt, er geen grond is die persoon te verplichten om gebruik te maken van een voorziening gericht op sociale activering.³

College stemt duur activiteiten af op de persoon

Het tweede lid geeft het college de mogelijkheid om de duur van activiteiten in het kader van sociale activering nader te bepalen. Het college moet de duur afstemmen op de mogelijkheden en capaciteiten van een persoon. Gezien de mogelijk sterk verschillende behoeften op dit gebied, zal een al te rigide termijn moeilijk zijn.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt in de toelichting bij artikel 6:5 van deze verordening.

Artikel 6:7 Detacheringsbaan

De Participatiewet biedt de mogelijkheid personen uit de doelgroep een dienstverband aan te bieden om op detacheringbasis werkervaring op te doen. In de verordening zijn de randvoorwaarden vastgelegd waarbinnen de banen vormgegeven worden.

Het eerste lid biedt de mogelijkheid tot het aangaan van het dienstverband. Het college zorgt ervoor dat een persoon een dienstverband krijgt aangeboden door een derde, de werkgever. Die derde kan bijvoorbeeld een detacheringsbureau zijn. In het tweede lid wordt bepaald dat het gaat om detachering. Daarbij worden op twee vlakken afspraken gemaakt. Ten eerste tussen het inlenende bedrijf en de werkgever. Hierin worden zaken geregeld als de verhouding tot de werkgever, de hoogte van de inleenvergoeding en de wijze waarop de begeleiding wordt vormgegeven. In de overeenkomst tussen werknemer en inlener worden afspraken gemaakt over werktijden, verlof en de inhoud van het werk.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt in de toelichting bij artikel 6:5 van deze verordening.

Artikel 6:8 Scholing en training

Startkwalificatie

Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of Vwo-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee. Scholing kan worden aangeboden aan personen met of zonder een

³ CRvB 24-04-2012, nr. 11/2062 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW4400.

dergelijke startkwalificatie. Vooral voor personen zonder startkwalificatie kan scholing noodzakelijk zijn voor de re-integratie.

Jongeren

Personen jonger dan 27 jaar die nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs kunnen sinds 1 juli 2012 geen voorziening ontvangen die hen ondersteunt bij de arbeidsinschakeling (artikel 7, derde lid, onderdeel a, van de Participatiewet).

Scholing in combinatie met participatieplaats

Wanneer een persoon die in aanmerking is gebracht voor een participatieplaats niet over een startkwalificatie beschikt, dient het college aan deze persoon scholing of opleiding aan te bieden. Dit geldt vanaf zes maanden na aanvang van de werkzaamheden op de participatieplaats. De scholing of opleiding moet zijn gericht op vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt. Het college hoeft aan een persoon alleen geen scholing of opleiding aan te bieden als dergelijke scholing of opleiding naar zijn oordeel de krachten of bekwaamheden van de persoon te boven gaan of als naar zijn oordeel scholing of opleiding niet bijdraagt aan vergroting van de kans op inschakeling in het arbeidsproces van de persoon. Dit volgt uit artikel 10a, vijfde lid, van de Participatiewet.

Zie artikel 6:9 van deze verordening over de voorziening participatieplaatsen.

Artikel 6:9 Participatieplaats

Een participatieplaats is bedoeld voor personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Voor personen jonger dan 27 jaar is ondersteuning in de vorm van een participatieplaats niet mogelijk (artikel 7, achtste lid van de Participatiewet). Het college kan dan ook enkel aan personen van 27 jaar of ouder met recht op algemene bijstand een participatieplaats aanbieden.

Additionele werkzaamheden

Op een participatieplaats worden additionele werkzaamheden verricht. Niet de te verrichten werkzaamheden staan centraal maar het leren werken of het (opnieuw) wennen aan werken. Aspecten als omgaan met gezag, op tijd komen, werkritme en samenwerking met collega's zijn allemaal zaken waaraan in een participatieplaats gewerkt kan worden. Ook kan hiermee worden beoordeeld of het werkterrein past bij de capaciteiten van de uitkeringsgerechtigde, zodat een persoon bijvoorbeeld een opleiding op het betreffende terrein kan gaan volgen en daarmee voor zichzelf een duurzaam perspectief op arbeid kan realiseren. De duur van de participatieplaats is wettelijk beperkt tot maximaal vier jaar (artikel 10a van de Participatiewet). Na negen maanden wordt beoordeeld door het college of de participatieplaats de kans op arbeidsinschakeling heeft vergroot (artikel 10a, achtste lid, van de Participatiewet). Zo niet dan wordt de participatieplaats beëindigd. Uiterlijk 24 maanden na aanvang van de participatieplaats wordt opnieuw beoordeeld of de participatieplaats wordt voortgezet. Als de gemeente concludeert dat voortzetting van de participatieplaats met het oog op in de persoon gelegen factoren aanmerkelijk bijdraagt tot de arbeidsinschakeling, dan kan de participatieplaats nog één jaar verlengd worden. Echter in dat geval dient een andere werkomgeving geboden te worden (artikel 10a, negende lid, van de Participatiewet). Na 36 maanden vindt opnieuw een dergelijke beoordeling plaats (artikel 10a, tiende lid, van de Participatiewet).

Premie

De persoon die werkzaamheden verricht op een participatieplaats heeft recht op een premie voor het eerst na zes maanden en vervolgens iedere zes maanden na aanvang van de additionele werkzaamheden (artikel 10a, zesde lid, van de Participatiewet). Voorwaarde is dat de persoon naar het oordeel van het college voldoende heeft meegewerkt aan het vergroten van zijn kansen op de arbeidsmarkt. De hoogte van de premie moet in de verordening vastgelegd worden (artikel 8a, eerste lid, onderdeel d, van de Participatiewet). De premie wordt niet met de uitkering verrekend op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet. In verband hiermee is de hoogte van de premie begrensd door het in de vrijlatingsbepaling genoemde bedrag. Daarnaast moet bij het bepalen van de hoogte van de premie ook de risico's van de armoedeval worden betrokken.⁴ Er is gekozen voor een premie van telkens € 100,- per zes maanden.

Artikel 6:10 Participatievoorziening beschut werk

Het college kan de voorziening beschut werk aanbieden aan een persoon uit de doelgroep die door een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanige mate van begeleiding en van op- en aanpassingen van de werkplek nodig heeft dat niet van een reguliere werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat hij deze in dienst neemt (eerste lid).

Stap 1: advies inwinnen

Ten behoeve van de participatievoorziening beschut werk kan het college advies inwinnen bij het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen. Met dit advies vraagt het college om een oordeel of een persoon uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Dit advies kan ook door inwoners zelf, of door derden, ingewonnen worden.

Stap 2: advies Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen adviseert het college met betrekking tot het oordeel of een persoon tot de doelgroep beschut werk behoort. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen voert op basis van landelijke criteria een beoordeling uit (artikel 10b, tweede lid, van de Participatiewet).

Stap 3: besluit gemeente

Op basis van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen beslist de gemeente of iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, kan de gemeente besluiten het advies niet te volgen.⁵

Stap 4: dienstbetrekking 'beschut werk'

Nadat is vastgesteld dat iemand tot de doelgroep 'beschut werk' behoort, zorgt de gemeente ervoor dat deze persoon in een dienstbetrekking onder beschutte omstandigheden aan de slag gaat (artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet). Het kan dan gaan om een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke

⁴ Kamerstukken II 2007/08 31 577, nr. 3, blz. 12.

⁵ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 113.

dienstbetrekking (artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Participatiewet). Hoe de dienstbetrekking wordt georganiseerd, behoort tot de beleidsvrijheid van gemeenten. Een dienstbetrekking kan bijvoorbeeld worden georganiseerd via een gemeentelijke dienst, NV, BV of stichting. Ook kunnen personen (via detachering) in een beschutte omgeving bij reguliere werkgevers werken.⁶

Voorzieningen om beschut werk mogelijk te maken

Naast het bepalen van wie in aanmerking kan komen voor beschut werk, zijn in deze verordening vastgelegd welke voorzieningen voor arbeidsinschakeling ingezet worden om deze dienstbetrekking mogelijk te maken (derde lid).

Omvang beschut werk

Het college bepaalt de omvang van het aanbod beschut werk naar aanleiding van wat hierover is voorgeschreven in de ministeriële regeling (vierde lid) Om dit aanbod te kunnen bieden, voert het college overleg met mogelijke partners. Gemeenten kunnen het werk zelf organiseren via bijvoorbeeld een aan de gemeente gelieerd bedrijf zoals een SW-bedrijf. Ook kunnen zij afspraken maken met andere reguliere werkgevers over de voorwaarden waarop zij deze mensen een dergelijke dienstbetrekking aanbieden.⁷

Volgorde van het aanbod

Beschutte werkplekken worden aangeboden op volgorde van de datum van de indicatie beschut werk. Er wordt daarnaast geen ander onderscheid gemaakt in de doelgroep (vijfde lid).

Aanbod wanneer het aantal beschikbare plekken voor beschut werk in een jaar is vervuld

Als het aantal beschikbare plekken voor beschut werk in een jaar is vervuld, dan biedt het college in dat jaar niet de voorziening beschut werk aan. Het college bepaalt in de beleidsregels Sociaal Domein welke voorzieningen voor deze doelgroep worden aangeboden (zesde lid).

Aanbod tot het moment van aanvang van de dienstbetrekking op een beschutte werkplek

Inwoners met een indicatie beschut werk kunnen veelal niet direct starten op de beschutte werkplek, omdat er tijd nodig is om de beschutte werkplek te realiseren. Gedurende deze periode kan het college een werkstage aanbieden aan inwoners met een indicatie beschut werk (zevende lid).

Artikel 6:11 Ondersteuning bij leer-werktraject

Personen uit de doelgroep kunnen in aanmerking komen voor de voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten. Het college moet dan wel van oordeel zijn dat een leer-werktraject nodig is en de ondersteuning nodig moet zijn voor het volgen van dat leer-werktraject. Dit is geregeld in artikel 10 en volgt uit artikel 10f van de Participatiewet.

Artikel 10f van de Participatiewet bepaalt voorts dat het college uitsluitend ondersteuning bij een leer-werktraject kan aanbieden aan personen:

- van zestien of zeventien jaar van wie de leerplicht of de kwalificatieplicht, bedoeld in de

⁶ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 66.

⁷ Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 115-116.

Leerplichtwet 1969, nog niet is geëindigd, of

- van 18 tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorziening ondersteuning bij leer-werktrajecten is inzetbaar voor jongeren van zestien of zeventien jaar oud die dreigen uit te vallen uit school, maar middels een leer/werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Om te voorkomen dat jongeren onnodig uitvallen, wordt de mogelijkheid geboden extra ondersteuning te bieden. Deze voorziening kan ook worden ingezet ter voorkoming van schooluitval bij jongeren van 18 tot 27 jaar die door een leer-werktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

Bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kunnen volgen, zijn uitgesloten van ondersteuning op grond van artikel 7, derde lid, sub a, van de Participatiewet. Voor de conclusie dat een jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs kan volgen is vereist dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of daarvoor in aanmerking komt.⁸

In het kader van artikel 7, derde lid, sub a, van de Participatiewet betekent dit dat het college vanaf het moment dat de jongere uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgt of kan volgen geen ondersteuning bij de arbeidsinschakeling kan bieden.

In artikel 10f van de Participatiewet is bepaald dat het college onder omstandigheden ondersteuning kan bieden aan personen jonger dan achttien jaar en aan personen van achttien tot 27 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald en voor wie een leer-werktraject nodig is. Er wordt vanuit gegaan dat het mogelijk is een leer-werktraject aan te bieden aan personen die voldoen aan het bepaalde in de artikelen 10 en 10f van de Participatiewet, in afwijking van artikel 7, derde lid, sub a, van de Participatiewet.

Artikel 6:12 Persoonlijke ondersteuning

In artikel 6:12 wordt de voorziening persoonlijke ondersteuning nader geduid. Het gaat dan om een voorziening zoals een jobcoach, die op vaste tijden en gedurende een tijdelijke of langere periode de werknemer met beperkingen bij het verrichten van zijn taken ondersteunt. Het moet dan ook gaan om een systematische ondersteuning, dat wil zeggen ondersteuning met specifieke leerdoelen en/of vaardigheidsdoelen en/of gedragsverbeteringen die worden beoogd. Afhankelijk van de individuele werknemer en diens werksituatie zal ofwel langere tijd ondersteuning nodig zijn, ofwel een tijdelijke, kortere periode van ondersteuning volstaan. Voor beide situaties moet jobcoaching worden ingezet en is het belangrijk, dat met alle betrokkenen een inschatting gemaakt wordt van de benodigde duur van de ondersteuning. Zo nodig, kan deze worden bijgesteld, als betrokkenen merken dat langdurigere ondersteuning nuttig blijkt. Daarnaast moet de ondersteuning noodzakelijk zijn in die zin, dat de werknemer zonder die ondersteuning in redelijkheid niet zijn werkzaamheden zou kunnen verrichten. Persoonlijke ondersteuning heeft tot doel dat een werknemer wordt begeleid naar een situatie dat hij uiteindelijk zonder begeleiding via een dergelijke voorziening bij een reguliere werkgever werkzaam kan zijn.⁹

⁸ Kamerstukken II 2010/11, 32 815, nr. 3, blz. 49.

⁹ Kamerstukken II 2013-2014, 33 161, nr. 107, blz. 115.

Artikel 6:13 No-riskpolis (vervallen)

Artikel 6:14 Werkgeverscheque

Gesubsidieerde arbeid kan als één van de voorzieningen worden ingezet om de arbeidsinschakeling te bevorderen. In de Participatiewet is geregeld dat alle voorzieningen moeten dienen om een persoon uiteindelijk aan regulier werk te helpen.

Compensatie

Het doel van de werkgeverscheque is het bieden van compensatie voor het feit dat voor een persoon ten minste het wettelijk minimumloon moet worden betaald, terwijl de werkgever een persoon (nog) niet ten volle kan inzetten. Zo kan het college een werkgeverscheque aan de werkgever verstrekken om tijdelijk het verschil in arbeidsproductiviteit te compenseren en zo de re-integratie van de bijstandsgerechtigde te bewerkstelligen.¹⁰ In de beleidsregels zijn de voorwaarden voor deze vergoeding verder uitgewerkt.

Geen verdringing

Zie wat hierover is opgemerkt in de toelichting bij artikel 6:5 van deze verordening.

De in artikel 6:14 van deze verordening geregelde werkgeverscheque moet worden onderscheiden van de loonkostensubsidie zoals bedoeld in de artikelen 10c en 10d van de Participatiewet. De laatstgenoemde loonkostensubsidie is geïntroduceerd in de Participatiewet door de Invoeringswet Participatiewet en is specifiek bedoeld voor personen met een arbeidsbeperking.

De in artikel 6:14 opgenomen werkgevers-cheque is niet noodzakelijk gericht op personen met een arbeidsbeperking, maar ondersteunt personen die kwetsbaar of uiterst kwetsbaar zijn.

Het gaat in hier dus niet om de loonkostensubsidie die verstrekt kan worden aan personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a, van de Participatiewet van wie is vastgesteld dat zij met voltijdse arbeid niet in staat zijn tot het verdienen van een wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben (artikel 6, eerste lid, sub e, van de Participatiewet).

Artikel 6:15 Uitstroompremie

Het verstrekken van een uitstroompremie is alleen mogelijk als een persoon die algemene bijstand ontving, uitstroomt. De premie kan worden aangevraagd vanaf zeven maanden na indiensttreding. Onder langdurig werkloze wordt verstaan een persoon die gedurende een aaneengesloten periode van twaalf maanden of langer aangewezen is (geweest) op een uitkering. In de Participatiewet is geregeld dat jaarlijks een eenmalige premie kan worden verstrekt (artikel 31, tweede lid, onderdeel j, van de Participatiewet). Voor personen jonger dan 27 jaar is deze premie niet vrijgelaten (artikel 31, zevende lid, van de Participatiewet).

¹⁰ Kamerstukken II 2004/05, 28 870, nr. 125.

Artikel 6:16 Hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 6:17 Overgangsrecht (vervallen)

6.2 Tegenprestatie

6.2.1 Algemene toelichting

Het college is bevoegd een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten, ook als die tegenprestatie niet direct samenhangt met arbeidsinschakeling. Een belanghebbende van achttien jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd is vanaf de dag van melding gehouden naar vermogen een tegenprestatie te verrichten. Dit is vastgelegd in artikel 9, eerste lid, sub c, van de Participatiewet. De tegenprestatie bestaat uit de plicht om naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden te verrichten, naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Individuele omstandigheden

Het college bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het college de in dit onderdeel neergelegde criteria in acht nemen. Als het college een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem verwacht wordt (zie Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171).

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen - zoals zorgtaken - aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie (artikel 9, tweede lid, van de Participatiewet). De plicht tot tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (artikel 9, vijfde lid, van de Participatiewet). De plicht tot tegenprestatie is ook niet van toepassing op een alleenstaande ouder met een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet (artikel 9, zevende lid, van de Participatiewet).

Afstemmen

Net als bij het niet nakomen van de arbeids- en re-integratieverplichting geldt voor het niet nakomen van de tegenprestatie dat de bijstand kan worden afgestemd overeenkomstig onderdeel 7.4 van deze verordening.

Bevoegdheid opdragen tegenprestatie

De bevoegdheid van het college om een belanghebbende te verplichten naar vermogen een tegenprestatie te verrichten geldt al sinds 1 januari 2012. De regering meent dat de tegenprestatie voor uitkeringsgerechtigden een gelegenheid is om te blijven participeren in de samenleving en om een sociaal netwerk, arbeidsritme en regelmaat te behouden. Dit zijn volgens de regering ook noodzakelijke voorwaarden om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten (TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 29).

Tegenprestatie is geen re-integratie instrument

De plicht tot tegenprestatie heeft tot doel om maatschappelijk nuttige werkzaamheden te doen in de samenleving als tegenprestatie voor het ontvangen van een uitkering. Het opdragen van een tegenprestatie heeft niet primair tot doel de re-integratie van een belanghebbende te bevorderen, maar moet worden gezien als een nuttige bijdrage aan de samenleving (TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 49-50). De tegenprestatie is daarom naar zijn aard niet gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt en is niet bedoeld als re-integratie instrument. Voorts mag een tegenprestatie het accepteren van passende arbeid of van re-integratie-inspanningen niet belemmeren. Immers, als uitgangspunt geldt werk boven uitkering.

Verordeningsplicht

De Wet maatregelen WWB legt de gemeenteraad de verplichting op om bij verordening regels vast te stellen over het opdragen van een tegenprestatie aan mensen met een bijstandsuitkering in de leeftijd van 18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd. Deze verordeningsopdracht is neergelegd in artikel 8a, eerste lid, sub b Participatiewet. Het is aan de gemeente om de duur, omvang en inhoud van de tegenprestatie te regelen (zie TK 2013-2014, 33 801, nr. 24, p. 6).

Ontwikkelen beleid door college

Het college heeft de opdracht beleid te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en het uitvoeren ervan overeenkomstig de verordening tegenprestatie. Dit volgt uit artikel 7, eerste lid, sub c, van de Participatiewet.

6.2.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 6:18 Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet zijn overeenkomstig van toepassing op dit onderdeel

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

In artikel 6:18 is een definitie opgenomen van het begrip 'grote afstand tot de arbeidsmarkt'. Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs niet binnen een half jaar geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie. Zie hierover artikel 6:21.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

In artikel 6:18 is een definitie opgenomen van het begrip 'korte afstand tot de arbeidsmarkt'. Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon redelijkerwijs binnen een half jaar

geschikt is voor deelname aan de arbeidsmarkt. Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie. Zie hierover artikel 6:21.

Mantelzorg

In artikel 6:18 is de definitie opgenomen van mantelzorg. Deze begripsbepaling is gebaseerd op het begrip zoals dat wordt gehanteerd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (zie artikel 1, eerste lid, sub b, van de Wet maatschappelijke ondersteuning). Onder mantelzorg wordt verstaan: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Het begrip 'mantelzorg' is van belang omdat artikel 6 van deze verordening bepaalt dat het college geen tegenprestatie opdraagt indien een belanghebbende mantelzorg verricht voor zover het verrichten van mantelzorg naar het oordeel van het college redelijkerwijs noodzakelijk is.

Uit kamerstukken met betrekking tot het begrip 'mantelzorg' zoals neergelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning volgt dat de vier belangrijkste kenmerken van mantelzorg zijn:

- er is een bestaande sociale relatie tussen de zorgvrager en de zorgverlener;
- mantelzorg wordt niet verricht in een georganiseerd verband;
- het verrichten van mantelzorg is veelal geen bewuste keuze;
- het verlenen van mantelzorg is nooit afdwingbaar.

Deze kenmerken zijn ontleend aan diverse kamerstukken zoals TK 2004-2005, 30 169, nr. 1 (Notitie "De mantelzorger in beeld") en TK 2005-2006, 30 131, nr. C.

Voor mantelzorg is vereist dat de verleende zorg de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning hanteren gemeenten veelal het protocol Gebruikelijke Zorg van het Centrum Indicatiestelling Zorg om vast te stellen of sprake is van gebruikelijke zorg. Voor de uitleg van wat onder gebruikelijke zorg kan worden aangesloten bij de definitie van gebruikelijke zorg in het protocol Gebruikelijke Zorg. Gebruikelijke zorg wordt in dat Protocol als volgt omschreven: de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Artikel 6:19 Verslag over beleid

Het college zendt elke vier jaar aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid inzake het opdragen van een tegenprestatie.

Adviesraad Sociaal Domein betrekken bij beleid

Uit artikel 6:19, tweede lid volgt nadrukkelijk dat de Adviesraad Sociaal Domein moet worden betrokken bij de verantwoording over het beleid. Hier kan een relatie worden gelegd met de verordende bepalingen over cliënten-participatie, die de gemeenteraad moet vaststellen op grond van artikel 47

Participatiewet. Het verslag over het beleid inzake het opdragen van een tegenprestatie moet het oordeel van de cliëntenraad bevatten.

Artikel 6:20 Inhoud van een tegenprestatie

Het college bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het college de in deze verordening neergelegde criteria in acht nemen. Artikel 6:20 stelt voorwaarden ten aanzien van de inhoud van de tegenprestatie. Het college dient maatwerk toe te passen bij het opdragen van een tegenprestatie. Rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden van belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding, werkervaring en andere relevante persoonlijke omstandigheden. De werkzaamheden worden immers opgedragen 'naar vermogen'. Het is dus van belang dat belanghebbende ook in staat is de werkzaamheden te verrichten (zie Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171).

Als het college een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem wordt verwacht (zie Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171).

Additionele onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden

In artikel 6:20, eerste lid is bepaald dat de tegenprestatie onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden betreffen die additioneel van aard zijn. De maatschappelijk nuttige werkzaamheden in het kader van de tegenprestatie dienen zich te onderscheiden van werkzaamheden die door de reguliere arbeidsmarkt verricht worden. Het onderscheid tussen betaalde en onbetaalde werkzaamheden is afhankelijk van onder meer economische factoren en van keuzes die mede op basis daarvan door het bedrijfsleven en/of de overheid worden gemaakt (TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 30).

Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden voldoen aan de in artikel 6:20, eerste lid genoemde voorwaarden. Dit betekent dat de als tegenprestatie in te zetten werkzaamheid:

- a) naar zijn aard niet is gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
- b) niet is bedoeld als re-integratie instrument;
- c) wordt verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin deze worden verricht; en
- d) niet leidt tot verdringing.

Deze voorwaarden zijn gebaseerd op de belangrijkste kenmerken van de tegenprestatie die volgen uit de parlementaire geschiedenis (zie TK 2010-2011, 32 815, nr. 3, p. 14).

In een beleidsplan kan het college vastleggen welke werkzaamheden in ieder geval als tegenprestatie kunnen worden ingezet (artikel 6:20, tweede lid, van deze verordening). Deze werkzaamheden voldoen aan de in artikel 6:20, eerste lid gestelde voorwaarden.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties

De gemeente kan voor het werven van maatschappelijk nuttige werkzaamheden samenwerken met maatschappelijke organisaties zoals: welzijnsinstellingen, vrijwilligerswerkorganisaties, buurthuizen en/of sportvoorzieningen. Om ervoor te zorgen dat voldoende maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn, is het van belang dat contacten worden onderhouden met maatschappelijke organisaties. Een vrijwilligersvacaturebank bij een vrijwilligerscentrale kan een belangrijk hulpmiddel zijn om het aanbod van maatschappelijk nuttige werkzaamheden te bepalen. De gemeente kan ervoor kiezen uitsluitend werkzaamheden binnen de gemeentegrenzen als tegenprestatie in te zetten of werkzaamheden zowel binnen als buiten de gemeentegrenzen in te zetten. Zie hierover de toelichting bij artikel 6:24 van deze verordening.

Tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing

De tegenprestatie mag niet worden ingezet in het kader van de re-integratie. De tegenprestatie mag bovendien niet direct gericht zijn op toeleiding naar de arbeidsmarkt en is dan ook niet bedoeld als re-integratie instrument. Het betreffen werkzaamheden die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. Reguliere werkzaamheden kunnen daarom niet als tegenprestatie worden ingezet. De tegenprestatie mag het accepteren van passende arbeid of van re-integratie-inspanningen niet belemmeren. Het uitgangspunt werk boven uitkering staat voorop. Dit volgt uit artikel 9, eerste lid, sub c, van de Participatiewet en de parlementaire geschiedenis (zie TK 2010-2011, 32 815, nr. 3, p. 14).

Artikel 6:21 Het opdragen van een tegenprestatie

Het college heeft beleidsvrijheid om een tegenprestatie op te leggen. Het college bepaalt uiteindelijk of, en zo ja welke tegenprestatie wordt opgedragen. Tegen een besluit tot het opdragen van een tegenprestatie kan bezwaar en beroep worden aangetekend (TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 49).

Tegenprestatie opdragen aan belanghebbenden met grote afstand tot arbeidsmarkt

De gemeenteraad kiest er voor te bepalen dat het college een tegenprestatie in beginsel uitsluitend kan opdragen aan een belanghebbende die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Dit impliceert dat aan belanghebbenden die een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben geen tegenprestatie wordt opgedragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden (zie hierover de toelichting bij artikel 6:21, tweede lid, onder de kop "Belanghebbenden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt"). Zie artikel 6:18 voor de begrippen korte en grote afstand tot de arbeidsmarkt.

De gemeenteraad heeft hiervoor gekozen opdat personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt zich volledig kunnen richten op de arbeidsplicht en de re-integratieplicht, zoals het naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid verkrijgen. Bij personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt kan redelijkerwijs worden verwacht dat hun inspanningen eerder zullen leiden tot uitstroom. Daarom wordt in beginsel aan personen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt geen tegenprestatie opgedragen. De tegenprestatie mag immers het accepteren van passende arbeid of van re-integratie-inspanningen niet belemmeren aangezien werk boven uitkering als uitgangspunt geldt. Aan personen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt kan het college wel een tegenprestatie opdragen.

Belanghebbenden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt

Artikel 6:21, tweede lid bepaalt dat het college een belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie kan opdragen als bijzondere omstandigheden dat rechtvaardigen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de situatie waarin geen re-integratieactiviteiten worden verricht door belanghebbende en het verrichten van re-integratieactiviteiten op korte termijn redelijkerwijs niet kan worden verwacht. In dat geval bestaat er ruimte een tegenprestatie op te leggen.

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen - zoals zorgtaken - aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie (artikel 9, tweede lid, van de Participatiewet). De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is, als bedoeld in artikel 4 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (artikel 9, vijfde lid, van de Participatiewet). De verplichting tot tegenprestatie is niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet (artikel 9, zevende lid, van de Participatiewet).

Weigering tegenprestatie

Het college dient bij weigering van belanghebbende om de tegenprestatie te verrichten, op basis van het individuele geval de hoogte en de duur van de op te leggen verlaging van de uitkering te bepalen (TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 29).

Factoren opdragen tegenprestatie

In artikel 6:21, derde lid is neergelegd met welke factoren het college rekening moet houden bij het opdragen van een tegenprestatie. Deze factoren worden hierna toegelicht.

Factor: tegenprestatie 'naar vermogen'

De werkzaamheden die als tegenprestatie ingezet worden, moeten naar vermogen door een belanghebbende verricht kunnen worden. De term 'naar vermogen' heeft betrekking op de mogelijkheden waarover een belanghebbende beschikt om deze werkzaamheden te verrichten. Immers, niet alle onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan elke uitkeringsgerechtigde (TK 2013-2014, 33 801, nr. 3, p. 30).

Factor: persoonlijke situatie en individuele omstandigheden belanghebbende

Bij het opdragen van de tegenprestatie houdt het college rekening met de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding en werkervaring (Rechtbank Zeeland-West-Brabant 25-02-2013, nr. 12/3649, ECLI:NL:RBZWB:2013:BZ5171). Hierbij wordt rekening gehouden met het fysieke en psychische vermogen van een belanghebbende. Bij het opdragen van de tegenprestatie dient het college maatwerk te leveren. Voorts wordt bij opdragen van een tegenprestatie rekening gehouden met praktische omstandigheden zoals reistijd, beschikbaarheid van kinderopvang en/of belanghebbende al maatschappelijke activiteiten verricht.

Artikel 6:22 Duur en omvang van een tegenprestatie

Het college bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie. Hierbij moet het college de in deze verordening neergelegde criteria in acht nemen. Artikel 6:22 stelt voorwaarden ten aanzien van de duur en omvang van de tegenprestatie.

Individuele omstandigheden

Het college beoordeelt op basis van de individuele omstandigheden van een belanghebbende de omvang en de duur van de tegenprestatie. De omvang van de werkzaamheden en de duur in de tijd dienen in de regel beperkt te zijn. Dat betekent dat het college steeds een afweging maakt op basis van de situatie in welke mate een tegenprestatie verlangd kan worden (TK 2013-2014, 33 801, nr. 30).

Maximale duur tegenprestatie in dagen

Artikel 6:22, eerste lid, regelt dat de tegenprestatie wordt ingezet voor een maximale duur. De tegenprestatie kan worden opgedragen voor de maximale duur van 13 weken. Uit het onderzoeksrapport "Voor wat hoort wat" blijkt dat bij ongeveer de helft van de gemeenten die de tegenprestatie uitvoeren de gemiddelde duur korter is dan een half jaar en bij iets minder dan de helft is de gemiddelde duur meer dan een half jaar. Het is van belang dat de duur beperkt is. Het opdragen van de tegenprestatie tot aan het einde van de uitkering is in ieder geval niet beperkt in duur en in omvang.

Maximale duur tegenprestatie in uren

Artikel 6:22, tweede lid, regelt dat de tegenprestatie wordt ingezet voor een maximaal aantal uren. De tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal twintig uren per week. Voor het maximaal aantal uren is gekozen om personen werkzaamheden te laten verrichten van enige omvang.

Maximaal aantal keer opleggen

Artikel 6:22, derde lid, regelt dat het opdragen van een tegenprestatie binnen een periode van twaalf maanden slechts twee keer mogelijk is. Het gaat hierbij om een aaneengesloten periode van twaalf maanden. Deze bepaling waarborgt dat de tegenprestatie relatief gering wordt ingezet. De tegenprestatie dient immers niet in de weg te staan aan de re-integratie van een belanghebbende. Bovendien is het verstandig de tegenprestatie relatief gering in omvang en duur in te zetten om aan de veilige kant van de internationale bepalingen met betrekking tot het verbod op dwangarbeid en verplichte arbeid te blijven (artikel 4 EVRM). Het is volgens de gemeenteraad onwenselijk om een belanghebbende vaker dan twee maal per periode van twaalf maanden in te zetten.

Afzien van opleggen

Het college kan op basis van de persoonlijke omstandigheden van een belanghebbende en diens individu ook besluiten om af te zien van het opleggen van een tegenprestatie.

Artikel 6:23 Uitzonderingen (vervallen)

Artikel 6:24 Geen werkzaamheden voorhanden

Geen werkzaamheden voorhanden

Artikel 6:24, eerste lid bepaalt dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien geen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn. In deze verordening kiest de gemeenteraad ervoor dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien geen maatschappelijk nuttige werkzaamheden binnen de eigen gemeentegrenzen voorhanden zijn. De Participatiewet verplicht gemeenten niet om buiten de eigen gemeentegrenzen een tegenprestatie te laten verrichten (TK 2013-2014, 33 801, nr. 7, p. 51). Indien het college besluit geen tegenprestatie op te leggen omdat binnen de eigen gemeentegrenzen geen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn, wordt binnen vier maanden een heronderzoek uitgevoerd om te beoordelen of op dat moment wel maatschappelijk nuttige werkzaamheden binnen de eigen gemeentegrenzen voorhanden zijn. Dit is geregeld in artikel 6:24, tweede lid.

6.3 Loonkostensubsidie

6.3.1 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 6:25 Vaststelling wie tot doelgroep loonkostensubsidie behoort

In artikel 10c van de Participatiewet is geregeld wanneer wordt vastgesteld of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort: op schriftelijke aanvraag of ambtshalve. Ambtshalve vaststelling is alleen mogelijk bij:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in artikel 34a, vijfde lid, onderdeel b van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (hierna: WIA), artikel 35, vierde lid onderdeel b van de WIA en artikel 36, derde lid, onderdeel b van de WIA tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d van de Participatiewet is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, en
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

In artikel 10c van de Participatiewet is ook bepaald dat het aan het college is om vast te stellen of een persoon tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Binnen de kaders van de wet is het aan de gemeente om vast te stellen op welke wijze zij bepalen of mensen tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren en of loonkostensubsidie voor hen wordt ingezet (zie Kamerstukken II 2013/14, 33 161, nr. 107, blz. 62). In artikel 6:25, tweede lid, is vastgelegd welke criteria daarbij in acht genomen worden. Deze cumulatieve criteria zijn ontleend aan artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de Participatiewet. Daarin is immers wettelijk de doelgroep loonkostensubsidie vastgelegd.

Bij de vaststelling op iemand behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie kan het college zich laten adviseren door een derde. Het college draagt personen voor die zouden kunnen behoren tot de

doelgroep loonkostensubsidie, de derde adviseert en neemt daarbij eveneens de in het tweede lid neergelegde criteria in acht. Op basis van het advies beslist het college of iemand tot de doelgroep loonkostensubsidie behoort. Alleen als sprake is van een onzorgvuldige totstandkoming van het advies, kan besloten worden het advies niet te volgen.

Artikel 6:26 Vaststelling loonwaarde

In artikel 10d, eerste lid, van de Participatiewet is bepaald dat als een persoon behoort tot de doelgroep loonkostensubsidie en een werkgever voornemens is een dienstbetrekking aan te gaan met die persoon, het college de loonwaarde van die persoon vaststelt. Hiervoor is geen aanvraag vereist. De vastgestelde loonwaarde legt het college vast in een beschikking waartegen zowel de betrokken persoon als diens (potentiële) werkgever bezwaar en beroep kunnen instellen.

In de bijlage bij artikel 6:26 wordt de methode die het college gebruikt om de loonwaarde van die persoon te bepalen omschreven.

Als een dienstbetrekking tot stand komt, verleent het college loonkostensubsidie aan de werkgever met inachtneming van artikel 10d van de Participatiewet.

Bijlage bij artikel 6:26 - wijze waarop loonwaarde wordt vastgesteld

Het college maakt gebruik van een regionaal ingekochte loonwaardemethodiek om de loonwaarde van een persoon te bepalen.

Aan deze loonwaardemethodiek zijn in ieder geval de volgende eisen gesteld.

De loonwaarde van een werknemer wordt berekend op basis van:

- gegevens verkregen van de werkgever;
- gegevens verkregen van de werknemer zelf

Het instrument genereert een goed leesbare rapportage waarin ten minste de volgende gegevens zijn opgenomen:

- onderbouwing van de loonwaarde;
- begeleidingsbehoefte van de werknemer;
- inzicht in inzetbaarheid op taken;
- aanvullingen gedaan door de loonwaardespecialist.

De beschrijving van de methodiek geeft inzicht in de bestanddelen van de meting en de wijze waarop de meting tot stand komt. De meting kan in eigen beheer door of in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd door een deskundige. Voldaan moet worden aan de bepalingen van de Wet Bescherming Persoonsgegevens en alle daaruit voortvloeiende beperkingen en verplichtingen ten aanzien van de in de applicatie opgeslagen gegevens.

7 Inkomen

7.1 Individuele inkomenstoeslag

7.1.1 Algemene toelichting

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Om die reden is bij de invoering van de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) in 2004 de langdurigheidstoeslag in het leven geroepen. Sinds 1 januari 2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd. Ook is de langdurigheidstoeslag sinds die datum een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Sindsdien is het verlenen van de toeslag geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomenstoeslag kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor. Het college kan in beleidsregels aangeven welke groepen niet in aanmerking komen voor individuele inkomenstoeslag en in welke gevallen personen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan personen aan wie in de referteperiode een maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsverplichting of een re-integratieverplichting of aan personen die uit 's Rijks kas bekostigd onderwijs volgen.

Vast te leggen regels in verordening

De individuele inkomenstoeslag is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoeslag als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van dit onderdeel is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoeslag bepaald worden. Het college kan in (wet interpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de persoon. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de persoon, en
- de inspanningen die de persoon heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Overgangsrecht

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoeslag de langdurigheidstoeslag. Het is niet nodig om in deze verordening overgangsrecht op te nemen met betrekking tot eerder verstrekte langdurigheidstoeslagen, omdat artikel 78z van de Participatiewet voorziet in algemeen overgangsrecht met betrekking tot de wijzigingen in de Participatiewet als gevolg van de inwerkingtreding van de Invoeringswet Participatiewet en de Wet maatregelen WWB op 1 januari 2015. De individuele inkomenstoeslag en voorheen de langdurigheidstoeslag worden immers toegekend tegen een peildatum. Zaken die na de peildatum gebeuren hebben geen betekenis voor het recht op een dergelijke toeslag. Wie op een datum gelegen vóór 1 januari 2015 op basis van de toepasselijke verordening recht had op langdurigheidstoeslag, behoudt dat onverkort, ongeacht of hij voldoet aan de voorwaarden die per 1 januari 2015 zijn gesteld in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening. Toekenning van het recht op individuele inkomenstoeslag tegen een datum gelegen op of ná 1 januari 2015 is uitsluitend mogelijk als wordt voldaan aan de in artikel 36 van de Participatiewet en deze verordening opgenomen voorwaarden.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwd) van een persoon kan wijzigen binnen de referteperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomenstoeslag aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referteperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referteperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomenstoeslag in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

7.1.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 7:1 Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoeslag ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien individuele inkomenstoeslag een vorm van bijzondere bijstand is, is het niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoeslag buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoeslag in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan hebben dat een persoon geen recht op een individuele inkomenstoeslag heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referteperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag. Wat voor een eerder verstrekte individuele inkomenstoeslag geldt, dat geldt ook voor een eerder verstrekte langdurigheidstoeslag op grond van de WWB zoals die luidde vóór 1 januari 2015.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een persoon individuele inkomenstoeslag aanvraagt (artikel 7:1). Het gaat om de datum waarop een persoon langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum. De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een persoon zich heeft gemeld om individuele inkomenstoeslag aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom dat artikel.

Referteperiode

Verder is bepaald wat onder de referteperiode moet worden verstaan: een periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum. Zie ook de toelichting bij artikel 7:3 onder 'Langdurig'.

Artikel 7:2 Indienen verzoek

De Wet Maatregelen WWB heeft artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet dusdanig gewijzigd dat een persoon een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoeslag kan indienen. Voorheen was de langdurigheidstoeslag alleen op aanvraag verkrijgbaar. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 van de Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 7:2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomenstoeslag zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 7:3 Langdurig laag inkomen

Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder 'langdurig' en onder 'laag' wordt verstaan.

Langdurig

De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referteperiode. De referteperiode is vastgesteld in artikel 7:1 van deze verordening.

Laag inkomen

Een inkomen is laag als het niet hoger is dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm.

De vraag of het inkomen van een persoon gedurende de referteperiode niet hoger is dan het langdurig lage inkomen van 100% van de toepasselijke bijstandsnorm, zal niet al te rigide mogen worden

beoordeeld. Een marginale overschrijding van dit lage inkomen moet worden genegeerd.¹¹ Gaat het inkomen van een persoon gedurende minimaal één maand tijdens de referteperiode de toepasselijke bijstandsnorm maandelijks met € 5,- of meer te boven, dan is geen sprake meer van een marginale overschrijding van de bijstandsnorm die niet aan toekenning van een individuele inkomenstoeslag in de weg staat. Er is immers geen sprake van een incidentele geringe overschrijding van de bijstandsnorm of van te verwaarlozen bedragen van enkele eurocenten.¹²

Artikel 7:4 Hoogte individuele inkomenstoeslag

Bij de hoogte van de individuele inkomenstoeslag wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden.

Gehuwden

Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomenstoeslag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op individuele inkomenstoeslag.¹³

Is één van de echtgenoten uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag.

Het gaat hier om een partner die op een van de in artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet genoemde gronden geen recht heeft op bijstand. Als slechts één partner recht heeft op individuele inkomenstoeslag, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in het tweede lid.

Indexering

In het vierde lid is een indexeringsbepaling opgenomen. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) duidelijk te communiceren.

Artikel 7:5 Hardheidsclausule

Toepassing van de hardheidsclausule kan bijvoorbeeld aan de orde zijn in de volgende situatie: een belanghebbende heeft zich ingespannen om werk te verkrijgen met een inkomen hoger dan de toepasselijke bijstandsnorm en dit is ook daadwerkelijk gelukt. Echter zonder dat sprake is van enige verwijtbaarheid is belanghebbende na een betrekkelijk korte periode (2 maanden) weer werkloos geworden met een inkomen op bijstandsniveau.

¹¹ CRvB 19-08-2008, nrs. 06/1163 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8918 en CRvB 15-02-2011, nr. 08/5141 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BP5532.

¹² CRvB 27-03-2012, nr. 10/2488 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BW0068 en CRvB 31-07-2012, nr. 12/1825 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX7178.

¹³ CRvB 13-07-2010, nr. 08/2345 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN2529.

7.2 Individuele studietoelage

7.2.1 Algemene toelichting

De Invoeringswet Participatiewet introduceert een studieregeling in de Participatiewet: de individuele studietoelage. Hiermee krijgt het college de mogelijkheid mensen, van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken als ze studeren.

Mensen met een arbeidshandicap hebben volgens de regering een extra steuntje in de rug nodig als het gaat om studeren. Voor hen is de drempel om te lenen een stuk hoger, omdat de kans op een baan later lager is.

De individuele studietoelage moet worden aangemerkt als een vorm van bijzondere bijstand (artikel 5, sub d, van de Participatiewet). De individuele studietoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor mensen van wie is vastgesteld dat ze niet in staat zijn het minimumloon te verdienen.

Verordeningplicht

De Invoeringswet Participatiewet legt de gemeenteraad de verplichting op in een verordening regels vast te stellen over het verlenen van een individuele studietoelage. Deze verordeningsoverdracht is neergelegd in artikel 8, eerste lid, sub c, van de Participatiewet. De regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de hoogte en de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage (artikel 8, derde lid, van de Participatiewet).

Discretionaire bevoegdheid

Het verlenen van een individuele studietoelage is een discretionaire bevoegdheid van het college. Dit betekent dat het college aan personen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet, een individuele studietoelage kan toekennen, maar hiertoe niet is gehouden. Het college kan in beleidsregels aangeven of bepaalde groepen niet in aanmerking komen voor een studietoelage. Het college kan in plaats daarvan - en in aanvulling op artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet - in beleidsregels aangeven wie, wanneer en op grond van welke nadere voorwaarden recht heeft op een individuele studietoelage.

Voorwaarden individuele studietoelage

Een persoon die behoort tot de doelgroep voor ondersteuning bij de arbeidsinschakeling als bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a, van de Participatiewet kan een aanvraag indienen voor een individuele studietoelage. Artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet spreekt overigens zowel over verzoek als aanvraag. Het college kan op een dergelijk verzoek - gelet op de individuele omstandigheden van een persoon - een individuele studietoelage verlenen. Hiervoor is vereist dat deze persoon op de datum van de aanvraag:

- 18 jaar of ouder is;
- recht heeft op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000 of recht heeft op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 4 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;

- geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet heeft; en
- een persoon is van wie is vastgesteld dat hij met voltijdse arbeid niet in staat is tot het verdienen van het wettelijk minimumloon, doch wel mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft.

Dat een persoon recht moet hebben op studiefinanciering of een WTOS-tegemoetkoming, betekent niet dat deze persoon ook daadwerkelijk studiefinanciering of een tegemoetkoming moet ontvangen. Het recht op studiefinanciering bestaat, afhankelijk van iemands gekozen opleiding, leeftijd en inkomen. Of van dit recht gebruik gemaakt wordt is niet in de Participatiewet geregeld en is geen vereiste voor het ontvangen van een individuele studietoelage op grond van de Participatiewet. Voor het recht op een individuele studietoelage is het dan ook voldoende dat een persoon recht heeft op studiefinanciering of een tegemoetkoming. De persoon zal - als aanvrager van de toelage - aannemelijk moeten maken dat hij recht op studiefinanciering of een tegemoetkoming heeft, bijvoorbeeld door een beschikking van DUO of door een bewijs van inschrijving bij een bepaalde opleiding te overleggen.

Verdere voorwaarden

De artikelen 12, 43, 49 en 52 van de Participatiewet zijn niet van toepassing bij verlening van de individuele studietoelage (artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet). De aanvraag moet worden ingediend bij het college.

Een individuele studietoelage kan niet als lening worden verstrekt als een persoon met de studietoelage schulden wil aflossen. Artikel 49 van de Participatiewet is namelijk niet van toepassing op de individuele studietoelage (artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet). Ook artikel 52 van de Participatiewet is niet van toepassing op de individuele studietoelage (artikel 36b, tweede lid, van de Participatiewet). Dit maakt dat de individuele studietoelage niet kan worden verstrekt in de vorm van een voorschot.

7.2.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 7:6 Indienen verzoek

Een verzoek om een individuele studietoelage kan worden ingediend door personen als bedoeld in artikel 7, eerste lid, sub a, van de Participatiewet. Dit betreft personen die het college ondersteunt bij arbeidsinschakeling:

- personen die algemene bijstand ontvangen;
- personen als bedoeld in de artikelen 34a, vijfde lid, onderdeel b, artikel 35, vierde lid, onderdeel b en artikel 36, derde lid, onderdeel b van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen tot het moment dat het inkomen uit arbeid in dienstbetrekking gedurende twee aaneengesloten jaren ten minste het minimumloon bedraagt en ten behoeve van die persoon in die twee jaren geen loonkostensubsidie als bedoeld in artikel 10d is verleend;
- personen als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Participatiewet;
- personen met een nabestaanden- of wezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet;
- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers,

- personen met een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen, en.
- niet-uitkeringsgerechtigden.

Het college kan aan deze personen, op een daartoe strekkend verzoek, een individuele studietoelage verlenen (artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet). Een persoon dient op datum van de aanvraag aan de voorwaarden te voldoen zoals genoemd in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een persoon, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 van de Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen omtrent de wijze waarop het verzoek als bedoeld in artikel 36b, eerste lid, van de Participatiewet moet worden ingediend, bepaalt artikel 7:6 dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele studietoelage zoals bedoeld in artikel 36b van de Participatiewet.

Artikel 7:7 Dringende redenen (vervallen)

Artikel 7:8 Eenmaal per schooljaar individuele studietoelage verlenen

In de Verordening is opgenomen dat iemand eenmaal per schooljaar recht heeft op een individuele studietoelage.

Artikel 7:9 Hoogte individuele studietoelage

In artikel 7:9 is de hoogte van de individuele studietoelage geregeld. Hierbij wordt de studietoelage per persoon die voldoet aan de voorwaarden toegekend. Een individuele studietoelage bedraagt € 1.848,- per studiejaar. Is sprake van gehuwden die allebei afzonderlijk voldoen aan de voorwaarden voor een individuele studietoelage, dan komen zij afzonderlijk in aanmerking voor een individuele studietoelage. Artikel 7:9, tweede lid, bevat een indexeringsbepaling. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) intern duidelijk te communiceren.

Artikel 7:10 Betaling individuele studietoelage

In dit artikel wordt de frequentie van de betaling van de individuele studietoelage geregeld. Een individuele studietoelage wordt in 12 maandelijkse termijnen van € 154,- uitbetaald. Jaarlijks is dit het bedrag zoals neergelegd in artikel 7:9.

7.3 Afstemming

7.3.1 Algemene toelichting

Rechten en plichten in de Participatiewet

De gemeente heeft een verantwoordelijkheid met betrekking tot de invulling van de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden. Mede gelet op de rechtszekerheid van een bijstandsgerechtigde moet het gemeentelijk beleid vastgelegd worden in een verordening. Rechten en plichten zijn echter twee kanten van één medaille. Het recht op algemene bijstand is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering.

Artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet spreekt over het afstemmen van de bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In deze bepaling wordt benadrukt dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk is. Daarbij moet recht worden gedaan aan de individuele situatie en de persoonlijke omstandigheden van bijstandsgerechtigden. Artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet legt een directe koppeling tussen de rechten en plichten van uitkeringsgerechtigden: het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten om weer onafhankelijk te worden van de uitkering. Dit betekent dat de vaststelling van de hoogte van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de bijstandsgerechtigde, maar ook van de mate waarin de verplichtingen worden nagekomen. De inspanningen die van de bijstandsgerechtigde naar vermogen kunnen worden verwacht, spelen ook een rol.

Wanneer het college tot het oordeel komt dat een bijstandsgerechtigde zijn verplichtingen niet of in onvoldoende mate nakomt, verlaagt het tijdelijk de uitkering. Er is dus geen sprake van een bevoegdheid, maar van een verplichting. Alleen wanneer iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt, ziet het college af van een dergelijke verlaging. Het college moet niettemin bij de vaststelling van de verlaging rekening houden met de persoonlijke omstandigheden en de individueel vastgestelde verplichtingen. Het college kan dan ook van een verlaging afzien als het daartoe zeer dringende redenen aanwezig acht.

Met ingang van 1 januari 2015 staan in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet geüniformeerde arbeids-verplichtingen. Voor schending van deze verplichting geldt dat de bijstand in beginsel moet worden verlaagd met honderd procent gedurende één tot drie maanden. In een verordening is de duur van de verlaging vastgelegd (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet).

Is afgezien van een verlaging wegens het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van bepalingen ten aanzien van recidive deze gedraging mee te tellen. Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet of vanwege dringende redenen afgezien van het opleggen van een verlaging, dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Het college beoordeelt uiterlijk drie maanden na de datum van de beschikking of de omstandigheden en het gedrag van belanghebbende aanleiding geven de beslissing te herzien (artikel 18, derde lid, van de Participatiewet). Bij een dergelijke herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden.

Het heeft slechts als doel vast te stellen of belanghebbende tussentijds (binnen de periode waarover de verlaging zich uitstrekt) blijkt heeft gegeven van een zodanige gedragsverandering of dat sprake is van een zodanige wijziging van omstandigheden, dat aanleiding bestaat de eerder opgelegde verlaging in zwaarte of duur bij te stellen.¹⁴ Artikel 18, derde lid, van de Participatiewet is naar oordeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid niet van toepassing als sprake is van schending van een van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen (artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet). Ten aanzien van geüniformeerde arbeidsverplichtingen is artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet van toepassing. Verschil tussen artikel 18, derde lid, en artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet is dat artikel 18, elfde lid, pas wordt toegepast als belanghebbende daarom vraagt.

Een verlaging in verband met de afstemming is een punitieve sanctie voor zover de verlaging wordt opgelegd omdat belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen.¹⁵ Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. Deze verlaging en de strafvervolgung kunnen alleen naast elkaar bestaan als sprake is van juridisch te onderscheiden feiten. Bijvoorbeeld: belanghebbende beledigt opzettelijk een ambtenaar. Strafrechtelijk bezien kan een geldboete worden opgelegd of een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden. Daarnaast is sprake van zich zeer ernstig misdragen zoals bedoeld in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet op grond waarvan de bijstand kan worden verlaagd.

In andere gevallen waarin een verlaging wordt opgelegd in verband met de afstemming is sprake van een reparatoire sanctie (bijvoorbeeld bij schending arbeidsverplichting). Als een betreffende gedraging ook een strafbaar feit oplevert, kan belanghebbende hier strafrechtelijk voor worden vervolgd. De verlaging en de strafvervolgung kunnen naast elkaar bestaan omdat het hier gaat om een reparatoire maatregel en een punitieve sanctie.

Afstemmen in de IOAW en de IOAZ

Het college kan een uitkering op grond van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (hierna: IOAW) of Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (hierna: IOAZ) verlagen of weigeren als een belanghebbende de aan het recht op uitkering verbonden verplichtingen niet of onvoldoende nakomt (artikel 20 van de IOAW en artikel van de 20 IOAZ). Het gemeentelijk beleid moet vastgelegd worden in een verordening (artikel van de 35 IOAW en artikel 35 van de IOAZ).

Schenden van de inlichtingenplicht

¹⁴ CRvB 19-04-2011, nr. 10/4882 WWB, ECLI:NL:CRVB:2011:BQ3002.

¹⁵ CRvB 31-12-2007, nrs. 06/4510 WWB, ECLI:NL:CRVB:2007:BC1811, CRvB 29-07-2008, nrs. 07/2262 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BD9023, CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919 en CRvB 19-01-2010, nr. 08/1012 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BL0052.

De bestuurlijke boete is per 1 januari 2013 opnieuw ingevoerd in de Wet werk en bijstand (hierna: WWB) (thans: Participatiewet), IOAW en IOAZ. Deze moet worden opgelegd bij een schending van de inlichtingenplicht en komt in de plaats van de verlaging van de bijstand.

7.3.2 Artikelsgewijze toelichting

Artikel 7:11 Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in dit onderdeel. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op dit onderdeel.

Benadelingsbedrag

Het benadelingsbedrag is de netto-uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt of is gedaan ten gevolge van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Voor het bepalen van het benadelingsbedrag wordt uitgegaan van het nettobedrag van de uitkering, zoals ook het geval is bij het benadelingsbedrag in het kader van de bestuurlijke boete.¹⁶

Bijstandsnorm

Onder de 'bijstandsnorm' wordt in dit onderdeel verstaan de in de situatie van belanghebbende geldende bijstandsnorm. Dit is de toepasselijke norm, vermeerderd met toeslagen, en verminderd met verlagingen, alles inclusief vakantietoeslag. Voor zover sprake is van een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt onder bijstandsnorm verstaan de toepasselijke grondslag zoals bedoeld in artikel 5 van de IOAW en artikel 5 van de IOAZ.

Artikel 7:12

(vervallen)

Artikel 7:13 Het besluit tot opleggen van een verlaging

Het verlagen van een uitkering op grond van dit onderdeel vindt plaats door middel van een besluit. Tegen dit besluit kan een belanghebbende bezwaar en beroep indienen. In dit artikel is aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Awb en dan vooral uit het motiveringsvereiste. Het motiveringsvereiste houdt onder andere in dat een besluit kenbaar is en van een deugdelijke motivering is voorzien.

Artikel 7:14 Horen van belanghebbende

Het horen van een belanghebbende gebeurt in beginsel altijd mondeling, telefonisch dan wel in persoon. Eventueel kan een belanghebbende ook schriftelijk worden gehoord.

Artikel 7:15 Afzien van verlaging

Afzien van verlagen

¹⁶ Kamerstukken II 2011/12, 33 207, nr. 3, blz. 43.

Het afzien van het opleggen van een verlaging "indien elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt", is overgenomen uit artikel 18, negende lid, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 20, derde lid, van de IOAW en artikel 20, derde lid, van de IOAZ. Aangenomen moet worden dat hiervan uitsluitend sprake is bij evidente afwezigheid van verwijtbaarheid.¹⁷ Het is aan het college te beoordelen of elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt aan het betreffende gedrag. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen (zie artikel 7:27 van deze verordening). Is vanwege de afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet van een verlaging afgezien dan is daarin geen reden gelegen om de betreffende gedraging buiten beschouwing te laten in geval van recidive.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een verlaging is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een verlaging spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd.

Om deze reden regelt artikel 7:15, eerste lid, sub b, van deze verordening dat het college geen verlagingen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden. Dit heeft tevens als voordeel dat een uitkeringsgerechtigde niet te lang in onzekerheid wordt gehouden over de vraag of het college overgaat tot het opleggen van een verlaging.

Afzien van verlagen in verband met dringende redenen

In het tweede lid is geregeld dat het college kan afzien van het opleggen van een verlaging als daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Dit onderdeel stelt een algemene verplichting tot het opleggen van een verlaging voorop.

Uitzonderingen moeten echter mogelijk zijn als voor de belanghebbende onaanvaardbare consequenties zouden optreden. Uit het woord "dringend" blijkt dat er wel iets heel bijzonders en uitzonderlijks aan de hand moet zijn, wil een afwijking van het algemene principe gerechtvaardigd zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd. Er kan worden gedacht aan enerzijds een verminderde verwijtbaarheid ten aanzien van de gedraging en anderzijds aan de financiële of sociale gevolgen voor belanghebbende en/of diens gezin. Daarbij moet worden opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen op zichzelf geen reden zijn om van een verlaging af te zien, omdat dit inherent is aan het verlagen van een uitkering.

Afzien verlagen ook mogelijk bij geüniformeerde arbeidsverplichtingen

De wet schrijft bij overtreding van een geüniformeerde arbeidsverplichting een afstemming voor van honderd procent van de bijstand gedurende één tot drie maanden. Op grond van artikel 18, tiende lid, van de Participatiewet moet het college een op te leggen maatregel of een opgelegde maatregel afstemmen op de omstandigheden van een belanghebbende en diens mogelijkheden om middelen te verwerven. Dit als - volgens het college - dringende redenen daartoe noodzaken, gelet op bijzondere omstandigheden. Op grond van bijzondere omstandigheden kan het college besluiten de maatregel op een lager niveau, voor een kortere duur of op nul vast te stellen.

¹⁷ CRvB 24-07-2001, nr. 99/1857 NABW, ECLI:NL:CRVB:2001:AD4887.

Schriftelijke mededeling in verband met recidive

Het doen van een schriftelijke mededeling in een beschikking dat het college afziet van het opleggen van een verlaging wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive (artikel 7:15, derde lid). Het opleggen van een verlaging bij recidive is geregeld in artikel 7:27 van deze verordening.

Artikel 7:16 Ingangsdatum en tijdvak van een verlaging

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode van het opleggen van een verlaging. Dan hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en terugvordering van het te veel betaalde bedrag. In de praktijk zal dit meestal inhouden dat een verlaging wordt opgelegd met ingang van de eerste dag van de kalendermaand, die volgt op de kalendermaand waarin het besluit bekend is gemaakt. Voor de berekening van de hoogte van de verlaging moet worden uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Het is niet altijd mogelijk om een lopende uitkering af te stemmen. In die gevallen kan de verlaging met terugwerkende kracht worden toegepast. Het afstemmingsbesluit dat in dat geval wordt genomen, is een bijzondere vorm van herziening van de uitkering. Het besluit leidt namelijk tot te veel verstrekte uitkering. De uitkering die op grond van het afstemmingsbesluit te veel is verstrekt kan met toepassing van artikel 58, tweede lid, sub a, van de Participatiewet, respectievelijk artikel 25, tweede lid, van de IOAW en van de IOAZ, worden teruggevorderd. Afstemming met terugwerkende kracht is echter niet altijd mogelijk. Als alle bijstand over de betreffende periode is ingetrokken en teruggevorderd, is er niets meer om te verlagen. Is geen duidelijke datum te koppelen aan de gedraging van een belanghebbende of is de verlaging het gevolg van een gedraging voorafgaande aan de aanvraag, dan is verlagen met terugwerkende kracht evenmin mogelijk en kan de verlaging uitsluitend naar de toekomst toe worden toegepast. Denk bijvoorbeeld aan het niet voldoende solliciteren.

Een verlaging kan niet los worden gezien van het recht op bijstand. Het opleggen van een verlaging is niet mogelijk als een belanghebbende geen recht op bijstand (meer) heeft.¹⁸ Als een verlaging niet of niet geheel ten uitvoer kan worden gelegd als gevolg van de beëindiging of intrekking van de uitkering, is het ook mogelijk om de verlaging of dat deel van de verlaging dat nog niet is uitgevoerd, alsnog op te leggen als belanghebbende binnen een bepaalde termijn na beëindiging van de uitkering opnieuw een uitkering op grond van de wet ontvangt. Het college moet wel rekening houden met de vervaltermijn voor het opleggen van een maatregel zoals bedoeld in artikel 7:15, eerste lid, sub b.

Een dergelijke maatregel kan vanwege de samenhang met het recht op bijstand niet bij voorbaat worden opgelegd. Het college moet bij het opnieuw toekennen van het recht op bijstand beoordelen in hoeverre er nog aanleiding bestaat om een verlaging toe te passen. Pas dan is sprake van een afstemmingsbesluit en staat de mogelijkheid van bezwaar tegen de maatregel open.¹⁹

Artikel 7:17 Berekeningsgrondslag

Bijstandsnorm

¹⁸ CRvB 07-08-2012, nr. 10/3435 WWB, ECLI:NL:CRVB:2012:BX3978.

¹⁹ CRvB 08-09-2009, nrs. 07/6337 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2009:BJ7732 en CRvB 07-12-2010, nr. 09/1094 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BO6721.

In het eerste lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een verlaging wordt berekend over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief verlaging en vakantietoeslag. Bij een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ wordt gekeken naar de grondslag als bedoeld in artikel 5 van de IOAW respectievelijk van de IOAZ.

Bijzondere bijstand

In het tweede lid is bepaald dat een verlaging ook kan worden toegepast op de bijzondere bijstand als aan een belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de Participatiewet. Personen tussen de 18 en 21 jaar ontvangen een lage jongerennorm, die indien noodzakelijk wordt aangevuld door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Als een verlaging uitsluitend op de lage jongerennorm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen. Daarom is in het tweede lid, onderdeel a, geregeld dat de berekeningsgrondslag in dat geval bestaat uit de bijstandsnorm inclusief de verleende bijzondere bijstand op grond van artikel 12 van de Participatiewet.

Op grond van het tweede lid, sub b, is het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een verlaging oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand. Een verlaging kan uitsluitend worden opgelegd als daadwerkelijk bijzondere bijstand is verstrekt.

De verordening biedt geen ruimte om een verlaging toe te passen op een individuele inkomenstoeslag.

Artikel 7:18 Gedragingen Participatiewet

De artikelen 7:18 en 7:20 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7:18 worden schendingen van verplichtingen uit de Participatiewet geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7:18 zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 7:20 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingpercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen

De verwijtbare gedragingen omvatten zowel het niet als het onvoldoende nakomen van diverse verplichtingen. Artikel 18, tweede lid, van de WWB zoals dat luidde vóór 1 januari 2015 bepaalt dat het college moest afstemmen als een belanghebbende de verplichtingen "niet of onvoldoende nakomt". Met het huidige artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet wordt dit gewijzigd in "het niet nakomen van de verplichtingen". Het woord "onvoldoende" valt hiermee weg. Gemeend wordt dat de wetgever hiermee echter geen inhoudelijke wijziging heeft beoogd en dat dit moet worden gelezen als het niet of onvoldoende nakomen van verplichtingen. Om onduidelijkheid hierover te voorkomen is daarom in artikel 7:18 opgenomen dat sprake is van een verwijtbare gedraging bij het niet of onvoldoende nakomen van de verplichtingen.

Het niet naar vermogen proberen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen

Deze verwijtbare gedraging is niet aan de orde voor zover het gaat om het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid als dit het gevolg is van een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet. In artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet staan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Voor schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting geldt een apart afstemmingsregime: verlaging van de bijstand met honderd procent gedurende een in de afstemmingsverordening vastgelegde duur van ten minste een maand en ten hoogste drie maanden (artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet). In deze verordening is de duur vastgelegd in artikel 7:21.

Er is dus geen sprake van een verwijtbare gedraging zoals bedoeld in artikel 7:18, sub c, onder 1 als het niet naar vermogen proberen te verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid voortvloeit uit een gedraging zoals bedoeld in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet zoals:

- het niet verkrijgen of niet behouden van kennis en vaardigheden die noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid, en
- het belemmeren van het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging en gedrag.

Inspanningen in eerste vier weken na de melding

De plicht tot arbeidsinschakeling geldt vanaf datum melding (zie artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet). Specifiek voor personen jonger dan 27 jaar geldt dat zij worden beoordeeld op hun inspanningen in de eerste vier weken na de melding (artikel 43, vierde en vijfde lid, van de Participatiewet). Is geen enkele inspanning verricht, dan bestaat op grond van artikel 13, tweede lid, sub d, van de Participatiewet geen recht op bijstand. Zijn er wel inspanningen verricht, maar naar het oordeel van het college onvoldoende, dan verlaagt het college de uitkering. De verlaging kan in principe al worden toegepast op basis van de grondslagen zoals genoemd in artikel 7:17 van deze verordening. Een aparte grondslag is strikt genomen niet noodzakelijk. Het zou wellicht zelfs tot verwarring kunnen leiden als het bijvoorbeeld gaat om een belanghebbende die in de vijfde of zesde week na de melding de fout in gaat. Desalniettemin is het niet of onvoldoende verrichten van inspanningen vanwege de herkenbaarheid toch als aparte gedraging genoemd opgenomen in deze verordening (zie artikel 7:18, sub b, onder 1).

Artikel 7:19 Gedragingen IOAW en IOAZ

De artikelen 7:19 en 7:20 moeten in onderlinge samenhang worden gelezen. In artikel 7:19 worden schendingen van verplichtingen uit de IOAW en IOAZ geformuleerd. De verwijtbare gedragingen die zijn genoemd in artikel 7:19, zijn ondergebracht in categorieën. Aan die categorieën wordt in artikel 7:20 een gewicht toegekend in de vorm van een verlagingpercentage. De categorieën zijn gerangschikt naar toenemende zwaarte. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging meer concrete gevolgen heeft voor het niet aanvaarden, verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

Artikel 7:20 Hoogte en duur van de verlaging

Zie voor de verlagingswaardige gedragingen de toelichting bij de artikelen 7:18 en 7:19. Er is gekozen voor een afstemmingsregime bij gedragingen zoals bedoeld in de artikelen 7:18 en 7:19 dat afwijkt van de maatregel bij schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen als bedoeld in artikel 18,

vierde lid, van de Participatiewet. Dit ondanks dat enkele van de in de artikelen 7:18 en 7:19 genoemde gedragingen verwant zijn aan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen.

Artikel 7:21 Duur verlaging bij schending geüniformeerde arbeidsverplichting

De eerste keer dat het college een verwijtbaar niet naleven van een geüniformeerde arbeidsverplichting vaststelt, bedraagt de verlaging honderd procent van de bijstandsnorm gedurende een bij dit onderdeel vastgestelde periode (artikel 18, vijfde lid, eerste volzin, van de Participatiewet). Hier is gekozen voor een periode van één maand.

Een verlaging van deze duur geeft een duidelijk signaal af dat bijstandsgerechtigden zich aan hun verplichtingen dienen te houden. Ook is de afstemming in verhouding met de geschonden verplichting.

Artikel 7:22 Verrekenen verlaging

Het college heeft de mogelijkheid bij verlaging van de bijstand wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, de verlaging te verrekenen. Dit kan over de maand van oplegging van de maatregel en ten hoogste over de twee volgende maanden. Over de eerste maand moet minimaal een derde van het bedrag van de verlaging worden verrekend (artikel 18, vijfde lid, tweede volzin, van de Participatiewet). Wanneer belanghebbende tot inkeer komt, wordt de verlaging stopgezet en ontvangt belanghebbende weer de volledige uitkering (artikel 18, elfde lid, van de Participatiewet). Het gaat hier om een facultatieve bepaling.

De maand van oplegging

In het eerste lid wordt gesproken over de "maand van oplegging". Deze term is overgenomen uit artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet. Met de "maand van oplegging" wordt in dit onderdeel bedoeld: de maand waarin het besluit aan belanghebbende is bekend gemaakt.

Er is voor gekozen om de verlaging van 100 procent over drie maanden te verrekenen bij schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, met uitzondering van het niet aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Aan de maand van oplegging en aan de twee daaropvolgende maanden wordt een derde van het bedrag van de verlaging toebedeeld. Dit betekent dat in de maand van oplegging van de maatregel en de daaropvolgende maanden de inhouding in beginsel 33,3 procent bedraagt (artikel 7:22, eerste lid).

Geen verrekening bij niet aanvaarden of behouden algemeen geaccepteerde arbeid

In het tweede lid is bepaald dat als sprake is van een verlaging op grond van artikel 18, vierde lid, sub a, van de Participatiewet, geen verrekening plaatsvindt zoals bedoeld in artikel 7:22, eerste lid. De verlaging van 100 procent wordt dan geheel aan de maand van oplegging toebedeeld. Het betreft het niet aanvaarden of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Deze keuze is gebaseerd op de zwaarte van de gedraging.

Geen verrekening bij recidive

Is sprake van een tweede of volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen de recidivetermijn, dan is verrekenen van de maatregel niet mogelijk. Artikel 7:22 bepaalt immers dat verrekenen uitsluitend mogelijk is bij een gedraging zoals bedoeld in artikel 7:21. Recidive is niet

geregeld in artikel 7:21, maar in artikel 7:27, derde lid van deze verordening en artikel 18, zesde, zevende en achtste lid, van de Participatiewet. Daarom is verrekenen bij recidive niet mogelijk.

Geen verrekening bij maatregel wegens schending andere gedragingen

Verrekening bij maatregelen voor schendingen van andere gedragingen dan de geüniformeerde arbeidsverplichtingen, is niet mogelijk. Dit volgt uit artikel 7:22 van deze verordening en artikel 18, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 7:23 Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

Aan de Participatiewet ligt het beginsel ten grondslag dat iedereen in eerste instantie in zijn eigen bestaanskosten dient te voorzien. Pas wanneer dat niet mogelijk is, kan men een beroep doen op bijstand. Hoofregel is dus dat iedereen alles zal moeten doen en nalaten om een beroep op bijstand te voorkomen.

Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is veelal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Hiervan is in ieder geval sprake bij de volgende gedragingen (als die er toe leiden dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand):

- het te snel interen van vermogen;
- het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;
- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening.

Met te snel interen op vermogen wordt gemiddeld meer dan anderhalf keer de bijstandsnorm bedoeld. Bijvoorbeeld: De bijstandsnorm is €1.000,- per maand. Iemand heeft drie maanden voorafgaand aan het aanvragen van bijstand €15.000,- op zijn of haar rekening staan en geeft dit bedrag in zijn geheel uit in die drie maanden. Er is dan ingeteerd voor een gemiddeld bedrag van €5.000,- per maand. Het maximale bedrag waarop mag worden ingeteerd is hier $1,5 \times €1.000,-$, dus €1.500,- per maand gemiddeld. Dit bedrag is overschreden en daarom wordt dit beschouwd als onverantwoord interen op vermogen.

Het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid moet worden aangemerkt als een geüniformeerde arbeidsverplichting (zie de artikelen 9, eerste lid, sub a, en 18, vierde lid, sub g, van de Participatiewet). Is sprake van het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, dan moet afstemming plaatsvinden volgens de regels van artikel 18 van de Participatiewet en artikel 7:21 en 7:22.

Op grond van artikel 7:23 kan een verlaging worden opgelegd wegens het betonen van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is in dit geval het gedeelte van de uitkering waarop eerder, langer of tot een hoger bedrag een beroep wordt gedaan.

Bijstand in de vorm van een geldlening

Als sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan het college tevens besluiten de bijstand in de vorm van een geldlening te verstrekken. Dit volgt uit artikel 48, tweede lid, sub b, van de

Participatiewet. Als het college besluit beide instrumenten te gebruiken (leenbijstand én verlaging) moet het wel voldoende acht slaan op het totale effect hiervan voor de bijstandsgerechtigde.²⁰

Artikel 7:24 Zeer ernstige misdragingen

Participatiewet (eerste lid)

Onder de term 'zeer ernstige misdraging' dient in elk geval te worden verstaan: elke vorm van ongewenst en agressief fysiek contact met een persoon of het ondernemen van pogingen daartoe. Hieronder valt bijvoorbeeld schoppen, slaan of het (dreigen met) gooien van voorwerpen naar een persoon. Ook het toebrengen van schade aan een gebouw of inventarisonderdeel, evenals het ondernemen van pogingen daartoe in enige vorm wordt als zeer ernstige misdraging gezien. Handelingen die door hun grote en mogelijk blijvende impact op de desbetreffende persoon of personen grote invloed hebben zoals het opzetten van gerichte lastercampagnes, seksuele intimidatie, het tonen van steek en/of vuurwapens evenals (pogingen tot) opsluiting in een ruimte zijn eveneens als zeer ernstige misdraging te beschouwen.²¹ Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.²²

Het gaat dus om alle vormen van zeer ernstige misdragingen tegenover de met de uitvoering van de Participatiewet belaste personen en instanties (college, SVB en re-integratiebedrijven) tijdens het verrichten van hun werkzaamheden.²³ Met de zinsnede 'tijdens het verrichten van de werkzaamheden' wordt aangegeven dat de misdraging dient plaats te vinden in het kader van de uitvoering van de Participatiewet. Dat is anders als betrokkenen elkaar buiten werktijd tegen komen: dan is alleen het strafrecht van toepassing.²⁴

Met ingang van 1 januari 2015 is de verplichting om zich te onthouden van zeer ernstige misdragingen een zelfstandige verplichting die is opgenomen in artikel 9, zesde lid, van de Participatiewet. Deze verplichting staat dus op zichzelf. Vóór 1 januari 2015 was dit een onzelfstandige verplichting. Om een belanghebbende te sanctioneren wegens zeer ernstige misdragingen, moest sprake zijn van een samenhang tussen de zeer ernstige misdragingen met het niet nakomen van een of meer verplichtingen die voortvloeien uit de toenmalige WWB, IOAW of IOAZ.²⁵

IOAW en IOAZ (tweede lid)

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel wordt beschouwd. Ook verbaal geweld valt onder de noemer 'zeer ernstige misdraging'.²⁶ Het college kan alleen een verlaging opleggen als er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen bij het vaststellen van het recht op een uitkering. De IOAW en IOAZ bevatten immers geen afzonderlijke plicht tot het nalaten van zeer ernstige misdragingen. Het recht op uitkering kan daarom alleen worden afgestemd wegens het zich zeer ernstig

²⁰ CRvB 20-03-2007, nrs. 06/515 NABW e.a., ECLI:NL:CRVB:2007:BA2344.

²¹ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 24.

²² CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

²³ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 55.

²⁴ Kamerstukken II 2013/14, 33 801, nr. 3, blz. 25-26.

²⁵ CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

²⁶ CRvB 19-08-2008, nrs. 07/2416 WWB e.a., ECLI:NL:CRVB:2008:BE8919.

misdragen als dit heeft plaatsgevonden bij het (niet) nakomen van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting.²⁷ Vandaar dat in het tweede lid wordt bepaald dat de zeer ernstige misdrijvingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van IOAW of IOAZ. Als een belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt, geheel los van een (andere) aan de uitkering verbonden verplichting - hij komt bijvoorbeeld uit eigen beweging stennis maken - dan is binnen de IOAW en IOAZ tegen deze gedraging geen sanctie mogelijk.

Artikel 7:25 Niet nakomen van overige verplichtingen

De Participatiewet geeft het college de bevoegdheid om personen verplichtingen op te leggen die volledig individueel bepaald zijn. Artikel 55 van de Participatiewet biedt daartoe de mogelijkheid en beperkt deze tot een viertal categorieën, te weten:

1. verplichtingen die strekken tot arbeidsinschakeling;
2. verplichtingen die verband houden met de aard en het doel van een bepaalde vorm van bijstand;
3. verplichtingen die strekken tot vermindering van de bijstand, en
4. verplichtingen die strekken tot beëindiging van de bijstand.

De hoogte van de verlaging is in dit onderdeel per categorie verschillend vastgesteld. Omdat de verplichtingen die het college op grond van artikel 55 van de Participatiewet kan opleggen een zeer individueel karakter hebben, kan het voorkomen dat de in dit onderdeel vastgestelde verlaging niet is afgestemd op de individuele omstandigheden van een belanghebbende. Het college zal daarom altijd rekening moeten houden met de individualiseringsbepaling van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet. Deze bepaling verplicht het college de bijstand af te stemmen op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van een belanghebbende. In individuele gevallen kan dus worden afgeweken van de in dit artikel vastgestelde verlaging.

Artikel 7:26 Samenloop van gedragingen

Samenloop bij één gedraging waardoor meerdere verplichtingen worden geschonden

Het eerste lid regelt samenloop als sprake is van één gedraging die schending oplevert van meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in dit onderdeel, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. In dat geval wordt één verlaging opgelegd. Voor het bepalen van de hoogte en de duur van de verlaging wordt uitgegaan van de gedraging waarop de hoogste verlaging is gesteld.

Samenloop bij meerdere gedragingen waardoor één of meerdere verplichtingen worden geschonden

Het tweede lid regelt samenloop als sprake is van meerdere gedragingen die schending opleveren van één of meerdere verplichtingen, die zijn genoemd in dit onderdeel, artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet of in beide regelingen. Dit wordt 'meedaagse samenloop' genoemd. In dat geval wordt voor iedere gedraging een afzonderlijke verlaging toegepast. Deze verlagingen worden in principe gelijktijdig opgelegd. Dit is anders als dit niet verantwoord is. Hierbij spelen factoren zoals de ernst van de gedraging, de mate van verwijtbaarheid en de omstandigheden van een belanghebbende een rol. Daarvoor moet altijd gekeken worden naar de individuele omstandigheden. De verlaging wordt dan over meerdere maanden uitgesmeerd.

²⁷ CRvB 06-07-2010, nr. 08/2025 WWB, ECLI:NL:CRVB:2010:BN0660.

Samenloop met een bestuurlijke boete

Het derde en vierde lid regelen in hoeverre een verlaging kan worden opgelegd als sprake is van een verlagingswaardige gedraging die tevens een boetewaardige gedragingen is.

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in deze verordening opgenomen verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, kan de schending van deze verplichtingen niet gezamenlijk worden afgedaan, omdat schending van de inlichtingenplicht (wettelijk) is geregeld in de vorm van een bestuurlijke boete. In het geval zich de situatie voordoet dat er sprake is van samenloop tussen de bestuurlijke boete en afstemming dient het college in het individuele geval te beoordelen welke sanctie wordt opgelegd. Bij eendaadse samenloop ligt het voor de hand één sanctie op te leggen. Het college bepaalt of al dan niet een boete wordt opgelegd. Is dit het geval, dan wordt geen verlaging meer opgelegd (derde lid).

Bij meerdaagse samenloop ligt het voor de hand de gedraging te sanctioneren door het opleggen van een bestuurlijke boete voor zover sprake is van een gedraging waarin ook een beboetbare gedraging zit. Daarnaast kan het college in dit geval nog een of meer maatregelen opleggen, waarbij bij de hoogte van de afstemming zo nodig rekening kan worden gehouden met de boete en de eventuele andere maatregelen (vierde lid).

Als sprake is van één gedraging die zowel schending van een in artikel 18, vierde lid, van de Participatiewet benoemde verplichting als schending van de inlichtingenplicht oplevert, is het voorgaande ook van toepassing.

Artikel 7:27 Recidive

Verdubbeling duur verlaging

Als binnen 24 maanden na een eerste verwijtbare gedraging wederom sprake is van een verwijtbare gedraging waarmee dezelfde verplichting wordt geschonden, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de duur van de verlaging. Met de eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging bedoeld die aanleiding is geweest tot een verlaging, ook als wegens dringende redenen - op grond van artikel 7:15, tweede lid, van deze verordening en eventueel 18, tiende lid, van de Participatiewet - is afgezien van het opleggen van een verlaging. Dit geldt ook als van afstemming op grond van artikel 18, eerste lid, van de Participatiewet is afgezien van het opleggen van een verlaging. Is vanwege de afwezigheid van elke vorm van verwijtbaarheid afgezien van een verlaging, dan is het niet mogelijk om bij toepassing van recidive deze gedraging mee te tellen. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van 24 maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de verlaging is opgelegd, is verzonden.

Recidive op recidive bij niet geüniformeerde arbeidsverplichtingen

Ook in het geval dat een belanghebbende voor een derde of volgende keer een niet geüniformeerde arbeidsverplichting schendt, is de recidivebepaling van artikel 7:27, eerste of tweede lid, van toepassing. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door het woord "telkens" in de recidivebepaling. Voor toepassing van de recidivebepaling is vereist dat het opnieuw schenden van dezelfde verplichting

plaatsvindt binnen 24 maanden na bekendmaking van het vorige besluit waarmee een verlaging is toegepast.

Is sprake van een derde of volgende schending, dan geldt - evenals bij de eerste keer recidive - dat de duur van de vorige verlaging wordt verdubbeld. Er is expliciet voor gekozen de duur van de vorige verlaging te verdubbelen. Hiermee wordt uiting gegeven aan het principe dat herhaalde schending een zwaardere consequentie dient te hebben.

Eenzelfde gedraging vereist voor recidive

Voor recidive als bedoeld in het eerste en tweede lid is vereist dat sprake moet zijn van "eenzelfde verwijtbare gedraging" als de gedraging waarvoor de eerste verlaging is opgelegd. Voorwaarde is dus dat dezelfde verplichting wordt geschonden. Is dit niet het geval, dan moet de verwijtbare gedraging worden aangemerkt als een eerste schending van een verplichting. Heeft een persoon zich zeer ernstig misdragen (artikel 7:24) binnen 24 maanden nadat een verlaging is opgelegd wegens het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (artikel 7:18, sub a, onder 1), dan is geen sprake van recidive aangezien het niet "eenzelfde gedraging" betreft.

Recidive schending geüniformeerde arbeidsverplichting

Is sprake van het niet of onvoldoende nakomen van een geüniformeerde arbeidsverplichting binnen twaalf maanden nadat aan een belanghebbende een eerste maatregel is opgelegd wegens schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, dan bedraagt de verlaging honderd procent gedurende twee maanden. Dit valt binnen de in artikel 18, zesde lid, van de Participatiewet gegeven marges.

Bij een derde, vierde en volgende schending van een geüniformeerde arbeidsverplichting, telkens binnen twaalf maanden na oplegging van de vorige maatregel, bedraagt de verlaging honderd procent gedurende drie maanden (artikel 18, zevende en achtste lid, van de Participatiewet).

Artikel 7:28 Samenloop bij weigeren uitkering IOAW/IOAZ

Het college is op grond van artikel 20 van de IOAW en artikel 20 van de IOAZ bevoegd de uitkering blijvend of tijdelijk te weigeren als een belanghebbende, kort gezegd, inkomen uit arbeid had kunnen verwerven, maar dit nalaat. Dit is een discretionaire bevoegdheid van het college. De vraag of een verlaging moet worden toegepast, zal pas aan de orde komen als het college zich een oordeel heeft gevormd over de eventuele weigering van de uitkering. Deze beoordeling gaat in beginsel voor. Pas als het college concludeert dat van een weigering geen sprake is, kan op grond van deze verordening een verlaging worden toegepast. Artikel 7:28 is derhalve bedoeld om samenloop te voorkomen.

8 Slotbepalingen

De bepalingen in dit hoofdstuk spreken voor zich.

Aan de leden van de gemeenteraad

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Maritta Hindriks

Telefoon

14 010

E-mail

maritta.hindriks@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Verzenddatum 9 december 2020

Ons kenmerk U20.0784

Uw brief van

Onderwerp **Raadsbrief als oplegger bij
Verordening Sociaal Domein 2021**

Geachte raadsleden,

Oplegger bij Verordening Sociaal Domein 2021

Voor u ligt het voorstel om de Verordening Sociaal Domein aan te passen. Jaarlijks passen wij de verordening aan aan ontwikkelingen in wet- en regelgeving en ervaringen vanuit de uitvoering. Daarnaast is het één van de instrumenten waarmee wij sturing geven. De afgelopen jaren zijn de tekorten in het sociaal domein opgelopen. De aanpassingen die wij voorstellen helpen ons om beter grip te krijgen op de indicaties en op de instroom. Vanuit dat gezichtspunt lichten wij hier een aantal punten toe.

Behouden van goede ondersteuning voor wie dat nodig heeft

Voorop staat dat wie ondersteuning nodig heeft, die ook moet krijgen en dat die ondersteuning van goede kwaliteit moet zijn. In de wetgeving en verordening staan de nodige regels die de kwaliteit moeten waarborgen. Aan de hand van de ervaring in de uitvoering stellen wij indien nodig aanvullende eisen. Zo hebben wij nu een bepalingen opgenomen over een aantal vormen van therapie voor jeugdigen.

Meer grip op indicaties en instroom

Normaliseren

Eén van de uitgangspunten van *Versterken van veerkracht* is dat mensen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn. Wij gaan uit van de eigen kracht van inwoners en versterken deze waar nodig. Dat is ook het uitgangspunt en doel van de wetgeving in het sociaal domein. Vóór de decentralisaties hadden inwoners een claimrecht op bijvoorbeeld hulp via persoonsgebonden budget (pgb). Naar aanleiding van de huidige wetgeving kijken wij eerst wat mensen zelf of met hun

netwerk kunnen oplossen. De financiële prikkel pakken wij aan door met de wijziging van de verordening het tarief van informele pgb's te verlagen. Dat doen wij voor zowel de Wmo als de jeugdhulp.

Wij werken de huisartsenroute beter uit

De huisartsenroute is kwantitatief een belangrijke route naar jeugdhulp. Wij grijpen hier al op in door met de jeugdcoaches op school en praktijkondersteuners bij de huisarts kinderen te helpen met goede, lichte hulp, zodat minder kinderen verwezen hoeven te worden naar specialistische hulp. Met de voorgestelde wijziging van de verordening zetten wij nog een aantal extra stappen.

Rechtmatigheid

Ondersteuning die wij inzetten moet van goede kwaliteit zijn en rechtmatig, net als de uitkeringen die wij verstrekken. Wij vinden het belangrijk dat wij toezicht en handhaving stevig in de verordening verankeren, zodat wij op basis daarvan vervolgstappen kunnen zetten. In de voorliggende verordening nemen wij daarom een nieuw integraal hoofdstuk op over toezicht en handhaving.

Nieuwe toegankelijke Verordening Sociaal Domein in 2021

Bij de nieuwe verordening is onze visie *Versterken van veerkracht* het uitgangspunt. Belangrijke principes uit *Versterken van veerkracht* krijgen in de nieuwe verordening hun concrete vertaling. Wij zoeken de balans tussen maatwerk en grip op de toekenningen. Wij sturen op doelmatigheid en efficiëntie. De nieuwe verordening is daarnaast goed leesbaar voor de inwoner en biedt heldere kaders. Onze planning is dat wij de nieuwe verordening in de tweede helft van 2021 met u bespreken.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Wijzigingsdocument 2021 Verordening Sociaal Domein

Auteur: Maritta Hindriks
Afdeling: Maatschappelijke Opgaven
Versienummer: 1.0
Datum: 06 november 2020
Corsanummer: T20.12251

Wijzigingsdocument 2021

Wijzigingsdocument Verordening Sociaal Domein 2021 gemeente Lansingerland (T20.12251). Dit document bevat alle wijzigingen in de Verordening Sociaal Domein 2021 en de bijbehorende toelichting ten opzichte van 2020.

Verordening:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Hoofdstuk 2 Toegang

Onder Artikel 2.5 De aanvraag voor een individuele of een maatwerkvoorziening.

Onder Beslistermijnen Awb toevoeging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Hoofdstuk 3 Adviesraad Sociaal Domein

Hoofdstuk 4 Maatschappelijke ondersteuning

1. Artikel 4.4 Voorwaarden en weigeringsgronden, lid 1

Wij voegen toe dat, indien het college van oordeel is dat een inwoner zijn behoefte aan maatschappelijke ondersteuning redelijkerwijs van te voren had kunnen voorzien en met zijn beslissing had kunnen voorkomen, het college om die reden een voorziening kan afwijzen.

2. Artikel 4.6 Beschikkingen, lid 2

Wij voegen de kostprijs van de voorziening en de duur van de periode toe waarover de beschikking wordt afgegeven.

3. Artikel 4:8 Hoogte Persoonsgebonden budget (pgb), lid 1

Wij verlagen de informele pgb-tarieven voor begeleiding en hulp bij het huishouden naar € 13,00- per uur. Hierin gaan wij mee met de argumentatie en aanpassingen die wij doen voor Jeugd, uitgelegd onder punt 18 b. in dit wijzigingsdocument.

4. Artikel 4:8 Hoogte Persoonsgebonden budget

Wij voegen lid 9 toe; sanering van de woning. De wijze waarop de hoogte van het pgb wordt bepaald, wordt verder uitgewerkt in de toelichting.

5. Artikel 4:9 Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen of pgb's

Wij voegen de verhuiskostenvergoeding toe onder lid 4; dit is het rijtje waarbij de inwoner geen eigen bijdrage verschuldigd is.

6. Artikel 4.13 Waardering en ondersteuning mantelzorgers

De jaarlijkse waardering met een maximum bedrage laten wij achterwege. Wij moeten echter wettelijk wel iets aangeven in de verordening over de waardering van mantelzorgers. Wij geven aan dat wij ter ondersteuning en waardering van mantelzorgers voorzien in een aanbod van advies, ondersteunende diensten, respijtzorg en emotionele steun.

Hoofdstuk 5 Jeugd

1. Algemeen

In het hoofdstuk 5 van de verordening vervangen wij:

- In art.5:5 en art. 5:7 ‘maatwerkvoorziening’ door ‘individuele voorziening’;
- In art. 5:8:3 onder a, art. 5.8.8. en art. 5:10 lid 5 ‘zorg’ door ‘hulp’.

Toelichting: de bezwaarcommissie merkte op dat wij deze termen door elkaar gebruiken.

Inhoudelijk is er geen verschil. Het gebruik van één term is duidelijker.

2. Art. 5:1

Onder b. en c. verwijzen wij naar artikel 2. Dit moet zijn artikel 5:2.

3. Art. 5:2 Vormen van jeugdhulp

De opsomming in lid 2 vervangen wij door de huidige hoofdindeling van producten.

Toelichting: de bezwaarcommissie merkte op dat de huidige opsomming niet overeenkomt met de productbenamingen die wij gebruiken.

4. Art. 5:3 Toegang Jeugdhulp en art. 5:6 Overige toegangsmogelijkheden jeugdhulp

- a. Deze artikelen voegen wij samen, want het zijn nagenoeg dezelfde bepalingen.
- b. Art. 5:6 vervalt daarna.
- c. Wij voegen een nieuw lid 3 toe aan 5:3: “Als de jeugdige of zijn ouders na een verwijzing door de huisarts, de medisch specialist of de jeugdarts kiezen voor een aanbieder van jeugdhulp die geen contract of subsidierelatie met de gemeente heeft en het college soortgelijke jeugdhulp wel kan laten leveren door een jeugdhulpaanbieder waarmee de gemeente een contract of subsidierelatie heeft, is het college niet gehouden deze andere keuze te vergoeden”.
Toelichting: deze tekst komt uit de memorie van toelichting bij de Jeugdwet. De gemeente hoeft geen jeugdhulp te vergoeden als de huisarts naar een niet-gecontracteerde aanbieder verwijst. Als de cliënt hulp nodig heeft en een niet-gecontracteerde aanbieder wil inschakelen, kan hij daarvoor een pgb vragen. De jeugdconsulent onderzoekt dan de hulpvraag.
- d. Wij voegen een nieuw lid toe aan 5:3: “De verwijzing van huisarts, de medisch specialist of de jeugdarts is maximaal 1 jaar geldig”.
Toelichting: de memorie van toelichting bij de Jeugdwet geeft deze mogelijkheid. Het voorkomt dat aanbieders jarenlang inzet verlengen op basis van een oude verwijzing. Zeker als de praktijkondersteuners huisarts (poh-ers) hun intrede hebben gedaan is het belangrijk dat zij betrokken zijn en blijven.

5. Art. 5:4 criteria voor het toekennen van individuele voorzieningen

Lid 1 t/m 4 van dit artikel schrappen wij, want deze hebben betrekking op het arrangementenmodel en dit staat in exact dezelfde bewoordingen in artikel 5:8:1. In plaats daarvan wijzigt de titel van het artikel in “Algemene criteria voor het toekennen van individuele voorzieningen” en komt daar lid 1 van artikel 5.8.2 te staan en wordt een nieuw lid 2 toegevoegd “Het college vergoedt jeugdhulp niet met terugwerkende kracht”. Deze bepaling verstevigt de grip op jeugdhulp. Daarmee vervalt artikel 5.8.2 (zie onder. Wij vergoeden alleen de goedkoopst adequate voorziening. Dit hebben wij nu ook in de verordening vastgelegd (lid 3).

6. Art. 5:5 tekstuele wijziging

7. Art. 5:6 tekstuele wijziging (inhoud geïntegreerd in artikel 5:3)

8. Art. 5:7 tekstuele wijziging

9. Art. 5:8:2 Algemene criteria individuele voorziening voor jeugdhulp

- a. De inhoud van dit artikel verplaatsen naar het nieuwe artikel 5:4.
Toelichting: het is een algemeen artikel dat nu staat tussen bepalingen over het arrangementenmodel. Het heeft echter betrekking op alle vormen van jeugdhulp.
- b. Een nieuw lid toevoegen: “2. Het college vergoedt jeugdhulp niet met terugwerkende kracht”.
- c. Artikel 5:8:2 is daarmee “vervallen”.

10. Art 5:8:3 tekstuele wijziging

11. Art.5.8.8. Aanvullende criteria voor het ondersteuningselement mantelzorgondersteuning

Vervalt, dit product kennen wij niet.

12. Art. 5:8:9 Waakvlamfunctie jeugdhulp

Vervalt, dit product kennen wij niet.

13. Art. 5.8.10 tekstuele wijziging

14. Art. 5.8.11 tekstuele wijziging

15. Toevoegen: Art. 5:8.12 Aanvullende criteria vaktherapie

Wij voegen deze bepaling toe om meer grip op deze vorm van hulp te krijgen. wij hanteren een voorwaarde die ook onder de zorgverzekering gebruikelijk is.

16. Toevoegen: Art. 5:8.13 Aanvullende criteria dierentherapie

Dierentherapie is een (dure) vorm waarvan de effectiviteit niet wetenschappelijk is onderbouwd. Als de dieren als ‘middel’ ingezet in combinatie met een behandeling worden ingezet door een opgeleide en geregistreerde jeugdprofessional kunnen wij een uitzondering maken.

17. Artikel 5:8a Afgifte beschikking

Lid 2 vervalt.

Toelichting: in deze bepaling staat dat wij op verzoek van de jeugdige of ouders een beschikking sturen bij een huisartsenverwijzing. Omdat veel mensen zich er niet bewust van zijn dat de gemeente betrokken is, sturen wij standaard een beschikking na een huisartsenverwijzing.

18. Art. 5:10 Regels voor persoonsgebonden budget (pgb)

- a. Lid 2, 3 en 4 herschrijven wij, zodat ze beter leesbaar zijn, zonder inhoudelijke wijziging.
 - b. Lid 3 onder a aanpassen: “a. het tarief of de prijs, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, onder 1°, bedraagt voor jeugdhulp verleend door een derde, niet zijnde op onverplichte basis verleende jeugdhulp door een hulp uit het sociale netwerk als bedoeld in artikel 8 van de Regeling Jeugdwet, € 13,00 per uur voor begeleiding ambulant, € 20,00 per dagdeel voor dagbesteding en € 20,00 per etmaal voor kortdurend verblijf”.
- Toelichting: het tarief is verlaagd van € 20,- naar € 13,- per uur voor ambulante begeleiding. Voor dagbesteding en kortdurend verblijf hanteerden wij in de praktijk € 20,- per dagdeel resp. etmaal, maar deze tarieven waren niet in de verordening opgenomen.

Zoals in de beleidsregels staat, is het iemand die geen relevante opleiding hoeft te hebben. Bij de uitvoering van een taak waar geen minimale opleiding vereist is past een beloning op basis van het wettelijk minimumloon.

Het pgb is niet bedoeld als aanvulling op het inkomen, maar wordt door een aantal ouders wel zo gezien, waardoor het gesprek over de hulp een discussie wordt over uren en geld. Wij willen dat er in het tarief zo min mogelijk financiële prikkel zit om zorg die ouders zelf willen en kunnen bieden financieel te compenseren. Een tarief op basis van (bijna) het wettelijk minimumloon is hierbij het meest passend.

Om praktische redenen, hanteren wij een bedrag iets boven het minimumloon. Het Rijk wijzigt de hoogte van het wettelijk minimumloon jaarlijks. Als wij de hoogte van de pgb's afhankelijk maken van de hoogte van het wettelijk minimumloon, moeten wij op het moment van indexering alle pgb's aanpassen. Dat is een administratieve last die wij kunnen voorkomen door de hoogte van het tarief vast te stellen op een niveau iets boven het wettelijk minimumloon.

- c. Lid 6 over dyslexiezorg duidelijker formuleren en hernummeren: "4. Voor dyslexiezorg wordt geen pgb toegekend".

Toelichting: dit is geen inhoudelijke wijziging.

19. Toelichting op de verordening

De toelichting hebben wij geactualiseerd zodat deze overeenkomt met de artikelen in de verordening.

Hoofdstuk 6 Werk, re-integratie en tegenprestatie

Geen wijzigingen

Hoofdstuk 7 Inkomen

1. Artikel 7:12 Het handhavingsbeleid

Vervalt (verwerkt in aparte paragraaf over integraal toezicht sociaal domein)

Hoofdstuk 8 Toezicht en bestrijding misbruik

Als Hoofdstuk 8 voegen wij het integrale onderwerp Toezicht en handhaving toe waarmee een juridische waarborg voor handhaving en toezicht integraal binnen het sociaal domein wordt gefaciliteerd.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Wij geven aan hoe wij omgaan met de verlaging in de informele tarieven voor Jeugd en Wmo. Voor aanvragen van vóór 1 januari 2021 gelden de oude tarieven totdat de indicatie afloopt. Voor aanvragen na 1 januari 2021 geldt het nieuwe tarief van € 13,00 per uur.

Toelichting:

Hoofdstuk 4 Maatschappelijke ondersteuning

Artikel 4.4 Voorwaarden en weigeringsgronden

Wij voegen toe dat van een inwoner verwacht mag worden dat hij bij verhuizingen of de aanschaf van voorzieningen rekening houdt met zijn beperkingen. En dat als een inwoner dat niet doet, het college een voorziening om die reden kan afwijzen. De Wmo 2015 laat, net als de Wmo 2007, niet veel meer dan deze ruimte, het is niet afdwingbaar.

Artikel 4.13 Waardering en ondersteuning mantelzorg

Wij passen de formulering aan op de aanpassingen in de basistekst.

Artikel 4:8 Hoogte persoonsgebonden budget

Lid 9: sanering van de woning. Wij voegen toe hoe de prijzenlijst van de Nibud normering te vinden is.

Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Maritta Hindriks

Telefoon

14 010

E-mail

maritta.hindriks@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Verzenddatum 9 december 2020

Ons kenmerk U20.09649

Uw brief van

Onderwerp **Reactiebrief advies
conceptverordening Sociaal Domein
2021**

Geachte Adviesraad Sociaal Domein,
Beste Domien, Marijke en Abdel,

Onlangs hebben wij u gevraagd om advies uit te brengen op de conceptverordening Sociaal Domein 2021. Op 11 november jl. hebben wij tijdens een digitale Zoom meeting de verordening met u doorgesproken. Hierbij reageren wij op de adviezen.

Allereerst willen wij u bedanken voor de flexibiliteit en snelheid waarmee de adviesafspraken is gemaakt en de constructieve houding bij het uitbrengen van het advies. Wij waarderen dit zeer.

Wij hebben tijdens de digitale Zoom meeting alle voorgenomen wijzigingen besproken zoals aangegeven in het Wijzigingendocument Verordening Sociaal Domein 2021. Vragen hebben de beleidsadviseurs Jeugd, Wmo en Participatie tijdens het overleg meteen beantwoord. Hierbij laten we u weten op welke wijze we de suggesties verwerkt hebben in de conceptverordening Sociaal Domein 2020.

H. 4 Wmo

Met de voorgestelde wijziging stellen we het kader voor de hoogte van het Pgb voor sanering van de woning (4:8 lid 9). Op voorstel van de ASD hebben we in dit artikel duidelijker gespecificeerd wat wij onder sanering van de woning binnen de Wmo verstaan. We hebben opgenomen dat het gaat om sanering van de woning welke blijkens medisch advies noodzakelijk is wegens huisstof- of huismijtagergie, astma of chronische bronchitis.

H. 5 Jeugd

Met de voorgestelde wijziging van de verordening beperken we de geldigheidsduur van een huisartsenverwijzing tot 1 jaar (artikel 5:3 lid 6). Dit doen we omdat daarmee de verwijzer in de positie komt om een eventuele verlenging opnieuw te beoordelen en aanbieders niet te gemakkelijk op basis van een oude verwijzing een traject kunnen verlengen. Zeker met de praktijkondersteuners verwachten we dat de nieuwe regel leidt tot een scherpere beoordeling van de noodzaak van verlengingen. Bij verwijzingen door de jeugdconsulent hebben we evaluatie al standaard in ons werkproces. Op voorstel van de ASD hebben we de toelichting op de verordening aangepast.

Wij willen u graag nogmaals bedanken voor het uitgebrachte advies op de conceptverordening Sociaal Domein 2021. De wijzigingen op de Beleidsregels Sociaal Domein 2021 volgen na vaststelling van de Verordening Sociaal Domein 2021. De voorgestelde wijzigingen zullen we u ter kennisname toesturen.

Wij gaan ervan uit u hierbij goed te hebben geïnformeerd. We houden de ASD graag op de hoogte over de Verordening en Beleidsregels Sociaal Domein 2021. Indien u nog vragen heeft over de verwerking van de suggesties of de precieze planning van de Beleidsregels Sociaal Domein 2021 dan kunt u altijd contact opnemen met Maritta Hindriks via maritta.hindriks@lansingerland.nl of via 14 010.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie Samenleving	14 januari 2021
Nummer en naam agendapunt:	Verordening Sociaal Domein 2021, 6b
Vraag van (fractie en wie lid invullen)	Eric Kampinga, VVD
Vraag:	Begroting Lansingerland 2021-2024 (blz.5) Het toenemende beroep op de voorzieningen die vallen onder de Wmo, door vergrijzing en door de aanzuigende werking van het landelijke ingevoerde abonnementstarief voor de Wmo, heeft Lansingerland financieel fors geraakt: het tekort bij de Wmo wordt in 2021 nu ingeschat op € 0,9 miljoen en zal oplopen naar € 4,9 miljoen in 2024. Daarbij ziet het college ook nog risico's dat dit tekort, zonder aanpassing van de huidige wetgeving, nog verder kan oplopen. Met de extra benodigde bedragen van deze omvang en de risico's op nog verder oplopende tekorten is Lansingerland geen uitzondering. Het is een landelijk probleem waarvoor het Rijk niet langer de ogen kan sluiten. Dit is een weeffout in de wetgeving met groot effect voor de gemeentelijke begrotingen. Niet voor niets sturen vele gemeenten en provincies brandbrieven naar 'Den Haag' over dit thema. Het is de vraag wanneer het Rijk over de brug komt met compensatie en aanpassing van het abonnementstarief in de Wmo, dat de aanzuigende werking veroorzaakt. Technische vragen 1. Hoeveel bedragen de aandelen samenhangend met het abonnementstarief in de tekorten bij de Wmo bij de totaal geraamde tekorten van € 0,9 mln. en € 4,9 mln. in 2021, resp. 2024? 2. Met hoeveel beroepen op het abonnementstarief is in de tekorten bij vraag 1 gerekend? 3. Hoeveel van de beroepen op het abonnementstarief bij vraag 2 betreft enkel huishoudelijke hulp? Hoofdstuk 4 Maatschappelijke ondersteuning in de Verordening Artikel 4.4 Voorwaarden en weigeringsgronden Ondanks de onder 1.a t/m 1.j genoemde voorwaarden en weigeringsgronden neemt het aantal toegekende beroepen op maatschappelijke ondersteuning naar verwachting sterk toe. Technische vragen

	Onderstaande vragen zijn niet technisch maar politiek van aard. Om die reden worden ze in dit document niet beantwoord. 1. Staat het college er in het algemeen gesproken voor open om bij het toekennen van WMO aanvragen onderscheid te maken tussen huishoudelijke hulp en overige hulpvragen? 2. Staat het college ervoor open om samen met de raad te onderzoeken welke mogelijkheden de wet biedt om voorwaarden en/of weigeringsgronden te hanteren die het beroep op het abonnementstarief kunnen beperken?
Beantwoording:	Begroting Lansingerland Vraag 1 Alle Wmo-voorzieningen, met uitzondering van beschermd wonen en collectief vervoer, vallen onder het abonnementstarief. Als een inwoner gebruikt maakt van (een van) deze voorzieningen, valt de inwoner automatisch onder de regeling van het abonnementstarief. Het abonnementstarief zelf laat zich niet rechtstreeks vertalen naar een financieel gevolg maar naar een gevolg van een extra beroep op de voorzieningen. Welk deel van de toename in het aantal Wmo-cliënten in Lansingerland precies aan het abonnementstarief is toe te schrijven, welk deel aan de vergrijzing of welk deel aan een combinatie, is niet exact te zeggen. Wel wordt er landelijk onderzoek gedaan naar de effecten van het abonnementstarief. De resultaten over 2018 en 2019 zijn bekend, het onderzoek over 2020 loopt nog. Hieruit blijkt het volgende: Ten opzichte van 2018 is in 2019 landelijk een toename van 6% op het aantal unieke Wmo-cliënten en een stijging van 10,1% in de uitgaven. Als we alleen inzoomen op cliënten hulp bij het huishouden zien we een toename van 12%. De toename stijgt harder dan de toename in de jaren vóór de invoering van het abonnementstarief. Het onderzoek geeft aan dat deze trendbreuk vooral zichtbaar is bij midden- en hogere inkomens, en dat het zeer waarschijnlijk is dat het abonnementstarief hier dus een belangrijke oorzaak in is. Uit signalen van vele gemeenten en de VNG is te verwachten dat de resultaten van dit onderzoek over 2020 een nog grotere toename zal laten zien op gebruik van Wmo, specifiek op hulp bij het huishouden. Vraag 2 De geraamde tekorten zijn berekend op basis van de prognose van de VNG. De VNG verwacht een toename van 7% per jaar op de Wmo-kosten. In deze prognose houdt de

	VNG rekening met vergrijzing, rijksbeleid, abonnementstarief en afname van beschikbare mantelzorgers. Het is niet precies te duiden wat het aandeel van abonnementstarief hierbinnen is. Vraag 3 Alle inwoners die huishoudelijke hulp ontvangen vanuit de Wmo vallen onder het abonnementstarief. In 2019 ontvingen 750 inwoners huishoudelijke hulp, in 2020 892. Dit is een toename van 20%*. Welk deel van de toename is toe te schrijven aan het abonnementstarief is niet te berekenen. Buiten het abonnementstarief en de vergrijzing is de toename in 2020 ook te wijden aan een categorale overheveling van een groep cliënten naar maatwerk. Deze cliënten waren er dus al, maar vallen sinds 2020 onder maatwerk en worden daardoor pas sinds 2020 als zodanig meegenomen in de cijfers. *De peildatum van de gegevens is 31-12 van het desbetreffende jaar. Het aantal van 2020 is nog onder voorbehoud.
--	--

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie Samenleving	14 januari 2021
Nummer en naam agendapunt:	Verordening Sociaal Domein 2021, 6b
Vraag van (fractie en wie lid invullen)	Paul Lieveerse, CU
Vraag:	1. Voor vaktherapie en dierentherapie worden nieuwe voorwaarden in de Verordening voorgesteld. Voor dierentherapie kunnen we dat begrijpen vanwege de hoge kosten ervan. Wat is de reden van de extra voorwaarden betr. vaktherapie? 2. Bij de Verordening 2020 is het maximale tarief voor informele pgb verlaagd naar 20 euro. Dit was mede op advies van de ASD die wees op de tarieven in omliggende gemeenten. Wat zijn de tarieven voor informele pgb in 2021 in de omliggende gemeenten?
Beantwoording:	Vraag 1 We vinden het belangrijk dat de hulp van goede kwaliteit is, gericht is op het bereiken van doelen en in principe tijdelijk. Vaktherapie is een verzamelnaam voor therapievormen waarbij het draait om de ervaring en niet om het praten. Voorbeelden zijn: beeldende therapie, danstherapie, dramatherapie, muziektherapie, psychomotorische therapie, psychomotorische therapie en speltherapie. Bij kinderen gaat het vaak om speltherapie. Hierbij is spel het middel om een kind te begrijpen en te helpen. Dat kan een zinvol middel zijn mits het ingebed is in een behandeling gericht op het bereiken van een behandeldoel. Een behandeling is eindig. Zowel de doelgerichtheid als eindigheid ontbraken soms. Deze nieuwe bepaling helpt om hierop beter te sturen, bij zowel zorg in natura als pgb. Vraag 2 Een greep van de tarieven uit omliggende gemeenten: Zoetermeer: Voor jeugd geldt het wettelijk minimumloon (iets lager dan bij ons dus). Voor Wmo maximaal 50% van het zorg in natura-tarief. Als we deze regel doorvertalen naar bijvoorbeeld hulp bij het huishouden in Lansingerland zouden we uitkomen op maximaal € 15,00 euro per uur. Pijnacker-Nootdorp: jeugd en Wmo-begeleiding: €

	15,00 of € 20,00 per uur. In de verordening staat niet wanneer welk tarief van toepassing is. Voor Wmo hulp bij het huishouden geldt € 12,83. Leidschendam-Voorburg: voor jeugd geldt het minimumloon (dus iets lager dan bij ons). Voor Wmo is het tarief maximaal dat van het tarief uit de Wet langdurige zorg (€ 21,14 per 2021). Zuidplas: Voor jeugd en Wmo is het tarief gelijk aan tarief Wet langdurige zorg (€ 21,14 per 2021) Rotterdam: geen uurtarief, maar tarieven afgeleid van weekbudgetten van het arrangementenmodel met variatie naar doelgroep, resultaatgebieden en ondersteuningselementen.
--	---